

วารสารสิทธิปริทัศน์

SUTHIPARITHAT JOURNAL 1

ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๗๕ มกราคม - เมษายน ๒๕๕๔ ISSN 0857-2690

บทความวิจัย (Research Articles)

- การทบทวนองค์ความรู้เพื่อรวบรวมและศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคติดต่อ ระยะที่ 2
Literature Review for the collection and study of laws related to control of infectious disease at the second stage
เชษฐ รัชดาพรณาทิกุล 7
Chet Ratchadapunnathikul
- 2P4M: แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2P4M: The Model of research promotion in private higher education institutions
สินธวา คามดิษฐ์ 29
Sinthawa Khamadit
- การศึกษาผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่เกิดจากโลหะโดยใช้การเหนี่ยวนำด้วยพัลส์
A Study of Zero-Crossing Time Response of Coil Current Generated from Metal by Using Pulse Induction
สุทัศน์ แขกระจำง, ปุณยวีร์ จามจรีกุล 45
Sutas Kaekrojang, Punyawee Jamjareekul
- ความสัมพันธ์ด้านแรงงานอพยพและการเติบโตทางเศรษฐกิจของสหภาพพม่าต่อเศรษฐกิจไทย
The Myanmar's Labor Migration Relationship and Economic Growth on the Thai Economy
สุเมธ อุดุลวิทย์ 61
Sumeth Adulavidhaya
- กระแสนิยมธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศสหรัฐอเมริกา
Budget Airline Trends in the United States
มนีนตร วรชนะนันท์ 81
Maneenate Worrachananun
- การเปรียบเทียบตัวแบบการประมาณค่าสำหรับข้อมูลอนุกรมเวลา
A comparison of estimate model for time series data
พฤทธ์สรศักดิ์ สุทธิไชยเมธี 101
Pruethsan Suthichaimetee

บทความวิชาการ (Academic Articles)

- การเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ
Media exposure attitude and Participation of Bangkokians in Don't Drive Drunk Festival Season Campaign
อิศเรศ คำแหง, ปาริชาติ สถาปิตานนท์ 115
Itsared Kumhang, Parichart Sthapitanon
- การสื่อสารเพื่อสร้างและธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวนดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย
Communication for the Formation and Maintenance of the Identity of Hardcore Music Fans in Thailand
พัทธ์สรณ์ย์ ตนานุประวัติ 141
Patsaran Tananuprawat

หนังสือแนะนำ (Book Review)

- Strategy: Process, Content, Context (An International Perspective)
นพพร ศรีวรวิไล 171
Nopporn Srivoravilai

สุทธิปริทัศน์

ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๗๕ มกราคม - เมษายน ๒๕๕๔ ISSN 0857-2690

* เจ้าของ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
110/1-4 ถนนประชาชื่น
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทร. 02-954-7300
(อัตโนมัติ 30 หมายเลข) ต่อ 361
E-mail : dpujournal@hotmail.com

* คณะที่ปรึกษา

ศ.ดร.บุญเสริม วิสกุล
รศ.ดร.อนุมงคล ศิริเวทิน
ศ.ดร.ไพฑูรย์ สินลารัตน์
รศ.ดร.สมบูรณ์วัลย์ สัตยรักษ์วิทย์
คณบดีทุกคณะ

* บรรณาธิการ

ผศ.ดร.กุลทิพย์ ศาสตรระจุจิ

* กองบรรณาธิการบุคคลภายนอก

ศ.ดร.ทวีป ศิริศรีคม
รศ.ดร.พรทิพย์ ดีสมโชค
รศ.ดร.ปรีชา วิบูลย์เศรษฐ์
ผศ.ดร.วิโรจน์ อรุณมานะกุล
ศ.ดร.ปาริชาติ สดาศิตานนท์

* กองบรรณาธิการ

รศ.พินิจ ทิพย์มณี
ผศ.ดร.นิത്യ เพ็ชรรักษ์
ผศ.ดร.พริษา พลศิริ
ดร.คม คัมภีรานนท์
ดร.นพพร ศรีวรวิไล
ดร.อดิสร ณ อุบล
ผศ.ดร.ติกะ บุญนาค

* กองจัดการ (ธุรการ การเงินและสมาชิก)

ศรินทร์ภา พรหมแสง

* ออกแบบรูปเล่ม-จัดหน้า

นันทกา สิทธิพฤษ์
ศิริพร ลำภู

* กำหนดออก

ราย 4 เดือน ฉบับละ 80 บาท

* จัดจำหน่าย

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
โทร. 02-954-7300 ต่อ 445, 292, 690

* พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
โทร. 02-954-7300 ต่อ 540
<http://www.dpu.ac.th/dpuprinting>

ทัศนะข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสารสุทธิปริทัศน์ เป็นทัศนะวิจารณ์อิสระทางคณะผู้จัดทำไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยกับทัศนะข้อคิดเห็นเหล่านั้นแต่ประการใด ลิขสิทธิ์บทความของผู้เขียนและวารสารสุทธิปริทัศน์ และได้รับการสงวนสิทธิ์ตามกฎหมาย

SUTHIPARITHAT

Volume 25 Number 75 January - April 2011

* **Owner**

Dhurakij Pundit University
110/1-4 Prachachuen Road
Laksi, Bangkok 10210
Telephone 02-954-7300
(Automatic 30 Number) # 361
E-mail : dpujournal@hotmail.com

* **Editorial Consultant**

Prof. Dr. Boonserm Weesakul
Assoc. Prof. Dr. Anumongkol Sirivedhin
Prof. Dr. Paltoon Sinlarat
Assoc. Prof. Dr. Somboonwan Satyarakwit
Dean of all DPU Faculty

* **Editor - in - Chief**

Asst. Prof. Dr. Kullatip Satararuji

* **Editorial Consultant Board**

Prof. Dr. Taweeep Sirirassamee
Assoc. Prof. Porntip Desomchok
Assoc. Prof. Preeya Vibulsresth
Asst. Prof. Wirote Aroonmanakun
Prof. Dr. Parichart Sthapitanon

* **Editorial Board**

Assoc Prof. Pinit Tipmanee
Asst. Prof. Dr. Nit Petcharak
Asst. Prof. Dr. Piruna Polsiri
Dr. Kom Campiranon
Dr. Nopporn Srivoravilai
Dr. Adisorn Na Ubon
Asst. Prof. Dr. Kita Bunnag

* **Assistant Editors**

Srinapa Promsang

* **Cover Design**

Nunthaga Sitthipruk
Siriporn Lampu

* **Periodicity**

4 month per year Issue 80 baht

* **Distribute**

Dhurakij Pundit University
Telephone 02-954-7300 # 445, 292, 690

* **Printed by**

Dhurakij Pundit University Printing
Telephone 02-954-7300 # 540
http : // www.dpu.ac.th/dpuprinting

The View Expressed in each Article are Solely those of Author(s).

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความภายนอก (Peer Review)

ศาสตราจารย์ ดร.ทวีป ศิริรัมย์
รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ ดีสมโชค
รองศาสตราจารย์ ดร.ราณี อธิชัยกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรียา วิบูลย์เศรษฐ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ ชื่นพุด
รองศาสตราจารย์ ดร.วาทิต เบญจพลกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร พานิช
รองศาสตราจารย์ ดร.สมสุข หินวิมาน
ศาสตราจารย์ ดร.ปรีชาต สถาปิตานนท์
ดร.ยุพกรณ์ อารีพงษ์
ดร.บุญอยู่ ขอพระประเสริฐ
รศ.ดร.ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์
อาจารย์บุญช่วย ทวีพันธ์มชัย
ดร.เกษติ พุทธภูมิพิทักษ์

มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความภายใน (Peer Review)

ศาสตราจารย์ ดร.บุญเสริม วิสกุล
ศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สีนลารัตน์
รองศาสตราจารย์ ดร.อุปลัมภ์ สายแสงจันทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว
ดร.คม คัมภีร์านนท์
รองศาสตราจารย์ พินิจ ทิพย์มณี
ดร.จิตินัน บุญภาพ คอมมมอน

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สารบัญ

บทความวิจัย

การทบทวนองค์ความรู้เพื่อรวบรวมและศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคติดต่อ ระยะที่ 2 เชษฐ รัชดาพรณากุล	7
2P4M: แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สินธวา คามดิษฐ์	29
การศึกษาลดตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่เกิดจากโลหะ โดยใช้การเหนี่ยวนำด้วยพัลส์ สุทัศน์ แยกกระจ่าง, ปุณยวีร์ จามจุรกุล	45
ความสัมพันธ์ด้านแรงงานอพยพและการเติบโตทางเศรษฐกิจของสหภาพพม่าต่อเศรษฐกิจไทย สุเมธ อุดุลวิทย์	61
กระแสนิยมธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศสหรัฐอเมริกา มณีเนตร วรชนะนันท์	81
การเปรียบเทียบตัวแบบการประมาณค่าสำหรับข้อมูลอนุกรมเวลา พฤตสรรค์ สุทธิไชยเมธี	101

บทความวิชาการ

การเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร กับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ อิสเรศ คำแหง, ปาริชาติ สถาปิตานนท์	115
การสื่อสารเพื่อสร้างและธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย พัทธ์ศรัณย์ ตนานุประวัติ	141

หนังสืออ่าน

นพพร ศรีวรวิไล	171
----------------------	-----

Contents

Research Articles

Literature Review for the collection and study of laws related to control of infectious disease at the second stage Chet Ratchadapunnathikul	7.
2P4M: The Model of research promotion in private higher education institutions Sinthawa Khamdit	29
A Study of Zero-Crossing Time Response of Coil Current Generated from Metal by Using Pulse Induction Sutas Kaekrajang, Punyawit Jamjareekul	45
The Myanmar's Labor Migration Relationship and Economic Growth on the Thai Economy Sumeth Adulavidhaya	16.
Budget Airline Trends in the United States Maneeenat Worrachananun	81
A comparison of estimate model for time series data Pruethsan Suthichaimetee	101

Academic Articles

Media exposure attitude and Participation of Bangkokians in Don't Drive Drunk Festival Season campaign. Itsared Kumhang, Parichart Sthapitanon	51.1
Communication for the Formation and Maintenance of the Identity of Hardcore Music Fans in Thailand Patsaran Tananuprawat	141

Book Review

Strategy: Process, Content, Context (An International Perspective) Nopporn Srivoravilai	171
--	-----

บทบรรณาธิการ

วารสารสุทธิปริทัศน์ฉบับที่ 75 ปีที่ 25 ประจำเดือนมกราคม-เมษายน 2554 นี้ กองบรรณาธิการขอเสนอบทความวิจัยและบทความวิชาการจำนวน 8 เรื่อง บทความวิจัยเรื่องแรกได้แก่ การทบทวนองค์ความรู้เพื่อรวบรวมและศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคติดต่อ ระยะที่ 2 ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรณิกุล เรื่องที่ 2 ได้แก่ 2PM4: แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของผู้ช่วยศาสตราจารย์ สนิธวา ความดิษฐ์ เรื่องที่ 3 ได้แก่ การศึกษาผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่เกิดจากโลหะโดยใช้การเหนี่ยวนำด้วยพัลส์ของนายสุทัศน์ แภระจ่าง และ รองศาสตราจารย์บุญยวีร์ จามจริกุล เรื่องที่ 4 ได้แก่ ความสัมพันธ์ด้านแรงงานอพยพและการเติบโตทางเศรษฐกิจของสหภาพมาต่อเศรษฐกิจไทยของอาจารย์สุเมธ อุดุลวิทย์ และ บทความวิจัย 2 เรื่องสุดท้ายเป็นของสาขานิเทศศาสตร์ ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธินิมาไม่ขับของ นายอิศเรศ คำแหง และ เรื่อง การสื่อสารเพื่อสร้างและธำรงรักษาลักษณะของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยของ นางสาวพัทธ์ศรัณย์ ตนานาประวัตติ

สำหรับบทความทางวิชาการในฉบับนี้ได้แก่ การเปรียบเทียบตัวแบบการประมาณค่าสำหรับข้อมูลอนุกรมเวลา อาจารย์พญภัทรสรรค์ สุทธิไชยเมธิ และเรื่อง กระแสนิยมธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำโดยอาจารย์ มณีนันท์ วรชนะนันท์ รวมทั้งขอเสนอหนังสืออ่านเรื่อง Strategy: Process, Content, Context (An International Perspective) โดย ดร. นพพร ศรีวิวิไล

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้ประเมินบทความทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ประเมินบทความและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เขียนบทความ ท้ายสุดนี้ขอเชิญท่านผู้อ่านทุกท่านที่ต้องการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการส่งผลงานมาให้กองบรรณาธิการได้ที่ กองบรรณาธิการวารสารสุทธิปริทัศน์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เลขที่ 110/1-4 ถ.ประชาชื่นหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210 และอีกช่องทางหนึ่งทางเว็บไซต์ <http://www.dpu.ac.th/journal/> หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารสุทธิปริทัศน์จะเป็นเวทีทางวิชาการสำหรับคณาจารย์ นักศึกษาและผู้สนใจทุกท่านในการเผยแพร่ผลงานที่มีคุณค่าต่อไป

บรรณาธิการ

การทบทวนองค์ความรู้เพื่อรวบรวมและศึกษากฎหมาย
ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคติดต่อ ระยะที่ 2

Literature Review for the collection and
study of laws related to control of
infectious disease at the second stage

เชษฐ รัชดาพรรณาทิกุล*

Chet Ratchadapunnathikul

* อาจารย์ประจำ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

* Lecturer, Faculty of Sciences and Humanities, Mahidol University.

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การทบทวนองค์ความรู้เพื่อรวบรวมและศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ควบคุมโรคติดต่อ ระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ และเสนอแนวทางการพัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติของพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์และเสนอ แนวทางการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และศึกษาวิเคราะห์กฎหมายอื่นๆ ในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ควบคุม และเฝ้าระวังโรคติดต่อพร้อมทั้งเสนอแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการทบทวนเอกสาร (Documentary Research) โดยการ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา วารสาร บทความวิชาการ รายงาน การวิจัย วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การวิเคราะห์ข้อมูล จะใช้วิธีการบรรยาย (Descriptive) โดยการวิเคราะห์และ สังเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 เป็นกฎหมายที่เน้นการ ควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ โดยให้ส่วนกลาง (รัฐมนตรี) มีอำนาจใน การกำหนดชนิดและอาการของโรคติดต่อ โดยแบ่งเป็นโรคติดต่อ โรคติดต่อที่ต้องแจ้ง ความและโรคติดต่ออันตราย รวมทั้งมาตรการควบคุมกรณีที่มีการแพร่ระบาดของโรค ติดต่อนและการกำหนดเขตติดโรคได้ด้วย ในส่วนของกลไกระดับพื้นที่กำหนด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจเช่นเดียวกับรัฐมนตรี ทั้งนี้ภายใต้ประกาศของ รัฐมนตรี ส่วนผู้ปฏิบัติจะมีเฉพาะเจ้าพนักงานสาธารณสุขและการแต่งตั้ง เจ้าหน้าที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อรับแจ้งกรณีเกิดโรคติดต่อที่ต้อง แจ้งความหรือโรคติดต่ออันตรายแล้วแจ้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขเท่านั้น

สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ควบคุม และเฝ้าระวังโรคติดต่อนั้นมีจำนวนมากมายทั้งที่เป็นกฎหมายโดยตรงและโดยอ้อม เป็นกฎหมายระดับแม่บท และกฎหมายลำดับรอง ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านสาธารณสุข สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. เป็นกฎหมายที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัตินั้น เช่น พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 พระราชบัญญัติการ สาธารณสุข พ.ศ.2535 เป็นต้น

2. เป็นกฎหมายที่รัฐมนตรีกว่ากระทรวงสาธารณสุขรักษาการร่วมกับรัฐมนตรีอื่น เช่น พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ.2518 ซึ่งรักษาการร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

3. เป็นกฎหมายที่อยู่ในการรักษาการของรัฐมนตรีอื่นๆ โดยไม่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขร่วมรักษาการอยู่ด้วย แต่มีบทบัญญัติให้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาการสาธารณสุข สิ่งแวดล้อมอยู่ด้วย เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมโรคติดต่อระดับชาติและระดับจังหวัดขึ้น เพื่อเป็นกลไกในการให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดในการใช้อำนาจ ควรปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติเรื่องการแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขให้มีความชัดเจน ควรจะต้องมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติของกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและภูมิภาค เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดประสิทธิผลสูงสุด นอกจากนี้กระทรวงสาธารณสุขควรให้ความสำคัญในการบูรณาการและประสานการบังคับใช้กฎหมายโรคติดต่อและกฎหมายการสาธารณสุขร่วมกัน

คำสำคัญ : การควบคุมโรคติดต่อ / การบังคับใช้กฎหมาย

Abstract

This research is a review of information with the aim of compiling and studying laws concerning control of infectious disease. In the second stage, the objective is to study, analyze and present approaches for developing regulations in support of the 1980 Act on Control of Infectious Disease and studies, analyzes and presents approaches to more effective enforcement of Laws concerning infectious disease. And it studies and analyzes other Thai laws concerning the prevention, control and monitoring of infectious disease, as well as presenting approaches for practice by those in authority and for personnel in enforcing the 1980 Act on Infectious Diseases.

This is a documentary research which studies and compiles information from books, texts, academic articles, research reports, theses, various relevant printed materials and information obtained from electronic media. The analysis and synthesis of the information take a descriptive approach.

The results of the research found that the 1980 Act on Infectious Disease was a law which emphasized control and prevention of epidemics of infectious disease and empowered the central government (the minister) to designate the kinds and symptoms of infectious disease. They are categorized as infectious, infectious and must be reported to local authorities, and dangerously infectious. The act includes, as well, measures to control epidemics and to designate the extent of the spread of the disease. Regarding local mechanisms, the governor represents the minister and is empowered by the minister's decree. Implementation will be the province of public health personnel only. Staff will be appointed from among local government agencies only in order to receive reports and to inform public health personnel of any cases of the relevant infectious diseases, or of any other dangerous outbreaks of disease.

Regarding laws pertinent to preventing, controlling and monitoring infectious disease, there are many primary and subordinate types of laws which apply both directly and indirectly. These laws concern the processes of managing public health generally and fall into 3 categories:

1) laws which the Minister of Public Health is charged with upholding, i.e. acts such as the Infectious Disease Act of 1980 and the Public Health Act of 1982;

2) laws which the Minister of Public Health upholds in concert with other ministers, for example, the Act on Sanitation and Cleanliness of 1982, and the Act on Graveyards and Crematoria of 1975, which is maintained in concert with the Minister of the Interior; and

3) laws under the jurisdiction of other ministries in cases where the Ministry of Public Health has no responsibilities. But there are ordinances calling for collective action to protect the public health environment – for example, in acts promoting and protecting the environment and the act (1982) which controls the slaughter of livestock and sale of meat. The Minister of Interior has responsibilities here.

Recommendations from the research :

National and provincial level committees / mechanisms are needed to help control infectious diseases by making recommendations to ministers or governors for enforcement when circumstances arise. Regulations addressing and clarifying the appointment of public health officials should be corrected and improved.

Officials whose duties lie in this area, both at central and regional levels, should have better knowledge and understanding about existing laws and regulations, especially laws concerning public health. This would enable them to better work at their highest efficiency. Furthermore, the Ministry of Public Health should give more importance to integrating and facilitating the implementation of laws on infectious disease with existing laws on public health.

Keywords : Control of infectious disease / Law enforcement

ความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2523 ได้ประกาศใช้ ในวันที่ 3 เมษายน 2523 กระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศกฎกระทรวง (พ.ศ.2529) ออกความตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 จำนวน 2 ฉบับ และมีประกาศกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับการควบคุมโรคออกมาเป็นระยะ โดยมีประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องชื่อโรคติดต่อและอาการสำคัญ จำนวน 44 โรค ในพ.ศ.2524 และประกาศโรคเอดส์ เป็นชื่อโรคติดต่อและอาการสำคัญใน พ.ศ.2534 โดยยกเลิกประกาศใน พ.ศ.2528 และในปัจจุบันมีโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำเกิดขึ้น เช่น โรคไข้หวัดนก (Avian Influenza) โรคซาร์ (SARS) โรคเอดส์ (AIDS) โรคมือเท้าปาก (Hand, Foot and Mouth Disease) วัณโรค และ โรคไขก้างหลังแอ่น (Meningococcal Meningitis) เป็นต้น โดยโรคซาร์ถูกรายงานครั้งแรกที่จังหวัด Guangdong ประเทศจีนในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2545 และได้แพร่ระบาดไปยังประเทศอื่นในบริเวณเอเชียแปซิฟิก พ.ศ.2546 มีรายงานผู้ติดเชื้อโรคซาร์ 8,437 คนทั่วโลกและมีผู้เสียชีวิตจำนวน 813 คน (WHO, 2003) เช่นเดียวกับโรคไข้หวัดนกได้เริ่มแพร่ระบาดใน พ.ศ.2546 ที่ประเทศเกาหลีใต้ ลูกกลามสู่ประเทศใกล้เคียงได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เวียดนาม อินโดนีเซีย ลาว กัมพูชา สำหรับประเทศไทย พบว่ามีการตายของสัตว์ปีกเป็นจำนวนมากในภาคกลางของประเทศ ตั้งแต่ปลายเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2546 โดยในช่วงระยะเวลาดังกล่าวได้มีการรายงานการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 เป็นรายแรกของประเทศในจังหวัดสุพรรณบุรี และใน พ.ศ.2548 มีผู้

ป่วยยืนยันโรคไข้หวัดนกในภูมิภาค(จีน เวียดนาม อินโดนีเซีย กัมพูชา) จากรายงาน WHO รวม 143 คน เสียชีวิต 76 คน โดยเป็นผู้ป่วยในประเทศไทยรวม 22 คน เสียชีวิต 14 คน ส่วนใน พ.ศ.2550 มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดนก กระจ่ายในภูมิภาคอื่นนอกจากที่พบ ในประเทศอินโดนีเซีย จีน ลาว และกัมพูชา ได้แก่ ประเทศอังกฤษ อียิปต์ เบลีนา ฟาโซ แทนซาเนีย ซูดาน (WHO, 2007) ซึ่งในการควบคุมโรคระบาดที่เกิดขึ้น แต่ละประเทศมีข้อปฏิบัติในแต่ละสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

โรคติดต่อเป็นสถานการณ์การระบาดของโรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศต่างๆทั่วโลก ดังนั้นเพื่อให้ทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงาน ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน ในแต่ละประเทศจึงได้กำหนดกลยุทธ์ แนวทางในการดำเนินงานเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ หนึ่งในแนวทางหรือกลยุทธ์ที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา คือ กฎหมาย ซึ่งในแต่ละประเทศก็จะมีกำหนดมาตรการ แนวทางในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นในการศึกษครั้งนี้ จึงได้ดำเนินการทบทวนองค์ความรู้เพื่อรวบรวมและศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคติดต่อ แนวทางการพัฒนากฎหมายลำดับรองและการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนวิเคราะห์กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ควบคุมและเฝ้าระวังโรคติดต่อ พร้อมทั้งแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อจัดทำเป็น

ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางมาตรการ แนวทางหรือนโยบายเพื่อการควบคุมโรคติดต่อของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาวิเคราะห์และเสนอแนวทางการ

พัฒนากฎหมายระดับอนุบัญญัติของพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์และเสนอแนวทางการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เพื่อศึกษาวิเคราะห์กฎหมายอื่นๆในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน ควบคุมและเฝ้าระวังโรคติดต่อพร้อมทั้งเสนอแนวทางการปฏิบัติงานของผู้มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการทบทวนเอกสาร

(Documentary Research) โดยการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรา วารสาร บทความวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีการบรรยาย

(Descriptive) โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในประเด็นที่ขาดหายไป รวมทั้งนำผลที่ได้ศึกษาจากประเด็นต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในการกำหนดมาตรการป้องกันแก้ไขการควบคุมโรคติดต่อต่อไปในอนาคต

2. ผลของการศึกษาจะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการอ้างอิง/สืบค้น และใช้ประโยชน์ในทางการวิจัยและการเรียนการสอน

ผลการวิจัยการวิเคราะห์และการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ

พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523

เป็นกฎหมายที่สำคัญในการควบคุมโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน เช่น โรคอุจจาระร่วง โรคคอหอยคอตโรค อาหารเป็นพิษ ไข้รากสาด และการแพร่ระบาดของโรคติดต่อระหว่างประเทศ เช่น โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ซึ่งระบาดมาจากประเทศจีน สมอง เวียดนาม ไต้หวัน และสิงคโปร์ หรือไข้หวัดนก (Bird flu) ซึ่งเกิดการระบาดในหลายประเทศ รวมทั้งประเทศไทย

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติโรคติดต่อ

พ.ศ.2523

• ขอบเขตเนื้อหาของกฎหมาย

โดยที่กฎหมายนี้มีความประสงค์จะ

ควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อชนิดต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดประเภทและชนิดของโรคติดต่อที่ต้องการควบคุมไว้ให้ชัดเจน โดยให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (มาตรา 5) เป็นผู้ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งปัจจุบันได้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุขกำหนดประเภทของโรคติดต่อพร้อมอาการไว้ 3 ประเภท คือ

ก) โรคติดต่อ (พร้อมอาการสำคัญ)

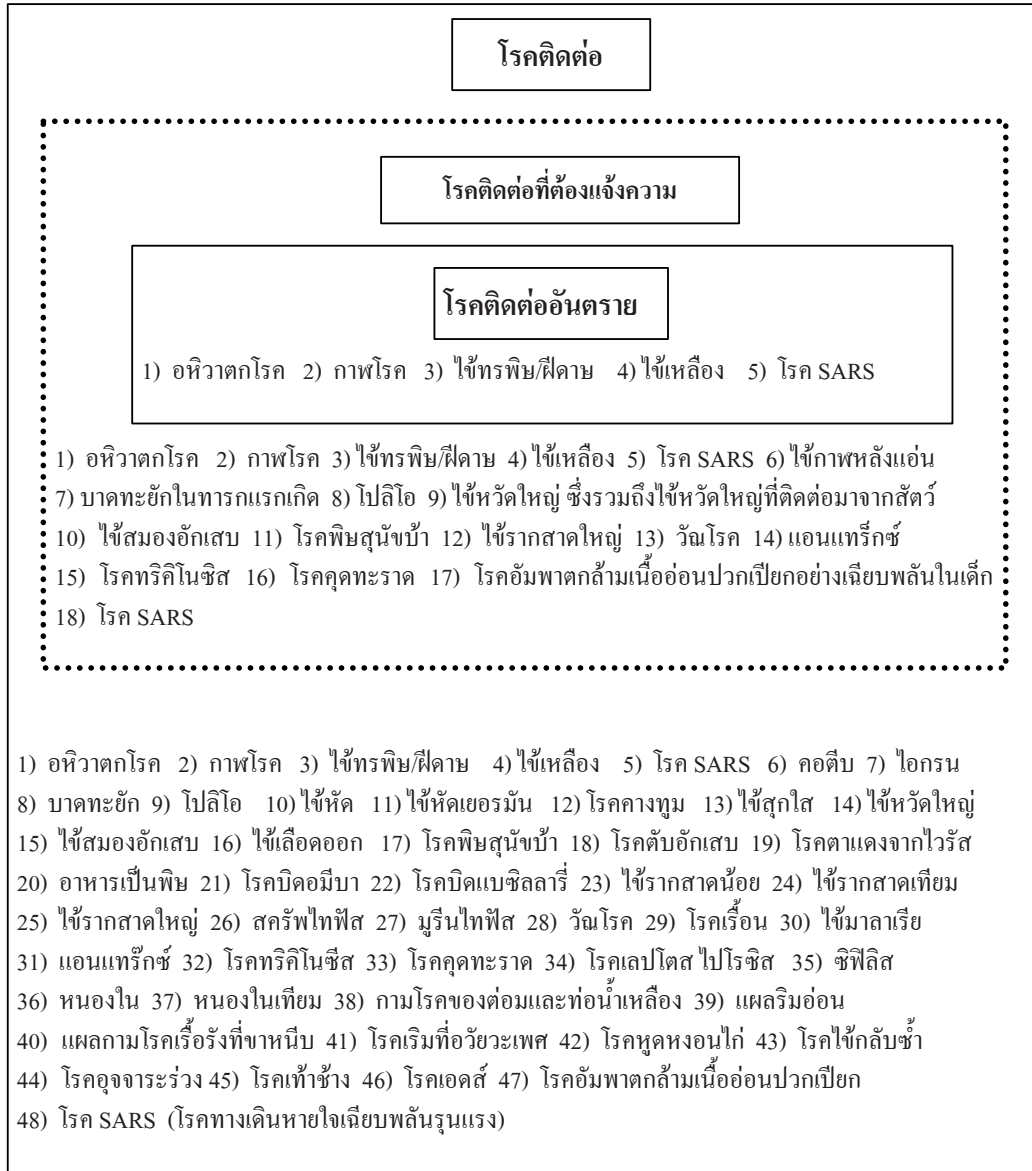
จำนวน 48 โรค

ข) โรคติดต่อที่ต้องแจ้งความจำนวน

18 โรค

ค) โรคติดต่ออันตรายจำนวน 5 โรค

แผนภูมิแสดงสาระสำคัญของพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523

กรณีพบผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บป่วยตาม
ลักษณะอาการที่ปรากฏในประกาศฯ ย่อมถือได้
ว่าเป็นโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความหรือเป็นโรค
ติดต่ออันตราย ผู้ที่เกี่ยวข้อง (บิดามารดา
ญาติพี่น้อง หรือนายแพทย์ที่ทำการรักษา)
มีหน้าที่ต้องแจ้งให้เจ้าพนักงานทราบถึงการเกิด
โรคติดต่อดังกล่าวทันที ทั้งนี้เพื่อประโยชน์
ในการควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรค
ติดต่อ

• กลไกการบังคับใช้กฎหมาย

อำนาจและหน้าที่ขององค์กรรัฐมนตรี
ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ และหน่วยงาน

ราชการต่างๆ รวมถึงบุคคลที่กล่าวถึงในพระราช
บัญญัตินี้ ได้แก่

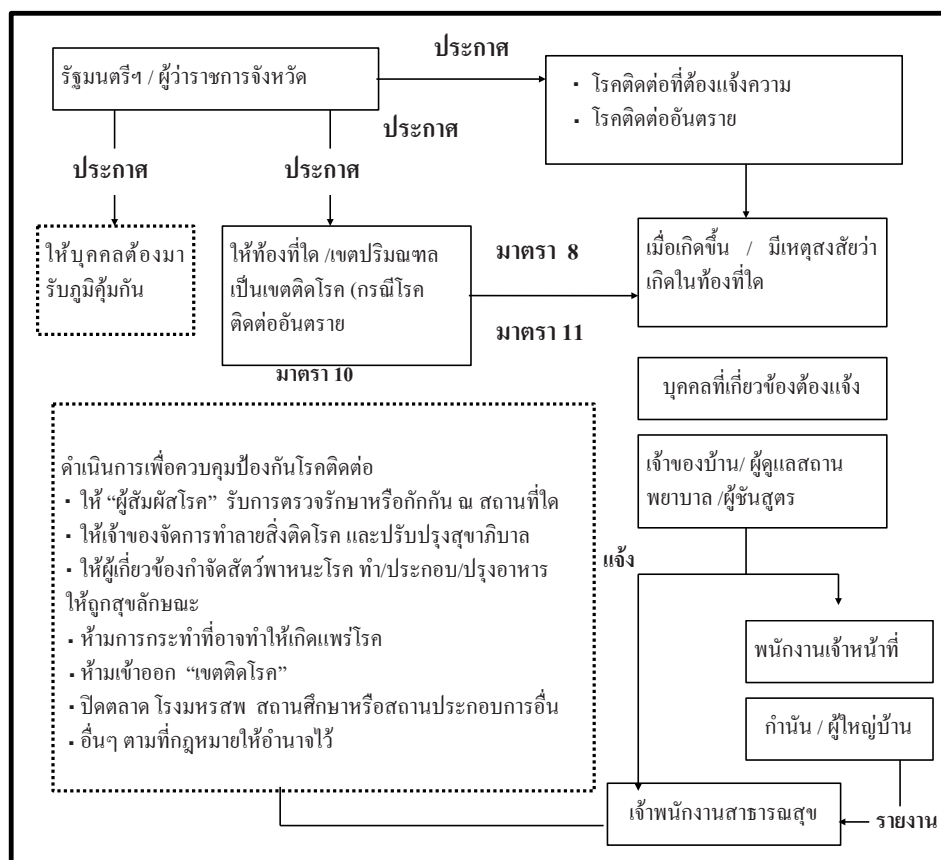
1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
2. พนักงานเจ้าหน้าที่
3. เจ้าพนักงานสาธารณสุข
4. เจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด่าน

ควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ

5. ผู้ว่าราชการจังหวัด
6. ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น เจ้าของบ้าน

แพทย์ผู้ทำการรักษา สถานพยาบาล ผู้ป่วย
เป็นต้น

แผนภูมิความสัมพันธ์และกลไกการจัดการกรณีที่เกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความ

การปฏิบัติงานการสั่งการหรือดำเนินการใดๆของเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ผ่านมา ก็จะดำเนินการไปตามที่เคยปฏิบัติตามๆกันมา โดยผู้ที่ปฏิบัติอาจจะทราบหรือไม่ทราบก็ได้ว่า ตนมีอำนาจในการกระทำได้กล่าวหรือไม่ มีอำนาจกระทำได้ในระดับใด มากน้อยแค่ไหน และมีเพียงใด ส่วนผู้ถูกสั่งให้ปฏิบัติภารกิจจะไม่โต้แย้งคัดค้านเพราะเชื่อว่าการสั่งการนั้นถูกต้อง ตนมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม ส่วนหนึ่งอาจมาจากความคุ้นเคยและถือว่าเจ้าพนักงานเป็นเจ้าคนนายคนเป็นผู้มีอำนาจ เป็นข้าราชการ มีอำนาจสั่งให้กระทำการใดก็ได้ตามวิถีทางสังคมของไทยที่มีมาช้านาน

การรายงานโรคตามแบบ รง.06 ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโรคต่างๆ นั้น ในปัจจุบันมีการรายงานโรคกันมากกว่า 80 โรค ซึ่งโรคต่างๆที่ต้องรายงานนั้นได้มาจากความเห็นและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญประจำกระทรวงสาธารณสุข

นอกจากนี้การสอบสวนโรคการปฏิบัติ หรือการเฝ้าระวังหรือการกระทำอื่นใด ของทีมเฝ้าระวังเคลื่อนที่เร็ว (ทีม SRRT) หรือเจ้าหน้าที่อื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมโรคที่ได้ดำเนินการต่อโรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นเหมือนกันหรือเกือบเหมือนกันทั้งหมด ทั้งๆที่ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 กำหนดให้ปฏิบัติตามมาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 ได้ต่อเมื่อมีโรคติดต่ออันตรายเกิดขึ้น หรือโรคติดต่อต้องแจ้งความและจะเกิดการระบาดขึ้นเท่านั้น ซึ่งโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมี 5 โรค คือ 1.อหิวาตกโรค 2.กาฬโรค 3.ไข้ทรพิษ 4.ไข้เหลือง 5.โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง ส่วนโรคติดต่อต้องแจ้งความมีจำนวน 18 โรค

สำหรับในประเด็นเจ้าพนักงานสาธารณสุข หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจตรา ดูแล และรับผิดชอบในการสาธารณสุขโดยทั่วไป หรือเฉพาะในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง ตามมาตรา 4 (18) ที่มีอำนาจและหน้าที่ในการ (1) ดำเนินการเอง (2) ออกประกาศ (3) คำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้หนึ่งผู้ใดดำเนินการ (4) เข้าไปในบ้าน โรงเรือน สถานที่หรือพาหนะใด ตามมาตรา 8 มาตรา 9 และมาตรา 10

เจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศที่มีอำนาจตามมาตรา 13 และมีอำนาจดำเนินการเองหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือ ตามมาตรา 14

จากบันทึกของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 3) เลขเสร็จ 298/2573 เรื่อง หาหรือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 (กรณีการแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข)

ตามที่กรมควบคุมโรคติดต่อมีหนังสือหารือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามความในพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 (หนังสือที่ สธ.0430/4278 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542) โดยมีข้อหารือว่า

1. ผู้ที่ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามนิยามศัพท์มาตรา 4 (18) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 หรือไม่

- (ก) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
- (ข) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข
- (ค) ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- (ง) อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ
- (จ) รองอธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ

คณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่ 3 ได้ตอบข้อหาหรือว่า ไม่เป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขเนื่องจากตามที่กฎหมายประสงค์ให้ผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขนี้จะต้องเป็นเจ้าพนักงานและได้รับการแต่งตั้ง หากใครที่จะสามารถดำรงตำแหน่งได้โดยทันทีไม่

เมื่อการที่บุคคลใดจะเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 นี้ได้ต้องได้รับการแต่งตั้ง ดังนั้นบุคคลดังกล่าวจึงไม่เป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขโดยที่กรมควบคุมโรคติดต่อมิได้แต่งตั้งได้

2. ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามนัยบทนิยามในมาตรา 4 (18) แห่ง พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 จะต้องได้รับการแต่งตั้งหรือไม่ อย่างไร และอาศัยอำนาจตามกฎหมายใด

โดยในทางปฏิบัติในการพิจารณาความหมายของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามความในพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 กรมควบคุมโรคติดต่อได้พิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ในกรอบอัตรากำลังและมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของสำนักงาน ก.พ. หากผู้ใดดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่ตรวจตราดูแลและรับผิดชอบในการสาธารณสุขโดยทั่วไป ผู้นั้นก็จะเป็น “เจ้าพนักงานสาธารณสุข” ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อนี้

การแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ตามกรอบกำลังและมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของสำนักงาน ก.พ. กรมควบคุมโรคติดต่ออาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2534 ซึ่งกรมควบคุมโรคติดต่อ และกระทรวงสาธารณสุขไม่เคยแต่งตั้งบุคคลใดให้เป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขตาม

นัยแห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 มาก่อน

คณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่ 3 ตอบข้อหาหรือว่า

ผู้ที่จะดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานสาธารณสุข นี้จะต้องเป็นเจ้าพนักงานและได้รับการแต่งตั้ง หากใครที่จะสามารถดำรงตำแหน่งได้โดยทันทีไม่

ตามบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานสาธารณสุข” และบทบัญญัติมาตราอื่นๆ ในพระราชบัญญัติโรคติดต่อมิได้กำหนดไว้ว่าให้ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งเหมือนดังบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ในมาตรา 4 (19) แต่อย่างไรก็ดีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2536 มาตรา 3 (มาตรา 3 ให้กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข มีอำนาจหน้าที่ (1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ อนุสัญญา หรือกฎข้อบังคับระหว่างประเทศและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง) ได้กำหนดให้กรมควบคุมโรคติดต่อเป็นหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบและปฏิบัติการใดๆตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 นี้ และเมื่อพระราชบัญญัติโรคติดต่อฯนี้ มิได้กำหนดไว้ให้ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขไว้แล้ว

ฉะนั้นอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 ประกอบกับพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.2536 กรมควบคุมโรคติดต่อจึงเป็นผู้ที่สามารถดำเนินการแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขขึ้นเพื่อปฏิบัติการใดๆตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 ได้

ดังนั้นการที่กรมควบคุมโรคติดต่อได้พิจารณาว่าบุคคลใดที่จะดำรงตำแหน่งตามกรอบและมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนดว่า ผู้ใดดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่ตรวจตรา ดูแล และ รับผิดชอบในการสาธารณสุขโดยทั่วไปแล้ว ก็จะเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อนี้ จึงเป็นการไม่ถูกต้อง

3. ตามที่พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 กำหนดให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 13 และมาตรา 14 นั้น

(1) ผู้ซึ่งจะดำรงตำแหน่งนี้จะต้องได้รับการแต่งตั้งหรือไม่ อย่างไร และอาศัยอำนาจตามกฎหมายใด

(2) การแต่งตั้งบุคคลนอกสังกัดกรมควบคุมโรคติดต่อจะกระทำได้หรือไม่

(3) หากจะต้องดำเนินการแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ กรมควบคุมโรคติดต่อจะสามารถแต่งตั้งอธิบดี และรองอธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อได้หรือไม่ หากไม่สามารถทำได้ บุคคลใดจะเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้ง และใช้อำนาจใดในการแต่งตั้ง

คณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่3ตอบข้อหารือว่า

กรมควบคุมโรคติดต่อสามารถที่จะแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 4 (18) แห่งพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 เพื่อปฏิบัติการใดๆตามพระราชบัญญัตินี้ได้ ซึ่งก็จะต้องหมายความว่าความรวมถึงการแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด้าน

ควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศเพื่อให้มีหน้าที่ตรวจตรา ดูแลและรับผิดชอบในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ณ ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศตามที่กรมควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศกำหนดตามมาตรา 13 และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัตินี้

ดังนั้นการที่กรมควบคุมโรคติดต่อได้แต่งตั้งบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่ตรวจตรา ดูแลและรับผิดชอบในการสาธารณสุขทั่วไป ตามกรอบ อัตรากำลังและมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่ ก.พ.กำหนด ให้ไปปฏิบัติหน้าที่ประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน จึงเป็นการดำเนินการที่ไม่ถูกต้องและไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 นี้

ในกรณีที่จะแต่งตั้งอธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ และรองอธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 นี้ได้หรือไม่

เมื่อสาระสำคัญของการเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศนั้น ได้แก่ การที่จะต้องไปปฏิบัติงานประจำที่ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศแล้ว อธิบดีและรองอธิบดีซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนกลาง มิได้เป็นผู้ที่สามารถจะไปปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ที่ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศได้แล้ว การที่จะแต่งตั้งอธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ หรือรองอธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ ให้เป็นเจ้า

พนักงานสาธารณสุขประจำด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศนั้น จึงไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายจึงไม่อาจแต่งตั้งได้

สำหรับกรณีที่กรมควบคุมโรคจะแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขจากบุคคลซึ่งอยู่ในหรือนอกสังกัดกรมควบคุมโรคติดต่อได้หรือไม่

เมื่อตามพินัยม“เจ้าพนักงานสาธารณสุข” ตามมาตรา 4(18) นี้มิได้ระบุว่าให้แต่งตั้งจากบุคคลใดเป็นการเฉพาะแล้ว กรมควบคุมโรคติดต่อจึงสามารถที่จะแต่งตั้งเจ้าพนักงานในสังกัดกรมควบคุมโรคติดต่อเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 นี้ได้ และอาจจะแต่งตั้งเจ้าพนักงานในส่วนราชการอื่นของกระทรวงสาธารณสุข เช่นสำนักงานปลัดกระทรวงหรือกรมอนามัย เป็นต้น เป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 ก็ได้

แต่กรณีที่กรมควบคุมโรคติดต่อจะแต่งตั้งเจ้าพนักงานซึ่งมิได้สังกัดกรมควบคุมโรคติดต่อเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 นี้ กรมควบคุมโรคติดต่อก็ควรจะได้รับความคิดเห็นขอจากส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เจ้าพนักงานผู้นั้นสังกัดด้วยเสียก่อน (เรื่องเสร็จที่ 298/2543)

ในช่วงปี พ.ศ.2546 ได้เกิดการแพร่ระบาดของโรคซาร์ (SARS) และโรคไข้หวัดนกทางกรมควบคุมโรค จึงได้ออกคำสั่งแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ ดังนี้

1. คำสั่งกรมควบคุมโรคที่ 299/2546 ลงวันที่ 4 เมษายน พ.ศ.2546 ได้แต่งตั้งให้ข้าราชการในสังกัดกรมควบคุมโรคเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุข ประกอบด้วย

- 1) อธิบดีกรมควบคุมโรค
- 2) รองอธิบดีกรมควบคุมโรค
- 3) ผู้อำนวยการสถาบันบำราศนราดูร
- 4) ผู้อำนวยการสถาบันราชประชา

สมาสัย

5) ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 1 – 12

- 6) ผู้อำนวยการสำนักโรคติดต่อ
- 7) ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการ

ประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

- 8) ผู้อำนวยการสำนักโรคติดต่อทั่วไป
- 9) ผู้อำนวยการสำนักโรคติดต่อนำโดย

แมลง

- 10) ผู้อำนวยการสำนักโรคไม่ติดต่อ
- 11) ผู้อำนวยการสำนักโรคเอดส์วันโรค

และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

2. คำสั่งกรมควบคุมโรคที่ 404/2546

ลงวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ.2546 ได้แต่งตั้งให้ ข้าราชการในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุข ประกอบด้วย

- 1) รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- 2) นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด
- 3) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ ผู้

ำนวยการโรงพยาบาลทั่วไป และผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชน

4) สาธารณสุขอำเภอ

3. คำสั่งกรมควบคุมโรค ที่ 405/2546

ลงวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ.2546 ได้แต่งตั้งให้ข้าราชการในสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุข ประกอบด้วย

- 1) ผู้อำนวยการสำนักอนามัย
- 2) รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย
- 3) ผู้อำนวยการสำนักการแพทย์

4) รองผู้อำนวยการสำนักงานแพทย์

5) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลในสังกัด

กรุงเทพมหานคร

6) ผู้อำนวยการศูนย์บริการสาธารณสุข

4. คำสั่งกรมควบคุมโรค ที่ 406/2546

ลงวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ.2546 ได้แต่งตั้งให้ผู้อำนวยการจังหวัดทุกจังหวัดเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุข

จากการศึกษาสามารถสรุปปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย ได้ดังนี้

1.เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอาจยังไม่เข้าใจ

รายละเอียดของกฎหมายโรคติดต่อดีพอ ทั้งในแง่ของบทบาทหน้าที่ตลอดจนอำนาจที่ได้รับตามกฎหมาย ซึ่งพบว่ายังคงมีปัญหาในด้านการมอบอำนาจในการดำเนินการด้วย และที่สำคัญอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 นั้นมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมในหลายกรณี ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการทำความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องนี้

2.การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่/

ในท้องถิ่นต่างๆ ยังคงมีลักษณะตามความเคยชินมากกว่าการปฏิบัติที่ถือตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือไม่เช่นนั้นการปฏิบัติก็ไม่เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่ทราบหรือยังไม่เข้าใจกฎหมายดีพอ

3.การปฏิบัติงานบางอย่างของพนักงาน

เจ้าหน้าที่อาจเป็นการละเมิดหรือไม่มีอำนาจทำได้ เนื่องจากกฎหมายให้อำนาจกับเจ้าพนักงานสาธารณสุขไว้ พนักงานเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีหน้าที่รับแจ้งเหตุและแจ้งต่อเจ้าพนักงานสาธารณสุขเท่านั้น พบว่าบางครั้งพนักงานเจ้าหน้าที่อาจไปสั่งปิดสถานประกอบการกรณี

พบว่ามีปัญหา ซึ่งไม่มีอำนาจทำได้เพราะกฎหมายมอบอำนาจไว้กับเจ้าพนักงานสาธารณสุข

4.กฎหมายล้าสมัยโดยเฉพาะระเบียบ

ของกระทรวงสาธารณสุขที่สามารถออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 ยังไม่มีการตราไว้แต่อย่างใด เช่นในเรื่องของบทลงโทษในกรณีไม่ปฏิบัติตามที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีคำสั่ง การخذใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของเจ้าพนักงานสาธารณสุข เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

เมื่อพิจารณาในเชิงระบบการสาธารณสุข

แล้ว อาจกล่าวได้ว่า พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523 เป็นกฎหมายที่ควบคุมโรคติดต่ออย่างเดียว มิได้ครอบคลุมถึงโรคที่ไม่ติดต่อหรือโรคที่เกิดจากการประกอบอาชีพ และเน้นการควบคุมโรคติดต่อกรณีที่เกิดขึ้นแล้ว กล่าวคือ ต้องมีการระบาดของโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความหรือโรคติดต่ออันตรายเกิดขึ้นก่อนในเขตท้องที่ใด เจ้าพนักงานสาธารณสุขจึงจะมีอำนาจในการจัดการเพื่อการควบคุมและป้องกันโรคติดต่อนั้นในเขตพื้นที่นั้นๆ ซึ่งแตกต่างจากพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่ควบคุมและจัดการสภาวะทางด้านสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคทุกชนิด ได้แก่ การจัดการ สิ่งปฏิกูล มูลฝอย การควบคุมเหตุรำคาญ การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตลาดสด สถานที่จำหน่ายหรือเสิร์ฟอาหาร เป็นต้น โดยไม่ต้องรอให้เกิดโรคติดต่อขึ้นก่อน

ระบบการควบคุมป้องกันโรคติดต่อควร

ประกอบด้วย ระบบอย่างน้อย 3 ระบบคือ

1.ระบบการเฝ้าระวังโรคต้องมีการเก็บรวบรวมสภาพปัญหาหรือภัยสุขภาพ และมีการรายงานอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ

2. ระบบการควบคุมโรค ต้องมีการวินิจฉัยโรคอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เมื่อมีการเกิดโรคขึ้น มีการสืบสวนที่ทันการณ์ ค้นหาสาเหตุและมีการกำจัดหรือทำลายแหล่งแพร่ของโรค

3.ระบบการลดปัจจัยเสี่ยงเพื่อป้องกัน การแพร่ระบาดของโรค ต้องมีการกำหนดมาตรการการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคทั้งในทางกายภาพ พฤติกรรม และการให้ภูมิคุ้มกัน (วัคซีน) รวมทั้งการสื่อสารสู่ประชาชนอย่างรวดเร็ว และชัดเจน

กลไกภาครัฐในการควบคุมและป้องกันโรคติดต่อ ควรมียุทธศาสตร์ที่ในแต่ละระดับที่สัมพันธ์กัน ดังนี้

1.ราชการส่วนกลางควรจะมีบทบาทในการพัฒนาหลักเกณฑ์เทคนิควิชาการ กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน และการออกกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่เป็นมาตรการควบคุมโรคติดต่อในกรณีฉุกเฉินของประเทศไทย

2. ราชการส่วนภูมิภาค ผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งมีอำนาจในการประกาศประเภทและชนิดของโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความ และประกาศให้ท้องที่ใดๆ เป็นเขตติดโรค แต่อาจจะต้องพิจารณาในเรื่องการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นที่มีหน้าที่ในการควบคุมป้องกันโรคติดต่อด้วย สำหรับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด อำเภอ ตำบล ควรจะมีบทบาทในการติดตาม กำกับ นิเทศงาน สนับสนุนในฐานะที่ปรึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการประเมินผลสภาวะการควบคุมป้องกันของพื้นที่

3.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจะมีบทบาทในการปฏิบัติการเพื่อการควบคุมป้องกันโรคติดต่อด้วย โดยเฉพาะกรณีที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อข้ามเขตท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. ควรมีการกำหนดนโยบายบังคับใช้กฎหมาย

ผลจากการวิจัยพบว่าบางประเทศมีการกำหนดนโยบายที่ว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายควบคุมโรคติดต่อ อย่างเช่น กรณีสภาเขตเพนเดิลโบโร (Pendle Borough Council) ของประเทศอังกฤษได้มีการกำหนดนโยบายบังคับใช้กฎหมายโรคติดต่อ (Communicable Diseases Enforcement Policy) ขึ้นเมื่อปี ค.ศ.2006 ที่ออกมาเพื่อบังคับใช้กฎหมาย 2 ฉบับคือ Public Health (Control of Disease) Act 1984 และ Public Health (Control of Disease) Regulations 1988 นโยบายบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการคือ เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อรับมือกับปัญหาอย่างทันที่ และเพื่อส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและบรรลุผลสมตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ยิ่งกว่านั้นนโยบายดังกล่าวตั้งอยู่บนหลักการสำคัญ 5 ประการคือ ความสมดุล (proportionality) ความสอดคล้องต้องกัน (consistency) ความโปร่งใส (transparency) ความสามารถตรวจสอบได้ (accountability) และการกำหนดเป้าหมาย (targeting)

ความสมดุล (proportionality) ในที่นี้คือความสมดุลหรือความเหมาะสมในการบังคับ

ใช้กฎหมายกับปัญหาหรือความเสี่ยงที่เกิดขึ้น กล่าวคือการดำเนินงานด้านการบังคับใช้ต้องได้สัดส่วนเหมาะสมกับสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจนการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อกำหนดต่างๆ ของกฎหมาย ซึ่งรวมทั้งอันตรายที่จะเกิดขึ้นได้จากช่องโหว่ของกฎหมาย

ความสอดคล้องต้องกัน(consistency)

หมายถึงการใช้แบบแผนการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเหมือนกันกับสถานการณ์ปัญหาแบบเดียวกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในทำนองเดียวกัน ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการกับสถานการณ์ความเสี่ยงต่างๆ จะมีแนวทางปฏิบัติด้านการบังคับใช้กฎหมายตามระดับต่างๆ ที่มีการกำหนดไว้แล้ว

ความโปร่งใส(transparency) หมายถึง

ความถึงการให้ความช่วยเหลือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบให้เข้าใจถึงสิ่งที่ผู้อื่นคาดหวังรวมทั้งสิ่งที่ตนเองคาดหวังจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ทั้งยังหมายความว่าความถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติ ข้อกำหนดในเรื่องใดเป็นสิ่งที่กฎหมายกำหนดว่าต้องปฏิบัติ ข้อกำหนดเรื่องใดเป็นคำแนะนำหรือแนวทางที่ควรปฏิบัติ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบแยกแยะได้ระหว่างภาคบังคับกับภาคทางเลือก

ความสามารถตรวจสอบได้(accountability) ในที่นี้หมายถึงกลไกที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินการกับข้อร้องเรียนต่างๆ อันเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สภา โดยมีการระบุถึงวิธีการในการยื่นข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอนะ

การกำหนดเป้าหมาย(targeting)

หมายถึงการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานต้องเป็นไปเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์

ความเสี่ยงหรือปัญหาที่ร้ายแรงที่สุด หรือในสถานการณ์ปัญหาที่มีการควบคุมไม่ดีพอ

ด้วยเหตุผลที่ประเทศไทยยังไม่เคยมีการ

กำหนดนโยบายในลักษณะนี้มาก่อน จึงสมควรที่จะมีการกำหนดนโยบายบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อ ที่คำนึงถึงหลักการสำคัญ 5 ประการข้างต้น เพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อ ทั้งที่เป็นกฎหมายหลักและกฎหมายรองเกิดประสิทธิผลในการบังคับใช้มากที่สุด

2. ควรออกกฎหมายอนุบัญญัติหรือ

กฎหมายลำดับรองให้ครบถ้วนสมบูรณ์

ในต่างประเทศพบว่ามีแนวคิดในการออกกฎหมายลำดับรองในกรณีที่เกี่ยวกับการควบคุม

โรคติดต่อใน 3 ลักษณะคือ

1)การออกกฎหมายเพื่อยุติความใน

กฎหมายหลักให้เกิดความชัดเจนถูกต้องตรงกันมากขึ้น

2)การออกกฎหมายเพื่อกำหนดรายละเอียดในบางกรณีที่กำหนดให้เป็นกฎหมาย

ลำดับรอง และ

3) การออกกฎหมายเพื่อกำหนด

มาตรการบังคับใช้กฎหมายหลัก ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศไต้หวันมีการออกข้อบังคับประกอบกฎหมายหลักเพื่อการบังคับใช้กฎหมายควบคุมโรคติดต่อ โดยกระทรวงสาธารณสุขของไต้หวันประกาศใช้ข้อบังคับเพื่อการปฏิบัติให้เป็นไปตาม กฎหมายควบคุมโรค (The Enforcement Regulations of the Control of Communicable Diseases) เมื่อวันที่ 7 มีนาคม ค.ศ.2000 ประเด็นสำคัญๆ ในข้อบังคับดังกล่าวคือ กำหนดขอบเขตความหมายและการควบคุมโรคติดต่อให้มีความชัดเจน

จำแนกและกำหนดค่าใช้จ่ายในการนี้มีการแยกผู้ป่วยที่ได้รับเชื้อโรคติดต่อประเภทต่าง ๆ ตลอดจนกำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือครอบครัวผู้ป่วยดังกล่าวโดยเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจรับผิดชอบ รวมทั้งวางข้อกำหนดในการพัฒนาระบบเฝ้าระวังและระบบเตือนภัยโรคติดต่อ

ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง

เร่งออกกฎหมายอนุบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรองให้ครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อให้กฎหมายหลักว่าด้วยการควบคุมโรคติดต่อมีผลในการบังคับใช้ได้อย่าง เต็มรูปแบบ

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

1. ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมป้องกันโรคติดต่อทั้งระดับชาติและระดับพื้นที่ เพื่อเป็นกลไกในการประเมินสถานการณ์ของโรคติดต่อ กำหนดนโยบาย มาตรการ และการผลักดันการปฏิบัติเพื่อควบคุมป้องกันโรคติดต่อในระดับประเทศ และคณะกรรมการฯ ในระดับพื้นที่จะเป็นประโยชน์เพื่อการสนับสนุนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติการ

บทบัญญัติว่าด้วย “คณะกรรมการควบคุมป้องกันโรคติดต่อ” โดยกำหนดให้มี

• คณะกรรมการระดับชาติประกอบด้วย

ด้วย ผู้แทนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง โดยมีอธิบดีกรมควบคุมโรคเป็นเลขานุการ และให้มีอำนาจพิจารณาเสนอแนะนโยบาย มาตรการด้านการควบคุมป้องกันโรคติดต่อ รวมทั้งการเสนอกฎกระทรวงหรือประกาศกระทรวงเพื่อการควบคุม ป้องกันปัญหาโรคติดต่อในระดับประเทศ

• คณะกรรมการระดับจังหวัดประกอบด้วย

ผู้แทนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัดร่วมกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานและนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเป็นเลขานุการ และให้มีอำนาจในการพิจารณาออกประกาศกำหนดเขตติดต่อโรคหรือกำหนดโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความและการกำหนดนโยบาย มาตรการเพื่อการควบคุมป้องกันโรคติดต่อระดับจังหวัด

2. ควรปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติเรื่อง

การแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

3. อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีหรือผู้ว่า

ราชการจังหวัด ตามมาตรา 5 และ 6 ให้คงมีอำนาจประกาศชนิด ประเภทของโรคติดต่อที่เป็นโรคติดต่ออันตราย หรือโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความและมาตรา 10 ประกาศเขตติดโรคและมาตรา 12 ประกาศให้บุคคลต้องได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคได้เช่นเดิม แต่ให้เพิ่มเติมว่า “โดยคำแนะนำของคณะกรรมการระดับชาติหรือจังหวัดแล้วแต่กรณี” และควรเพิ่มเติมอำนาจของรัฐมนตรีในการประกาศมาตรการฉุกเฉินภายใต้เงื่อนไขเวลาที่ชัดเจนในกรณีที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออันตรายหรือร้ายแรงไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากภายในหรือต่างประเทศ ทั้งนี้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการระดับชาติ

4. ในเขตกรุงเทพมหานครควรกระจาย

อำนาจให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งบุคลากรด้านสาธารณสุขที่มีความรู้ด้านการควบคุมป้องกันโรคที่อยู่ในสังกัดเป็นเจ้าพนักงานสาธารณสุขได้

5. บทบาทอำนาจหน้าที่ของพนักงาน

เจ้าหน้าที่ ซึ่งกำหนดไว้เพียงรับแจ้ง กรณีที่มี

การเกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความเท่านั้น ควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้มีบทบาทในด้านการเฝ้าระวังโรคหรือการรายงาน ทั้งนี้จะต้องมีการกำหนดขอบเขตในการเฝ้าระวังและรายงานผลด้วย

6.เพิ่มเติมบทบัญญัติให้อำนาจองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ที่มีผลบังคับเฉพาะเขตของตนได้ในกรณีจำเป็นเพื่อการควบคุมป้องกันโรคติดต่อ ทั้งนี้โดยคำแนะนำของคณะกรรมการระดับจังหวัด

7. ควรให้อำนาจแก่ปลัดกระทรวง

สาธารณสุขในการแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุขประจำด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศได้เองเพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติการ

ข้อเสนอแนะในเชิงการบริหารจัดการ

1. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ เป็น

กฎหมายที่ควบคุมปัญหาของการเกิดโรคติดต่อในเขตพื้นที่หนึ่งๆ ซึ่งจะเป็นกรณีที่ต้องมีการเจ็บป่วยเกิดขึ้นแล้ว จึงจะมีอำนาจเข้าไปจัดการควบคุมป้องกันไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่อนั้นต่อไป ดังนั้นการดำเนินการเพื่อควบคุม ป้องกันในเชิงรุกจึงจำเป็นต้องประสานการบังคับใช้ไปพร้อมกับพระราชบัญญัติการสาธารณสุขที่เน้นการควบคุมดูแลด้านปัจจัยเสี่ยงทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมที่อาจก่อให้เกิดโรคติดต่อได้ เพื่อการป้องกันโรคโดยทั่วไป ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่แล้ว

2.การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

จากการสนทนากลุ่มย่อยกับเจ้าหน้าที่

ของกรมควบคุมโรค พบว่า ปัญหาสำคัญที่พบก็คือความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องที่ยังมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่ดีพอ รวมทั้งข้อกำหนดในกฎหมายหลักบางเรื่องยังไม่มีมีการขยายความหรือกำหนดเพิ่มเติมเป็นกฎหมายลำดับรองแต่อย่างใด ยิ่งกว่านั้นในกรณีของการบังคับใช้กฎหมายก็มีช่องว่างเนื่องจากความไม่ชัดเจนของการกำหนดอำนาจหน้าที่ ตลอดจนบทบาทของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นผลให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นไปตามความเคยชินมากกว่าเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการสร้าง

ความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติของกฎหมายซึ่งอาจทำได้โดยการจัดอบรมว่าด้วยการบังคับใช้กฎหมายควบคุมโรคติดต่อให้กับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทตลอดจนขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดประสิทธิผลสูงสุด

3. ควรมีการประเมินสถานการณ์การ

บังคับใช้กฎหมาย

จากการสืบค้นข้อมูลในต่างประเทศ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายงานของศูนย์ป้องกันและ ควบคุมโรคติดต่อแห่งสหภาพยุโรป เมื่อปี 2007 (European Centre for Disease Prevention and Control: ECDC) ที่ชื่อว่า “Annual Epidemiological Report on Communicable Diseases in Europe: report on the status of communicable diseases in the EU and EEA/EFTA countries” พบว่า มีการประเมินสถานการณ์

การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการควบคุมโรคติดต่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาและจุดอ่อนต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งกรณีของประเทศไทยก็ควรริเริ่มดำเนินการในเรื่องนี้

อย่างจริงจัง เนื่องจากจะช่วยให้การบังคับใช้กฎหมายโรคติดต่อมีความทันสมัยและสามารถใช้เป็นกลไกหลักในการควบคุมโรคได้อย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการพัฒนากฎหมายและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2547). รายงาน
ผลการสัมมนาเรื่อง ทิศทางการพัฒนากฎหมาย. (พ.ศ.2548-2550)
ธรรมนิติย์ สุ่มันตกุล. (2547). การจัดทำกฎหมายลำดับรองของฝ่ายปกครอง.
www.lawreform.go.th
- อวิชชัย สัตยสมบูรณ์. (บรรณาธิการ). (2542). กฎหมายสาธารณสุข. กรุงเทพฯ :
ประชุมร่าง.
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์. (2531). การร่างกฎหมาย. วารสารกฎหมาย. หน้า 25-26.
- ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์. (2547). กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง.
- ณัฐริกา วายภาพ. (2536). การศึกษาการบังคับใช้กฎหมายควบคุมการทิ้งมูลฝอยจากชุมชน
ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาเทคโนโลยีการสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประเสริฐ สุขสบาย.(2542). ทักษะของผู้บังคับใช้กฎหมายต่อปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย
ด้านสวัสดิการสังคม. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2523**
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535**
- พระราชบัญญัติการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
พ.ศ.2535**
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535**
- พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.2535**
- พระราชบัญญัติสุสานและฌาปนสถาน พ.ศ.2528**
- พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ.2535**
- พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ.2525**
- พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535**
- พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ.2535**
- โกคิน พลกุล. (2531). ปัญหาและข้อคิดบางเรื่องจากรัฐธรรมนูญไทย. (หน้า 137-140).
กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พลชัย.
- วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์. (2535). กฎหมายกับการปรับปรุงพฤติกรรม. วารสารคลินิก.
8 มิถุนายน 2535.

- วิชญ์ เครื่องาม. (2530). ปัญหาและแนวโน้มของกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการไทย ในเอกสารการสอนชุดวิชาหลักกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารราชการไทย มสธ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย.
- สุรชาติ ณ หนองคาย. (2546). กฎหมาย กลยุทธ์ และการประยุกต์. กรุงเทพฯ : สถาบัน จี. อี.ซี.
- หยุด แสงอุทัย. (2538). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ.
- อมร จันทรสมบูรณ์. (2533). การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเป็นพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพียงใด. ประมวลพระราชบัญญัติแห่งกฎหมายปกครอง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หน้า 248.
- Communicable Diseases Enforcement Policy, Retrieved September 10, 2008 from http://www.pendle.gov.uk/downloads/Communicable_Diseases_Enforcement_Policy.pdf
- David Foulkes.(1996). Administrative Law. London : Butterworth's.
- European Centre for Disease Prevention and Control. (2007). Annual Epidemiological Report on Communicable Diseases in Europe: report on the status of communicable diseases in the EU and EEA/EFTA countries. Retrieved September 19, 2008 from http://ecdc.europa.eu/pdf/ECDC_epi_report_2007.pdf
- VCRAAC.(1998). Legislative Drafting. London : Cavendish Publishing.
- http://en.wikipedia.org/wiki/Pendle_Borough_Council
- http://www.pendle.gov.uk/downloads/Communicable_Diseases_Enforcement_Policy.pdf
- https://teb.cdc.gov.tw/upload/doc/18732_145Development%20of%20Laws%20and%20Regulations%20on%20Communicable%20Diseases%20Control%20in%20Taiwan.pdf, p.153
- http://nuffieldtrustnew.nvisage.uk.com/ecomms/files/State_of_Communicable_Disease_Law.pdf, p.21-22

2P4M: แนวทางการส่งเสริมการวิจัย
ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

2P4M: The Model of research promotion
in private higher education institutions

สินธวา คามดิษฐ์*
Sinthawa Khamdit

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์, ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการศึกษาระดับค่ำ ฝ่ายบริหารการศึกษาระดับค่ำ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

* Assistant Professor, Division of Evening Program Administration Division of Evening Program Administration Dhurakij Pundit University.

บทคัดย่อ

การวิจัยคือบทบาทสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาในการบุกเบิก แสวงหาและสร้างองค์ความรู้ และนำผลไปใช้ประโยชน์ทั้งในวงวิชาการและสังคม แต่จากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน พบว่า สถาบันอุดมศึกษาจำนวนมาก โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย มีจำนวนงานวิจัยค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากขาดนโยบายที่ชัดเจน ขาดแคลนนักวิจัยที่มีคุณภาพ ขาดงบประมาณ และทรัพยากรในการวิจัย

แนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น ที่สถาบันต่างสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของสถาบัน คือ ตัวแบบ 2P4M ซึ่งหมายถึง 1) มีนโยบาย (Policy : P1) ที่ชัดเจน 2) มีแผนงาน (Plan : P2) ที่สอดคล้องกับนโยบาย และสามารถนำไปปฏิบัติได้ 3) มีบุคลากรวิจัย (Man : M1) ที่มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะผลิตผลงานวิจัยคุณภาพ 4) มีงบประมาณ (Money : M2) ที่เพียงพอและมีช่องทางแสวงหาจากภายนอก 5) มีทรัพยากรวิจัย (Material : M3) ที่อำนวยความสะดวกให้แก่ักวิจัย และ 6) มีการบริหารจัดการ (Management : M4) ที่มีระบบและคล่องตัว เพื่อขับเคลื่อนให้การวิจัยบรรลุตามนโยบายที่ตั้งไว้ ดังนั้น ตาม Model นี้ จะช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนก้าวหน้าด้านการวิจัย สามารถแข่งขันได้กับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและได้ทำหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาอย่างแท้จริง

คำสำคัญ : การวิจัย, การศึกษา, สถาบันอุดมศึกษาเอกชน, การส่งเสริมการวิจัย

Abstract

Research is the most important role of higher education institutions in order to develop the body of knowledge which will be useful for academic and social goals. It was found that most higher education institutions, especially private higher education institutes, in Thailand complete fewer research projects than government run higher education institutions. The main reason comes from the lack of a clear policy, quality researchers, support money and research resources.

The model to develop research promotion and for resolving these problems can be applied to all higher education institutions, using the 2P4M model: policy, plan, man, money, material, and management. Finally, this can enhance private higher education research development progress, and can compete with government higher education institutions and efficiently complete their mission of higher education.

Key Words : Research, education, private higher education institutions, research promotion

บทนำ

การวิจัยเป็นบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสำคัญเช่นเดียวกับบทบาทด้านอื่นๆ ได้แก่ การสอน การบริการทางวิชาการ แก่สังคม และ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2518) แต่สภาพปัจจุบันกลับพบว่า การดำเนินการกิจตามบทบาทด้านการวิจัย มีปัญหาและอุปสรรคอย่างมาก โดยมีสาเหตุมาจากปัญหาภายในของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ปัญหาด้านนโยบายการส่งเสริมการวิจัยของสถาบันยังไม่ชัดเจนและขาดทิศทาง ปัญหาการขาดแคลนนักวิจัยที่มีความสามารถ ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณและทรัพยากร สนับสนุน (ลีปพนนท์ เกตุทัต, 2537) ปัญหาดังกล่าวมีความรุนแรงมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ช่วงปี พ.ศ. 2544-2548 ในรอบ 5 ปี (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2549) พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีงานวิจัยต่ออาจารย์ 1 คนอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยคือ มีเพียงร้อยละ 0.11 เท่านั้น และงานวิจัยดังกล่าวนำไปใช้เพียงร้อยละ 0.1 ซึ่งนับว่าน้อยมาก เมื่อเทียบกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและอื่นๆ นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ได้มอบให้อาจารย์ใช้เวลากับการสอนค่อนข้างมาก ทำให้มีเวลาทำการวิจัยน้อย การจัดสรรงบประมาณด้านการวิจัยมีจำนวนจำกัด แนวคิดดังกล่าวสถาบันอุดมศึกษา

เอกชนควรนำไปพิจารณาบทวนเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยให้อาจารย์ โดยการสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์มีขวัญและกำลังใจที่จะคิดสร้างสรรค์งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

เพื่อให้บทบาทด้านการวิจัยของสถาบัน

อุดมศึกษาเอกชน มีความเด่นชัด เช่นเดียวกับการเรียนการสอนจึงควรแสวงหาแนวทางการส่งเสริมการวิจัยให้อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างจริงจัง ซึ่งจะส่งผลต่อผลงานวิจัยทั้งปริมาณและคุณภาพ โดยแนวคิดดังกล่าวอาจกำหนดเป็นรูปแบบ หรือ ตัวแบบ (model) ที่เข้าใจง่าย และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ตามบริบท (context) ของแต่ละสถาบัน ดังนั้น ในบทความนี้ผู้เขียนจะได้นำเสนอตัวแบบหรือโมเดลเพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนต่อไป

ความหมายและความสำคัญของการวิจัย

ความหมายการวิจัย (Research) ตาม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้ความหมายของการวิจัยว่า การวิจัย หมายถึง “การค้นคว้าเพื่อหาข้อมูลอย่างถี่ถ้วนตามหลักวิชา” ส่วนพจนานุกรมของเว็บสเตอร์ (Webster's Third New International Dictionary 1981 : 1930) ให้ความหมายของการวิจัย หรือ Research ว่าประกอบด้วยคำสองคำคือ “re” แปลว่า ซ้ำ และคำว่า “search” แปลว่า ค้นหา เมื่อนำมารวมกันคือคำว่า “Research” จึงมีความหมายว่า “การค้นหรือการตรวจสอบอย่างถี่ถ้วน หรือการค้นคว้าทดลองเพื่อการค้นพบข้อเท็จจริง

ใหม่ๆ และการแปลความหมายของข้อเท็จจริงดังกล่าวอย่างถูกต้อง หรือการปรับแก้ข้อสรุปทฤษฎี ตลอดจนกฎเกณฑ์ต่างๆ ให้ถูกต้องยิ่งขึ้นโดยอาศัยข้อเท็จจริงใหม่ๆ ที่ค้นพบเพิ่มเติมเหล่านี้ หรือเพื่อประยุกต์ใช้ข้อสรุป ทฤษฎี และกฎเกณฑ์ใหม่ๆ ที่ได้ค้นพบหรือปรับแก้แล้วนั้น” ในขณะที่พระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ.2505 กำหนดความหมายของการวิจัยว่า การวิจัย หมายถึง “การศึกษาค้นคว้าที่มีระบบแบบแผนให้ได้มาซึ่งความรู้ทางสังคมศาสตร์ ส่วนนันทวิทยาการอื่นๆ เช่น จุมพลสวัสดิยากร (2520), สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2540), บุญชม ศรีสะอาด (2545) ได้ให้ความหมายของการวิจัยโดยสรุปว่าการวิจัย หมายถึง ค้นคว้า หาความรู้อย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบโดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ หรือวิธีแห่งปัญญา เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการหรือนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

ด้านความสำคัญของการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา จากการศึกษา พบว่า บทบาทด้านการวิจัยของสถาบัน อุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ระบุไว้ในมาตรา 24 (5) ระบุว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการสอนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ” และมาตรา 30 “ให้

สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา”

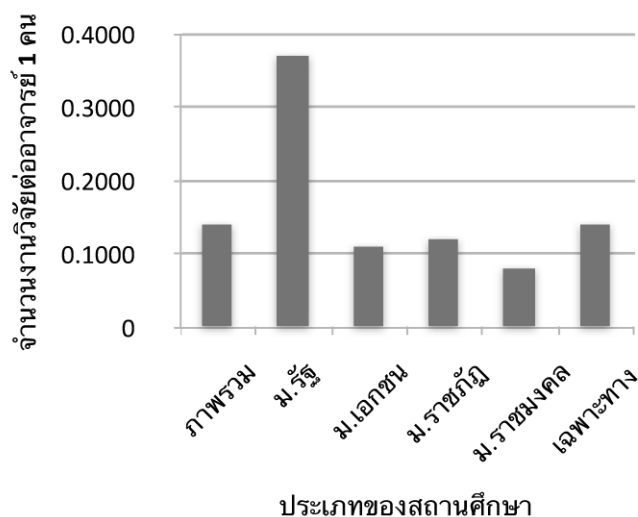
จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ.2542 เห็นได้ว่า การวิจัยเป็นภารกิจสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการควบคู่กับภารกิจด้านอื่นๆ โดยอาจนำมากำหนดเป็นนโยบายเฉพาะของสถาบัน และมีการส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติการกิจนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งในประเด็นนี้ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2543) กล่าวว่า ตามมาตรา 30 ซึ่งหมายความว่า ผู้สอนจะต้องมีการวิจัยค้นคว้าอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา โดยเหตุนี้จึงเห็นได้ชัดเจนว่า กระบวนการทางวิชาการของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทิศทางของการสร้าง การประยุกต์ การวิจัย และการส่งเสริมให้กระบวนการของการสร้างความรู้ขึ้นในสังคมของเรามากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในการประชุมระดับโลกรื่อง “การอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 : วิสัยทัศน์และการปฏิบัติ” (World Declaration on higher Education for the Twenty First Century Vision Action,1998) ซึ่งจัดขึ้นเมื่อปี 2542 ณ สำนักงานของยูเนสโก กรุงปารีส ได้ข้อสรุปว่าการวิจัยเป็นพันธกิจที่สำคัญของการศึกษา เพราะสามารถทำให้เกิดนวัตกรรมและการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ ขึ้นมา และเป็นการสร้างความรู้ใหม่ การถ่ายทอดและการวิเคราะห์ความรู้ควรจะทำเพื่อผลประโยชน์ของสังคม

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงอยู่ในขอบข่ายของบทบาทและพันธกิจที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้นจึงควรดำเนินการเพื่อแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจที่ส่งเสริมการวิจัยในสถาบันฯ ให้บรรลุเป้าหมายของการอุดมศึกษาในระดับสากล

ปัญหาด้านการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
 จากสรุปผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ช่วงปี พ.ศ.2544-2548 ในรอบ 5 ปี พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีงานวิจัยต่ออาจารย์ 1 คนอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย คือ มีเพียงร้อยละ 0.11 เท่านั้น และงานวิจัยดังกล่าวนำไปใช้เพียงร้อยละ 0.1 ซึ่งนับว่าน้อยมาก เมื่อเทียบกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและอื่น ๆ ดังตารางต่อไปนี้

ที่มา : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2549)

นอกจากนี้ สมศ. ยังได้เสนอแนะเพื่อการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภารกิจด้านการวิจัย (ข้อ 5) ว่า สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติในการผลิตบัณฑิต การรักษาระดับคุณภาพอาจารย์อุดมศึกษาให้ได้มาตรฐาน ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ อีกทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์อุดมศึกษามีวิถีชีวิตและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ได้มาตรฐานเพื่อปฏิบัติการกิจ

“วิจัยในเรื่องที่สอน และสอน บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในเรื่องที่วิจัย”

ประเด็นข้อเสนอแนะที่ว่า “วิจัยในเรื่องที่สอน และสอน บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในเรื่องที่วิจัย” แสดงว่าอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรได้รับการส่งเสริมให้โอกาสทำวิจัย เช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ โดยองค์ความรู้หรือผลงานวิจัยนั้นควรเกี่ยวข้องและนำไปใช้ทั้งการสอน บริการวิชาการ

และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมไปพร้อม ๆ กัน
มีใบแยกส่วนตามบทบาทและภารกิจดังกล่าว

ข้อเสนอแนะของสมศ.ดังกล่าวข้างต้น

นักวิชาการบางท่าน เช่น ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ (2550:6-7) ให้แนวคิดที่ว่า ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมอบให้อาจารย์ใช้เวลากับการสอนค่อนข้างมาก ทำให้มีเวลาทำการวิจัยค่อนข้างน้อย อาจมีเหตุผลด้านความอยู่รอดหรือสถานะทางการเงินของสถาบันซึ่งจำเป็นต้องรับนักศึกษาจำนวนมาก อีกทั้งการจัดสรรงบประมาณของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในด้านการวิจัยยังมีข้อจำกัด หรือกรณีที่อาจารย์รับจ้างทำวิจัยจากองค์กรภายนอก ส่วนใหญ่สถาบันจะหักค่าใช้จ่ายเป็นค่าธรรมเนียมประมาณร้อยละ 10 แนวคิดดังกล่าวสถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรนำไปพิจารณาทบทวนเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยให้แก่อาจารย์ โดยการสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์มีขวัญและกำลังใจที่จะคิดสร้างสรรค์งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไปอย่างต่อเนื่อง

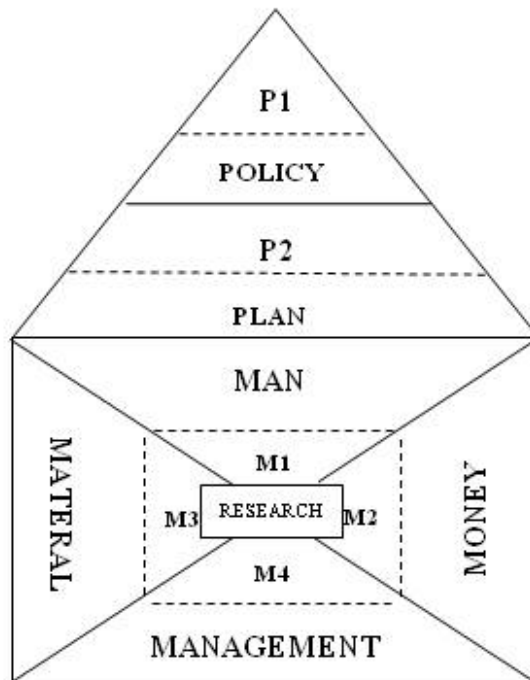
นอกจากนี้ผลงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มี

ผลกระทบต่อศักยภาพในการทำวิจัยของอาจารย์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเอกชนของ อรรถน สุทธิพิทักษ์ (2544) พบว่า สาเหตุสำคัญที่อาจารย์ทำวิจัยน้อย และที่ไม่สนใจทำวิจัย คือ ไม่มีเวลาทำวิจัยเนื่องจากต้องใช้เวลาไปกับการสอนและการบริหารงานในระดับต่างๆ มาก แต่อย่างไรก็ตาม อาจารย์กลุ่มดังกล่าวซึ่งเป็นส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่งเสริมการทำวิจัย โดยให้เหตุผลว่าการเป็นอาจารย์ที่ดีมีคุณภาพและได้รับการยกย่อง

ทางด้านวิชาการ ควรจะให้ความสำคัญกับการทำงานด้านการวิจัย แต่มีเงื่อนไขคือสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจะต้องให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เงินทุน และการอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ และระยะเวลาในการทำวิจัยให้มากขึ้นด้วย

รูปแบบหรือโมเดลการส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

จากสภาพและปัญหาด้านการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย ผู้เขียนขอเสนอโมเดลหรือรูปแบบของการส่งเสริมการวิจัย ซึ่งได้จากการสังเคราะห์ผลงานและแนวคิดของนักวิชาการ และจากประสบการณ์ของผู้เขียน โดยเสนอในลักษณะของปัจจัยที่ครอบคลุมกิจกรรมการวิจัย ได้แก่ ตัวแบบการส่งเสริมการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 6 ปัจจัยหลัก หรือ เขียนเป็นสัญลักษณ์ คือ “2P4M Model” โดย P ตัวแรกแทนคำว่า Policy หมายถึง ปัจจัยด้านการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการวิจัย P ตัวที่สอง แทนคำว่า Plan หมายถึง ปัจจัยด้านการวางแผนที่สอดคล้องกับนโยบาย ส่วน 4M กำหนดให้อักษร M ตัวแรกแทนคำว่า Man หมายถึง คน หรือ บุคลากรวิจัย อักษร M ตัวที่สองแทนคำว่า Money หมายถึง เงิน หรืองบประมาณวิจัย M ตัวที่สามแทนคำว่า Material หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ หรือทรัพยากรการวิจัย และ M ตัวสุดท้าย แทนคำว่า Management หมายถึง การบริหารจัดการงานวิจัย ซึ่งโมเดลดังกล่าวสามารถเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับ 2P4M Model ซึ่งประกอบด้วย 6 ปัจจัยหลัก โดยแต่ละปัจจัยจะได้กล่าวถึงความเป็นมาและแนวทางการนำไปดำเนินการซึ่งต่างก็มีความสัมพันธ์กันดังรายละเอียดต่อไป

1. นโยบาย (Policy : P1) หมายถึง

แนวทางกว้างๆ ที่ช่วยให้การตัดสินใจดำเนินการกิจอยู่ในกรอบที่ถูกต้อง (Glueck, 1977) ง่าย และสะดวกต่อฝ่ายผู้ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุนโยบายนั้น (ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิพงษ์) และนโยบายมีความสำคัญต่อการบริหารงานทุกระดับ เพราะจะช่วยให้การปฏิบัติมีความรวดเร็ว มีทิศทางที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2543) สำหรับนโยบายที่จะกล่าวถึงในที่นี้คือ นโยบายส่งเสริมการวิจัยใน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ผู้บริหารสถาบันควรให้ความสำคัญ และควรเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และมีที่มาหรือมีกระบวนการนโยบายตามหลักวิชา เช่น การใช้ตัวแบบกระบวนการ (process model) เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติ และการประเมินนโยบาย (Dye, 1984) ทั้งนี้ นโยบายดังกล่าวควรครอบคลุมถึงปัจจัยอย่างน้อย 4 ปัจจัย ดังที่เสนอในบทความนี้ คือ ปัจจัยด้านบุคลากรวิจัย งบประมาณวิจัย ทรัพยากรวิจัย และการบริหารจัดการงานวิจัย หรือ 4M โดยแต่ละปัจจัยควรระบุว่า มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และมาตรการที่จะดำเนินการเพื่อให้ผู้ที่มีนโยบายไปปฏิบัติสามารถดำเนินการได้

ดังนั้นการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะส่งผลต่อผลผลิต (output) และ ผลลัพธ์ (outcome) ของงานวิจัยที่เกิดจากนโยบายที่ดีและชัดเจน และควรให้ประชาคมในสถาบันอุดมศึกษามีส่วนร่วมและรับรู้ทั้งสถาบัน มีการติดตามประเมินนโยบายและปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่องครบวงจร

2. แผน (Plan: P2) หมายถึง ข้อความที่บอกวิธีการว่าจะทำอะไรจึงจะบรรลุตามนโยบายที่กำหนดไว้ (Kathryn and David, 1991; รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2549) ซึ่งการดำเนินการจัดทำแผน โดยมีกระบวนการวางแผน (Planning Process) เพื่อให้บรรลุนโยบายดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีระดับการวางแผน (level of planning) มี 3 ระดับ ได้แก่

1) แผนยุทธศาสตร์ (Strategic plans) เป็นวิธีการที่ใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายกลยุทธ์ กำหนดโดยผู้บริหารระดับสูง เช่นการมุ่งให้สถาบันมีผลงานวิจัยของอาจารย์ที่มีทั้งคุณภาพและปริมาณ ผู้บริหารระดับสูงต้องออกแบบแผนกลยุทธ์ โดยการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก หรือทรัพยากรวิจัย และงบประมาณไว้สูง เพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักวิจัย

2) แผนกลยุทธ์ (Tactical plans) เป็นวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายยุทธวิธี เป็นหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูงและระดับกลางที่จะกำหนดแผนร่วมกัน เป็นแผนที่สนับสนุนการปฏิบัติการของแผนกลยุทธ์ เช่น การเตรียมความพร้อมในการทำวิจัยของบุคลากรในสถาบัน เป็นต้น และ

3) แผนปฏิบัติการ (Operational plans) เป็นวิธีที่ใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการปฏิบัติการ แผนนี้จะสนับสนุนแผนยุทธวิธีโดยการกำหนดการปฏิบัติการในแต่ละฝ่าย ใช้เวลาระยะสั้นๆ โดยรวมถึงการปฏิบัติการด้านการส่งเสริมการวิจัยในแต่ละวันของสถาบัน เช่น การจัดฝึกอบรม ให้แก่นักวิจัยเกี่ยวกับการเขียนโครงการ การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการวิจัย เป็นต้น (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2539)

กล่าวโดยสรุปแผนดังกล่าวดำเนินการจัดทำหลังจากที่กำหนดนโยบายที่ชัดเจนและครอบคลุมปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง 4 ด้าน หรือ 4M กล่าวคือ แผนงานด้านบุคลากรวิจัย แผนงานด้านงบประมาณสนับสนุน แผนงานด้านทรัพยากรวิจัย และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งแผนดังกล่าวมีความยืดหยุ่น และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีการกำหนดระยะเวลาชัดเจน มีตัวชี้วัดทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ มีหน่วยงานหรือมีผู้รับผิดชอบ มีการติดตามและประเมินผล และมีการปรับแผนงานในระหว่างดำเนินการดำเนินงานตามแผนหากพบว่ามีปัญหาอุปสรรค หรือค้นพบวิธีที่ดีกว่า

3. บุคลากรวิจัย (Man: M1) หมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้แก่ ระดับผู้บริหารด้านการวิจัย อาจารย์ประจำ และนักวิจัยถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ควรได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความสามารถสร้างผลงานวิจัย อันเป็นบทบาทของบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อขับเคลื่อนบทบาทด้านการวิจัยของสถาบันไปพร้อมๆกับ

บทบาทอื่นๆ ได้แก่ การผลิตบัณฑิต การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ (วิจิตร ศรีสะอ้าน, 2518)

สำหรับข้อเสนอเกี่ยวกับปัจจัยด้าน

บุคลากรวิจัย เป็นแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน อาทิ สิปปนนท์ เกตุทัต (2537) วิจารณ์พานิช (2540) จรัส สุวรรณเวลา (2543) และจากผลการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาหลายเรื่อง สรุปได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรให้ความสำคัญต่อการทำหน้าที่ “วิจัย” ของอาจารย์และนักวิจัยด้วยการกำหนดแนวทางการส่งเสริมการวิจัยไว้ในนโยบายของสถาบันอย่างชัดเจนว่าจะส่งเสริมบุคลากรดังกล่าวอย่างไรบ้าง อาจมีประกาศ ระเบียบปฏิบัติที่เหมาะสม และการจูงใจให้อยากทำวิจัย เพื่อแสดงให้เห็นว่าสถาบันมีความพยายามสร้างบรรยากาศการวิจัยหรือวัฒนธรรมการวิจัย ให้เกิดขึ้นในสถาบันฯ

การดำเนินการดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการได้ในระดับสถาบันอย่างเดียว ควรมีการกระจายภารกิจนี้ไปยังระดับคณะวิชาและภาควิชา เพื่อให้ผู้บริหารทุกระดับมีส่วนร่วม เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดอาจารย์และอยู่ในกลุ่มศาสตร์สาขาเดียวกัน นอกจากนี้คณะวิชาและภาควิชาควรจะมีแผนงานที่สอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมการวิจัยของสถาบัน และมีระบบการติดตามประเมินผล ตลอดจนแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับการทำวิจัยของอาจารย์อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้สถาบันควรส่งเสริมให้มีการสร้างทีมนักวิจัยเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันมากกว่าการทำคนเดียวโดยลำพัง (สิปปนนท์

เกตุทัต, 2537) รวมทั้งการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิจัย ทั้งในระดับภาควิชา คณะวิชา สถาบัน และระหว่างสถาบัน หรืออาจมีระหว่างประเทศ เพื่อให้ นักวิจัยมีโลกทัศน์และได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย และท้ายที่สุดจะส่งผลให้บุคลากรวิจัยของสถาบันมีความแข็งแกร่ง มีประสบการณ์ และมีความสามารถสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และประยุกต์ใช้ผลงานวิจัย

4. งบประมาณวิจัย (Money : M2)

หมายถึง ทุนหรือจำนวนเงินและแหล่งทุนที่ใช้ในการวิจัยที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนดำเนินการจัดสรรและจัดหาสำหรับการวิจัย ซึ่งปัจจุบัน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทยส่วนใหญ่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณส่งเสริมการวิจัย (ดิเรก ปัทมศิริวัฒน์, 2549) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่างบประมาณบริหารจัดการภายในสถาบันเกือบทั้งหมดได้มาจากค่าหน่วยกิตของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละปีการศึกษา ถึงแม้ว่าตาม พ.ร.บ. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ.2546 มาตรา 61 กำหนดให้มีกองทุนวิจัย (1 ใน 7 ของกองทุนทั้งหมด) ซึ่งได้แก่เงินและทรัพย์สินอื่นที่จัดสรรไว้เพื่อใช้ในการสนับสนุนและส่งเสริมงานวิจัยก็ตาม แต่การปฏิบัติจริงในด้านนี้ยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร และเพื่อให้ปริมาณเงินในกองทุนซึ่งจะมีการสะสมมากยิ่งขึ้นในแต่ละปีเพียงพอต่อการจัดสรรไปสู่บุคลากรวิจัยของสถาบันได้ ควรแสวงหาแหล่งเงินทุนอื่นๆ จากภายนอก ทั้งในประเทศและต่างประเทศอีกทางหนึ่งด้วย โดยเฉพาะแหล่งทุนภายในประเทศควรส่งเสริมให้มีการขอทุนจากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัย

แห่งชาติ (วช) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ตลอดจนภาคเอกชนอย่างกว้างขวาง (บุญเสริม วิสกุล, 2546) ส่วนการจัดสรรและวิธีการทางด้านการเงิน สถาบันควรมีระเบียบที่ชัดเจน และมีการดำเนินการที่แตกต่างจากการจัดสรรและการจัดการจากภารกิจอื่นๆ เช่น ในหมวดค่าตอบแทนนักวิจัย ไม่ควรยึดตามระเบียบต่างๆ ไป และในการเบิก-จ่าย และเคลียร์งบประมาณ ควรใช้วิธีการแบบเหมาะสม เพื่อให้มีความซับซ้อนและล่าช้า และเพื่อให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการทำงาน

จึงกล่าวได้ว่างบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดผลงานวิจัยคุณภาพ และนักวิจัยสามารถดำเนิน การโดยไม่เป็นภาระ และใช้เวลากับการทำงานด้านธุรการมากเกินไป หากทำได้เช่นนี้จะส่งผลดีต่อนักวิจัยในการทุ่มเทกับการสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพอย่างเต็มที่

5. ทรัพยากรวิจัย (Material : M3)

หมายถึง สิ่งที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจัดบริการและอำนวยความสะดวกในการทำงานวิจัยของนักวิจัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการวิจัย และอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนสารสนเทศที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งในระยะที่ผ่านมา การจัดการด้านทรัพยากรวิจัยยังอ่อนด้อยเช่นเดียวกับปัจจัยอื่นๆ ดังได้กล่าวมาแล้ว และเมื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะปฏิรูประบบการวิจัยของตนแล้ว การส่งเสริมทรัพยากรวิจัย จึงเป็นเรื่องสำคัญเช่นเดียวกับปัจจัยอื่นๆ ที่จะขาดจากกันไม่ได้ กล่าวคือ เมื่อมีบุคลากรวิจัยคุณภาพ งบประมาณเพียงพอ

แต่ขาดทรัพยากรวิจัยที่ดีย่อมจะทำให้ยากต่อการสร้างผลงานวิจัยที่ดีตามไปด้วย ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จึงควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพื่อการวิจัย (อรรถกร สุทธิพิทักษ์ (2544) และฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าที่ทันสมัย และเหมาะสมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนควรแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการใช้ทรัพยากรร่วมกันและให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการทำงานวิจัย

6. การบริหารจัดการงานวิจัย (Management : M4)

หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลัก 4 ปัจจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ได้แก่ นโยบายการส่งเสริมการวิจัย บุคลากรวิจัย งบประมาณวิจัย และทรัพยากรวิจัย ซึ่งมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้อยังกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยที่ผ่านมามีการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของ ศิริโรจน์ ผลพันธิน (2549) พบว่า ปัญหาสำคัญที่พบคือสถาบันอุดมศึกษาไม่มีนโยบายการวิจัยที่ชัดเจน ขาดแคลนนักวิจัยทั้งคุณภาพและปริมาณ เนื่องจากผู้บริหารขาดการพัฒนา นักวิจัยขาดสิ่งจูงใจในความก้าวหน้า การจัดสรรงบประมาณมีความยุ่งยาก ล่าช้าและไม่ทันต่อความต้องการนำไปใช้ประโยชน์ อุปกรณ์และเครื่องมือการวิจัยไม่เพียงพอ และใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า

จึงควรแสวงหารูปแบบการบริหารที่เหมาะสม และเอื้อต่อการพัฒนางานวิจัย โดยอันดับแรกควรจัดเป็นวาระหรือนโยบายที่สำคัญของสถาบันฯ ก่อน แล้วควรส่งเสริมให้มีหน่วยงานรับผิดชอบและดำเนินการ อาจเป็น

หน่วยงานกลางที่เรียกชื่อว่า “สถาบันหรือศูนย์วิจัย” มีการออกประกาศและระเบียบปฏิบัติที่ชัดเจนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการส่งเสริมการวิจัยทุกๆ เรื่อง มีบุคลากรสนับสนุนนักวิจัยเพื่ออำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ เช่น งานธุรการ การเงิน และงานเอกสารต่างๆ เป็นต้น นอกจากนี้ควรมีการประสานงานให้เกิด “ประชาคมวิจัย” ในสถาบัน ในคณะวิชา และภาควิชา (วิจารณ์ พานิช, 2540) เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมวิจัยที่เข้มแข็งในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน รวมทั้งการประสานงานให้เกิดเครือข่ายวิจัยทั้งภายในและภายนอกสถาบันฯ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเปิดโลกทัศน์ระหว่างนักวิจัยด้วยกัน

สิ่งที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าบทบาท

ที่กล่าวมาแล้ว คือ การบริหารจัดการงานวิจัยของบุคลากรควรมีความราบรื่นและประสบผลสำเร็จ นับตั้งแต่เริ่มต้นทำวิจัยจนถึงสิ้นสุดโครงการ กล่าวคือ มีการให้ความช่วยเหลือนัก

วิจัยทั้งด้านธุรการ วัสดุอุปกรณ์ สารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีการติดตามประเมินผล ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร และเมื่องานวิจัยเสร็จแล้วควรจัดระบบการรายงานผล เผยแพร่ผลงานและการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์

โดยสรุปสถาบันอุดมศึกษาเอกชนควร

มีหน่วยงานและบุคลากร เพื่อบริหารจัดการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนนักวิจัยอย่างครบวงจร และควรถือว่าเป็นภาระหน้าที่สำคัญที่จะสร้างแรงจูงใจให้นักวิจัยอื่นๆ ที่จะเข้ามาสู่วงจรวิจัยภายใต้การสนับสนุนจากสถาบัน จึงเชื่อว่าปัจจัยด้านการบริหารจัดการงานวิจัยมีความสำคัญที่จะทำให้เกิดผลงานวิจัยและนักวิจัยใหม่ๆ ตลอดเวลา

จากความหมายและความสำคัญของทั้ง

6 ปัจจัย หรือ 2P4M Model ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

Policy : P1	หมายถึง นโยบายด้านการส่งเสริมการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ครอบคลุมปัจจัยสำคัญ 4ปัจจัย ได้แก่ บุคลากรวิจัย (M1) งบประมาณการวิจัย (M2) ทรัพยากรวิจัย (M3) และการบริหารจัดการงานวิจัย (M4) โดยนโยบายต้องมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ และมีการประเมินผลนโยบายดังกล่าวด้วย
Plan :P2	หมายถึง การวางแผน ที่สอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมการดำเนินงานการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยแผนดังกล่าว ครอบคลุมทั้ง 4M คือ แผนด้านบุคลากรการวิจัย ด้านงบประมาณ ด้าน ทรัพยากรและด้านการบริหารจัดการ ซึ่ง P2 นี้มีเป้าหมายเพื่อแสดงให้เห็นว่า เมื่อกำหนดเป็นนโยบายแล้วต้องมีแผนงานรองรับและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
Man : M1	หมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประกอบด้วย ผู้บริหารด้านการวิจัย อาจารย์ประจำและนักวิจัย ที่จะต้องได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัย การสร้างแรงจูงใจ และการบริหารจัดการของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
Money : M2	หมายถึง การจัดสรรทุนวิจัยอย่างเหมาะสมและเพียงพอแก่ผู้วิจัย โดยกองทุนวิจัยตาม พ.ร.บ.สถาบันอุดมศึกษาเอกชนรวมทั้งแสวงหาแหล่งทุนจากภายนอก ทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ ควรมีการปรับระเบียบการเบิกจ่ายแบบวิธีหมาจ่าย เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัย
Material : M3	หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้แก่ผู้วิจัย เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์การวิจัย สารสนเทศเพื่อการค้นคว้าที่ทันสมัย รวมทั้งการแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อใช้ทรัพยากรวิจัยร่วมกัน
Management: M4	หมายถึง การบริหารจัดการ หรือดำเนินงานทั้ง 4M ดังกล่าวข้างต้น "ได้แก่" การบริหารจัดการนโยบายส่งเสริมการวิจัยสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม การบริหารบุคลากรวิจัยให้มีความคล่องตัวและเกิดแรงจูงใจในการทำวิจัย การบริหารงบประมาณและทรัพยากรวิจัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนสามารถบรรลุพันธกิจด้านการวิจัย และสามารถแข่งขันได้

บทสรุป

แนวทางการส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพื่อให้สามารถยกระดับคุณภาพมาตรฐานด้านการวิจัยให้สูงขึ้นควรพิจารณาตามแนวทาง 2P4M Model กล่าวคือ มินโยบาย (Policy) การส่งเสริมการวิจัยที่ชัดเจน ควรเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ประกาศให้ทุกคนในสถาบันรับรู้โดยทั่วกัน มีการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีการประเมินผลนโยบายเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขนโยบายอย่างครบวงจรและต่อเนื่อง มีการวางแผนงานที่สอดคล้องกับนโยบาย มีการส่งเสริมให้บุคลากรวิจัย ได้แก่ อาจารย์ และนักวิจัย มีความสามารถในการวิจัย โดยการสร้างแรงจูงใจ พัฒนา และยกย่อง มีการส่งเสริมเครือข่ายวิจัยทุกระดับเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเปิดโลกทัศน์ มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ โดยทบทวนการใช้จ่ายเงินจากกองทุนวิจัยให้เกิดประโยชน์สูงสุด แสวงหาแหล่งเงินทุนทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ มีกฎระเบียบด้านการเงินที่ยืดหยุ่น

ไม่เป็นภาระของนักวิจัยมากเกินไป มีความจำเป็น มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกได้แก่นักวิจัยอย่างเหมาะสม และเพียงพอ ตลอดจนร่วมมือกับหน่วยงานภายในและภายนอกสถาบัน เพื่อใช้ทรัพยากรวิจัยร่วมกัน และมีระบบบริการจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศด้านการวิจัย และวัฒนธรรมที่ดีในสถาบัน

จากแนวคิดดังกล่าวสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย ควรให้ความสนใจไปประยุกต์ใช้ ด้วยการอาศัยความคล่องตัวและมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน และการบริหารจัดการที่สามารถตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วในฐานะที่เป็น “สถาบันภาคเอกชน” และหากผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนใช้วิกฤติปัญหาการวิจัยนี้ให้เป็นโอกาสดังกล่าวอีกไม่นานบทบาทหน้าที่ด้านการวิจัยของสถาบันจะมีความโดดเด่นและสามารถแข่งขันได้กับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและก้าวสู่ความเป็นสากลได้อย่างแน่นอน

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- จรัส สุวรรณเวลา และคณะ (2534) บนเส้นทางสู่มหาวิทยาลัยวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จุมพล สวัสดิ์ยากร (2520) หลักและวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ (2549) เอกสารสรุปการเสวนา เรื่อง สอนดีต้องมีวิจัย
15 ธันวาคม 2549 ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต กรุงเทพมหานคร
- ถวัลย์รัฐ วรเทพพุดผิงษ์ (2546) การกำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ :
ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : เสมาธรรม
- บุญถม ศรีสะอาด (2545) การวิจัยเบื้องต้น กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- บุญเสริม วิสกุล และคณะ (2546) รายงานวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดระบบ
งบประมาณและการลงทุนเพื่ออุดมศึกษา กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2546) อุดมศึกษาไทยในอุดมศึกษาโลก กรุงเทพมหานคร.
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549) การจัดการสมัยใหม่ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัท
ธรรมสาร
- วิจารณ์ พานิช (2540) การบริหารงานวิจัย แนวคิดจากประสบการณ์. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ดวงกมล
- วิจิตร ศรีสะอาด (2518) หลักการอุดมศึกษา กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช
- ศิโรจน์ ผลพันธิน (2549) รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวิจัยในสถาบัน
อุดมศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2540) การวิจัยเชิงบรรยาย กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด
- _____ (2535) วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์
- สีปพนนท์ เกตุทัต (2537) การวิจัยในอนาคต : สร้างสรรค์ปัญญาเพื่อพัฒนา
ประเทศ. ข่าวสารการวิจัยทางการศึกษา ปีที่ 18 ฉบับที่ 1
ตุลาคม – พฤศจิกายน 2537.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2546) เอกสารประกอบการประชุมชี้แจง
เกี่ยวกับ พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2526 กรุงเทพฯ :
(อัดสำเนา)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548) มาตรฐานการศึกษาของชาติ
กรุงเทพฯ : หจก.สหายบล็อกและการพิมพ์

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2539) องค์การและการจัดการ กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา

อรรวรรณ สุทธิพิทักษ์ (2544) รายงานวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัย
ของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต

อุทัย บุญประเสริฐ (2543) โครงการเอกสารทางวิชาการบริหารการศึกษา
เรื่อง นโยบายและการพัฒนานโยบาย ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Dye, Thomas R (1984) **Understanding Public Policy** (5 th.ed) Englewood
Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall, Inc

Duon, William N (1994) **Public Policy Analysis an Introduction**
(Second edition) New- Jersey : Prentice-Hall. Inc
A Simon & Schuster Company

Glueck ,William F (1977) **Management** Hinsdale: The Dryden Press

Kathryn , David C. (1991) **Management** McGraw - Hill series
in management

Terry, G.R (1977) **Principles of Managements** (7 th) Hoomewood: Irwin

การศึกษาลักษณะของเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้า
ในบดลวดที่เกิดจากโลหะโดยใช้การเหนี่ยวนำด้วยพัลส์

A Study of Zero-Crossing Time Response
of Coil Current Generated from Metal
by Using Pulse Induction

สุทัศน์ แขกระจาง*

ปณยวีร์ จามจรีกุล**

Sutas Kaekrajang

Punyawi Jamjareekul

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมาภิบาล

Graduate Student, Department of Computer and Telecommunication Engineering, Graduate
School, Dhurakij Pundit University.

**อาจารย์ประจำ ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมาภิบาล

Lecturer, Department of Electrical Engineering, Faculty of Engineering, Dhurakij Pundit University.

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอการศึกษาผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่เกิดจากโลหะโดยใช้การเหนี่ยวนำด้วยพัลส์ โดยมีเป้าหมายในการทำวิจัยคือ 1) สร้างวงจรอิเล็กทรอนิกส์ที่ทำหน้าที่เปิด/ปิดสัญญาณ PWM ให้แก่ขดลวดและส่งผ่านไปยังโลหะที่วางห่างออกไปไม่เกิน 15 ซม. ได้ 2) เขียนโปรแกรมไมโครคอนโทรลเลอร์ AVR ATmega168 ให้สามารถควบคุมการทำงานและสร้างสัญญาณ PWM ที่มีความกว้างขนาดต่างๆ ในการทดสอบหาคุณลักษณะของโลหะแต่ละชนิดได้ 3) หาวิธีในการอ่านค่า จัดเก็บค่า และวิเคราะห์ผลการทดสอบ เพื่อที่จะสร้างกราฟที่ระบุถึงผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่เกิดจากโลหะแต่ละชนิดได้ และ 4) เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องตรวจจับโลหะในอนาคตต่อไป จากการทดสอบ พบว่า วงจรเปิด/ปิดสัญญาณ PWM ให้แก่ขดลวดและโปรแกรมควบคุมการทำงานของไมโครคอนโทรลเลอร์สามารถทำงานตามที่ต้องการได้เป็นอย่างดีและโลหะแต่ละชนิดให้เส้นกราฟผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง โดยผลตอบสนองของโลหะแต่ละชนิด ณ ระยะห่างแต่ละค่าจะถูกอ่านค่าได้แน่นอนโดยไมโครคอนโทรลเลอร์และถูกนำมาพล็อตกราฟ ซึ่งกราฟเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ถ้าโลหะอยู่ห่างจนกระทั่งขดลวดไม่สามารถจะรับ Eddy Current ที่เกิดขึ้นในโลหะได้ ผลต่างของระยะเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดจะมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ กล่าวคือ โลหะดังกล่าวไม่สามารถจะถูกตรวจจับได้ นอกจากนี้ ระยะห่างในการทดสอบยังขึ้นอยู่กับขนาดของโลหะแต่ละชนิดที่ทดสอบ และ ระยะทางที่ตรวจจับโลหะมีค่าเพิ่มขึ้นได้ เนื่องจากโลหะที่ถูกตรวจจับได้มีขนาดที่ใหญ่ขึ้นหรือเส้นผ่านศูนย์กลางของขดลวดที่ใช้งานมีค่าที่มากขึ้น

คำสำคัญ: วงจรเปิด/ปิดพัลส์ให้แก่ขดลวด, การโปรแกรมไมโครคอนโทรลเลอร์, ผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้า, การเหนี่ยวนำด้วยพัลส์, เครื่องตรวจจับโลหะ.

Abstract

This paper proposes a study of zero-crossing time response of coil current generated from each kind of metal by using pulse induction (PI). The goals of this research are as follows: 1) build an electronic circuit to on/off PWM (pulse width modulation) signal which passes a round coil and propagates toward a metal which are placed far away within 15 cm, 2) write an AVR ATmega168 microcontroller program to control the operation and generate PWM signals whose widths are varied so as to test and find out the characteristic of each kind of metal, 3) find out a technique for reading, storing, and analyzes the experimented results in order to construct many graphs which identify the falling edge time response of coil current generated from each metal, and 4) be a first guideline to build a metal detector in the future. The experimental results have been shown that both the coil driver and the microcontroller programming, proposed in this research, can be operated completely as desired and each metal has owned its zero-crossing time response of current on coil which is differentiated each other absolutely. A lot of response values of each metal at each distance are read successfully by microcontroller and are plotted many graphs. The tendencies of these graphs have the same direction. However, if the tested metal is far away until the Eddy current in that metal hardly can be received, the zero-crossing time differences of the current in the coil is nearly to be zero, i.e., the tested metal cannot be detected. Moreover, the testing distances are still relied on the size of each metal and the detectable distance is increased because the metal's size is bigger or the coil's diameter is larger.

Keywords: Coil Driver, Microcontroller Programming, Zero-Crossing Time Response of Coil Current, Pulse Induction, Metal Detector.

บทนำ

การเหนี่ยวนำด้วยพัลส์เป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญที่นำมาใช้ในการสร้างเครื่องตรวจจับโลหะ (Metal Detector) จนทำให้เกิดคำเรียกรวมกันว่า “Pulse Induction Metal Detector” หลักการทำงานของการทำงานของการเหนี่ยวนำด้วยพัลส์ คือ พัลส์กระแสไฟฟ้าจะถูกส่งออกจากไปยังขดลวดส่ง หลังจากนั้นสนามแม่เหล็กที่เกิดขึ้นจากพัลส์กระแสไฟฟ้าจะทำให้เกิด Eddy Current ในโลหะที่วางใกล้ๆ กับขดลวด ถ้าสนามแม่เหล็กถูกสวิตช์ได้ไวเพียงพอ Eddy Current ก็สามารรถที่จะถูกตรวจจับที่ขดลวดรับโดยกระแสไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงที่ขดลวดถูกนำมาใช้เพื่อบ่งบอกชนิดของโลหะได้

การออกแบบเครื่องตรวจจับโลหะโดยใช้หลักการเหนี่ยวนำด้วยพัลส์นั้นได้ถูกกล่าวถึงครั้งแรกในตำราต่างประเทศที่แต่งขึ้นโดย I. Grant, F.S. และ West, G.F. (1) ต่อมา J. A. Corbyn (2)(3) ได้พัฒนาและนำเสนอวงจรตรวจจับโลหะขึ้นมาใหม่ ซึ่งประกอบไปด้วยตัวต้านทาน ตัวเก็บประจุและทรานซิสเตอร์เป็นจำนวนมาก ทำให้การทดสอบคุณสมบัติในการใช้งานนั้นกระทำได้อย่างมาก ต้องเสียเวลาปรับจูนแต่งมาก ก่อนที่จะใช้งานได้จริงและมีคุณสมบัติตามความต้องการ

ต่อจากนั้นได้มีนักวิจัยและบริษัทต่างๆ จากหลายประเทศจำนวนมากทำการวิจัยและพัฒนาเครื่องตรวจจับโลหะออกมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การสร้างเพื่อจำหน่าย (4)(5) และเน้นจดสิทธิบัตรเพื่อขายลิขสิทธิ์ในการสร้างเครื่องตรวจจับโลหะ (6) ทำให้รายละเอียดการออกแบบ การสร้างและการทำงาน โดยเฉพาะวิธีการทดสอบก่อนการ

ใช้งานได้จริงได้ถูกเปิดเผยและเผยแพร่ออกมาในเชิงบทความและวารสารเชิงวิชาการน้อยมาก ซึ่งในที่นี้ อาจจะกล่าวได้ว่า แทบจะไม่มีใครทราบได้เลยว่าเครื่องตรวจจับโลหะมีหลักการออกแบบวงจรที่ใช้งานและมีวิธีทดสอบก่อนการใช้งานได้จริงอย่างไร ประเด็นที่ทราบมีเพียงข้อเดียว คือ วิธีการใช้งานเครื่องตรวจจับโลหะในทางปฏิบัติ เมื่อซื้อเครื่องตรวจจับโลหะจากผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายมาแล้วเท่านั้น ซึ่งแน่นอนที่สุด การใช้งานก็จะเป็นไปตามคำแนะนำการใช้เครื่องที่กำหนดตายตัวมาแล้วทั้งนั้น ไม่สามารถพัฒนาต่อไปได้ มีขอบเขตการใช้งานที่จำกัด และที่สำคัญต้องนำเข้าเครื่องตรวจจับโลหะจากผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายต่างประเทศเท่านั้น เนื่องจากการวิจัย ออกแบบและพัฒนาเครื่องตรวจจับโลหะดังกล่าวทำได้ยากและต้องผ่านการทดสอบใช้งานจริงเป็นเวลานาน จึงแทบจะไม่มีนักวิจัยท่านใดในประเทศไทยให้ความสนใจที่จะพัฒนาเครื่องตรวจจับโลหะขึ้นมาใช้งานเองหรือจำหน่ายในประเทศไทย

ดังนั้นจึงเกิดแนวความคิดที่จะทำการศึกษาและออกแบบวงจรอิเล็กทรอนิกส์ใหม่เพื่อทำหน้าที่เปิด/ปิดวงจรพัลส์ที่จะส่งต่อไปแก่ขดลวดและเขียนโปรแกรมสำหรับไมโครคอนโทรลเลอร์ขึ้นมาเพื่อสร้างสัญญาณ PWM ควบคุมการทำงาน รวมถึงจัดเก็บค่าระยะเวลาการลดลงของกระแสไฟฟ้าที่ไหลในขดลวดที่เกิดจากโลหะแต่ละชนิด โดยสัญญาณ PWM ที่ถูกสร้างขึ้นนี้มีค่าความกว้างพัลส์ของสัญญาณ PWM ด้านบวกมีค่าต่างๆ กัน ตั้งแต่ 3 หน่วยของไทเมอร์ 0 (คิดเป็น 9.636 ไมโครวินาที) ไปจนถึง 50 หน่วยของไทเมอร์ 0 (คิดเป็น 160.6 ไมโครวินาที) เพื่อที่จะทำให้รู้ได้ว่าโลหะ

แต่ละชนิดที่ทำการทดสอบมีผลตอบสนองต่อสัญญาณ PWM ที่มีค่าความกว้างของพัลส์ขนาดต่างๆ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเหนี่ยวนำด้วยพัลส์โดยควบคุมการทำงานด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์แทนวงจรแอนะล็อก
2. เพื่อออกแบบและสร้างวงจรอิเล็กทรอนิกส์ ที่ใช้ในการเปิด/ปิดสัญญาณ PWM ส่งผ่านขดลวดไปยังโลหะ
3. เพื่อเขียนโปรแกรมไมโครคอนโทรลเลอร์ให้สามารถควบคุมการทำงานและสร้างสัญญาณ PWM ได้
4. เพื่อหาวิธีในการอ่านค่าจัดเก็บค่าและวิเคราะห์ผลการทดสอบที่ได้รับของโลหะแต่ละชนิด
5. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องตรวจจับโลหะในอนาคตต่อไป

ส่วนประกอบของระบบ

ในการทำวิจัยนี้ มีส่วนประกอบของระบบที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ไมโครคอนโทรลเลอร์และวงจรเปิด/ปิดพัลส์ให้แก่ขดลวด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ไมโครคอนโทรลเลอร์ AVR ATmega168

ในที่นี้ บอร์ดสำเร็จรูป ET-EASY 168 STAMP (7) ซึ่งเป็นบอร์ดของบริษัท อีทีที จำกัด ถูกเลือกนำมาใช้งานเนื่องจากภายในบอร์ดบรรจุไมโครคอนโทรลเลอร์ AVR ATmega168 โดย ATmega168 นี้เป็นไมโครคอนโทรลเลอร์ขนาด 8 บิตตระกูล AVR ของบริษัท Atmel ที่มีรูปร่างไอซีเป็นตัวยกแบบ 32 TQFP

และทำงานที่ความถี่ของสัญญาณนาฬิกา 20 MHz มีขาพอร์ตอินพุต/เอาต์พุต มี GPIO ใช้งานจำนวน 22 บิต และมี Digital GPIO จำนวน 14 บิต มีไทมเมอร์/เคาน์เตอร์ใช้งานทั้งหมด 3 ตัว ได้แก่ ไทมเมอร์/เคาน์เตอร์ 0 และ 2 ที่ทำงานแบบ 8 บิต และไทมเมอร์/เคาน์เตอร์ 1 ที่ทำงานแบบ 16 บิต รวมถึงใช้งานอินเตอร์รัปต์ได้ทั้งแบบภายในและภายนอก โดยในงานวิจัยนี้จะใช้งานโมดูลและฟังก์ชันที่สำคัญ ดังนี้

1. ไทมเมอร์ 0 ใช้เพื่อสร้างสัญญาณ PWM (Pulse Width Modulation) ซึ่งจะถูกส่งผ่านวงจรเปิด/ปิดพัลส์ แล้วส่งต่อไปยังขดลวด
2. ไทมเมอร์ 1 ใช้ตรวจจับผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์หรือระยะเวลาการลดลงของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่เกิดจากโลหะ ซึ่งเริ่มจับเวลาตั้งแต่กระแสไฟฟ้าเริ่มมีค่าลดลงไปจนถึงเวลาที่มีค่าเท่ากับ 0
3. ขาสัญญาณอินเตอร์รัปต์ 0 ใช้สั่งการให้ไทมเมอร์ 1 หยุดจับเวลา โดยถูกกำหนดโหมดการทำงานเป็นแบบขอบขาลง (Falling Edge)

ค่าความกว้างพัลส์ของสัญญาณ PWM ด้านบวกที่ถูกสร้างขึ้นนั้นมีค่าต่างๆ กันเป็นจำนวนเท่าของหน่วยของไทมเมอร์ 0 โดยมีค่าตั้งแต่ 3 หน่วยของไทมเมอร์ 0 (คิดเป็น 9.636 ไมโครวินาที) ไปจนถึง 50 หน่วยของไทมเมอร์ 0 (คิดเป็น 160.6 ไมโครวินาที) เนื่องจากโลหะแต่ละชนิดมีผลตอบสนองต่อสัญญาณ PWM ที่ค่าความกว้างของพัลส์แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลโดยตรงทำให้ผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่เกิดจากโลหะแต่ละชนิดมีค่าแตกต่างกันด้วย นอกจากนี้ ยังทำให้ทราบได้ว่าโลหะแต่ละชนิดมีผลตอบสนองเชิง

เวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดเป็นอย่างไร โดยมีสมการที่ใช้ในการหาค่าความกว้างของสัญญาณพัลส์ PWM จากการใช้ AVR ATmega168 และใช้ Prescaler มีค่าเท่ากับ 64 (8) ดังแสดงในสมการที่ (1)

โดยในที่นี้ จะแบ่งสเกลออกเป็น 255 ส่วน (เนื่องจากใช้ไทมเมอร์ 0 ซึ่งเป็นวงจรรับ 8 บิต) ดังนั้นจะหาค่าความกว้างของสัญญาณพัลส์ PWM ที่ไทมเมอร์ 0 นับได้ โดยในที่นี้ จะขอแสดงค่าความกว้างของสัญญาณพัลส์ PWM อันดับแรก (3 หน่วยของไทมเมอร์ 0) และสัญญาณพัลส์ PWM อันดับสุดท้าย (50 หน่วยของไทมเมอร์ 0) เท่านั้น ดังแสดงในสมการที่ (2) กับ (3)

ระยะเวลาที่กระแสไฟฟ้าในขดลวดเริ่มลดลงจนเป็นศูนย์ (ผลตอบสนองเชิงเวลาตัด

ศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวด) ที่ถูกตรวจจับด้วยไทมเมอร์ 1 นั้นจะหาค่าได้จากการนำจำนวนสัญญาณนาฬิกาของพัลส์ที่รับได้คูณด้วย 50 ns (ไม่มี Prescaler) ดังแสดงในสมการที่ (4)

วงจรเปิด/ปิดพัลส์ให้แก่ขดลวดและหลักการ
ทำงานของวงจร

วงจรเปิด/ปิดพัลส์ (Coil Driver) ทำหน้าที่เปิดและปิดสัญญาณพัลส์ PWM ให้แก่ขดลวดและส่งผ่านผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่ตรวจจับได้จากโลหะแต่ละชนิดที่ทดสอบไปยังไม่ใครคอนโทรลเลอร์ โดยรูปวงจรที่นำเสนอเป็นวงจรอิเล็กทรอนิกส์ที่ออกแบบขึ้นมาใหม่โดยอ้างอิงหลักการเหนี่ยวนำด้วยพัลส์และวิธีการใช้งานในทางปฏิบัติ ดังแสดงไว้ในรูปที่ 1

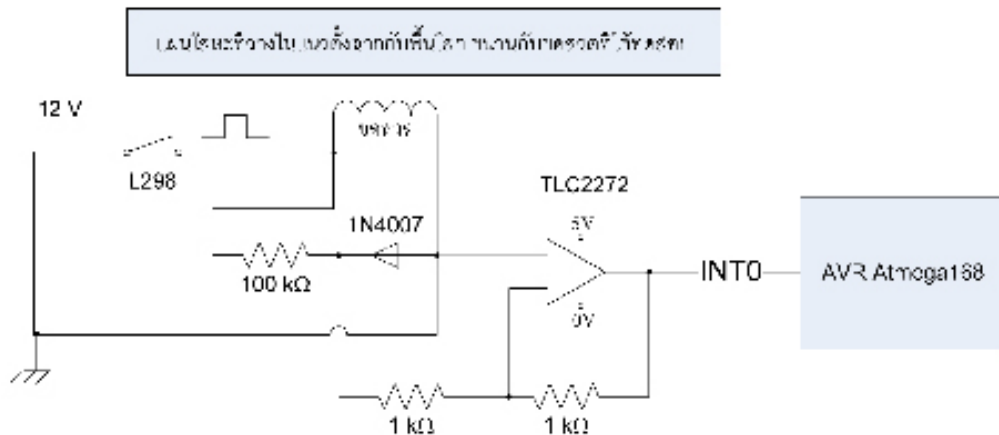
$$f_{PULSE} = 20 \text{ MHz} / (64 * 256) = 1.221 \text{ kHz}$$

$$\text{หรือ } T_{PULSE} = 1 / 1.221 \text{ kHz} = 8.192 * 10^{-4} \text{ s} \quad (1)$$

$$W_{3_PWM} = 3 / 255 * 8.192 * 10^{-4} = 9.636 \text{ } \mu\text{s} \quad (2)$$

$$W_{50_PWM} = 50 / 255 * 8.192 * 10^{-4} = 160.6 \text{ } \mu\text{s} \quad (3)$$

$$\begin{aligned} T_{discharge} &= \text{No. of CLKs} * 1 / 20 \text{ MHz} \\ &= \text{No. of CLKs} * 50 \text{ ns} \end{aligned} \quad (4)$$

รูปที่ 1 วงจรเปิด/ปิดพัลส์ให้แก่อุปกรณ์ (Coil Driver)

หลักการการทำงานของวงจรมีดังนี้

1. เริ่มต้นไมโครคอนโทรลเลอร์จะสร้าง

สัญญาณ PWM โดยใช้ไทเมอร์ 0 ไปกระตุ้นให้ทรานซิสเตอร์ L298 ทำงานในสภาวะปิดวงจร (สับสวิตช์ลง) ส่งผลให้กระแสไฟฟ้าจากแหล่งกำเนิดไฟฟ้าจะไหลผ่านวงจรให้แก่อุปกรณ์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

2. เมื่อไทเมอร์สร้างพัลส์ของสัญญาณ

PWM ด้านบวกเสร็จสิ้นตามค่าความกว้างพัลส์บวกที่กำหนด ใน ณ ขณะนั้น ทรานซิสเตอร์จะทำงานในสภาวะเปิดวงจร (สับสวิตช์ขึ้น) นั่นคือ กระแสไฟฟ้าที่ไหลในขดลวดหรือวงจรจะเริ่มลดลงไปเรื่อยๆ จนกระทั่งกระแสไฟฟ้าที่ไหลในขดลวดมีค่าเท่ากับ 0

3. ในขณะที่กระแสไฟฟ้าที่ไหลในขด

ลวดเริ่มมีค่าลดลง ไมโครคอนโทรลเลอร์จะเริ่มสั่งการให้ไทเมอร์ 1 ทำการจับระยะเวลาการลดลงของกระแสไฟฟ้าที่ไหลในขดลวด ซึ่งเริ่มจับเวลาตั้งแต่กระแสไฟฟ้าที่ไหลในขดลวดเริ่มมีค่าลดลงไปจนถึงเวลาที่กระแสไฟฟ้ามีค่าเท่ากับ 0

4. เมื่อกระแสไฟฟ้าที่ไหลในขดลวดมีค่า

เท่ากับ 0 จะทำให้เอาต์พุตของวงจรที่ต่ออยู่กับขาพอร์ตอินเตอร์รัปต์ 0 ของไมโครคอนโทรลเลอร์ทำงาน (ในที่นี้ กำหนดโหมดทำงานของสัญญาณอินเตอร์รัปต์เป็นแบบขอบขาสูง) ซึ่งจะไปสั่งการให้ไทเมอร์ 1 หยุดจับเวลา

5. หลังจากนั้นไมโครคอนโทรลเลอร์จะ

ทำการบันทึกค่าระยะเวลาการลดลงของกระแสไฟฟ้าที่ไหลในขดลวด

นอกจากนี้อ้างอิงงานวิจัย (9) พบว่า

ถึงแม้ว่าขนาดและรูปร่างทางกายภาพของขดลวดจะแตกต่างกันไปในการใช้งาน แต่ค่าความเหนี่ยวนำ (Inductance) ของขดลวดแต่ละแบบนั้นก็มีค่าแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งโดยทั่วไป ค่าความเหนี่ยวนำที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับใช้งานในเครื่องตรวจจับโลหะที่ใช้หลักการการเหนี่ยวนำด้วยพัลส์จะมีค่าอยู่ระหว่าง 300-500 μH และขดลวดที่มีขนาดเล็กกว่า ย่อมจะต้องมีจำนวนรอบของขดลวดที่มากขึ้นด้วย ซึ่งในงานวิจัย (9) นี้ได้เลือกใช้ค่า

ความเหนียวของขดลวดมีค่าเท่ากับ 400 μH ดังนั้น ในงานวิจัยที่นำเสนอจะเลือกใช้ขดลวดรูปวงกลมที่มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางเท่ากับ 15 ซม. ที่มีจำนวนรอบเท่ากับ 35 มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.40 มม. เช่นเดียวกับงานวิจัย (9) โดยจากการวัดค่าความเหนียวและค่าความต้านทานของขดลวดที่ใช้ทดสอบในงานวิจัยนี้ พบว่า มีค่าความเหนียวเท่ากับ 420 μH และมีค่าความต้านทานเท่ากับ 2.2 โอห์ม

ผลการทดสอบ

ในการทดสอบจะนำโลหะ 3 ชนิด ได้แก่ แผ่นอลูมิเนียม แผ่นทองแดง และแผ่นเหล็ก ที่มีพื้นที่แตกต่างกัน 2 ค่า คือ ขนาด 2x2 ตารางนิ้ว และ ขนาด 4x4 ตารางนิ้ว มาทำการทดสอบหาค่าผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่เกิดขึ้นจากโลหะชนิดนั้นๆ โดยในที่นี้ ระบายของแผ่นโลหะและระบายของขดลวดวางในแนวตั้งฉากกับระบายของพื้นโลก และ ในการทดสอบแต่ละครั้งจะต้องทำการตั้งค่าค่าเริ่มต้นก่อน โดยจะเริ่มต้นจากการทดสอบชิ้นงานในสถานะที่ไม่มีโลหะที่จะตรวจจับ เนื่องจากแต่ละบริเวณที่ทำการทดสอบได้รับผลกระทบเนื่องจากสนามแม่เหล็กโลกที่ไม่เท่ากัน ระยะเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวด ($T_{\text{discharge}}$) เมื่อไม่มีโลหะ (ทดสอบกับอากาศ) จะทำหน้าที่เสมือนเป็นค่าขีดเริ่ม (Threshold) ที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าระยะเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดเมื่อมีโลหะที่ทำการทดสอบ ณ ระยะเวลาห่างค่าต่างๆ กันที่มีค่าตั้งแต่ 1-15 ซม. โดยในที่นี้

กราฟผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่ได้จากการทดสอบจะถูกพล็อตออกมาดังแสดงในรูปที่ 2 – 7 ซึ่งแกน x คือค่าความกว้างของพัลส์ PWM ด้านบวก ในหน่วยไมโครวินาที และแกน y คือค่าผลต่างของระยะเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดเมื่อไม่มีโลหะกับระยะเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดเมื่อมีโลหะ ในหน่วยนาโนวินาที ดังแสดงในสมการดังนี้

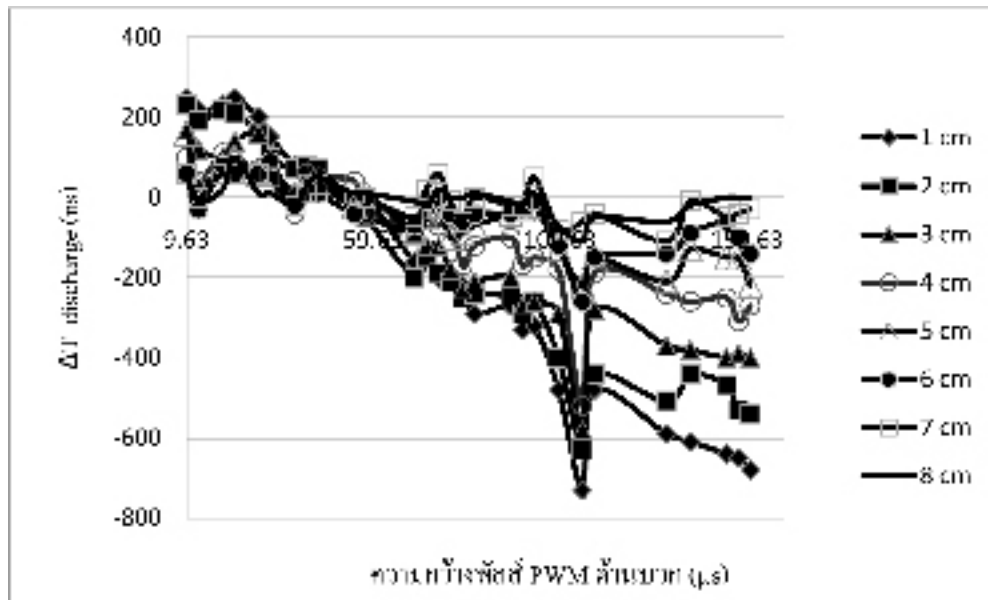
ซึ่งในที่นี้จะขอแสดงรูปภาพผลตอบ

สนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่เกิดจากโลหะแต่ละชนิดที่ตรวจจับได้เท่านั้น เนื่องจากจำนวนหน้าของบทความวิจัยมีจำนวนจำกัด โดยรูปภาพผลตอบสนองเหล่านี้จะถูกอธิบายและวิเคราะห์ผลการทดสอบได้ดังนี้

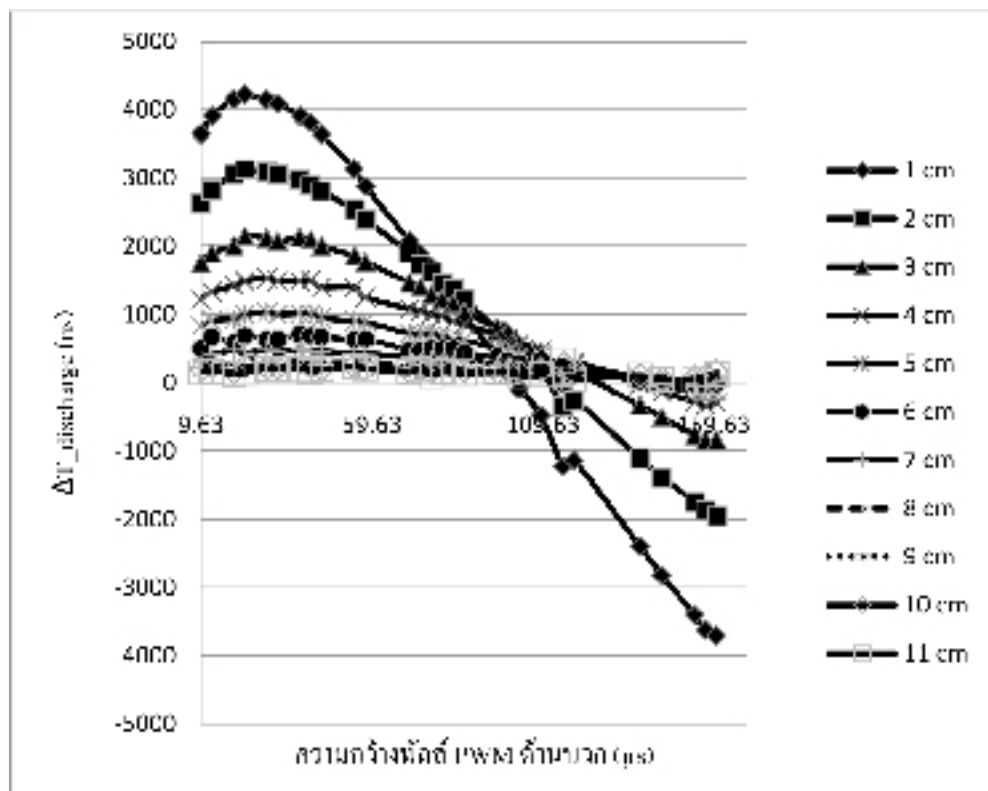
อ้างถึงรูปที่ 2 ผลการทดสอบที่เกิดขึ้น

กับแผ่นอลูมิเนียมขนาด 2*2 ตารางนิ้ว พบว่าระยะทางไกลสุดที่ตรวจจับโลหะได้มีค่าเท่ากับ 8 ซม. โดยค่า $\Delta T_{\text{discharge}}$ (แกน y) จะมีค่าเปลี่ยนแปลงจากบวกเป็นลบและมีความชันเป็นลบ เมื่อความกว้างพัลส์มีค่าเพิ่มขึ้น โดยในช่วงที่ค่าความกว้างพัลส์มีค่าโดยประมาณ น้อยกว่า 48.19 ไมโครวินาที (15 หน่วยของไทมเมอร์ 0) ค่า $\Delta T_{\text{discharge}}$ จะมีค่าเป็นบวก แต่เมื่อค่าความกว้างพัลส์มีค่ามากกว่า 48.19 ไมโครวินาทีขึ้นไปค่า $\Delta T_{\text{discharge}}$ ที่ได้กลับมีค่าเป็นลบ นอกจากนี้ ระยะตรวจจับได้เท่ากับ 1 ซม. ให้ค่า $\Delta T_{\text{discharge}}$ ที่เป็นค่าบวกที่มากที่สุด (Upper Bound) แต่จะให้ค่า $\Delta T_{\text{discharge}}$ ที่เป็นค่าลบที่มีค่าน้อยที่สุด (Lower Bound)

$$\Delta T_{\text{discharge}} = T_{\text{discharge}}_{\text{air}} - T_{\text{discharge}}_{\text{metal}} \quad (5)$$

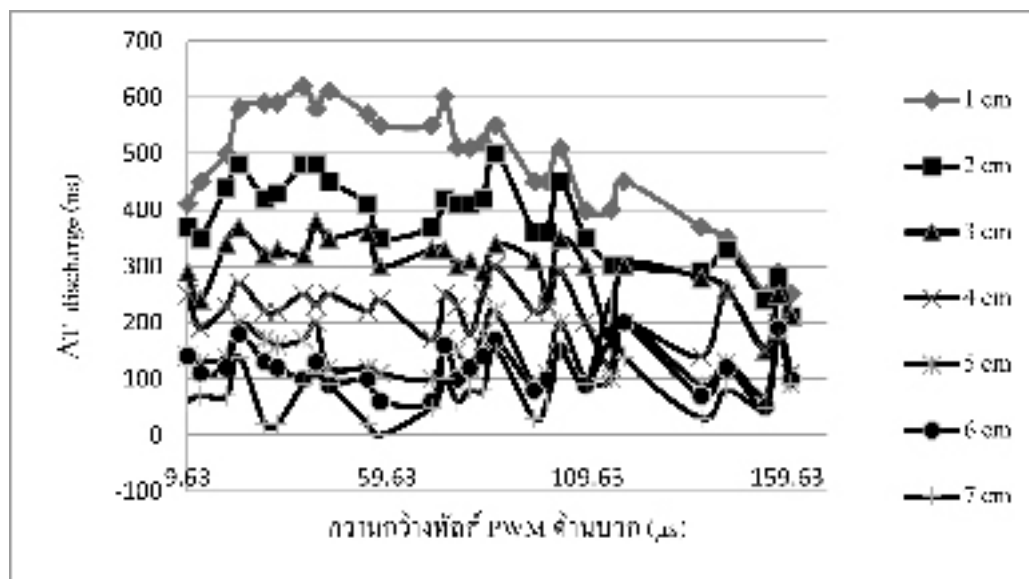
รูปที่ 2 ผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าที่เกิดจากอลูมิเนียมขนาด 2x2 นิ้ว² ที่วัดได้

รูปที่ 3 ผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าที่เกิดจากอลูมิเนียมขนาด 4x4 นิ้ว² ที่วัดได้

อ้างถึงรูปที่ 3 ผลการทดสอบที่เกิดขึ้นกับแผ่นอลูมิเนียมขนาด 4x4 นิ้ว พบว่า ระยะทางไกลสุดที่ตรวจจับโลหะได้มีค่าเท่ากับ 11 ซม. โดยค่า $\Delta T_{discharge}$ มีลักษณะเป็นรูปตัวยูคว่ำในช่วงที่ค่าความกว้างพัลส์มีค่าน้อยกว่า 48.19 ไมโครวินาที (15 หน่วยของไทเมอร์ 0) โดยจุดสูงสุดอยู่ที่ค่าความกว้างพัลส์ มีค่าเท่ากับ 25.7 ไมโครวินาที (8 หน่วยของไทเมอร์ 0) หลังจากนั้น ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่ได้รับจะมีค่าเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยที่ระยะตรวจจับได้เท่ากับ 1 ซม. จะให้ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่เป็นบวกมากที่สุด แต่จะให้

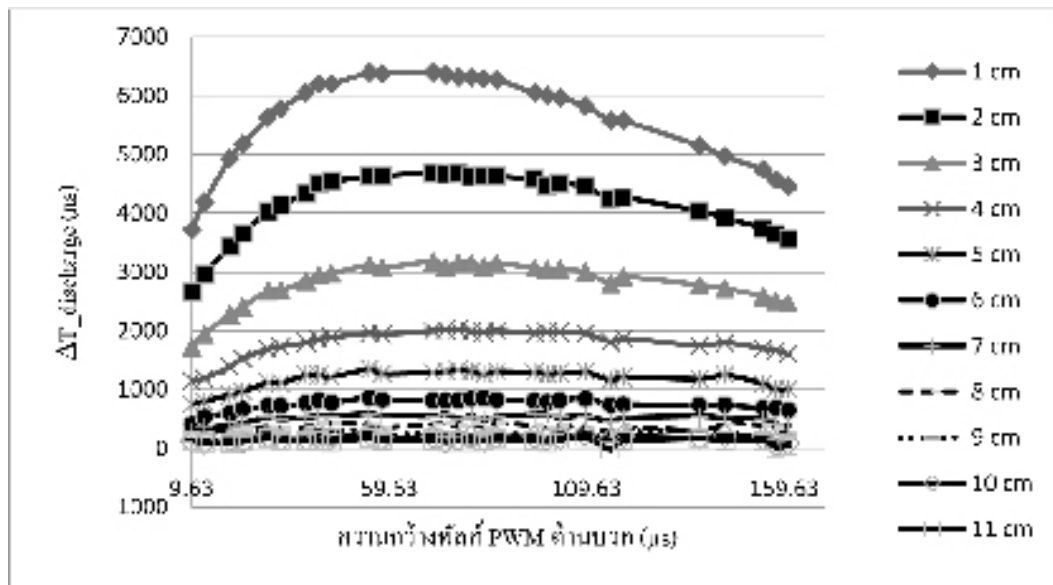
ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่เป็นลบน้อยที่สุด เช่นเดียวกับผลที่ได้รับจากแผ่นอลูมิเนียมขนาด 2x2 นิ้ว นอกจากนี้ เมื่อระยะตรวจจับได้มีค่าอยู่ระหว่าง 9 - 11 ซม. และค่าความกว้างพัลส์มีค่าน้อยกว่า 128.5 ไมโครวินาที (40 หน่วยของไทเมอร์ 0) จะได้ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่มีค่ามากกว่าศูนย์เพียงเล็กน้อยและใกล้เคียงกัน และเมื่อระยะตรวจจับได้มีค่าอยู่ระหว่าง 5 - 11 ซม. และความกว้างพัลส์มีค่ามากกว่า 128.5 ไมโครวินาที จะได้ค่า มีค่า $\Delta T_{discharge}$ เกือบจะเป็นศูนย์

รูปที่ 4 ผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าที่เกิดจากทองแดงขนาด 2x2 นิ้ว ที่วัดได้

อ้างอิงรูปที่ 4 ผลการทดสอบที่เกิดขึ้นกับแผ่นทองแดงขนาด 2x2 นิ้ว พบว่า ระยะทางไกลสุดที่ตรวจจบลโลหะได้มีค่าเท่ากับ 7 ซม. โดยค่า $\Delta T_{discharge}$ มีค่าเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตลอดเวลาและมีค่าเป็นบวกทุกๆ ค่า ความกว้างพัลส์ โดยระยะตรวจจบลได้เท่ากับ

1 ซม. จะให้ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่มากที่สุด ทุกๆ ค่า ส่วนระยะตรวจจบลได้เท่ากับ 7 ซม. จะให้ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่น้อยที่สุดเกือบทุกค่า กล่าวคือ เมื่อระยะตรวจจบลได้มีค่ามากขึ้น ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่ได้รับจะมีค่าที่ลดลง

รูปที่ 5 ผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าที่เกิดจากทองแดงขนาด 4x4 นิ้ว ที่วัดได้

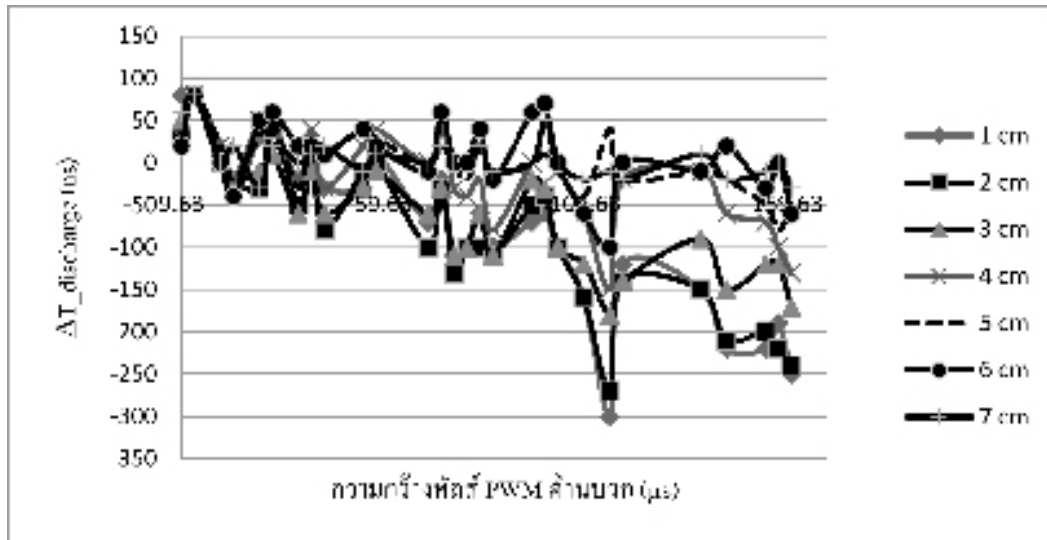
อ้างอิงรูปที่ 5 ผลการทดสอบที่เกิดขึ้นกับแผ่นทองแดงขนาด 4x4 นิ้ว พบว่า ระยะทางไกลสุดที่ตรวจจบลโลหะได้มีค่าเท่ากับ 11 ซม. โดยค่า $\Delta T_{discharge}$ มีค่าเป็นบวกทุกๆ ค่า โดยมีลักษณะเป็นรูปตัวยูคว่ำและมีจุดสูงสุดอยู่ที่ค่าความกว้างพัลส์เท่ากับ 64.25 ไมโครวินาที (20 หน่วยของไทมเมอร์ 0) ซึ่งเส้นกราฟที่ได้รับมีความแตกต่างจากเส้นกราฟที่เกิดขึ้นกับแผ่นทองแดงขนาด 2x2 นิ้ว อย่างชัดเจน นอกจากนี้ ระยะตรวจจบลได้เท่ากับ 1 ซม. ยังคงให้ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่มากที่สุดทุกๆ

ค่า ส่วนระยะตรวจจบลได้ตั้งแต่ 7 ซม. ขึ้นไป จะให้ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่น้อยที่สุดเกือบจะมีค่าเป็นศูนย์และมีค่าใกล้เคียงกันเช่นเดียวกับผลที่ได้รับจากแผ่นทองแดงขนาด 2x2 นิ้ว

อ้างอิงรูปที่ 6 ผลการทดสอบที่เกิดขึ้นกับแผ่นเหล็กขนาด 2x2 นิ้ว พบว่า ระยะทางไกลสุดที่ตรวจจบลโลหะได้มีค่าเท่ากับ 7 ซม. ค่า $\Delta T_{discharge}$ มีค่าเปลี่ยนแปลงขึ้นลงตลอดเวลา มีทั้งค่าบวกและลบ โดยในช่วงที่ค่าความกว้างพัลส์มีค่าน้อยกว่า 48.19 ไมโครวินาที (15 หน่วยของไทมเมอร์ 0) ที่ระยะตรวจ

จับได้ค่าใดๆ ก็ตามจะมีค่าที่ใกล้เคียงกันมาก แต่หลังจากที่ค่าความกว้างพัลส์มีค่ามากกว่า 48.19 ไมโครวินาที ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่ได้รับ จะมีแตกต่างกันมาก โดยระยะตรวจจับได้

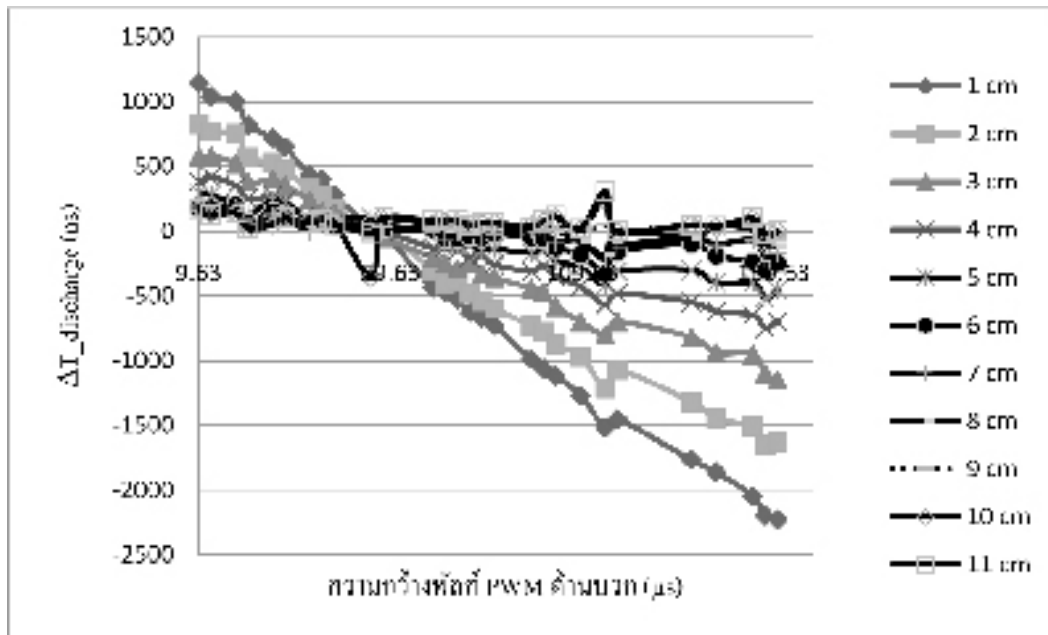
เท่ากับ 7 ซม. จะให้ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่มากที่สุด แต่ระยะตรวจจับได้เท่ากับ 1 ซม. จะให้ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่น้อยที่สุด

รูปที่ 6 ผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าที่เกิดจากเหล็กขนาด 2x2 นิ้ว ที่วัดได้

อ้างอิงรูปที่ 7 ผลการทดสอบที่เกิดขึ้น กับแผ่นเหล็กขนาด 4x4 นิ้ว พบว่า กราฟ ผลตอบสนองที่ได้รับจะมีลักษณะที่คล้ายกับกราฟของแผ่นอลูมิเนียม กล่าวคือ ค่า $\Delta T_{discharge}$ มีการเปลี่ยนแปลงจากบวกเป็นลบและความชันเป็นลบมากขึ้น โดยในช่วงที่ค่าความกว้างพัลส์มีค่าโดยประมาณน้อยกว่า

57.83 ไมโครวินาที (18 หน่วยของไทเมอร์ 0) ค่า $\Delta T_{discharge}$ จะมีค่าเป็นบวก และตั้งแต่ค่าความกว้างพัลส์มีค่ามากกว่า 57.83 ไมโครวินาที ขึ้นไป ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่ได้กลับมีค่าเป็นลบ อีกทั้งระยะตรวจจับได้ระหว่าง 8 - 11 ซม. ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่ได้ รับจะมีค่าเข้าใกล้ศูนย์

รูปที่ 7 ผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าที่เกิดจากเหล็กขนาด 4x4 นิ้ว² ที่วัดได้

สรุปผลการวิจัย

จากการทำวิจัยในครั้งนี้พบว่าวงจรเปิด/ปิดพัลส์ PWM ให้แก่ขดลวดที่ออกแบบและสร้างขึ้นใหม่สามารถส่งสัญญาณพัลส์ PWM ไปยังโลหะและตรวจจ็ับ Eddy Current ที่เกิดขึ้นในโลหะได้ โดยในเบื้องต้น จะทำการทดสอบโลหะ 3 ชนิดเท่านั้น ได้แก่ อลูมิเนียม ทองแดง และเหล็ก อีกทั้งไมโครคอนโทรลเลอร์ AVR ATmega168 สามารถทำงานตามต้องการและสร้างสัญญาณพัลส์ PWM ที่มีค่าความกว้างของพัลส์ด้านบวกต่างๆ กันได้เป็นอย่างดี โดยในงานวิจัยนี้เลือกอ่านค่าพารามิเตอร์ที่ใช้ในการจำแนกคุณลักษณะของโลหะจากการใช้หลักการเหนี่ยวนำด้วยพัลส์โดยใช้ค่าผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่เกิดจากโลหะแต่ละชนิด หลังจากนั้นได้

ทำการจัดเก็บค่าและวิเคราะห์ผลการทดสอบที่ได้รับ เพื่อสร้างกราฟผลตอบสนองดังกล่าว ซึ่งจากการทดสอบ พบว่า โลหะแต่ละชนิดให้เส้นกราฟผลตอบสนองเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ซึ่งกราฟผลตอบสนองของโลหะเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน สัญญาณพัลส์ PWM ที่สร้างขึ้นสามารถส่งออกไปและตรวจจ็ับโลหะแต่ละชนิดได้ในระยะทางไกลสุดเท่ากับ 7 - 8 ซม. และ 11 ซม.สำหรับโลหะขนาด 2x2 นิ้ว² และขนาด 4x4 นิ้ว² ตามลำดับ โดยกราฟผลตอบสนองของแผ่นเหล็กจะมีลักษณะที่คล้ายกับกราฟผลตอบสนองของแผ่นอลูมิเนียม กล่าวคือ เมื่อค่าความกว้างของพัลส์มีค่าเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จาก 9.636 - 160.6

ไมโครวินาที พบว่า ค่า $\Delta T_{discharge}$ มีการเปลี่ยนแปลงจากบวกเป็นลบและความชันเป็นลบมากขึ้น แต่ทั้งนี้ ค่าบวกและลบของค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่ได้รับจากแผ่นเหล็กจะมีค่าที่สูงกว่าและต่ำกว่าค่า $\Delta T_{discharge}$ ของแผ่นอลูมิเนียม ตามลำดับ ส่วนกราฟผลตอบแทนของแผ่นทองแดงจะให้ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่เป็นบวกเท่านั้น มีค่าสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับแผ่นอลูมิเนียมและแผ่นเหล็ก และเมื่อระยะ ตรวจจับได้มีค่าไกลออกไปมากขึ้นเท่าใด ค่า $\Delta T_{discharge}$ ที่ได้รับจากแผ่นทองแดงก็จะยิ่งมีค่าเข้าใกล้ศูนย์มากขึ้นเท่านั้น นั่นคือขดลวดไม่สามารถจะรับ Eddy Current ที่เกิดขึ้นในโลหะได้ นอกจากนี้ ระยะห่างในการทดสอบยังขึ้นอยู่กับขนาดของโลหะแต่ละชนิดที่ทดสอบด้วย และ ยิ่งถ้าขนาดของโลหะและขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของขดลวดที่ใช้งานมีค่ามากขึ้นเท่าใด ระยะทางที่ตรวจจับโลหะได้ก็มีระยะทางที่ไกลมากขึ้นเท่านั้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้อ่านบทความทุกท่านที่ให้ความรู้และข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์รวมถึง นายจตุรงค์ บุริสาร นักศึกษาปริญญาตรี ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่ให้การช่วยเหลือและคำแนะนำ จนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จจุลวง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต

ผลงานที่ได้รับจากการทำวิจัยในครั้งนี้

คือ วงจรเปิด/พัลส์สัญญาณ PWM ให้แก่ขดลวดที่ทำหน้าที่ส่งผ่านและตรวจจับ Eddy Current ที่เกิดขึ้นจากโลหะ 3 ชนิด ได้แก่ อลูมิเนียม ทองแดง และเหล็ก, โปรแกรมไมโครคอนโทรลเลอร์ AVR ATmega168 ที่ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานและสร้างสัญญาณพัลส์ PWM รวมไปถึงวิธีที่ใช้ในการอ่านและบันทึกค่าเพื่อนำไปสร้างกราฟผลตอบแทนเชิงเวลาตัดศูนย์ของกระแสไฟฟ้าในขดลวดที่เกิดขึ้นจากโลหะแต่ละชนิด ดังนั้น งานวิจัยต่อไปที่ควรจะทำเพิ่มเติมในช่วงเริ่มต้นต่อไป คือการนำค่าข้อมูลหรือกราฟผลตอบแทนเหล่านี้ไปสร้างสมการคุณลักษณะ (Characteristic Equations) ของโลหะทั้ง 3 ชนิดและการสร้างเครื่องตรวจจับโลหะของประเทศไทยในอนาคตได้จริง เพื่อเป็นการออกแบบ การทำวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศไทยเอง ลดค่าใช้จ่ายการนำเข้าอุปกรณ์และวงจรใช้งานที่เกี่ยวข้องจากต่างประเทศที่มีราคาแพง

เอกสารอ้างอิง

- (1) I. Grant, F. S. and West, G. F. (1965) **Interpretation Theory in Applied Geophysics** McGraw-Hill.
- (2) J. A. Corbyn (1980) "Pulse Induction Metal Detector" **Wireless World**.
- (3) J. A. Corbyn (1980) "Pulse Induction Metal Detector - 2" **Wireless World**. pp.1-3.
- (4) DeepTech Metal Detectors "MEGAPULSE III - Pulse Induction Metal Detector" from <http://www.deeptech-bg.com/megapulseIII/MegapulseIII.pdf>
- (5) DeepTech Metal Detectors (2007). "Coil and Search Head Design – Patents and Utility Models (Part 1)" from www.deeptech-bg.com/search_coils.pdf
- (6) Patents of Metal Detector from <http://www.freepatentsonline.com/D356044.html>
- (7) คู่มือการใช้งานบอร์ด ET-EASY168 STAMP, บริษัท อีทีที จำกัด.
- (8) ประจัน พลังสันติกุล, "C Programming for AVR Microcontroller and WINAVR (C Compiler) - การเขียนโปรแกรมควบคุมไมโครคอนโทรลเลอร์ AVR ด้วยภาษา C กับ WinAVR," พิมพ์ครั้งที่ 1, บริษัท แอพซอพท์เทค จำกัด.
- (9) Pulse induction metal detector with DSP from http://www.lammerbries.nl/electronics/PI_metal_detector.html

ความสัมพันธ์ด้านแรงงานอพยพและการเติบโตทางเศรษฐกิจ
ของสหภาพพม่าต่อเศรษฐกิจไทย

The Myanmar's Labor Migration Relationship
and Economic Growth on the Thai Economy

สุเมธ อุดุลวิทย์*

Sumeth Adulavidhaya

* อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

Lecturer, Faculty of Economics Dhurakij Pundit University.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง “การศึกษาผลกระทบของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสหภาพพม่าที่มีต่อเศรษฐกิจประเทศไทย” ระหว่างปี พ.ศ. 2541-2551 ซึ่งได้ทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติปี พ.ศ. 2551 ผู้เขียนมีส่วนร่วมในงานวิจัยและต้องการกล่าวถึงความสัมพันธ์ของแรงงานอพยพและการเติบโตทางเศรษฐกิจของสหภาพพม่าต่อเศรษฐกิจไทย ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางให้กับประเทศไทยในการเตรียมความพร้อมรับมือประโยชน์และปัญหาที่จะเกิดขึ้น

ส่วนหนึ่งของวัตถุประสงค์ในงานวิจัย คือ (1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานอพยพของสหภาพพม่ากับเศรษฐกิจไทย (2) คาดการณ์หรือประมาณการผลกระทบจากการพัฒนาเศรษฐกิจของสหภาพพม่าที่มีต่อเศรษฐกิจไทย

คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มประชากรเป้าหมาย (Key informants) ในบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-สหภาพพม่า เมืองศูนย์กลางธุรกิจที่สำคัญในสหภาพพม่า และนำเสนอผลการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา นอกจากนั้นยังประมาณผลกระทบจากการพัฒนาเศรษฐกิจของสหภาพพม่าที่มีต่อเศรษฐกิจไทย โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน

จากการศึกษาพบว่า แรงงานอพยพชาวพม่าส่งผลให้เกิดการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-สหภาพพม่ามากขึ้น แต่ก็ตามมาด้วยปัญหาทางสังคม สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการอพยพของแรงงานชาวพม่า คือ ความแตกต่างกันของรายได้หรือค่าจ้างแรงงานในสองประเทศ ส่วนการเติบโตทางเศรษฐกิจของสหภาพพม่าเกิดจากการขยายตัวในภาคการค้าโดยเฉพาะการส่งออกและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ การค้าชายแดนของประเทศไทยด้านการส่งออกก็ได้รับผลกระทบทางบวกจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจของสหภาพพม่า รายได้ที่สูงขึ้นของคนพม่า ความเชื่อมั่นและนิยมซื้อสินค้าไทย ตลอดจนการร่วมลงทุนในโครงการสำคัญๆ อย่างเช่น การขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ

นโยบายหรือกลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมรับผลกระทบจากแรงงานอพยพ และการเติบโตทางเศรษฐกิจของสหภาพพม่าเพื่อประโยชน์ของประเทศไทย ได้แก่ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งของทั้งสองประเทศ และการเร่งรัดพัฒนาการอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจและแน่วพื้นที่เศรษฐกิจต่างๆ ที่มีอยู่ ส่วนปัญหาแรงงานอพยพชาวพม่า หน่วยงานภาครัฐในสองประเทศ ควรเจรจาและ ประสานความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อจัดการปัญหาแรงงานและการจ้างงานระหว่าง ประเทศให้เป็นระบบและสามารถตรวจสอบควบคุมได้อย่างทั่วถึง

คำสำคัญ: แรงงานอพยพ การพัฒนาเศรษฐกิจ สหภาพพม่า และเศรษฐกิจ ประเทศไทย

Abstract

This article is a part of the research study titled “The Study of Economic Development Impacts of Myanmar on Thai Economy”, during 1998-2008 that funded by Office of the National Research Council of Thailand in 2008. A researcher is a co-researcher and needs to report the Myanmar’s labor migration relationship and economic growth on the Thai economy. The study of these is to prepare to face with both benefits and problems arising from Myanmar’s future economic expansion.

Some parts of the research objectives were (1) to study a relationship between Myanmar’s labor migration and Thai economy and (2) to forecast the impacts of the Myanmar’s economic development on the Thai economy.

The researchers employed both primary and secondary data collected through the in-dept interviews with the key informants in the border areas of Thailand-Myanmar and business center cities in Myanmar. The interview data was synthesized and reported descriptively. Further, the multiple regressions were employed to estimate the effects of the Myanmar’s economic development on the Thai economy.

The results showed there was a remarkable increase in the number of industry in Thailand-Myanmar’s border areas. The number of Burmese labor has risen dramatically. The difference in wages or income between the two countries has caused intense labor migration followed by social problems. The economic growth in Myanmar was the result of Myanmar’s trade expansion especially in export and Foreign Direct Investment (FDI). This has provided a positive effect on Thailand’s border trade and export. The positive effect also arose from the increase in income of Myanmar people, the quality assurance and popularity of Thai products, and the cooperative investment in various industries such as oil and natural gas drilling industry.

Thailand needs to prepare to cope with theses effects from Myanmar's migrant labors and economic growth. The policies and strategies which will benefit Thailand are (1) the development of logistic system connecting transportation of the two countries and (2) the development of the cooperative connection under the agreement on economic corridors. Moreover, the problems concerning the Myanmar migrant labors should be organized and regulated jointly by the concerned public agencies in both countries in order to create the systemic labor migration and employment screening process between Thailand and Myanmar.

Keywords: Labor migration, Economic Development, Myanmar, and Thai Economy

บทนำ

สหภาพพม่าเป็นประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีลักษณะพิเศษคือ เป็นเพียงประเทศเดียวในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่พรมแดนทางแผ่นดินติดต่อกับสองประเทศ ซึ่งเป็นแหล่งอารยธรรมที่ยิ่งใหญ่ของโลกได้แก่ จีนและอินเดีย แต่เดิมชาวตะวันตกเรียกประเทศนี้ว่า Burma จนกระทั่งปี พ.ศ. 2532 สหภาพพม่าได้เปลี่ยนชื่อประเทศเป็น Myanmar

ระหว่างปีพ.ศ.2548-2549สหภาพพม่ามีกำลังแรงงานทั้งหมด 27.75 ล้านคน โดยแบ่งเป็นแรงงานในภาคการเกษตรประมาณร้อยละ 70 ส่วนแรงงานในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมมีประมาณร้อยละ 23 และ 7 ตามลำดับ (CIA: The World Factbook, 2006) จากการศึกษาของ Sein Htay (2007) ในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่าการจ้างงานทั้งหมดมีจำนวน 23.61 ล้านคน โดยเป็นการจ้างงานในภาคการเกษตรร้อยละ 60 ภาคบริการร้อยละ 29 และภาคอุตสาหกรรมร้อยละ 11 ส่วนคนว่างงานมีจำนวนประมาณ 4.14 ล้านคน Sein Htay (2007) ยังพบอีกว่ามีแรงงานอพยพจากสหภาพพม่าเข้ามาในประเทศไทยประมาณ 2 ล้านคน เนื่องจากความวุ่นวายทางการเมือง ตลอดจนความยากลำบากทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

สอดคล้องกับการศึกษาเรื่องแรงงานอพยพชาวพม่าในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายโดย วีรชัย ศาสตราภักดิ์ (2542) ที่พบว่า บังจ้ายภายในของสหภาพพม่าที่ทำให้คนงานเหล่านี้อพยพเข้ามาหางานทำในไทยมี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมืองภายใน ด้านเศรษฐกิจ

และด้านสังคม ส่วนบังจ้ายภายในของไทยที่ดึงดูดให้คนงานเหล่านี้อพยพและลักลอบเข้ามาทำงาน ได้แก่ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นโยบายการควบคุมประชากร นโยบายขยายการศึกษาภาคบังคับ ความสัมพันธ์กับญาติพี่น้องที่เข้ามาอยู่ในไทยก่อนหน้านี้ มาตรการของรัฐบาลที่ไม่สามารถควบคุมดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ และปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ทั้งนี้มีผลกระทบที่เกิดขึ้นกับไทยหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็น

- 1.ด้านความมั่นคงทางการเมืองนโยบายของรัฐบาลไม่ชัดเจนขาดความต่อเนื่อง และไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง
- 2.ด้านเศรษฐกิจแรงงานเหล่านี้ทำลายโครงสร้างค่าจ้างแรงงาน และ
- 3.ด้านสังคมแรงงานเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหาด้านอาชญากรรม โสเภณี ยาเสพติด และสาธารณสุข

ศรินทร์วงศ์ใจ (2543) ได้ศึกษาบังจ้ายผลักดัน บังจ้ายดึงดูด และผลกระทบที่เกิดจากการอพยพย้ายถิ่นของแรงงานพม่าผิดกฎหมายในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และพบเห็นว่า สาเหตุและบังจ้ายของการอพยพย้ายถิ่นของแรงงานพม่าผิดกฎหมายเกิดจาก บังจ้ายผลักดันภายในสหภาพพม่า ได้แก่ บังจ้ายทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ส่วนบังจ้ายดึงดูดในไทย ได้แก่ การขาดแคลนแรงงาน เครือข่ายของการอพยพ นโยบายขยายการศึกษาภาคบังคับ นโยบายการควบคุมประชากร และสภาพภูมิประเทศที่เอื้ออำนวยต่อการอพยพข้ามเขตแดน ส่วนผลกระทบที่เกิดจากแรงงานพม่าผิดกฎหมายแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.ผลกระทบทางการเมืองรัฐบาลไทย
ไม่สามารถกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงาน
ต่างด้าว

2. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ จากการ
ลงทุนของธุรกิจ พบว่ามีความจำเป็นต้องจ้าง
แรงงานต่างด้าว และ

3.ผลกระทบทางสังคมแรงงานพม่าผิด
กฎหมายก่อให้เกิดปัญหาสังคมในด้านต่างๆ
ได้แก่ สาธารณสุข โสเภณี การปราบปราม
ผู้หลบหนีเข้าเมือง และยาเสพติด

มนตรี ขมพูนจันทร์ (2545) ซึ่งทำการ
ศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา
และความมั่นคงของแรงงานอพยพชาวพม่าที่
เข้ามาทำงานในไทย พบว่า ในด้านเศรษฐกิจ
แรงงานเหล่านี้แย่งอาชีพและงานของคนไทย
และแย่งการใช้บริการภาครัฐในด้านต่างๆ เช่น
การรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บป่วย ในด้านสังคม
จิตวิทยา แรงงานอพยพเหล่านี้เป็นสาเหตุให้
เกิดแหล่งเสื่อมโทรม ปัญหายาเสพติด การ
แพร่ระบาดของโรคติดต่อ และการเพิ่มขึ้น
ของจำนวนเด็กเร่ร่อน และในด้านความมั่นคง
แรงงานต่างด้าวทำให้อัตราการเกิดอาชญากรรม
สูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบอีกว่า แนวทางการ
แก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวที่ผ่านมายังไม่
ประสบความสำเร็จ ควรต้องศึกษาถึงอาชีพ
ที่คนไทยไม่ต้องการทำอย่างจริงจัง ต้องนำ
แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานโดยถูกต้องตาม
กฎหมาย และจัดตั้งศูนย์เศรษฐกิจตามแนว
ชายแดน

ส่วนการศึกษาปัญหาแรงงานต่างด้าว
ทั้งสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ในจังหวัด
สมุทรปราการโดย ทักษิณ เห็นชอบดี (2546)
พบว่า แรงงานต่างด้าวมักจะก่อให้เกิดปัญหา
การแย่งงานทำ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหา

ความมั่นคงของประเทศ และปัญหาด้าน
สาธารณสุข อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการยัง
คงต้องการให้รัฐบาลผ่อนผันการจ้างแรงงาน
ต่างด้าว โดยกำหนดกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ
เพื่อควบคุมจำนวนแรงงานต่างด้าวให้ทำงาน
เฉพาะในกิจการที่ขาดแคลนแรงงาน เนื่องจาก
แรงงานเหล่านี้ยินดีทำงานหนัก และสามารถ
ทำงานที่เสี่ยงอันตราย (ปกติแรงงานไทยไม่
นิยมทำ)

แรงงานอพยพไม่ได้ก่อให้เกิดผลกระทบ
ทางด้านลบแต่เพียงอย่างเดียว ฟิลลิป มาร์ติน
(2550) ได้ศึกษาคุณภาพการของแรงงานข้ามชาติ
ต่อประเทศไทย: แนวทางสู่การพัฒนา นโยบาย
และพบว่า การอพยพของแรงงานข้ามชาติเป็น
แรงผลักดันที่ดีที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเจริญ
เติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจทั้งใน
ประเทศที่รับเอาแรงงานเข้ามาและประเทศ
บ้านเกิดของแรงงานเหล่านี้ ในปี พ.ศ. 2550
ประเทศไทยมีกำลังแรงงานอยู่ทั้งสิ้น 36 ล้าน
คน ซึ่งในจำนวนดังกล่าว มีแรงงานข้ามชาติ
รวมอยู่ด้วย 1.8 ล้านคน หรือคิดเป็นสัดส่วน
ร้อยละ 5 โดยที่กลุ่มแรงงานข้ามชาติมักกระจุก
กันอยู่ตามพื้นที่ประเภทอุตสาหกรรม และสาขา
อาชีพหนึ่งๆ โดยมากจะเป็นในงานประเภทที่ใช้
ทักษะฝีมือต่ำตามเขตกรุงเทพฯ จังหวัดทาง
ภาคใต้ รวมถึงพื้นที่ทางตะวันตกเฉียงเหนือ
ของประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่จะทำงานอยู่ในภาค
การเกษตร ประมง ก่อสร้าง อุตสาหกรรม
การผลิต รวมถึงภาคบริการ เช่น คนทำงาน
บ้าน เป็นต้น นอกจากนี้ จำนวนแรงงานข้าม
ชาติ ตลอดจนสาขาอาชีพ อุตสาหกรรม และ
พื้นที่ที่แรงงานข้ามชาติทำงานอยู่ ยังมีเพิ่มมาก
ขึ้นและมีความหลากหลายมากขึ้นเรื่อยๆ อีก
ทั้งประเทศที่แรงงานข้ามชาติอพยพออกมา

ก็มีแนวโน้มว่าจะมีความหลากหลายขึ้นเช่นกัน เมื่อเครือข่ายของแรงงานชาวพม่า กัมพูชา และลาวเริ่มอึดตัว

ในการค้นคว้าอิสระเรื่อง A Study on the Livelihoods of Burmese Migrant Workers in Informal Sector in Bangkok and Chiang Mai, Thailand โดย Khin Hnit Thit Oo (2550) พบว่า ผู้อพยพส่วนใหญ่เป็นทั้งเพศชายและหญิง มีอายุระหว่าง 21-25 ปี ครอบครัวเดิมของผู้อพยพเหล่านี้มีอาชีพหลากหลาย ได้แก่ เกษตร ค้าขาย และรับจ้าง ส่วนใหญ่มีที่ดิน มีบ้านเป็นของตนเอง แต่จำนวนน้อยกว่าครึ่งที่มีทรัพย์สิน เช่น มอเตอร์ไซด์ หรือสัตว์เลี้ยงใช้งาน ผู้อพยพส่วนใหญ่มองว่าตนเองประสบความยากลำบากและปัญหาในการดำรงชีวิตก่อนการอพยพ แม้ว่าจะได้รับบริการจากภาครัฐ เช่น การศึกษา และการรักษาพยาบาล แต่การบริการเหล่านั้นไม่เพียงพอ อีกทั้งผู้อพยพมีญาติพี่น้องหรือคนรู้จักที่อพยพมาทำงานในไทยอยู่ก่อนแล้ว สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสนับสนุนให้สามารถอพยพเข้ามาทำงานในไทยเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่ามากกว่าร้อยละ 50 ของผู้อพยพมองว่าการอพยพเข้ามาทำงานในไทยมีผลในทางบวกต่อสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ต่อครัวเรือนและต่อตนเอง อย่างไรก็ตาม การดำรงชีวิตและการทำงานในไทยก็ประสบปัญหาหลายด้าน ได้แก่ ปัญหาทางด้านภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ปัญหาชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน และปัญหาค่าจ้างที่ต่ำ ผู้อพยพบางรายแม้ได้รับบริการสุขภาพภายใต้โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค แต่จะไม่รวมถึงการรักษากรณีเจ็บป่วยรุนแรง เช่น โรคมะเร็ง ทำให้รายได้ที่หามาได้หมดไปกับการรักษาพยาบาล ผู้อพยพ

ส่วนใหญ่แสดงความตั้งใจที่จะกลับประเทศในอนาคตและนำรายได้ที่เก็บออมไว้กลับไปลงทุน

จากรายงานภาวะการค้าระหว่างประเทศ

และการค้าชายแดนของไทยกับสหภาพพม่า โดย สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (2552) พบว่า ในปี พ.ศ. 2550 ไทยและสหภาพพม่ามีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศรวม 113,095.5 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 3.8 โดยไทยขาดดุลการค้าเป็นมูลค่า 46,966.8 ล้านบาท ส่วนในปี พ.ศ. 2551 มูลค่าการค้ารวม 156,228.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ร้อยละ 38.2 โดยไทยขาดดุลการค้าเป็นมูลค่า 68,510.5 ล้านบาท มูลค่าการส่งออกของไทยไปสหภาพพม่าในปี พ.ศ. 2550 เท่ากับ 33,064.3 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 14.61 ส่วนมูลค่าการส่งออกของไทยไปสหภาพพม่าในปี พ.ศ. 2551 เท่ากับ 43,859 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 32.7 ซึ่งสินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก เครื่องดื่ม ไขมันและน้ำมันจากพืชและสัตว์ ผ้าผืน ผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องสำอาง สบู่และผลิตภัณฑ์รักษาผิว หม้อแบตเตอรี่และส่วนประกอบ ในปี พ.ศ. 2550 ไทยนำเข้าจากสหภาพพม่าเป็นมูลค่า 80,031.2 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ 9.8 ส่วนในปี พ.ศ. 2551 ไทยนำเข้าจากสหภาพพม่าเป็นมูลค่า 112,369.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ 40.4 โดยสินค้านำเข้าที่สำคัญได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ ไม้ซุง ไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ น้ำมันดิบ เนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค สินแร่

โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป ผัก ผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำจากผัก ผลไม้ ถ่านหิน พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช

สำหรับการค้าขายแดนระหว่างไทยกับ

สหภาพพม่าในปี พ.ศ. 2550 มูลค่าการค้าขายแดนรวม 108,255.3 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 3.78 ส่วนในปี พ.ศ. 2551 มูลค่าการค้าขายแดนรวม 143,686.5 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 47.4 โดยไทยขาดดุลการค้าเป็นมูลค่า 73,291.3 ล้านบาท มูลค่าการส่งออกขายแดนระหว่างไทยกับสหภาพพม่าในปี พ.ศ. 2550 เท่ากับ 24,736.9 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 10.64 ส่วนมูลค่าการส่งออกขายแดนของไทยไปสหภาพพม่าในปี พ.ศ. 2551 เท่ากับ 35,197.6 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 58.7 โดยสินค้าส่งออกขายแดนที่สำคัญได้แก่ น้ำมันพืช ผ้าทอ ผ้าผืน น้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องดื่มบำรุงกำลัง ในปี พ.ศ. 2550 มูลค่าการนำเข้าขายแดนของไทยกับสหภาพพม่าเท่ากับ 83,518.3 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 1.9 ส่วนในปี พ.ศ. 2551 มูลค่าการนำเข้าขายแดนของไทยจากสหภาพพม่าเท่ากับ 108,488.7 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมาร้อยละ 44.1 ซึ่งสินค้านำเข้าขายแดนที่สำคัญได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ โค กระบือ ถ่านหิน เพอร์นิเจอร์ พลาสติก กุ้งสด

จากข้อมูลและการศึกษาต่างๆข้างต้น

ชี้ให้เห็นว่า แรงงานอพยพชาวพม่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจของสหภาพพม่าย่อมส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างแน่นอน ดังนั้นการ

ศึกษาความสัมพันธ์ด้านแรงงานอพยพของสหภาพพม่ากับเศรษฐกิจไทย และการคาดการณ์ หรือประมาณการผลกระทบของการพัฒนาเศรษฐกิจของสหภาพพม่าต่อเศรษฐกิจไทย จะเป็นผลดีสำหรับประเทศไทยกับการปรับตัวรับประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งเตรียมความพร้อมรับผลกระทบด้านลบในอนาคตต่อไป

วิธีการศึกษา

คณะผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ

โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มประชากรเป้าหมาย (Key informants) บริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-สหภาพพม่าสามจังหวัดของประเทศไทย ได้แก่ ระนอง ตาก และเชียงราย ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของภาครัฐและผู้ประกอบการบริษัทเอกชนที่เกี่ยวข้องกับแรงงานอพยพ ส่วนข้อมูลในประเทศสหภาพพม่าเป็นการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการของสหภาพพม่า ที่เป็นกรรมการและสมาชิกของสมาพันธ์การค้าและอุตสาหกรรมแห่งสหภาพพม่า (The Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce: UMFCCI) แห่งเมืองย่างกุ้ง เมืองตองอู และเมืองมันตะเลย์ รวมทั้งผู้ประกอบการไทยในเมืองย่างกุ้งและเมืองมันตะเลย์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา

นอกจากนี้คณะผู้วิจัยยังนำเสนอการ

ประมาณความสัมพันธ์ด้านแรงงานอพยพและผลกระทบจากการพัฒนาเศรษฐกิจของสหภาพพม่าที่มีต่อเศรษฐกิจไทย โดยการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อน 2 สมการ จากข้อมูลทุติยภูมิของหน่วยงานระหว่างประเทศ คือ ASEAN และ IMF ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2551

ซึ่งสมการทั้ง 2 เป็นดังนี้

$$\text{Labors}_{Mt} = a_0 + a_1 W_{Mt} + a_2 \text{GDP}_{Mt} + a_3 \text{UNEM}_{Mt} \quad \Phi$$

โดยกำหนดให้ Labors_{Mt} = จำนวนแรงงานสหภาพพม่าที่อพยพเข้าไทย
 W_{Mt} = อัตราค่าจ้างแรงงานในสหภาพพม่า
 GDP_{Mt} = มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้นของสหภาพพม่า
 UNEM_{Mt} = อัตราการว่างงานในสหภาพพม่า
 a_0 = ค่าคงที่ของสมการ (1)
 a_1, a_2, a_3 = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในสมการ (1)

$$\text{GDP}_{Mt} = b_0 + b_1 \text{EXPORT}_{Mt} + b_2 \text{FDI}_{Mt} + b_3 L_{Mt} + b_4 \text{TA}_{Mt} \quad \Phi$$

โดยกำหนดให้ GDP_{Mt} = มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้นของสหภาพพม่า
 EXPORT_{Mt} = มูลค่าส่งออกของสหภาพพม่า
 FDI_{Mt} = มูลค่าการลงทุนโดยตรงในสหภาพพม่า
 L_{Mt} = กำลังแรงงานของสหภาพพม่า
 TA_{Mt} = มูลค่าความช่วยเหลือจากต่างประเทศ
 b_0 = ค่าคงที่ของสมการ (2)
 b_1, b_2, b_3, b_4 = ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในสมการ (2)

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิ(ข้อมูลภาคสนาม) เกี่ยวกับสถานการณ์แรงงานอพยพตามแนวชายแดนไทย-สหภาพพม่าในสามจังหวัดเป็นดังนี้

1. ระนอง

ผู้ประกอบการธุรกิจประมงให้สัมภาษณ์

ว่า ปัจจุบันมีการจ้างแรงงานอพยพชาวพม่าประมาณ 200 คน โดยภาครัฐผ่อนผันให้แรงงานอพยพชาวพม่าสามารถทำงานได้ นายจ้างต้องนำแรงงานเหล่านี้ไปจดทะเบียนและมีค่าใช้จ่ายประมาณ 3,500-4,500 บาทต่อคน ค่าแรงขั้นต่ำที่จ้างสำหรับแรงงานใหม่ประมาณ 120 บาทต่อคนต่อวัน ในกรณีทำงานหลัง 18.00 น. ก็จะคิดค่าแรงแบบล่วงเวลาให้ ส่วน

ธุรกิจเกี่ยวเนื่องไม่ว่าจะเป็นแพปลาหรือห้องเย็น จะเป็นการจ้างแบบรายวัน รายหัวต่อกิโลกรัม และรายชั่วโมง โดยขึ้นอยู่กับจำนวนการผลิต

แรงงานชาวพม่าที่อพยพเข้ามาเริ่มตันไม่มีฝีมือ แต่ด้วยการทำงานที่อดทนจึงทำให้สามารถเรียนรู้งานได้ และทำให้บางคนกลายเป็นแรงงานที่มีฝีมือ งานประจำบางอย่างที่สกปรกและอันตราย แรงงานไทยไม่นิยมทำ ซึ่งตรงข้ามกับแรงงานอพยพชาวพม่าจะไม่ปฏิเสธ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และยังมีคามจำเป็นต้องจ้างแรงงานเหล่านี้ อยู่ดี

สำหรับปัญหาการจ้างแรงงานอพยพพม่าของผู้ประกอบการ ไม่ใช่เรื่องของสวัสดิการ

ชีวิตความเป็นอยู่ หรือโรคภัยไข้เจ็บ แต่จะเป็นเรื่องการชักชวนของเพื่อนให้ไปทำงานที่อื่น โดยจูงใจในเรื่องโอกาสและค่าแรงที่สูงกว่า ทำให้แรงงานเหล่านี้เคลื่อนย้ายเปลี่ยนสถานที่ทำงานบ่อยครั้งจนเป็นปัญหาขาดแคลนแรงงาน และไม่สามารถทำการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบการกล่าวว่าไม่อยากนำแรงงานอพยพไปจดทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมาย สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องของความมั่นคงตามมา ทำให้ภาครัฐต้องมีนโยบายการผลักดันและควบคุมแรงงานอพยพที่เกิดขึ้น

รายได้จากการทำงานของแรงงานอพยพ

ชาวพม่าจะถูกส่งกลับประเทศ โดยการฝากคนที่รู้จัก หรือญาติพี่น้อง ในขณะที่เดียวกันคนเหล่านี้ก็จะชักชวนแรงงานอพยพกลุ่มใหม่เข้ามาทำงาน ประกอบกับความยากลำบากและค่าแรงในสหภาพพม่าที่ต่ำมาก ทำให้แรงงานเหล่านี้ต้องการแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าและอพยพเข้ามาทำงานในไทย ดังนั้นจึงไม่น่าแปลกใจที่ทำไมจำนวนแรงงานอพยพชาวพม่าจึงมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี

2. ตาก

ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักจัดหางานจังหวัด

ตากกล่าวว่า จำนวนแรงงานอพยพที่นายจ้างพามาจดทะเบียนระหว่างวันที่ 1-31 ก.ค. พ.ศ. 2552 มีประมาณ 41,300 คน ส่วนจำนวนแรงงานอพยพเดิมมีประมาณ 18,000 คน เมื่อรวมกันพบว่าแรงงานอพยพที่ถูกนำมาจดทะเบียนมีประมาณ 60,000 คน ช่วงเวลานี้เป็นการผ่อนผันให้แรงงานเหล่านี้สามารถทำงานได้จนถึงวันที่ 28 ก.พ. พ.ศ. 2553 หลังจากนั้นจะต้องเข้ารับการพิสูจน์สัญชาติ โดยความร่วมมือของทั้งประเทศต้นทางและปลายทาง จากการพิสูจน์สัญชาติแรงงานอพยพ

ที่ผ่านมา พบว่ากว่าร้อยละ 90 ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ ทำให้แรงงานอพยพเหล่านี้มีหนังสือเดินทางและใบอนุญาตในการทำงานต่อไป

แรงงานอพยพส่วนใหญ่ทำงานใน

อุตสาหกรรมสิ่งทอ (การตัดเย็บเสื้อผ้า) สวนดอกไม้ สวนผัก และสวนผลไม้ โดยค่าจ้างที่ได้รับสำหรับแรงงานไร้ฝีมือต่ำกว่า 151 บาทต่อวัน เกือบร้อยละ 90 ของค่าจ้างจะถูกนำกลับไปประเทศที่แรงงานเหล่านี้อพยพมา ทั้งด้วยตนเองหรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องและได้รับความไว้วางใจ อย่างไรก็ตาม ปัญหาหนึ่งจากแรงงานอพยพคือ การเคลื่อนย้ายเข้าสู่เขตเมืองชั้นในแบบลักลอบ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ นอกจากนี้การพิสูจน์สัญชาติแรงงานอพยพยังคงอยู่ในระหว่างการเจรจาเพื่อความร่วมมือกันของสองประเทศ การขาดเสถียรภาพทางการเมืองอาจจะทำให้การเจรจาดังกล่าวกลายเป็นปัญหา

3. เชียงราย

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนัก

จัดหางานจังหวัดเชียงรายพบว่า ภาครัฐได้วางแนวทางในการบริหารจัดการแรงงานอพยพดังนี้ เริ่มจากการผ่อนผันให้แรงงานอพยพสามารถทำงานได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยความร่วมมือของนายจ้าง ซึ่งนำแรงงานเหล่านี้มาจดทะเบียน ถัดมาเมื่อหมดเวลาการขอผ่อนผันก็เป็นการพิสูจน์สัญชาติ ประเทศต้นทางต้องเป็นผู้พิสูจน์สัญชาติ และเมื่อพิสูจน์ได้แล้วแรงงานอพยพจะได้หนังสือเดินทาง (Passport) พร้อมกับใบอนุญาตในการทำงาน (Visa) เป็นเวลา 2 ปี การต่อใบอนุญาตทำงานสามารถทำได้ 1 ครั้ง ขั้นตอนสุดท้ายคือ การนำเข้าแรงงานต่างด้าว ภายใต้กฎหมายหรือพระราชบัญญัติแรงงานต่างด้าวปี พ.ศ. 2551 ซึ่ง

สหภาพพม่ากับไทยอยู่ในระหว่างการเจรจา ระดับรัฐบาลเพื่อดำเนินการต่อไป สรุปแล้ว แรงงานที่อพยพเข้ามาทำงานในประเทศไทย จะมีแต่แรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น

ในขั้นตอนการผ่อนผันค่าใช้จ่ายสำหรับ

การจดทะเบียนขอผ่อนผันทำงานของแรงงาน ต่างด้าวมีรายละเอียดคือ ระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน นายจ้างที่นำมาจดทะเบียนจะต้องเสีย ค่าใช้จ่าย 450 บาท และจะเพิ่มขึ้นเท่าตัวเมื่อ ระยะเวลาผ่อนผันนานขึ้น เช่น ไม่เกิน 6 เดือน เสียค่าใช้จ่าย 900 บาท หรือระหว่าง 6-12 เดือน เสียค่าใช้จ่าย 1,800 บาท ส่วนการ พิสูจน์สัญชาตินั้น รัฐบาลของไทยและสหภาพ พม่าเห็นชอบร่วมกันให้ตั้งศูนย์ปฏิบัติการพิสูจน์ สัญชาติในฝั่งสหภาพพม่าที่เมืองท่าชีเหล็ก เมียวดี และเกาะสอง โดยศูนย์นี้จะมีหน้าที่ออก หนังสือเดินทางชั่วคราวให้แก่แรงงานชาวพม่า ในไทย หลังจากได้รับการพิสูจน์สัญชาติแล้ว ศูนย์ดำเนินงานของฝ่ายไทยจะออกใบอนุญาต ทำงานให้กับแรงงานพม่าเพื่อสามารถทำงานใน ไทยได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

การจัดการกับแรงงานอพยพที่สำคัญ

ประการแรกคือ การสร้างความแน่นอนให้เกิดขึ้นทั้งกับฝ่ายนายจ้างและแรงงานอพยพ การ ขยายอายุใบอนุญาตการทำงานออกไปเพียง แค่ 1 หรือ 2 ปี อาจจะทำให้นายจ้างไม่ยาก ทำการฝึกอบรมให้กับแรงงานอพยพ และ แรงงานอพยพก็ไม่อยากเรียนและฝึกฝนทักษะ

อื่นๆ เพราะไม่มีความชัดเจนว่าจะมีการขยาย เวลาออกไปให้อีกในอนาคตหรือไม่ การให้ ใบอนุญาตการทำงานที่มีอายุนานขึ้น น่าจะ เปลี่ยนแรงจูงใจของทั้งนายจ้างและแรงงาน อพยพ

ประการที่สอง การพัฒนานโยบาย

แรงงานอพยพควรมีความยืดหยุ่นและเหมาะสม กับความเป็นจริงในแต่ละภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในภาคการเกษตรที่มีการจ้างงาน ตามฤดูกาล ค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน ไม่ควรสูงกว่าอัตราค่าจ้าง หรือภาคการประมง ซึ่งอาจจะไม่สามารถขึ้นทะเบียนได้ในระยะเวลา ที่กำหนด เพราะอยู่บนเรือระหว่างช่วงเวลานั้น

และประการสุดท้ายนโยบายเกี่ยวกับ

แรงงานอพยพในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นการ พยายามควบคุมจำนวนแรงงานอพยพ โดย ผ่อนผันให้ทำงานได้ด้วยการจดทะเบียน แต่ ในบางครั้งก็สร้างปัญหาให้กับนายจ้าง เมื่อ แรงงานเหล่านี้ถูกชักชวนและเคลื่อนย้ายไป ทำงานที่อื่น นายจ้างต้องขาดแคลนแรงงานไม่ สามารถทำการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ภาครัฐจึงควรมีนโยบายคู่ขนานคือ การนำ เข้าแรงงาน โดยเปิดช่องทางให้กับแรงงานที่ ต้องการไปทำงานในต่างประเทศอย่างถูกต้อง ตามกฎหมาย

สำหรับการประมาณความสัมพันธ์ด้าน

แรงงานอพยพและผลกระทบจากการพัฒนา เศรษฐกิจ ผลลัพธ์ที่ได้คือ

ตารางที่ 1: สมการแสดงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อแรงงานชาวพม่าที่อพยพเข้าไทย

สมการที่	ตัวแปรตาม	ค่าคงที่ของ	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ	Adjusted R ²	S _{y.x}	F-statistic
		สมการ	GDPP _{(T-M)t}	L _{Mt}	UNEM _{Mt}	
1	Labors _{Mt}	2,709,927.30 (3.29)***	503.66 (4.10)***	-134,879.10 (-3.50)**	-	0.69
2	Labors _{Mt}	-558,232.00 (-1.23) ^{ns}	687.29 (2.21)***	-	-128,020.67 (-1.55) ^{ns}	0.35

โดยที่ Labors_{Mt} = จำนวนแรงงานสหภาพพม่าที่อพยพเข้าไทย (คน)
 GDPP_{(T-M)t} = ความแตกต่างของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาปัจจุบัน) ต่อประชากร 1 คน ระหว่างไทยกับสหภาพพม่า (เหรียญสหรัฐฯ)
 L_{Mt} = กำลังแรงงานในสหภาพพม่า (ล้านคน)
 UNEM_{Mt} = อัตราการว่างงานในสหภาพพม่า (ร้อยละต่อปี)
 t = ช่วงเวลาที่ใช้ในการวิเคราะห์ (พ.ศ. 2544-2551 สำหรับสมการที่ 1 และ พ.ศ. 2544-2550 สำหรับสมการที่ 2)
 ตัวเลขใน () = ค่า t-statistic ของค่าคงที่ของสมการและค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
 *** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 ** = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10
 ns = ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10

สถิติอย่างเป็นทางการของการอพยพของแรงงานชาวพม่าเข้าไทยในช่วงปี พ.ศ. 2544-2551 แสดงให้เห็นว่า แรงงานอพยพชาวพม่าที่เดินทางเข้าไทยเพิ่มจาก 76,586 คนในปี พ.ศ. 2544 เพิ่มขึ้นสูงสุดในปี พ.ศ. 2547 คือมีจำนวนสูงถึง 921,492 คน หลังจากนั้นกลับลดลงเรื่อยๆ ล่าสุดในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวน 476,676 คน (ไม่รวมจำนวนผู้อพยพหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายซึ่งบันทึกไม่ได้)

การประมาณการปัจจัยที่ส่งผลกระทบของแรงงานอพยพชาวพม่าในไทยซึ่งปรากฏในตารางที่ 1 ชี้ให้เห็นว่า ตัวแปรความแตกต่างในรายได้ต่อหัว (ซึ่งใช้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวล

รวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาปัจจุบัน) ต่อประชากร 1 คนเป็นตัวแทน เป็นปัจจัยสำคัญที่จูงใจให้มีแรงงานอพยพชาวพม่าเข้ามาในไทย โดยค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรความแตกต่างในรายได้ (GDPP_{(T-M)t}) คำนวณได้เท่ากับ 503.66 (สมการที่ 1) (นัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05) ซึ่งยืนยันความเชื่อมั่นของผลกระทบในระดับสูง ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรกำลังแรงงานในสหภาพพม่า (L_{Mt}) แม้ว่าจะมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่กลับมีผลในทางลบ ซึ่งอธิบายได้ว่าการที่รัฐบาลไทยดำเนินการควบคุมการอพยพของแรงงานพม่าให้ลดลงในระยะหลังปี พ.ศ. 2547 ได้ทำให้จำนวนแรงงานอพยพพม่า

ในไทยลดลง ส่วนทางกับการเพิ่มขึ้นของกำลังแรงงานในสหภาพพม่า ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า トラบโดที่คนไทยและคนพม่ามีความแตกต่างกันทางรายได้และความเป็นอยู่แล้ว ก็ย่อมเป็นสิ่งจูงใจให้แรงงานชาวพม่าอพยพเข้าไทยเพื่อแสวงหาโอกาสที่ดีกว่า โดยเฉพาะแรงงานชาวพม่าที่อยู่ตามแนวชายแดนไทย-สหภาพพม่า

สำหรับผลประมาณการสมการที่ 2 นั้น ให้ค่าที่มีความเชื่อมั่นทางสถิติค่อนข้างต่ำ แม้จะยืนยันทิศทางของผลกระทบในลักษณะเดียวกันกับในสมการที่ 1 กล่าวโดยสรุป ความแตกต่างในระดับรายได้ (อัตราค่าจ้าง) ระหว่างคนไทย

และคนพม่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จูงใจให้เกิดการอพยพแรงงานชาวพม่าเข้าสู่ไทย ขณะเดียวกัน ความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการไทยก็มีส่วนส่งเสริมให้เกิดการใช้แรงงานชาวพม่าเนื่องจากจ้างในอัตราที่ต่ำกว่าการจ้างแรงงานไทย และแรงงานชาวพม่ายังยินดีที่จะทำงานในสภาพการทำงานที่แรงงานไทยไม่ต้องการทำอีกด้วย ดังนั้นการเรียกร้องอัตราค่าจ้างที่ต่ำกว่าแรงงานไทย และความไม่รังเกียจในประเภทงานที่ทำของแรงงานชาวพม่า จึงเป็นที่ต้องการของสถานประกอบการธุรกิจและภาคครัวเรือนในไทย

ตารางที่ 2: อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของสหภาพพม่าช่วงปี พ.ศ. 2538-2551

ตัวแปร	อัตราขยายตัวเฉลี่ย (ร้อยละต่อปี)
1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาปัจจุบัน)	12.49
2. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาคงที่)	6.93
3. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาปัจจุบัน) ต่อประชากร 1 คน	10.50
4. จำนวนประชากร	2.08
5. กำลังแรงงาน	2.30
6. มูลค่าการส่งออก	17.30
7. มูลค่าการนำเข้า	4.37
8. มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ	-3.10
9. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ	6.41

ที่มา: คำนวณจากค่าสมการแนวโน้ม $y = a + bt$ ของตัวแปรทางเศรษฐกิจแต่ละตัวแปร

จากตารางที่ 2 การขยายตัวทางเศรษฐกิจของสหภาพพม่าในช่วงปี พ.ศ. 2538-2551 โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง ซึ่งเป็นผลมาจากการเปิดประเทศของสหภาพพม่า โดยมีอัตราการขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 12.49 ต่อปี สำหรับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาปัจจุบัน) หรือเท่ากับร้อยละ 6.93 ต่อปี สำหรับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น

(ราคาคงที่) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสหภาพพม่าประสบกับปัญหาเงินเฟ้อสูงมาก โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ. 2541-2543 อัตราเงินเฟ้อในสหภาพพม่าอยู่ในเกณฑ์สูงมากคือ ร้อยละ 21.1-57.1 (ASEAN Statistical Yearbook, 2008) ในปี พ.ศ. 2551 อัตราเงินเฟ้อเท่ากับร้อยละ 26.8 โดยมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ ตั้งแต่ต้นทศวรรษที่ 2540

ตารางที่ 3: สมการแสดงผลกระทบของภาคเศรษฐกิจย่อยต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาปัจจุบัน) ของสหภาพพม่า พ.ศ. 2542-2551 (n=10)

สมการที่	ตัวแปรตาม	ค่าคงที่ของสมการ	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ	Adjusted R ²	S _{y.x}	F-statistic
			TTRADE _{Mt}	EXPORT _{Mt}	FDI _{Mt}	
1	GDP _{Mt}	-1,501.24 (-0.85) ^{ns}	1.62 (4.07) ^{***}	- (2.70) ^{**}	16.25	0.89
2	GDP _{Mt}	739.96 (0.452) ^{ns}	- (3.75) ^{***}	1.83 (3.18) ^{***}	18.97	0.88

โดยที่	GDP _{Mt}	=	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาปัจจุบัน) ของสหภาพพม่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)
	TTRADE _{Mt}	=	มูลค่าการค้ารวม (มูลค่าการส่งออกรวมกับมูลค่าการนำเข้า) ของสหภาพพม่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)
	EXPORT _{Mt}	=	มูลค่าส่งออกของสหภาพพม่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)
	FDI _{Mt}	=	มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในสหภาพพม่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)
	t	=	ช่วงเวลาที่ใช้ในการวิเคราะห์ (พ.ศ. 2542-2551)
	ตัวเลขใน ()	=	ค่า t-statistic ของค่าคงที่ของสมการและค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระ
	***	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
	**	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
	ns	=	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากสมการที่ 1 ในตารางที่ 3 ตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาปัจจุบัน) ก็คือ มูลค่าการค้ารวม (มูลค่าการส่งออกรวมกับมูลค่าการนำเข้า) ของสหภาพพม่า และมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ซึ่งตัวแปรทั้งสองสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาปัจจุบัน) ได้สูงถึงร้อยละ 89 (นัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01) ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรมูลค่าการค้ารวม และมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศคำนวณได้เท่ากับ 1.62

และ 16.25 ตามลำดับ หมายความว่า ถ้ามูลค่าการค้ารวมของสหภาพพม่าเพิ่มขึ้น 1 ล้านเหรียญสหรัฐฯ จะส่งผลให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาปัจจุบัน) เพิ่มขึ้น 1.62 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในทำนองเดียวกัน หากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในสหภาพพม่าสูงขึ้น 1 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ก็จะทำให้มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาปัจจุบัน) สูงขึ้น 16.25 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เช่นกัน จากสมการดังกล่าว พบว่ามูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในสหภาพพม่าเป็นตัวแปรที่มีบทบาทสำคัญต่อ

การเติบโตทางเศรษฐกิจของสหภาพพม่าเป็นอย่างมาก

ในกรณีของภาคการค้าในสมุทรที่ 2

ในตารางที่ 3 แสดงให้เห็นถึงบทบาทของภาคการส่งออกมีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของสหภาพพม่าอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ทั้งมูลค่าการส่งออกและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเบื้องต้น (ราคาปัจจุบัน) ได้สูงถึงร้อยละ 88 ใกล้เคียงกับผลกระทบจากสมการที่ 1 แสดงว่าปัจจัยด้านมูลค่าการส่งออกของสหภาพพม่าจะทำให้เศรษฐกิจของพม่าขยายตัวอย่างมีนัยสำคัญเช่นเดียวกับมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในด้านแรงงานอพยพพม่าที่นั่นแนวโน้มการอพยพเข้าประเทศไทยยังคงเพิ่มขึ้น แม้ว่าสถิติทางการจะระบุว่าแนวโน้มลดลง เนื่องจากการอพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายยังมีอยู่ตลอดเวลาที่แรงงานชาวพม่ายังมีมากมาย และการขาดแคลนแรงงานไร้ทักษะในประเทศไทยยังคงเพิ่มขึ้น การสกัดกั้นการอพยพของแรงงานชาวพม่าที่จะทำได้ดียิ่งขึ้นก็คือ การทำให้เศรษฐกิจของสหภาพพม่าขยายตัว โดยการพัฒนาศักยภาพการค้าชายแดน การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะไฟฟ้า น้ำประปา และระบบคมนาคมขนส่ง เพื่อให้ประชาชนในสหภาพพม่ามีงานทำและมีโอกาสเพิ่มพูนรายได้มากขึ้น

ผลกระทบทางด้านแรงงานอพยพพม่าในประเทศไทยยังเป็นไปในทางลบก็คือ ผู้อพยพไม่ลด

น้อยลง ตราบใดที่รายได้ค่าจ้างแรงงานในไทยยังสูงกว่าสหภาพพม่า จำนวนแรงงานอพยพชาวพม่าในไทยก็ควรจะยังคงเพิ่มขึ้น แม้ทางราชการไทยจะหาทางสกัดกั้นไว้แล้วก็ตาม อย่างไรก็ตามผลกระทบในทางบวกก็คือ สามารถทำให้กิจการของสถานประกอบการในไทยขยายตัวได้มากขึ้นหรือสามารถแข่งขันกับต่างประเทศในฐานะเป็นผู้ส่งออกสินค้าไปสู่ประเทศเพื่อนบ้านได้มากขึ้น

ดังนั้นเพื่อประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองประเทศ นโยบายและกลยุทธ์ที่ประเทศไทยควรดำเนินการคือ

1. นโยบายด้านแรงงานอพยพพม่า

แม้นโยบายด้านแรงงานอพยพของไทยจะมีอยู่แล้ว แต่ก็เป็น การควบคุมมากกว่าการสกัดกั้นทางด้านเศรษฐกิจ จึงยังไม่สามารถหยุดการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานอพยพอย่างได้ผล ดังนั้นกลยุทธ์ที่นำมาใช้ควรเป็นทั้งมาตรการทางตรงและทางอ้อม กล่าวคือ

1.1 มาตรการทางตรงเป็นการปฏิเสธ

ไม่ได้ว่าไทยขาดแคลนแรงงานไร้ทักษะ ดังนั้นจึงมีความต้องการแรงงานจำนวนมากทั้งในภาคครัวเรือน ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ การจัดตั้งหน่วยงานที่ดูแลด้านแรงงานอพยพโดยมีหน่วยงานระดับพื้นที่ทำหน้าที่ประสานงานติดต่อเชื่อมโยงกับหน่วยงานพื้นที่ของสหภาพพม่า เพื่อจัดหาคัดสรรแรงงานที่มีความตั้งใจจะอพยพเข้าทำงานในไทย โดยให้สมัครและขึ้นทะเบียนเพื่อรับการคัดเลือกอย่างเข้มข้นจากหน่วยงานในทั้งสองประเทศ แล้วจัดโครงการอบรมและปูพื้นฐานให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบที่พึงปฏิบัติ พร้อมจัดทำเครือข่ายการจ้างงานกับสถานประกอบการภาคเอกชนในประเทศ โดยมีการควบคุมติดตาม

การทำงานและการพักผ่อนของแรงงานอพยพ
อย่างเป็นระบบและทั่วถึง

1.2มาตรการทางอ้อมได้แก่การส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนไทยทั้งภายใน
สหภาพพม่า ตามเขตนิคมอุตสาหกรรม และ
เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อดูดซับแรงงาน
ไม่ให้อพยพออกนอกพื้นที่ โดยแรงงานเหล่านี้
สามารถเดินทางเข้าทำงานและกลับประเทศได้
ทุกวันหรือทุกสัปดาห์ มาตรการนี้จำเป็นต้อง
สร้างความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วย
ประสานงานแรงงาน หน่วยตรวจคนเข้าเมือง
และหน่วยรักษาความมั่นคง ตามประตูชายแดน
ของทั้งสองประเทศ

2.นโยบายด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
ที่เน้นการค้าเสรีตามกรอบความร่วมมือ
ทางเศรษฐกิจและการพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจ

อย่างเช่น GMS ACMECS NSEC และEWEC
โดยเปิดโอกาสให้สหภาพพม่าได้รับความช่วยเหลือ
มากขึ้น และให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง
ทั้งนี้ควรส่งเสริมด้วยการทำความตกลงเป็น
กรณีพิเศษระหว่างไทยและสหภาพพม่าภายใต้
กรอบความร่วมมือดังกล่าว การเจรจาระบบ
ทวิภาคีด้านความร่วมมือทางการค้า เพื่อทบทวน
และปรับปรุงการใช้กฎระเบียบการค้าระหว่าง
สองประเทศให้มีความสะดวก มีมาตรฐาน
เดียวกัน และมีการปฏิบัติเป็นกรณีพิเศษตาม
กรอบการตกลงการค้าเสรีอาเซียน (AFTA)
ตลอดจนจัดเวทีปรึกษาหารือการค้าชายแดน
ตามจุดชายแดนทุกจุดเพื่อสร้างสัมพันธ์ที่ดี
ระหว่างภาครัฐและเอกชนในท้องถิ่น รวมทั้งลด
อุปสรรคต่างๆ ทางการค้าให้สามารถเกื้อกูล
ซึ่งกันและกันมากกว่าการแข่งขันกัน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ทักษิณ เห็นชอบดี (2546) แนวทางการจัดการแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง:

ศึกษากรณีสัญญาติลาว พม่า และกัมพูชา ในจังหวัดสมุทรปราการ

มหาวิทยาลัยบูรพา

ฟิลลิป มาร์ติน (2550) คุณูปการของแรงงานข้ามชาติต่อประเทศไทย: แนวทาง

สู่การพัฒนานโยบาย สำนักงานแรงงานระหว่างประเทศ ประจำอนุภูมิภาค

เอเชียตะวันออกเฉียง

มนตรี ชมพูนจันทร์ (2545) แรงงานต่างด้าวสัญญาติพม่ากับความมั่นคงของประเทศไทย

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

รายงานภาวะการค้าระหว่างประเทศ และการค้าชายแดนของไทยกับสหภาพพม่า

(2552) สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน กรมการค้าต่างประเทศ

กระทรวงพาณิชย์

รายงานเศรษฐกิจสหภาพพม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS (2550) ส่วนวิชาการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

วิรัช ศาสตราภักดิ์ (2542) แรงงานอพยพพม่า: กรณีศึกษาอำเภอแม่สาย จังหวัด

เชียงราย วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ศรีนคร วงศ์ใจ (2543) ผลกระทบจากแรงงานพม่าผิดกฎหมายในประเทศไทย:

กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร

มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภาษาอังกฤษ

ASEAN Statistical Yearbook, 2008 (Online) Available URL:

www.aseansec.org/Publication-ASEAN-SYB-2008.pdf

Asian Development Bank & MYANMAR: A Fact Sheet, 2007 (Online)

Available URL: www.adb.org/myanmar/

Central Intelligence Agency (CIA): The World Factbook, 2006 (Online)

Available URL: www.cia.gov/library/publications/download.html

IMF World Economic Outlook Database, April 2009 (Online) Available

URL: [www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2009/01/weodata/
download.aspx](http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2009/01/weodata/download.aspx)

Khin Hnit Thit Oo (2550) **A Study on the Livelihoods of Burmese Migrant
Workers in Informal Sector in Bangkok and Chiang Mai, Thailand**

An independent study report for the degree of Master of Rural
Development Management Khon Kaen University.

Sein Htay (2007) **Burma Economic Review** The Burma Fund National
Coalition Government of the Union of Burma

กระแสนิยมธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ
ในประเทศสหรัฐอเมริกา
Budget Airline Trends in the United States

มนีนตร วรชนะนันท์*
Maneenate Worrachananun

* อาจารย์ประจำ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
* Lecturer, School of Humanities, Bangkok University.

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันสายการบินต้นทุนต่ำกำลังเป็นที่สนใจของสาธารณชน สาเหตุเนื่องมาจากราคาตัวโดยสารที่มีราคาสมเหตุสมผลและรายการส่งเสริมการขายที่น่าสนใจ บทความวิชาการบทนี้มีจุดประสงค์เพื่อจะเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์ทางการตลาดและการบริการเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคในประเทศสหรัฐอเมริกา ตัวอย่างเช่น การให้บริการเส้นทางบินสู่สนามบินหลักตามเมืองใหญ่ๆ, รายการสะสมไมล์เพื่อเป็นรางวัล, การขยายเส้นทางการบินสู่ระดับนานาชาติ รวมไปถึงการนำเสนอตัวเลือกทางการบริการบนเครื่องบินที่มากขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกสบายแก่ลูกค้า เช่น พื้นที่ที่กว้างขึ้นในการยืดขา, ของคบนั่งและเครื่องดื่ม ยิ่งไปกว่านั้น หนึ่งในกระแสนิยมในธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ ได้แก่ การเปิดตลาดใหม่ ซึ่งได้พุ่งเป้าไปยังตลาดนักธุรกิจ นอกจากนี้กระแสที่เป็นที่นิยมในวงการธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำในสหรัฐอเมริกาได้รวมไปถึงการให้บริการบนโลกไซเบอร์ อันได้แก่ เว็บไซต์ของสายการบินที่มีบริการต่างๆทางการท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้บริโภค ทำให้ผู้บริโภคสามารถทำธุรกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวโดยที่ไม่ต้องเสียเวลาเข้าไปยังหน้าเว็บไซต์ต่างๆหลายแห่ง ทุกธุรกรรมสามารถเสร็จสิ้นได้ในหน้าโฮมเพจของสายการบิน

คำสำคัญ : สายการบินต้นทุนต่ำ, สายการบินแบบประหยัด, สายการบินในสหรัฐอเมริกา

Abstract

Nowadays budget airline trend is in the public interest, because of its reasonable fare and attractive promotion. This academic article aims to reveal marketing and service strategies and trends of lost cost airlines; which used to appeal the consumers in the US, such as, landing at major airport, attractive loyalty program, serving international market, and extending service option (more leg room and premium snacks and beverage). Moreover one of the interesting trends in the low cost airlines business is targeting to the new market which is business people; the low cost airline trends in the US also govern the cyber service, such as sophisticated website which provides variety tourism tools for the consumers' convenience; so the consumers can complete their tourism business without visiting tremendous website, but just low cost airline homepage.

Key Words : Low cost airline, low cost carrier, Airline in US

Introduction

According to the Travel Industry Dictionary (2007) a low cost carrier is (LCC) an airline that is categorized primarily by low fares and also by a focus on reducing operating costs. In addition, LCC can also be defined as an airline which operates on relatively short distances in a certain region without offering additional services (Uherek, 2006).

The low-cost revolution has given new markets for air transportation ever. Because of an affordable ticket, airline consumers cannot be narrowed to only business travelers or people with above average income. They are increasingly heterogeneous (Euromonitor International, 2009). The target audience of an airline industry is not limited to only on a specific group of people. This affects the growth of low cost airlines which have a significant effect on airline industry consumption, especially in the US (Ito, Lee, 2003).

This research is going to explore the trends of LCCs in the US where nowadays competition becomes more and more crucial, in the price cuts, more alternative destinations being offered and a policy of bags fly free. LCCs tend to have an important role in the airline industry not less than the well-known brand names, because of

their reasonable fare and satisfactory service. According to Shumsky(2006), LCCs have consecutively earned market share increasingly from 4% in 1992 to 15% in 2004. In addition, LCCs tend to have a potential to grow and gain more popularity as one may see from a large number of LCCs which were established recently. Moreover, it is not surprising that each LCC seems to launch a better offer every day; this is a result of a crucial competition in this industry which reinforces the airlines to continuously improve their service strategies.

LCCs gain popularity more and more each day because of the reasonable fare and satisfactory service. This research will address the trends of LCCs nowadays: the competition to outdo each other and the major brands, and the improvement of service strategies and the way they are marketing.

Research questions

In the crucial competition in LCCs market, what are the marketing strategies and promotion that have been used by the LCCs in America?

Are the service strategies of the LCCs effective, if so what are the service strategies which LCCs in the America using nowadays?

Methodology

This research employs a qualitative approach; therefore a method of inquiry is conducted in a form of observation and collecting information via book, magazine, leaflet, brochure, TV advertisement and internet. The research aims to gather an overall picture of LCCs trends in America and the reasons that govern such trends. The research investigates what are the considerate point which LCCs emphasize nowadays in the US.

Literature Reviews

History of budget airlines in the US

Southwest Airlines

According to Budgetairlineguide (n.d.), the first budget airline in the US was Southwest Airlines which began in Dallas, Texas in 1971. The founders- Rollin King and Herb Kelleher – established the airline under the belief that if you get your passengers to their destinations on time, at the lowest possible fares, and make them have a good time during their flight with friendliness and warmth, they will fly your airline (Southwest, 2009).

Southwestairlineswasincorporated in Texas and started to provide customer service on June 18, 1971, with three Boeing 737 aircraft serving three cities in Texas - Houston, Dallas, and San Antonio(Southwest, 2009). Later, it started

to return a profit in 1973 (Budgetairline guide,n.d.). Nowadays Southwest is one of the largest airlines in the US and operates more than 3,300 flights a day. They fly to 67 cities in 34 states.For example, San Francisco (SFO), Los Angeles(LAX) and Providence(PVD). Moreover they have over 500 Boeing and 737 aircrafts with an average age of approximately nine years (Southwest, 2009).

JetBlue

David Neeleman, the chairman, established JetBlue in February 1999. At the beginning the founders named the brand under the name NewAir. Several of JetBlue executives, including Neeleman, are former Southwest employees. Therefore, JetBlue started by following the Southwest philosophy, for example, offering low-cost fare. On the other hand, JetBlue attempted to distinguish itself by its amenities, such as in-flight entertainment (Aviation Explorer, n.d.). At that time, they had 75 new A320 aircrafts which would offer 24 channels of live satellite television at every seat, a first for the airline industry (Jetblue Airways, 2009).

Its headquarter was located in the Forest Hills neighborhood of the borough of Queens in New York City. Its home airport is John F. Kennedy

International Airport (JFK) (Aviation Explorer, n.d.). In 2008, JetBlue moved their home to Terminal 5 in JFK airport (Jetblue Airways, 2009). Terminal 5 is a passenger - friendly airport which changes the face of how we conceptualize an airport. It provides free Wi-Fi, customer service zones in every concourse, food ordering capability at the gates, and a visual paging system for a quieter terminal and bold colors (NYC, 2009).

JetBlue flies 53 destination in 6 countries, for example, New York (JFK), Austin (AUS) and Los Angeles (LAX) (JetBlue, 2009). According to the continuous profit record, in 2004 JetBlue started to provide the first international route from New York City to the Dominican Republic, and in 2009 JetBlue started to offer routes to Central America and South America (Aviation Explorer, n.d.). In December 2007, Jetblue possessed 132 airplanes with approximately age was 3.2 years (Aviation Explorer, n.d.).

Virgin America

Virgin America is the newest budget airline in the US; it was created by Sir Richard Branson. He announced his plan to create the airline in early 2004 and chose San Francisco to be the airline's hub. Virgin America was

supposed to be launched in 2005. However the US economy was falling which made it difficult for the airline to get financing ; fortunately the airline finally got the finance in December 2005. The difficulty in pioneering this airline does not end yet. After the airline submitted the paperwork to the Department of Transportation (DOT) to ask for the allowance to fly, the airline was denied. Because of the large opposition against Virgin America from preexisting airlines which influenced US DOT to deny Virgin's application, it had to be restructured dramatically. Finally it obtained the certification from the Department of Transportation in March 2007. In August 2007 Virgin America had its first flight from New York to San Francisco (Konko,2008).

Virgin America currently has 28 airplanes which serve nine destinations including ; San Francisco(SFO), New York (JFK), Los Angeles(LAX), San Diego(SAN), Las Vegas (LAS), and Washington(IAD), Boston(BOS) and Orange County(SNA) (Anonymous, 2009).

Spirit Airlines

When Spirit Airlines was established in 1980, it was known as Charter One. At the beginning, it was just a charter tour operator providing travel packages to entertainment destinations, such as

Atlantic City and Las Vegas. In 1990, it started to schedule service from Boston and Providence to Atlantic City. In May, 1992 Charter One brought jet equipment into the fleet, changed its name to Spirit Airlines and operated a first service flight from Detroit to Atlantic City (Spirit Airlines, 2009).

Spirit Airlines has a base in Detroit.

It provides flights to 40 destinations including North America, Central America, South America and US territories with its 28 airplanes. The examples of the destinations the airlines serves are Atlanta (ATL), Tampa (TPA), Santo Domingo, Dominican Republic (SDQ), Kingston, Jamaica (KIN) and Panama City, Panama (PTY) (Spirit Airlines, 2009).

Frontier Airlines

Frontier Airlines is a low cost airline which has a headquarter in Denver, Colorado. It was Denver's hometown carrier for 40 years before it was purchased in 1986. Frontier Airlines currently offers route to more than 50 destinations in the US, Mexico and Costa Rica by its 49 airplanes. The examples of its destinations are Saint Louis (STL), San Diego (SAN), San Jose J. Santamaria, CR (SJO) and Cancun, MX (CUN) (Frontier Airlines, 2009).

Airtran Airways

Airtran Airways was established after ValuJet Airlines, Inc. announced the acquisition of Airways Corporation, Inc. in 1997. It is a low-fare airline which differentiates itself from other budget airlines by declaring that it focuses on business traveller groups (Airtran Airways, 2009). Even though it is a low cost airline, it offers business class with XM Satellite Radio, easy fit overhead bins and assigned seats. It currently provides flights to 70 destinations by its 138 airplanes with age average at 4.9 years. The examples of the destinations are Boston, MA (BOS), Detroit, MI (DTW) and Philadelphia, PA (PHL) (Airtran Airways, 2009).

Song Airlines

Song Airlines was founded in 2003 by Delta Airlines, in order to battle in budget airlines competition to key leisure markets in Florida and California. They served 14 US city destinations and continuously added plenty of in-flight entertainment, including digital TV, on demand programming, Mp3, and even interactive games (Maynard, 2005).

Song was the counterattack for Delta to Jetblue because Jetblue started to offer flights from New York to Florida in 2000, which was one of Delta's most profitable routes. Song is operated

by Delta which is one of the main airlines in the US. It ceased its operation in 2006 after Delta filed for Chapter 11 bankruptcy protection. Later, Delta turned Song's 48 Boeing 757 planes, which offer one class of service, into two-class airplanes, with first class and coach seats. Moreover, Delta implemented some of Song's trendy features on Delta flights, for example, drink design by celebrity bar owner Rande Gerber and snacks from Dylan's Candy Bar in Manhattan (Maynard, 2005).

Ted Airlines

Ted was one of two airline divisional brands of United Airlines. It was founded to compete effectively in the low cost airline market. Its name, Ted, came from the last three letters of United. It was founded in 2003 and its first service began in 2004 in Denver, a United hub, to compete with Frontier Airlines (Aviation Explorer, n.d.).

The airline is equipped with 57 Airbus A320 aircraft. It was all economy configuration which aimed to give a way to United to compete with other low cost airlines, such as Frontier and Southwest. However, Ted was not an actually certified airline, but a brand name applied to differentiate the all-economy service from United mainline

flights. That was why all Ted flights were operated by United Airlines crew flying under the United Airlines operating certificate (Aviation Explorer, n.d.).

However, in June 2008 United announced the plan to shut down Ted Airlines and reconfigure Ted's fleet of 57 Airbus 320s with first-class seats and rebrand them as United planes starting in spring 2009 (Beirne, 2008).

USA 3000 Airlines

USA3000 Airlines was founded by the Apple Leisure group, which has experience of almost 40 years in managing a vacation company (Apple Leisure Group, 2009). The airline was founded in 2001. Its headquarter is located at Newtown Square in Pennsylvania. The airline provides more than 25 destinations, including the Midwest, East Coast, Florida, Mexico and the Caribbean with its eight Airbus 320-214s. The example of the destinations are Baltimore (BWI), Cancun (CUN), Bermuda (BDA), Cleveland (CLE), Philadelphia (PHL) and Puerto Vallarta (PVR) (USA3000, 2009).

Their Services and Promotions

During the current economic recession (Amadeo, 2009) where payroll employment continued to decline, and the unemployment rate continued to

trend up (U.S. Bureau of Labor Statistics, 2009), the consumer spending rate has declined (Marquit, 2009). Apparently this incident affects business including the airline industry where they have to come up with the most attractive promotions and strategies to appeal to the customers.

Southwest Airlines- Besides their variety of travel product- rental cars, hotels and vacation packages- which they provide via website to accommodate customers' needs, they also provide many interesting promotions : Fly for less-the promotion which gives customers a discount when they make an advanced booking 14 days before flying; Bags fly free – Southwest Airlines does not charge for first and second checked bag; Rapid Rewards- Like the other airlines which attempt to create loyalty by rewarding customers who fly more with them, Southwest Airlines allows customers who took just 8 roundtrips (or after earning 16 credits) in 24 consecutive months, to automatically get a standard flight free.(Or they can earn the award through their partners such as American Express, Alamo, Budget, Hertz, Best Western, Hyatt or Marriott); Friends Fly, Stay and Ski Free- a person who accompanies the host customer flies free and both of them will get one night free and a day free of skiing for

indicated destinations with a required booking period(Southwest, 2009).

Southwest not only launches attractive promotions, they attempt to catch up with the technology world. Nowadays, there are popular search engines, such as Google, Yahoo and Bing(Parr, 2009). Southwest came up with a similar feature called Ding, the program which will bring discounts directly to the customer's desktop, and allow customers to choose up to 10 airports and get live updates from their cities. The only requirement is just requiring customers to download the program on their computer (Southwest, 2009).

Jetblue is another budget airline which provides travel products alternatives in its website for the consumer's convenience. It has flight, vacation package, cars and cruise booking available online. Moreover, Jetblue also applies a bag-fly-free policy; but it allows just for the first bag. Therefore, this promotion is called first bag free (Jetblue home,2009).

Like other airlines which try to create customer loyalty, Jetblue encourages customers to apply the Jetblue card from American Express which will be beneficial to the customers immediately when they have an account. They will get \$50 back

on their first flight purchase on the JetBlue website; receive 50 TrueBlue points with their first purchase (when TrueBlue points are earned to a certain level, customers will get some special offer from the airline, such as a discount for a restaurant, flight or hotel). Trueblue points can be earned every time the customers fly(Jetblue home, 2009).

Jetblueemphasizesthecustomers' experience while they fly. That is why Jetblue has provided plenty of entertainment options for the customers: 36 channels of direct tv free; 100 channels of XM radio free; wireless onboard free(on Jetblue's betablue aircraft) unlimited snacks free ; this includes the coffee from Dunkin Donuts and its signature snacks – Terra blues chips. Moreover, Jetblue is willing to help overnight-fly passengers to have a smooth flight and good sleep; the airlines offers a Shut-Eye service. On this service, customers are enticed to sleep with the help of a complimentary snooze kit containing an eyeshade and ear plugs (Jetblue home, 2009).

The airline also sells some items onboard: pillow and blanket travel kit for \$7 wih which customers will also get a \$5 off coupon at Bed Bath& Beyond; even more leg room seat which charges \$10 more for more legroom seats at the front of the

aircraft; Plus TV and movie which is available for \$6 on all medium and long haul flights (now free on all flights outside of the continental U.S.) (Jetblue home, 2009).

Most of the low cost airlines focus the market on leisure travellers and budget-conscious consumers.Virgin America bucks the trend as one may see from the feature of the airplanes and service which are designed to appeal specifically to business travelers: lighting phase, 9-inch video touchscreen with a full qwerty keyboard; 110-volt electrical power outlets; USB and RJ-45 Ethernet jacks at every seat in the airplane (Grossman, 2009). This airline has first-class seats in an exclusive cabin of just 8 seats. The seats have a 55 inch pitch and also have a built in massage function. The airlines relies heavily on online marketing channels to reach prospective business travelers (Virgin America, 2009).

Virgin America is the first airline which provides lighting phases that change throughout the flight. The light reflects the crossing of the time when the passengers are inflight including day, twilight, after dusk, early evening, night, sleep, slow revive, arise and dawn. The phased mood lighting was designed to inspire feelings of clam and relaxation when customers are on board. Virgin

America also provides entertainment on the airplanes. The airlines equipped a 9-inch integrated touch screen at every seat. They are installed by a program called Red, the entertainment system which allows the passengers to watch satellite TV supplied by Dish network, watch over 25 pay-per-view Hollywood movies, create the passenger's own playlist from over 3,000 MP3s available, listen to 20 streaming radio channels, chat with fellow passengers by using seat-to-seat chat service and order fresh food from the screen. The airline has an Elevate program which was created to build loyalty. When customers join the program, they will earn points every time they book a flight. The points can be used for free travel. Moreover, the airlines also cooperates with Visa credit card which allows customers to collect points every time they swipe the card (Virgin America, 2009).

Spirit Airlines recently presented an interesting message on its website: Welcome to Spiritair.com ,where \$100 sodas do not fly. The airline tries to communicate to the customers that many airlines offer a complimentary in-flight beverage which makes their fare more than \$100 higher than Spirit Airlines. Spirit Airlines has an idea to offer the customers the lowest fare possible. That is why Spirit Airlines does

not serve soda onboard, but it will allow the customers to decide whether when they want to pay more for optional service (Spirit Airline, 2009).

It is another airline which provides alternative travel service for customers on its website, for example, hotel booking discount, car rentals, cruises and travel package. Besides, Spirit Airlines encourages customers to do the activity online. For example, to cancel or change the itinerary or check a bag, the customers will save \$10 more when they make the cancellation or change the itinerary online. (However, not every booking can be canceled or changed, as the airlines has two types of air fares: non-refundable and refundable.) When customers check their bag online, their first bag will cost \$19 ; when they check at the airport, it will cost \$25 (Spirit Airline, 2009).

Free spirit is the customer loyalty created program. It encourages customers to become frequent flyers. Customers can earn points and use them with the airline or even with its partners; the customers also can earn points with Master card which is its credit card partner. The \$9 Fare Club is a program that encourages customers to fly more with Spirit and also entices the customers to bring friends and family to fly with the airline. A one- year

membership for this program is \$39.95. This program will send the customers an exclusive access to airlines sales fares, which are sometime as low as \$0.01. \$9 Fare Club members will always receive the lowest fares at the time of booking, and receive their member discount on all flights at the time of booking. Furthermore, friends and family will get the discount when they travel on the same itinerary with the customers (Spirit Airline, 2009).

The Big Front Seat is the service provided by the airline which offers five inches of extra legroom and no middle seat, plus priority boarding, which gets the customers on and off the plane first. This service is available starting at \$35 (Spirit Airline, 2009).

Frontier Airlines is another airline which presents all of the travel package for the customers. In its website, it offers a hotel, car rental and cruise searching and booking service. It also encourages the customers to earn miles with them via EarlyReturns program; if the customers fly more with the airline, they gain benefits: free Direct TV service on all Airbus flights; priority check-in and boarding; preferred seating assignments; priority lines at most airport security checkpoints; pre-reserved exit row seats for extra legroom (Frontier Airlines, 2009).

Furthermore, the airline cooperates with many partners such as Midwest Airlines, Airtran Airways, Hertz, Super Shuttle, Marriott and Master card. As a result, the customers can earn miles with the airlines when they use the service from the airlines' partners (Frontier Airlines, 2009).

Airtran Airways provides a vacation booking service for the customers including hotels, car rental and cruises. Because the airline has a partnership with Universal Studio, Walt Disney World & Resort in Florida, the website can provide the customers with special discounts from them. For example, save \$25 for adult for an advance purchase in Universal Studio (Airtran Airways, 2009).

The airlines offers a variety of hot and cold beverages on all of its flights, including a wide selection of Coca-Cola products. Moreover, the airline has a premium and alcohol beverage available. Premium beverages are Fuze tropical punch, Fuze refresh peach and mango, Smart water, Icelandic glacial water and lily coffee; they are all complimentary in business class and may be purchased in the main cabin for \$3. For alcoholic beverages there is a complimentary drink in business class. In the main cabin, beer may be purchased for \$5, and wine, cocktails, and spirits may be purchased for \$6.

Moreover, the airlines provides free Internet access to the passengers with the Gogo in-flight Internet service, XM Satellite Radio in every seat and every flight and an in-flight magazine – Go. This magazine provides engaging articles, essential product information, vacation ideas, and an extensive business section. (Airtran Airways, 2009).

A+ is an airline loyalty program.

The customers can earn points every time they fly or even every time they use the airlines' partners service : Frontier Airlines, Hertz, A+ Visa card and Netflix (DVD rental). The customers will gain many benefits, such as business-class upgrade and business-class ticket (Airtran Airways, 2009).

Another interesting promotion of

Airtran is Airtran U program. The airline allows anyone between the ages of 18 and 22 to fly standby for just \$69 per segment and \$99 for long-haul segments. The passengers are allowed to carry an infant under two years of age in their arms at no additional charge (Airtran Airways, 2009).

USA 3000 Airlines provides an in-flight entertainment service, such as music and movie. For meal service, the airline offers the customers Postcard Picnic Box. The meal comes in a green box (healthy choice), orange box, red box and blue box. All are available at

\$7. In addition, another lovely service of the airline is giving a certificate to young fliers with their first flight. These are available onboard for children in celebration of that first flight (USA3000, 2009).

Why are budget airlines so cheap?

As this research mentioned earlier,

a budget airline is an alternative for average people to fly. But does the budget airline manage to be so cheap? They sometimes offer an inexpensive ticket price, only \$5 per trip. How can they do that?

The answer is simple. They cut costs- any unnecessary expenses, for example, food and beverage, fuel and airport fee. One of the most important ways for a budget airline to save money is through fuel hedging (Grabianowski, 2008). Southwest airlines paid \$3.5 billion below the industry average for jet fuel by using aggressive fuel hedging in 1991 to 2008 (Reed, 2008). However, in 2009 Southwest declared a third -quarter net loss of \$16 million because of its employee buyout program and fuel hedging portfolio (Reuters, 2009). Because hedging is a gamble against the future price of jet fuel, if fuel prices double in 12 months, the airline would be buying fuel at last year's cheaper rate.

However, if prices drop, the airline is stuck paying their locked in higher rate, like Southwest is suffering now.

Another way to cut costs is to use only a single type of airplane. This will help the company save the cost of pilot and mechanic training. Moreover, this helps save repair and maintenance costs because the airlines can stock only parts of the single type model (Grabianowski, 2008).

Cheaper airport fees are one of the good ways to lower the company expenses. That is why the budget airlines choose to land at the small airport or in a small city. A major airport is in high demand for airlines, so the airport fees are more expensive. On the other hand, the smaller airport is less popular, but it still serves the basic function; it allows airplanes to take off and land. The budget airlines undoubtedly choose to land in small airport (Grabianowski, 2008).

Discussion

This research determined to study the trends of the budget airlines industry nowadays. From the information in the review of literature, one may see that there are many interesting promotion, service strategies and marketing. The discussion will list that now the trends in this industry are :

1. Landing at major airport. From the review of literature, the budget airlines normally prefer to land to at the small airport or small city because they want to save the cost of the expensive airport fees. However, nowadays there are many budget airlines that offer customers landing at the major airports. Virgin America flies from Los Angeles and San Francisco International Airport to Boston Logan and New York JFK. Jetblue even built its new home at JFK airport in New York. Southwest Airlines also joins the primary airports trend, for example, Boston Logan, Denver, Milwaukee, Minneapolis, Philadelphia, Pittsburgh and Washington Dulles Airport. Interestingly, Airtran places a totally different strategy. It offers customers even more landing at smaller cities, for example, Allentown and Harrisburg (Pa.), Asheville (N.C.) and Branson (Mo.)(Grossman, 2009).

2. Target to business traveler. The budget airlines apparently explore the new market, which is a business traveler. Many budget airlines currently offer business class for the customers. Virgin America is open about targeting business travelers as it features the airplanes and service to appeal specifically to business travelers. Southwest, Spirit, Frontier and Airtran also offer business class seats. Southwest

Airlines does not only provide a business seat, but also recently changed its unreserved seat policy to facilitate priority boarding for full-fare and very frequent flyers, to provide more convenient service for business travelers (Grossman, 2009). These airlines are not only modifying their products and services to attract business people, they also add more and more major airports to be their destinations; this is also another attractive point for the business traveler.

3. Attractive loyalty program. All the budget airlines listed in literature reviews have a customer loyalty program. The program supports the customers who fly more frequently with the same airline. Moreover, the airlines have an excellent strategy to encourage customers to earn miles. Because they understand that not everyone flies frequently, they cooperate with the other companies creating more potential that customers will use their service more frequently. Most of those companies are credit card companies, such as American Express, Mastercard and Visa. They allow travellers to earn mile with particular airlines every time the travellers swipe the cards. The benefits that customers earn from the program are seductive. They can fly free, have a priority on boarding, check

their luggage free of charge or even get a free vacation package.

4. Serving international market.

Nowadays the budget airlines destinations tend not to be limited only to one country. They also fly abroad including Central America, South America and US territories. JetBlue offers routes to Central America and South America. Spirit also flies abroad to Dominican Republic (SDQ), Kingston, Jamaica (KIN) and Panama City, Panama (PTY) etc., while Frontier offers routes to Mexico and Costa Rica.

5. Service becomes more important.

During the recession crisis, the budget airlines need to make their business survive by utilizing every possible strategy. These include the service. The literature reviews list the great variety of service provided by the airlines. The airlines attempt to provide customers with better service. There are many items and service choices for the customers, so customers can pay extra for something they need. The examples of the extra services are more leg room seat, premium snacks and beverage, entertainment services and the light phase offered by Virgin America which allows customers to have a better sleep.

6. More sophisticated website.

Apparently, many budget airlines websites nowadays do not provide

only the information about their service, but also provide a full service of traveling tools : hotel booking, car rentals, vacation packages and cruises.

Southwest, Jetblue, Spirit, Frontier and Airtran all provide a full-service booking of the traveling tools in their website.

Conclusion

When air travel was originally introduced, it was very rare and expensive. Therefore, it was restricted only for the wealthy people. However, the emergence of the budget airlines allows the ordinary people to fly, and it becomes more and more popular. They offer inexpensive fares. They expand reaches to both the big cities and small cities. They fly both domestically and

internationally. Their services are not less than the brandname airlines. These are some of the reasons why the budget airlines currently have become hugely popular.

Trends are something that come and go. According to the trends listed in this research, there are so many innovations in budget airlines nowadays, but there is one interesting point among those trends- improvement. Budget airlines are improving themselves every day, and it seems like they will never stop improving. They stepped into the international market. They offer more destinations in big cities. They expand their target to the business travellers. They develop their in-flight technology. Therefore, there is no wonder why they are so successful.

References

- Airtran Airways.(2009). Companhistory.Corporate Info. Retrieved October 17,2009 from http://www.airtranairways.com/about-us/corporate_info.aspx?nav_id=107
- Airtran Airways. (2009). In-Flight Services. Home. Retrieved November 8, 2009 from http://www.airtran.com/inflight_entertainment.aspx
- Amadeo,K. (2009). The History of Recessions in the United States. About.com. Retrieved November 4, 2009 from http://useconomy.about.com/od/grossdomesticproduct/a/recession_histo.htm
- Anonymous. (2009). Virgin America adds Boston as 8th destination. Airline network news and analysis. Retrieved October 15, 2009 from <http://www.anna.aero/2009/02/13/virgin-america-adds-boston-as-8th-destination/>
- Apple Leisure Group. (2009). Apple Leisure Group. Home. Retrieved November 8, 2009 from <http://www.applevacations.com/appleweb/leisure/>
- Aviation Explorer. (n.d.). History. JetBlue Airways. Retrieved September 30, 2009 from http://www.aviationexplorer.com/jet_blue_airways.htm
- Aviation Explorer. (n.d.) History. Ted Airlines. Retrieved October 28, 2009 from http://www.aviationexplorer.com/ted_airlines.htm
- Beirne,M.(2008). United to Shut Down Ted Airline. Brandweek. Retrieved November 4, 2009 from http://www.adweek.com/aw/content_display/news/client/e3i36ba53a2d13a6bd7b84b140dc40e55e0
- Budgetairlineguide, (n.d.). America. Low-cost Airlines History: How It All Got Started. Retrieved September 29, 2009 from <http://www.budgetairlineguide.com/low-cost-airlines-history>
- Euromonitor International.(2009). Low cost airlines changing the face of duty free. B2B International. Retrieved September 24, 2009. from http://www.marketresearchworld.net/index.php?option=com_content&task=view&id=309&Itemid=77

- Frontier Airlines.(2009). Earn with partners. Frequent Flyer. Retrieved November 8, 2009 from <http://www.frontierairlines.com/frontier/frequent-flyers/get-miles/airlines.do>
- Frontier Airlines. (2009). Our History. Company Info. Retrieved October 15, 2009 from <http://www.frontierairlines.com/frontier/who-we-are/company-info/our-history.do>
- Grabianowski,E.(2009). How Budget Airlines Work. How stuff work. Retrieved November 11, 2009 from <http://money.howstuffworks.com/personal-finance/budgeting/budget-airline2.htm>
- Grossman,D. (2009). Low-cost airlines face new competition- each other. USA Today. Retrieved November 11, 2009 from http://www.usatoday.com/travel/columnist/grossman/2009-08-25-low-cost-carriers_N.htm
- Grossman,D. (2009). Virgin America designs a low-cost airline for business travelers. USA Today. Retrieved November 7, 2009 from http://www.usatoday.com/travel/columnist/grossman/2009-09-09-virgin-america_N.htm
- Ito ,H., Lee, D. (2006). Low Cost Carrier Growth in the U.S. Airline Industry: Past, Present, and Future. Social Science Research Network. Retrieved September 24, 2009. From http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=719741
- JetBlue. (2009). Where we Jet. Happy Jetting. Retrieved September 30, 2009. From <http://www.jetblue.com/wherewejet/>
- Jetblue Airways. (2009). Company milestones.Our history. Retrieved September 30, 2009. From http://www.jetblue.com/about/ourcompany/history/about_ourhistory.html
- JetBlue home. (2009). Jetblue Happy Jetting. Home. Retrieved November 7, 2009. From <http://www.jetblue.com>
- Konko. (2008). Virgin America: The Troubled History & Beyond. Travel. Retrieved October 15, 2009. from http://www.associatedcontent.com/article/560943/virgin_america_the_troubled_history.html?cat

- Marquit,M(2009). Consumer Spending Down and Saving Rate Up. All Business. Retrieved November 4, 2009 from <http://www.allbusiness.com/economy-economic-indicators/economic-indicators/11767652-1.html>
- Maynard, M.(2005). Delta to Discontinue Its Low-Fare Song Airline. The New York Times. Retrieved October 20, 2009 from <http://www.nytimes.com/2005/10/28/business/28cnd-air.html>
- NYC. (2009). JetBlue Terminal 5. Art&Attraction. Retrieved September 30, 2009. From http://www.nyc.com/arts_attractions/jetblue_terminal_5.1003118/editorial_review.aspx
- Parr,B. (2009). Google vs. Bing : The Blind Taste Test. Mashable The Social Media Gide. Retrieved November 4, 2009 from <http://mashable.com/2009/06/07/blindsearch/>
- Reed,D. (2008). Can fuel hedges keep Southwest in the money? USA Today. Retrieved November 11, 2009 from http://www.howstuffworks.com/framed.htm?parent=budget-airline.htm&url=http://www.usatoday.com/money/industries/travel/2008-07-23-southwest-jet-fuel_N.htm
- Reuters.(2009). Southwest posts net loss on buyouts and hedging. Reuters. Retrieved November 11, 2009 from http://www.usatoday.com/travel/flights/2009-10-15-southwest-earn-reuters_N.htm
- Shumsky,R. (2006). The Southwest effect, airline alliances and revenue management. Jour nal of Revenue and Pricing Management. Retrieved September 25, 2009. From <http://web.ebscohost.com.libaccess.fdu.edu/ehost/pdf?vid=15&hid=106&sid=585e0d1b-825f-4528-9ba8-a804068d567c%40sessionmgr104>
- Southwest. (2009). We Weren't Just Airborne Yesterday. History. Retrieved September 29, 2009 from http://www.southwest.com/about_swa/airborne.html
- Southwest.(2009). What's new?.Home. Retrieved November 4, 2009 from <http://www.southwest.com/?int=GNAVHOME>

- Spirit Airline. (2009). Spirit Airlines. Home. Retrieved November 7, 2009 from <http://www.spiritair.com/>
- Spirit Airline. (2009). Spirit Airlines History. Spirit Airlines. Retrieved October 15, 2009 from <http://www.spiritair.com/history.aspx>
- Travel Industry Dictionary,(2007). Define Low Cost Carrier. The Interprid Traveler. Retrieved September 24, 2009. from <http://www.hometravelagency.com/dictionary/low-cost-carrier.html>
- Uherek, Elmar.(2006). Low cost airlines in Europe. Education. Retrieved September 24, 2009. from http://www.atmosphere.mpg.de/enid/Information_2/Low_cost_airlines_-_development_61i.html
- USA3000. (2009). Onboard Services. USA3000 Airlines. Retrieved November 8, 2009 from <http://www.usa3000.com/firstflight.htm>
- USA3000. (2009). About us.USA3000 Airlines. Retrieved November 8, 2009 from <http://www.usa3000.com/aboutus.htm>
- U.S. Bureau of Labor Statistics.(2009).Economic News Release. United States department of Labor. Retrieved November 4, 2009 from <http://www.bls.gov/news.release/empst.nr0.htm>
- Virgin America. (2009). Our difference. Virgin America. Retrieved November 7, 2009 from <http://www.virginamerica.com/va/vaDifference.do>

การเปรียบเทียบตัวแบบการประมาณค่า
สำหรับข้อมูลอนุกรมเวลา

A comparison of estimate model
for time series data

พฤทธ์สรศักดิ์ สุทธิไชยเมธี*

Pruethsan Suthichaimetee

* อาจารย์ประจำ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

* Lecturer Siam Technology College.

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบโมเดลการประมาณค่า ระหว่างตัวแบบถดถอย (Regression Model) กับ ตัวแบบเวกเตอร์อัตถถดถอย (Vector Autoregressive Model) สำหรับข้อมูลอนุกรมเวลา โดยผลการเปรียบเทียบพบว่า

ข้อมูลทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ที่นำมาใช้จะมีลักษณะ Non Stationary จึงไม่เหมาะสมที่มีการเลือกใช้โมเดลประมาณค่าด้วย Regression Model เพราะจะส่งผลกระทบต่อ การนำผลลัพธ์มาประยุกต์ใช้และส่งผลให้การพยากรณ์มีความคลาดเคลื่อนสูง จึงควรเลือก Vector Autoregressive Model เพราะมีการเลือกใช้เฉพาะข้อมูลที่เป็น Stationary ในระดับเดียวกัน (Level) และได้ นำ Error Correction Mechanism (ECM) มาร่วมในโมเดล ซึ่งสามารถอธิบายผลลัพธ์ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วย

อย่างไรก็ตาม การสร้างตัวแบบที่ดีที่สุดนั้น (The Best Model) จะต้องมีการเลือกแบบจำลองประมาณค่าให้ถูกต้องและเหมาะสมกับประเภทของข้อมูลนั้นๆ ซึ่ง จะส่งผลให้การพยากรณ์เกิดความคลาดเคลื่อนต่ำ และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ อย่างถูกต้องต่อไป

คำสำคัญ : ความคลาดเคลื่อน/ข้อมูลอนุกรมเวลา/การพยากรณ์

Abstract

This article aims to compare the estimated models for the Regression Model and Vector Autoregressive Model for time series data. The comparison is found that

For most economic data used to look Non Stationary is not appropriate to use a model Estimating Regression Model with because it will affect the implementation and results applying the results to the forecast error is high. Should select the Vector Autoregressive Model, because the information is used only for the Stationary same level (Level) and the Error Correction Mechanism (ECM) to join in the model. The results can be explained more clearly.

However, The Best Model to create a model estimating the correct and appropriate for that type of information will result in the forecast errors are low and can be used to accurately follow.

Keywords : Error Term / Time Series Data / Forecasting.

1. บทนำ

การสืบค้นหาคำตอบจากสิ่งที่เรากำลังศึกษา หรือจากสิ่งที่ปัญหาต้องแก้ นั่น โดยการประมาณการ หรือประมาณค่า (Estimation) ซึ่งการแสวงหาคำตอบดังกล่าวย่อมที่แตกต่างกันในแต่ละแบบจำลอง (Model) แต่สิ่งหนึ่งที่เราจะต้องปฏิบัติให้เหมือนกันในการประมาณค่า คือ การพยายามทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนให้น้อยที่สุด เพื่อให้ผลจากการประมาณค่าสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไปได้

การประมาณค่า (Estimation) ในแต่ละตัวแบบ (Model) มีด้วยกันหลายวิธี แต่ละวิธีย่อมนำมาใช้แตกต่างกันในแต่ละแบบจำลอง และแตกต่างกันในแต่ละประเภทของข้อมูล ซึ่งข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series Data) ก็เป็นข้อมูลประเภทหนึ่งที่จะต้องระมัดระวังในการประมาณค่า เพราะถ้าเลือกใช้ผิด จะส่งผลให้เกิดความเสียหายในการนำไปใช้ประโยชน์ ตัวอย่างเช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนกำหนดกลยุทธ์ทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า มีงานวิจัยจำนวนมากที่ได้เลือกใช้แบบจำลอง และวิธีการประมาณค่าที่แตกต่างกัน สำหรับบทความวิชาการฉบับนี้ จะเลือกคัดสรรแบบจำลองเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกับ 2 แบบจำลอง คือ Regression Model และ Vector Autoregressive Model (VAR) ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงข้อดีข้อเสียของแต่ละแบบจำลอง ตลอดจนความแตกต่างจากคำตอบที่ได้จากแต่ละแบบจำลอง เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

2. ประเภทแบบจำลอง

ตัวแบบ (Model) ที่ใช้ในการอธิบายเปรียบเทียบ สำหรับข้อมูลที่เป็น Time Series จะเลือกใช้ 2 แบบจำลอง คือ Regression Model และ Vector Autoregressive Model (VAR) แสดงรายละเอียดดังนี้

2.1 Regression Model

การนำข้อมูล Time Series มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โครงสร้างของโมเดลจะให้ความสำคัญกับค่าความคลาดเคลื่อน โดยรวมความคลาดเคลื่อนของแต่ละจุดเข้าด้วยกันและไม่ต้องคำนึงถึงเครื่องหมาย แสดงได้ดังนี้

$$\sum_{i=1}^n \hat{e}_i^2 = \sum_{i=1}^n (Y_i - \hat{Y}_i)^2 \quad (1)$$

จากสมการที่ (1) พบว่า ผลรวมของส่วนที่เบี่ยงเบนไปจากเส้นตรงนั้น จะเบี่ยงเบนไปไม่ว่าทางด้านบวกหรือทางด้านลบ แต่ผลรวมของการเบี่ยงเบนจะเข้าใกล้ศูนย์มากที่สุด ดังนั้น ในการคำนวณเส้นที่ดีที่สุดจะคำนวณโดยใช้วิธี กำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square : OLS) โดยใช้โมเดลประเภท Single Regression Model ดังต่อไปนี้

การหาค่า α โดยการ Take Partial Derivative มุ่งตรงต่อ α และ β_1 แล้ว Set ให้เท่ากับศูนย์

$$\frac{\partial}{\partial \alpha} \sum_{i=1}^n \hat{e}_i^2 = \frac{\partial}{\partial \alpha} \sum_{i=1}^n (Y_i - \hat{\alpha} - \hat{\beta}_1 X_i)^2$$

Normal Equation

$$n\hat{\alpha} + \sum_{i=1}^n \hat{\beta}_1 X_i = \sum_{i=1}^n Y_i$$

$$\hat{\alpha} \sum_{i=1}^n X_i + \hat{\beta}_1 \sum_{i=1}^n X_i^2 = \sum_{i=1}^n X_i Y_i$$

จากสมการ Normal Equations สามารถคำนวณหาคำตอบได้หลายวิธีด้วยกัน เช่น การแทนค่า (Substitution) การกำจัดตัวแปร (Systematic Elimination) และ Cramer's Rule เป็นต้น

การคำนวณหาค่า $\hat{\alpha}$ จะคำนวณโดยใช้สูตรหรือไม่ก็ได้ ถ้าไม่ใช้สูตรสามารถคำนวณได้จากการย้ายข้างสมการ Normal Equation ดังนี้

$$\frac{n\hat{\alpha}}{n} = \frac{\sum_{i=1}^n Y_i}{n} - \frac{\sum_{i=1}^n \hat{\beta}_1 X_i}{n}$$

$$\hat{\alpha} = \bar{Y} - \hat{\beta}_1 \bar{X} \quad (3)$$

สำหรับการคำนวณ $\hat{\beta}_1$ สามารถคำนวณได้จากหลายวิธีด้วยกัน เช่น การคำนวณด้วยวิธี Cramer's Rule แสดงได้ดังนี้

$$\begin{bmatrix} n & \sum_{i=1}^n X_i \\ \sum_{i=1}^n X_i & \sum_{i=1}^n X_i^2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \hat{\alpha} \\ \hat{\beta}_1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \sum_{i=1}^n Y_i \\ \sum_{i=1}^n X_i Y_i \end{bmatrix}$$

$$\hat{\beta}_1 = \frac{n \sum_{i=1}^n X_i Y_i - (\sum_{i=1}^n X_i)(\sum_{i=1}^n Y_i)}{n \sum_{i=1}^n X_i^2 - (\sum_{i=1}^n X_i)^2} \quad (4)$$

$$\hat{\beta}_1 = \frac{Cov(X_1 Y)}{Var(X_1)} \quad (5)$$

อย่างไรก็ตาม จากสมการที่ (1) ถึงสมการที่ (5) พบว่าในการประมาณค่าสมการถดถอย หรือคำนวณค่า $\hat{\alpha}$ และ $\hat{\beta}_1$ เพื่อจะได้

ทราบขนาดของการเปลี่ยนแปลงและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงของ X_i ที่มีผลต่อ Y_i แต่ผลลัพธ์ที่ได้จะไม่สามารถอธิบายหรือทราบคำตอบได้เลยถ้าหากว่า Regression Line นั้นขาดการทดสอบคุณสมบัติของตัวประมาณค่า หรือ คุณสมบัติของ OLS-Estimator หรือ คุณสมบัติความเป็น Best Linear Unbiased Estimator (BLUE) ตามทฤษฎีของ Gauss-Markov ซึ่งคุณสมบัติความเป็น BLUE ดังนี้

1. $\hat{\beta}_1$ และ $\hat{\alpha}$ เป็นตัวประมาณค่าที่ไม่เอนเอียง (Unbiased)

$$E(\hat{\beta}_1) = \beta_1$$

$$E(\hat{\alpha}) = \alpha$$

2. $\hat{\beta}_1$ และ $\hat{\alpha}$ มีความแปรปรวนต่ำที่สุด

(Minimum Variance) Variance ของ $\hat{\beta}_1$ แสดงได้ดังนี้

$$Var(\hat{\beta}_1) = E(\hat{\beta}_1 - \beta_1)^2$$

$$Var(\hat{\beta}_1) = \frac{\sigma^2}{\sum_{i=1}^n x_i^2}$$

Variance ของ $\hat{\alpha}$ แสดงได้ดังนี้

$$Var(\hat{\alpha}) = E(\hat{\alpha} - \alpha)^2$$

$$Var(\hat{\alpha}) = \sigma^2 \left(\frac{\sum_{i=1}^n X_i^2}{n \sum_{i=1}^n x_i^2} \right)$$

$$Cov(\hat{\alpha}, \hat{\beta}_1) = E(\hat{\alpha} - \alpha)(\hat{\beta}_1 - \beta_1)$$

$$= E \left\{ \sum_{i=1}^n \left(\frac{1}{n} - \bar{X} F_i \right) u_i \right\} \left\{ \sum_{i=1}^n F_i u_i \right\}$$

$$Cov(\hat{\alpha}, \hat{\beta}_1) = \frac{-\sigma^2 \bar{X}}{\sum_{i=1}^n x_i^2}$$

$$Cov(\hat{\alpha}, \hat{\beta}_1) \neq 0$$

ซึ่งตัวประมาณค่าของ $\sigma^2 = \hat{\sigma}^2$

$$\text{Cov}(\hat{\alpha}, \hat{\beta}_1) = \frac{-\hat{\sigma}^2 \bar{X}}{\sum_{i=1}^n x_i^2}$$

ดังนั้น จะพบว่า ตัวประมาณค่า $\hat{\alpha}, \hat{\beta}_1$ เป็นตัว OLS-Estimator ที่ดีที่สุด (Best Linear Unbiased Estimator : BLUE)

2.2 Vector Autoregressive Model (VAR)

รูปแบบมาตรฐานของแบบจำลอง VAR (Standard VAR) ประกอบด้วยแปรทางขวามือของทุกสมการมีจำนวนเท่ากันและอยู่ในรูปของตัวแปรล่าช้า (Lagged Variables) ของตัวแปรภายใน ดังนี้

$$Y_t = \alpha_1 Y_{t-1} + \alpha_2 Y_{t-2} + \dots + \alpha_n Y_{t-n} + u_t$$

Y_t = เวกเตอร์ของตัวแปรภายใน

Y_{t-1} = เวกเตอร์ของตัวแปรภายในล่าช้า

(Lagged Values of Endogenous Variables)

α_i = เมตริกซ์ของสัมประสิทธิ์หรือค่าพารามิเตอร์

มิเตอร์ของตัวแปรภายในในรูปล่าช้า

u_t = เวกเตอร์ของตัวรบกวน (Disturbance

Terms) หรือเรียกว่า Impulses หรือ Innovations หรือ Shocks

จากสมการที่ (1) ค่า $u_{1t} \sim N(0, \sigma_{11})$ และ $u_{2t} \sim N(0, \sigma_{22})$ ซึ่งค่าตัวรบกวนแต่ละตัวจะมีความสัมพันธ์กัน แต่จะไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรล่าช้าของตัวแปรภายในทุกตัว และตัวแปรในสมการจะต้องมีความเป็นเหตุเป็นผลกัน ประกอบกับค่าสัมประสิทธิ์ที่ประมาณได้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติความเป็น BLUE เพื่อไม่ให้เกิดปัญหา Spurious Estimate

3. การปรับข้อมูลให้มีลักษณะเป็น Stationary

ตัวแปรที่มีลักษณะเป็น NonStationary

จะมีค่าผันแปรไปตามเวลา ซึ่งอาจมีค่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ได้เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป กล่าวอีกนัยคือ ตัวแปรที่มีลักษณะ Non Stationary จะได้รับอิทธิพลจากเวลา ดังนั้น หลักการในการปรับตัวแปรให้เป็น Stationary ก็คือต้องตัดหรือแยกผลของตัวแปรเวลา (Time Variable) ออกจากข้อมูลที่สังเกต ซึ่งกระทำได้ 2 วิธี ดังนี้

1. การปรับข้อมูลให้อยู่ในรูปผลต่าง

ลำดับที่หนึ่งหรือสูงกว่า (Differencing the Series Once or More)

2. การปรับข้อมูลด้วยวิธี Co-integration

การทดสอบว่า ตัวแปรที่พิจารณามีคุณสมบัติเป็น Co-integration หรือไม่ มีวิธีการตรวจสอบที่นิยมใช้ 2 วิธีคือ Engle-Granger (EG) หรือ Augmented Engle - Granger (AEG) และวิธี Johansen and Juselius Test

1. การปรับข้อมูลให้อยู่ในรูปผลต่าง

การตรวจสอบคุณสมบัติความเป็น

Stationary โดยการตรวจสอบ “ A Unit Root Test” เพราะข้อมูลอนุกรมเวลา (Time - Series Data) มีลักษณะเป็นตัวแปรเชิงสุ่ม (Random Variables) เมื่อนำมาเรียงกันตามลำดับเวลาที่เกิดขึ้น (Order in Time) เรียกว่า Stochastic หรือ Random Process โดยที่การผันแปรของข้อมูลในลักษณะที่เป็น Stochastic มี 2 แบบ คือ Stationary Stochastic Process กับ Non Stationary Stochastic Process โดยคุณสมบัติของ Stationary และ Non Stationary แสดงได้ดังนี้

Stationary Stochastic Process คือ ข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีค่าเฉลี่ย หรือค่าความคาดหวัง (Mean or Expect Value) และค่าความแปรปรวน (Variance) คงที่ตลอดช่วงเวลา (Constant Over Time) และค่าความแปรปรวนร่วม (Covariance) จะไม่อยู่กับเวลา แต่จะขึ้นอยู่กับระยะหรือช่วงห่างของช่วงเวลา

$$\text{Mean: } E(Y_t) = E(Y_{t+k}) = \mu$$

$$\begin{aligned} \text{Variance: } VAR(Y_t) &= E(Y_{t-\mu})^2 \\ &= E(Y_{t-k-\mu})^2 = \sigma^2 \end{aligned}$$

$$\text{Covariance: } E\{Y_{t-\mu}(Y_{t+k-\mu})\} = \gamma_k$$

Non Stationary Stochastic Process คือ ข้อมูลที่มีค่าความคาดหวังและความแปรปรวนไม่คงที่ แต่จะเปลี่ยนไปตามเวลา

$$\text{Mean: } E(Y_t) = E(Y_{t+k}) = t\mu$$

$$\begin{aligned} \text{Variance: } VAR(Y_t) &= E(Y_{t-\mu})^2 \\ &= E(Y_{t-k-\mu})^2 = t\sigma^2 \end{aligned}$$

$$\text{Covariance: } E\{Y_{t-\mu}(Y_{t+k-\mu})\} = \gamma_k$$

สำหรับการคำนวณ Stationary ของ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์พิจารณาเฉพาะ First และ Second Moment สำหรับข้อมูลที่เป็น Stationary ค่าความคาดหวังหรือค่าเฉลี่ย (Mean) กับค่าความแปรปรวน (Variance) จะเป็นอิสระกับ “เวลา” และค่าความแปรปรวนร่วมจะขึ้นอยู่กับค่าระยะห่างของช่วงเวลา (Lag)

การเลือกรูปแบบการทดสอบ Stationary

1. Dickey-Fuller Test ซึ่งเป็นสมการถดถอยในรูปของผลต่าง (Difference Regression) ที่เรียกว่า First Order Autoregressive Process ภายใต้รูปแบบสมการดังนี้

สมมติฐาน (Hypothesis)

$$H_0 : \delta = 0, \text{ Non Stationary}$$

$$H_1 : \delta < 1, \text{ Stationary}$$

$\Delta Y_t = \delta Y_{t-1} + \epsilon_t$ เรียกว่า Random Walk Process หรือ Pure Random Walk

$\Delta Y_t = \alpha_1 + \delta Y_{t-1} + \epsilon_t$ เรียกว่า Random Walk with Drift หรือ เป็นการเพิ่มค่า Intercept

$\Delta Y_t = \alpha_1 + \alpha_2 T + \delta Y_{t-1} + \epsilon_t$ เรียกว่า Random Walk with Drift และมี Linear Time Trend ใส่ค่า Drift Term และค่า T ซึ่ง T เป็นตัวแปรแนวโน้ม

2. Augment Dickey-Fuller Test เป็น

รูปแบบที่นิยมนำมาใช้ในกรณี ϵ_t ขาดคุณสมบัติความเป็น White Noise หรือเกิดปัญหาที่เรียกว่า Autocorrelation คือมีความสัมพันธ์ในอันดับสูงขึ้น (Higher Order Autoregressive Process) ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวจึงกำหนดรูปแบบสมการใหม่ดังนี้

$$\Delta Y_t = \delta Y_{t-1} + \sum_{i=2}^p \beta_i \Delta Y_{t-i+1} + \epsilon_t$$

$$\Delta Y_t = \alpha_1 + \delta Y_{t-1} + \sum_{i=2}^p \beta_i \Delta Y_{t-i+1} + \epsilon_t$$

$$\begin{aligned} \Delta Y_t &= \alpha_1 + \alpha_2 T + \delta Y_{t-1} + \sum_{i=2}^p \beta_i \Delta Y_{t-i+1} \\ &\quad + \epsilon_t \end{aligned}$$

2. การปรับข้อมูลด้วยวิธี Co-integration

Model Approach

การประมาณแบบจำลองที่มีตัวแปรลักษณะที่เป็น Non Stationary ด้วยวิธี Co-integration จะช่วยแก้ปัญหา Spurious Regression ซึ่งประกอบด้วยวิธี Engle-Granger (EG) หรือ Augmented Engle-Granger (AEG) Test และวิธี Johansen and Juselius เป็นการตรวจสอบโดยพิจารณาคุณสมบัติของค่าตัวแปรบวกรว ที่คำนวณได้จากสมการถดถอย Co-integrating Regression ว่าเป็น Stationary หรือไม่ ถ้าพบว่าค่าตัวแปรบวกรว ซึ่งเป็นส่วนประกอบเชิงเส้นตรง (Linear Combination) ของตัวแปรมีลักษณะเป็น Stationary แสดงว่า ตัวแปรที่พิจารณามีคุณสมบัติเป็น Co-integration วิธีการทำคือการทดสอบ Stationary ของค่าความคลาดเคลื่อน (Error Term)

$$u_t = Y_t - \alpha - \beta X_t$$

สมมติฐาน (Hypothesis)

$$H_0 : \hat{u}_t \sim I(1) \text{ NonStationary}$$

$$H_1 : \hat{u}_t \sim I(0) , \text{ Stationary}$$

$$|\tau_{value}| > |\tau_{critical}| \text{ จะ Reject และ } H_0$$

Accept H_1 ที่ระดับนัยสำคัญ หรือแสดงว่าข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์มีความเป็น Stationary

กำหนด VAR ในรูปแบบมาตรฐาน (Standard VAR) ดังนี้

$$\begin{bmatrix} Y_t \\ Z_t \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \bar{Y} \\ \bar{Z} \end{bmatrix} + \sum_{i=0}^{\infty} \begin{bmatrix} \phi_{11}(i) & \phi_{12}(i) \\ \phi_{21}(i) & \phi_{22}(i) \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \varepsilon_{yt-i} \\ \varepsilon_{zt-i} \end{bmatrix}$$

VAR model มีขั้นตอนในการวิเคราะห์

4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดรูปแบบ (Identification)

2. ประมาณค่าพารามิเตอร์ (Parameter Estimation)

3. การประเมินผลการคำนวณของตัวแบบ

VAR

การประเมินตัวแบบที่คำนวณได้ของ

ตัวแบบ VAR จะมีความแตกต่างจากผลการประเมินทางด้านสถิติทั่วไป ภายใต้ตัว VAR ประเมินผลโดยใช้ F - Test คือการทดสอบระดับความมีนัยสำคัญของทั้งกลุ่มของตัวแปรล่าช้า ส่วนการประเมินโดยใช้ t-statistic เพื่อทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรแต่ละตัวจะไม่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้เพราะว่าตัวแปรที่แสดงในรูปของตัวแปรล่าช้าในหลายๆ คาบเวลา จะทำให้เกิดปัญหา Multicollinearity และในการนำ VAR มาใช้ในทางสถิตินั้นจำเป็นต้องใช้ Impulse Response Function เพื่อพิจารณาการสนองตอบของตัวแปรตามต่อการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรบวกรวด้วย

4. การพยากรณ์ (Forecast)

ตาม Model ที่ได้มีการกำหนดขึ้นเมื่อ

ได้รูปแบบที่ได้ทำการทดสอบว่าเหมาะสม ก็จะใช้รูปแบบนั้นเพื่อการพยากรณ์ค่าในอนาคต ดังนั้นเมื่อได้ค่าจริง ณ ช่วงเวลาถัดไปแล้วควรนำค่า ณ เวลาดังกล่าวไปปรับสมการพยากรณ์เพื่อหาค่าที่เหมาะสมที่สุดและใกล้เคียงกับค่าพยากรณ์มากที่สุด

ตัวอย่างโมเดลประมาณค่า

ตัวอย่างงานวิจัยที่ได้เลือกใช้ Regression

Model และ Vector Autoregressive Model คือ โมเดลดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของ

ประเทศไทย (ตัวแปรตาม) ที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงคือ มูลค่าการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบและทุน (ตัวแปรอิสระ) โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

รายไตรมาสตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 พ.ศ. 2535 – ไตรมาสที่ 4 พ.ศ. 2552 รวมทั้งหมด 72 ข้อมูล (Observation) โดยแบ่งการวิเคราะห์แต่ละโมเดลแสดงได้ดังนี้

กำหนดให้

x แทน ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรมของประเทศไทย

mc แทน มูลค่าการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบและทุน

ผลการวิเคราะห์จาก Regression Model

$$lx = 0.04 - 0.43lmc + 0.022AR(1) \quad (1)$$

(0.20) (-7.54)** (2.03)

$$F\text{-Statistic} = 12.79 \quad p\text{-value} = 0.00$$

$$R^2 = 0.89 \quad \text{Adjust } R^2 = 0.81$$

$$\text{Durbin Watson} = 2.31$$

ผลการวิเคราะห์จาก Vector Autoregressive Model

$$\Delta lx = 0.007 - 0.60 \Delta lx_{t-1} + 0.03 \Delta lmc_{t-1} + 0.03ECM \quad (2)$$

(3.50) (-7.72) (2.53) (0.40)

$$F\text{-Statistic} = 16.25$$

$$\Delta lmc = 0.25 - 1.55 \Delta lmc_{t-1} - 2.68 \Delta lx_{t-1} + 0.25ECM$$

(1.37) (-6.67) (-2.49) (2.01)

$$F\text{-Statistic} = 27.25$$

จากผลการวิเคราะห์ในสมการที่ (1) และสมการที่ (2) พบว่า รูปแบบสมการทั้งสองเป็นรูปแบบสมการที่เรียกว่า The Best Model ดังนั้น ในการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโมเดลสามารถกระทำได้โดยการพยากรณ์ (Forecasting)

อย่างไรก็ตามในการเลือกรูปแบบของการพยากรณ์จะต้องคำนึงถึงความแม่นยำที่ได้จากการใช้รูปแบบต่างๆ ด้วย ซึ่งการพยากรณ์จะต้องให้ความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด ดังนั้น

รูปแบบการพยากรณ์ที่ควรเลือกก็ควรเป็นรูปแบบที่มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด หรืออาจวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติวัดความถูกต้องก็ได้ สถิติที่ใช้วัดความถูกต้อง Root Mean Square Error หรือกล่าวคือ หากรูปแบบสมการของการพยากรณ์ใด มีค่า Root Mean Square Error ต่ำจึงน่าจะเป็นหนทางหนึ่งในการเลือกสมการดังกล่าวมาใช้ในการพยากรณ์ แสดงไว้ในตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การวัดความถูกต้องในการเลือกสมการที่ใช้ในการพยากรณ์ด้วย Root Mean Square Error

เทคนิคของการพยากรณ์	Root Mean Square Error $\sqrt{\sum (X_{t+i}^f - X_{t+i})^2}$
Regression Model	0.170
Vector Autoregressive Model : VAR	0.008

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 1 พบว่า Vector Autoregressive Model : VAR เป็นโมเดลที่ทำการประมาณค่าแล้วมีค่าความคลาดเคลื่อนต่ำกว่า Regression Model เมื่อเทียบกับข้อมูลจริงสำหรับข้อมูลที่เป็นอนุกรมเวลา

สรุป

สำหรับการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของ Regression Model กับ Vector Autoregressive Model นั้น พบว่า แบบ

จำลอง Regression Model ให้ความสำคัญกับการประมาณค่าปลอม (Spurious Estimation) ของข้อมูลตามเงื่อนไขความเป็น BLUE ประกอบกับพยายามขจัดปัญหา Autocorrelation Multicollinearity และ Heteroscedasticity การประมาณค่า (Estimation) สำหรับข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series) เพื่อให้ผลการประมาณค่า (Result) ใกล้เคียงกับข้อมูลจริงมากที่สุด (Actual) ถือได้ว่าเป็น Model ที่พยายามเนื่องจากไม่ได้คำนึงถึงความเป็น Stationary

ของข้อมูล ซึ่งข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์จำเป็นจะต้องเป็นข้อมูลที่เป็น Stationary เพราะ ค่าเฉลี่ยของตัวแปร (Long Run Mean Level) เพียงชั่วคราว เมื่อเวลาเปลี่ยนไปค่าที่เบี่ยงเบนจะกลับเข้ามาสู่ค่าเฉลี่ยของอนุกรมเวลานั้นจะเป็นค่าคงที่ แต่ถ้าตัวแปรมีลักษณะ Non Stationary จะเกิดผลในทางตรงข้าม และ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อเบื้องไปยังตัวแปรที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาอื่นๆ โดยจะทำให้ค่าเฉลี่ยแปรผันไปเรื่อยๆ ตามเวลาที่เปลี่ยนไป แสดงให้เห็นได้ว่าข้อมูลที่เป็น Non Stationary จะไม่มีค่าเฉลี่ยระยะยาว (Long Run Mean Level) นั่นเอง อย่างไรก็ตาม การคำนวณหาสมการถดถอยที่ใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาที่มีลักษณะเป็น Non Stationary แม้ผลการคำนวณให้ค่าทางสถิติ คือ R^2 มีค่าสูง ค่า t -statistic มีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม แต่ไม่สามารถนำไปอธิบายใดๆ ได้เหมือนกรณีวิเคราะห์สมการถดถอยทั่วไป ซึ่งจะแตกต่างจาก Vector Autoregressive Model (VAR) ที่จะทำให้ความสำคัญกับข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์นั้นจะต้องมีคุณสมบัติความเป็น Stationary เท่านั้น ส่งผลให้ผลการประมาณค่า (Estimation) มีความถูกต้องน่าเชื่อถือสูงกว่า Regression Model แม้ว่าค่าสถิติ R^2 มีค่าไม่สูง และ/หรือ ค่า t -statistic ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม แบบจำลองที่ถือได้ว่ามีความถูกต้องและเหมาะสมสามารถนำมาอธิบายได้นั้น เรียกว่า The Best Model และสิ่งหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการวัด The Best Model คือ ค่าพยากรณ์

อย่างไรก็ตาม ถ้าเปรียบเทียบความถูกต้องของค่าที่ได้จากการพยากรณ์ (Forecast) กับข้อมูลจริง (Actual Data) ใน Regression Model และ Vector Autoregressive Model พบว่าการเลือกใช้ Vector Autoregressive Model จะทำให้ผลการพยากรณ์ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากกว่า การเลือกใช้ Regression Model

ข้อเสนอแนะ

การเลือกแบบจำลองการประมาณค่าไม่ว่าวิธีใด ๆ ก็ตาม จำเป็นจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับเป็นสำคัญ เพราะแบบจำลองที่แตกต่างกันย่อมให้ผลลัพธ์ (Out put) แตกต่างกันด้วย

สำหรับการนำ Vector Autoregressive Model: VAR มาใช้วิเคราะห์ในทางธุรกิจต่างๆ หรือในเศรษฐกิจนั้น บางกรณีจำเป็นจะต้องคำนวณค่าพารามิเตอร์โดยใช้ Structural VAR เพราะจะทำให้ผลการคำนวณที่ได้รับมีคุณสมบัติเป็น Efficiency นอกจากนี้ยังมีแนวทางแก้ไขคือ คำนวณค่าพารามิเตอร์ของ Structural VAR โดยผ่านค่าพารามิเตอร์ของ Standard VAR ที่คำนวณได้โดยวิธี OLS เรียกว่า Indirect Least Squares แต่ถ้าผลการคำนวณดังกล่าวส่งผลให้เกิดปัญหา Under Identification ผู้วิจัยอาจจะหันมาเลือกแนวทางแก้ไขอย่างอื่น เช่น Choleski Decomposition เป็นวิธีกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าพารามิเตอร์ของตัวแบบ Structural VAR เพิ่มเติม นั่นเอง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Akaike, H, "**Autoregressive Model Fitting for Control**" Annals of the Institute of Statistical Mathematics, Vol.22, 1970, pp. 163-180,
- Anderson, O.D., "**Time Series Analysis and Forecasting – The Box – Jenkins Approach,**" Butterworths, London, 1975.
- Armstrong, J.S. and ed. **Principles of Forecasting: A Handbook for Researchers and Practitioners.** Boston : Kulwar,1993.
- Bartlett, M.S., "**on the Theoretical Specification of Sampling Properties of Auto correlated Time Series,**" **Journal of Royal Statistical Society,** B8,Vol, 1946, 27
- Christ, C.F., "**Econometric Models and Methods,**" John Wiley & Son, New York, 1986.
- Croxtton, F.E., Cowden, D.J. and Klein, S., "**Applied General Statistic,**" 3rd Edition, Prentice Hall, Englewood Cliff, New Jersey, 1967
- DeJong, D.V., J. C. Nankervis, N. E. Savin and H. Whiteman , "**The Power Problems of Unit Root Tests in Time Series with Autoregressive Errors,**" **Journal of Econometrics,** 53, 1992, pp. 323-343.
- Dickey, D. A., "**Likelihood Ratio Statistics for Autoregressive Time Series with a Unit Root,**" **Econometric** (March 1987), 1981, 251-76
- Dickey, and W.A. Fuller,"Distribution of the Estimators for Auto –Regressive Time Series with a Unit Root", **journal of American Statistical Association,** 74 , 1979, pp.427-431.
- Drapper, N.R, and Smith, H., "**Applied Regression Analysis,**" 2nd Edition, John Wiley & Sons, New York,1981.
- Granger, Clive and P. Newbold. "**Spurious Regressions in Econometrics.**" **Journal of Econometrics** 2 1974, 111-20.
- Granger, E.S., JR. and McKenzie ED. "**Forecasting Trends in Time Series.**" **Management Science** Vol 31 . 10 (October 1985) : 1237-46
- Gujarati, D.N., **Basic Econometrics.** Third Edition, Mc Graw-Hill, Now York. 1995.
- Hendall, M.G., "**Time Series,**" Griffin, London.1973.

- Johansen, S. and K. Juselius , "Maximum Likelihood Estimation and Inference on Cointegration: With Applications to the Demand for Money." **Oxford Bulletin of Economics and Statistics 52 (February 1990)**", 1990.
- Kolb, R.A. and Stekler, H.O., "**Are Economic Forecasts Significantly Better Than Naïve Predictions ? An Appropriate Test,**" International Journal of Forecasting, Vol.9, 1993, pp. 117 – 120.
- Makridakis ,S., **The accuracy of major extrapolation (time series) method. J. of Forecasting.,** 1: 1982, 111 – 153.
- Montgomery, D.C., Johnson, L.A. and Gardiner, J.S., "**Forecasting and Time Series Analysis,**" 2nd Edition, McGraw – Hill Inc., New York, 1990.
- Nelson, C.R., "**Applied Time Series Analysis for Managerial Forecasting**" Holden Day, San Francisco, 1973
- Newbold, P. and Granger, C.W.J., "**Experience with Forecasting Univariate Time Series and the Combination of Forecast,**" Journal of Royal Statistical Society A, Vol,137, 1974, pp.131 – 146
- Pindyck, R.S. and Rubinfeld, D.L., "**Econometric Models and Economic Forecast,**" 3rd Edition, McGraw – Hill, New York, 1991.
- Sims, Christopher. "**Bayesian Skepticism on Unit Root Econometrics.**" Journal of Economic Dynamics and Control 12, 1998, 463-74
- Willam W.S. Wei. **Time Series Analysis : Univariate and Multivariate method.** New York USA: Addison – Wesley Publishing company, 1990.

การเปิดรับข่าวสาร หักันคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในเขตกรุงเทพมหานครกับกิจกรรมรณรงค์
ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ

Media exposure attitude and Participation
of Bangkokians in Don't Drive Drunk
Festival Season campaign.

อิศเรศ คำแหง*
ปาริชาติ สถาปิตานนท์**
Itsared Kumhang
Parichart Sthapitanon

* นักศึกษาปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์พัฒนการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Master's Degree of Arts, Major Development communication Chulalongkorn University.
** อาจารย์ประจำ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Lecturer, Faculty of Communication, Chulalongkorn University.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร (2) ศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร (3) ศึกษาการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร (4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 450 คน

ผลการวิจัย พบว่า (1) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลและความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง (2) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล และความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ (3) ทัศนคติเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล และความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ

คำสำคัญ : การเปิดรับข่าวสาร / ทัศนคติ / การมีส่วนร่วม / ประชาชน
เขตกรุงเทพมหานคร / มูลนิธิเมาไมซ์ / กิจกรรมรณรงค์ช่วงเทศกาล

Abstract

The purpose of this research is to study the correlation of media exposure, attitude, and participation among Bangkokians in don't drive drunk foundation's festive season campaign. Questionnaires were used to collect the data from 450 samples who live in Bangkok. Frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient were employed for the analysis of the data SPSS FOR WINDOWS XP program was used for data processing.

The result of the study are as follows :

1. Media exposure on festive season campaign is statistically correlated with attitude about festive season campaign.
2. Media exposure on festive season campaign is statistically correlated with participation about festive season campaign.
3. Attitude about festive season campaign is statistically correlated with participation about festive season campaign.

Keywords : Media Exposure / Knowledge / Participation / Bangkokians / Don't Drive Drunk Foundation's / Festivul Season Canpaigh

บทนำ

เมื่อถึงช่วงเทศกาลต่างๆ สิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ คือ การที่ประชาชนส่วนใหญ่ต่างต้องการที่จะเดินทางไปร่วม ประเพณี หรือ วัฒนธรรม กันอย่างล้นหลาม โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ได้อาศัยอยู่ในภูมิลำเนาของตนเอง หรือจากภูมิลำเนาของตนเองมาเป็นเวลานาน ก็จะต้องใช้เวลาช่วงเทศกาลต่างๆ เป็นโอกาสในการเดินทางกลับสู่ภูมิลำเนา เพื่อพบปะ สังสรรค์ และร่วม ประเพณี ที่สืบทอดกันมา กับญาติพี่น้อง จนในบางครั้ง มองข้ามในเรื่องของการใช้รถใช้ถนนอย่างปลอดภัย จึงเป็นที่มาของอุบัติเหตุทางการจราจร

ทางมูลนิธิเมาไม่ขับเห็นว่า “เทศกาล” มักเป็นช่วงเวลาแห่งการพบปะ สังสรรค์ ของสมาชิกในครอบครัว เพื่อนฝูง ญาติมิตร เป็นช่วงเวลาแห่งการเฉลิมฉลอง การเดินทาง การพักผ่อน และความสุขของบุคคลที่เกี่ยวข้อง แต่ในอีกมุมหนึ่ง เทศกาลกลับกลายเป็นช่วงเวลาแห่งความสูญเสียของหลายครอบครัว ซึ่งต้องเผชิญกับการสูญเสียชีวิต หรือการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางการจราจรในระหว่างช่วงวันหยุดเทศกาล จึงทำให้ในช่วงก่อน และระหว่างเทศกาลเฉลิมฉลองหลายๆ หน่วยงาน รวมทั้งมูลนิธิเมาไม่ขับ จึงนิยมจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อกระตุ้นเตือนให้ประชาชนตระหนักถึงการลดอุบัติเหตุทางการจราจร รวมถึงอุบัติเหตุทางการจราจร อันเนื่องมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2553 : 40)

ความสำเร็จของมูลนิธิเมาไม่ขับ จะสามารถเป็นจริงได้ ก็จะต้องอาศัยองค์ประกอบในเรื่องของ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ที่มีความต่อเนื่องของประชาชน ที่ต้อง

อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า เนื้อหาสารที่น่าเสนอจะต้องมีความน่าสนใจ และสอดคล้องกับสื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ ด้านทัศนคติ หรือความรู้สึกนึกคิด การที่จะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกนึกคิดที่ดี และสนใจในกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลนั้น จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า จะต้องมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์อย่างต่อเนื่อง และทำให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือ จนในที่สุดประชาชนก็เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลต่างๆ อย่างจริงจัง ทั้งทางด้านการแสดงความคิดเห็น การเข้ามาทำกิจกรรม โดยรวมซึ่งจะถือได้ว่า ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เกิดการสนับสนุนในกิจกรรมรณรงค์มากขึ้น จนเป็นที่มาของการลดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลได้มากขึ้น และทำให้ปัญหาทางด้านการจราจรลดลงตามไปด้วย

ดังนั้นงานวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานครกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของ มูลนิธิเมาไม่ขับ” นี้ จึงมุ่งศึกษา การเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร กับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับเพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสื่อสารเพื่อการรณรงค์ ซึ่งเป็นช่องทางที่สำคัญอย่างหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาสังคม ตลอดจนการเป็นแนวทางที่สำคัญในการสร้าง หรือการประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน หรือองค์กร ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชน ในการพัฒนา และขับเคลื่อนด้านการสื่อสารรณรงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการลดอุบัติเหตุทางการจราจรในที่สุด

ปัญหานำการวิจัย

1. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับเป็นอย่างไร

2. ทักษะเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับเป็นอย่างไร

3. การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับเป็นอย่างไร

4. การเปิดรับข่าวสาร ทักษะ และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ

2. เพื่อศึกษาทักษะเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ

3. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ทักษะ และการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบแนวคิด

และแนวทางในการศึกษาวิจัยทั้งหมด 5 แนวคิด ซึ่งประกอบไปด้วย แนวคิดเกี่ยวกับการรณรงค์ แนวคิด และทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร แนวคิดเกี่ยวกับ สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจและสื่ออินเทอร์เน็ต แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติและการมีส่วนร่วม และแนวคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์พิเศษ

แนวคิดเกี่ยวกับการรณรงค์

การรณรงค์ หมายถึง การกำหนดเจตนารมณ์ในการกระทำให้เกิดผลลัพธ์หรือผลกระทบบางประการ แก่กลุ่มปัจเจกบุคคล จำนวนค่อนข้างมาก ในช่วงเวลาที่ระบุไว้ชัดเจน และอาศัยชุดกิจกรรมการสื่อสารที่มีการออกแบบจัดการเอาไว้ล่วงหน้า (กิตติ กันภัย, 2543)

กลยุทธ์การสื่อสารการรณรงค์

การกำหนดกลยุทธ์ที่ดีจะส่งผลให้การสื่อสารเพื่อการรณรงค์ เป็นการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของการรณรงค์ได้เป็นอย่างดี โดยกลยุทธ์การสื่อสารเพื่อการรณรงค์สามารถสรุปได้ดังนี้ (สิริพรรณ ศรีบุญลือ, 2549)

2.1 กลยุทธ์ด้านเนื้อหาสามารถจำแนก

ได้ 5 แบบ คือ การกำหนดกลยุทธ์สารที่สร้างความกลัว (Fear Drive Model) การนำเสนอสารโดยใช้หลักการ และเหตุผล (Rational) การสร้างเนื้อหาจากกลุ่มอ้างอิง หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม (Status) การนำเสนอสารที่เน้นข้อความสะกดหู สะกดตา เป็นแนวทางการรณรงค์ที่มุ่งเน้นการใช้วาทิลป์ (Rhetoric) และการสร้างสัญลักษณ์ร่วม เป็นแนวทางการรณรงค์ที่มุ่งเน้นการสร้างความรู้สึกในเชิงอารมณ์ (Emotional Appeal)

2.2 กลยุทธ์การใช้สื่อสามารถแบ่งตาม
ชนิดของสื่อได้เป็น 3 ประเภท คือ สื่อบุคคล
สื่อมวลชน และสื่อเฉพาะกิจ

2.3 กลยุทธ์การกำหนดวาระสารการ
กำหนดวาระของสาร เป็นหน้าที่ของสื่อมวลชน
ในการที่จะสร้างจุดสนใจเกี่ยวกับกิจกรรม
หรือโครงการรณรงค์ผ่านสื่อ เพื่อให้กลุ่ม
สาธารณชนเกิดการรับรู้เกี่ยวกับการรณรงค์

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร

การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง การที่
บุคคลมีการเปิดรับข่าวสารมาก ยิ่งจะส่งผล
ให้มีหูตาที่กว้างไกลมาก มีความรู้มาก มี
ความเข้าใจในสภาพแวดล้อม และเป็นคน
ที่ทันต่อเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
มากกว่าบุคคลอื่นๆ ที่เปิดรับข่าวสารน้อยกว่า
(Atkin, 1973)

กระบวนการเลือกรับข่าวสาร

กระบวนการในการเลือกรับข่าวสาร
(Selective Process) จะประกอบไปด้วยองค์
ประกอบ ดังต่อไปนี้ (Klapper, 1960)

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อ หรือข่าวสารจากแหล่งข่าวสารต่างๆ ตามที่ตนเองให้ความสนใจ หรือมีความต้องการ เพื่อนำมาใช้เป็นความรู้ หรือแม้แต่สร้างความเข้าใจแก่ตนเอง

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) บุคคลจะเลือกให้ความสนใจต่อข่าวสารต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยที่ข่าวสารที่บุคคลจะสนใจเปิดรับมากที่สุด จะต้องเป็นข่าวสารที่มีความสอดคล้องกับทัศนคติของตนเอง

3. การเลือกรับรู้ และตีความหมาย

(Selective Perception and Selective Interpretation) เมื่อบุคคลมีการเปิดรับข่าวสารจากแหล่งข่าวสารใดๆ แล้ว บุคคลอาจมีการเลือกรับรู้ และเลือกตีความสารที่ได้รับด้วย

4. การเลือกจดจำ (Selective Retention)

เมื่อบุคคลเลือกที่จะให้ความสนใจ เลือกที่จะรับรู้ และเลือกที่จะตีความข่าวสารแล้ว บุคคลยังเลือกที่จะจดจำเนื้อหาสาระของสารในส่วนที่มีความสอดคล้องกับทัศนคติของตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับ สื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ และสื่ออินเทอร์เน็ต

สื่อมวลชน

สื่อมวลชน หมายถึง สื่อที่สามารถส่ง
ข้อมูลข่าวสารไปยังผู้รับสาร ซึ่งอาจจะเป็น
บุคคล หรือกลุ่มของบุคคลที่มีจำนวนมาก และ
อยู่กันอย่างกระจัดกระจายได้ ในเวลาอัน
รวดเร็ว (Klapper, 1960)

อิทธิพลของสื่อมวลชน

สื่อมวลชนเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม
ของผู้รับสารเป็นอย่างมากสื่อหนึ่ง ซึ่งสามารถ
สรุปอิทธิพลของสื่อมวลชน ได้ดังนี้ (Klapper, 1960)

1. อิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อบุคคล

ไม่ใช่อิทธิพลโดยตรงแต่เป็นอิทธิพลโดย
อ้อม เพราะปัจจัยต่างๆ ที่กั้นอิทธิพลของ
สื่อมวลชน ได้แก่ ความมีใจโน้มเอียงของผู้
รับสาร (Predisposition) การเลือกของผู้รับสาร
(Selective Process) อิทธิพลของบุคคล
(Personal Influence) และลักษณะของธุรกิจ
ด้านสื่อมวลชน (Economic Aspect)

2. อิทธิพลที่สื่อมวลชนมีต่อประชาชน เป็นเพียงผู้สนับสนุนเท่านั้น คือ สื่อมวลชนจะสร้าง หรือสนับสนุนให้ประชาชนมีทัศนคติ รสนิยม ความมีใจโน้มเอียง ตลอดจนแนวโน้ม ด้านพฤติกรรมของประชาชนให้มีความเข้มแข็ง มากขึ้น และพร้อมที่จะแสดงให้ปรากฏออกมา เมื่อมีโอกาสที่เหมาะสม

3. สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นผู้เปลี่ยนแปลงประชาชน ในกรณีที่ประชาชนมีความ โน้มเอียงที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติในเรื่องต่างๆ อยู่ก่อนแล้ว หากสื่อมวลชนสามารถเสนอสิ่ง ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนได้ ประชาชนก็จะเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรม ทันที

4. สื่อมวลชนสามารถสร้างทัศนคติ และค่านิยมให้เกิดแก่ประชาชนได้ ทัศนคติ และค่านิยมที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลเปิดรับข่าว สาร หรือเรื่องราวต่างๆ อย่างกว้างขวางบ่อยๆ นั้น ก็จะก่อให้เกิดผลได้เช่นเดียวกัน แต่อาจจะ ต้องอาศัยช่วงเวลาเป็นสำคัญ

สื่อบุคคล

สื่อบุคคลหมายถึงการสื่อสารที่บุคคล มีบทบาทสำคัญ เพราะเป็นการสื่อสารที่มีความ เป็นกันเอง และเป็นส่วนตัว ก่อให้เกิดความ ค้นเคย ซึ่งช่วยให้เกิดการยอมรับ ความคิดได้ ง่ายขึ้น (Lazarsfeld and Manzel, 1968)

คุณลักษณะของการสื่อสารระหว่างบุคคล

การสื่อสารระหว่างบุคคลจะประสบ ความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้น จำเป็นต้อง อาศัยองค์ประกอบต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องดัง ต่อไปนี้ (พัชนี เขยจรรยา และคณะ, 2538)

1. การสร้างการรับรู้ต่อกันระหว่าง บุคคล ซึ่งอาจจะหมายถึงความใกล้ชิดกัน ทางกายภาพ เพราะนั้น คือ ส่วนหนึ่งของการ ติดต่อกันทางสังคมในเบื้องต้น อันเป็นสิ่งที่ ต้องเกิดขึ้นก่อน

2. การรับรู้ต่อกันทำให้เกิดการพึงพา อาศัยซึ่งกัน และกัน ในการสื่อสารจะให้ความ สำคัญ กับปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอันจะเป็นที่มา ของการเอาใจใส่ในด้านความรู้สึกนึกคิดของกัน และกัน

3. การสร้างปฏิสัมพันธ์จะเกิดขึ้นจาก การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน โดยที่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารนี้ผู้มีส่วนร่วม จะร่วมกันคิดประเด็นอย่างกว้างขวาง โดยที่ ประเด็นนั้นๆ จะนำมาซึ่งข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ

4. การสร้างปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวจะอยู่ บนพื้นฐานของการสื่อสารแบบซึ่งหน้า โดยที่ บุคคลทั้งสองจะต้องมีการเผชิญหน้ากัน

5. การสื่อสารระหว่างบุคคลมักจะไม่ มีรูปแบบที่แน่นอน และมีกฎเกณฑ์น้อยมากใน การควบคุม ความถี่ รูปแบบหรือเนื้อหาของ สารระหว่างบุคคล

สื่อเฉพาะกิจ

สื่อเฉพาะกิจหมายถึงสื่อที่ถูกผลิตขึ้น เพื่อนำเสนอเนื้อหาเฉพาะ และมุ่งไปยังกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม โดยที่การเลือกใช้สื่อผสม เอื้ออำนวยให้ผู้ทำโครงการรณรงค์สามารถนำ เสนอเนื้อหาของสารเฉพาะให้แก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับข่าวสารโดยตรง ตลอดจนได้รับความรู้อย่างถูกต้อง และปฏิบัติ ตามเจตนารมณ์ของโครงการได้อย่างถูกต้อง (หริสุตา ปันทวนันท์, 2544)

สื่ออินเทอร์เน็ต

สื่ออินเทอร์เน็ต กลายเป็นส่วนหนึ่งในระบบการสื่อสารที่ช่วยให้สังคมโลกมีความใกล้ชิดกัน ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ การติดต่อสื่อสาร การทำงานมีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว เพิ่มมากกว่าอดีต และเข้ากับยุคปัจจุบัน คือ เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสื่ออินเทอร์เน็ตช่วยให้บริการ เปิดโอกาสให้ผู้ที่ต้องการศึกษา ค้นคว้า หาข้อมูลได้เรียนรู้ด้วยตนเองได้อีกทางหนึ่ง (มงคล แก้วจันทร์, 2544)

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ และการมีส่วนร่วม

ทัศนคติหมายถึงความรู้สึกรู้สึกหรือท่าทีของบุคคลที่มีต่อ บุคคล วัตถุ สิ่งของ หรือสถานการณ์ต่างๆ จะเป็นไปในทำนองพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย (สุชา จันทรธม, 2524)

การเกิดทัศนคติ

การเกิดทัศนคติมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องดังต่อไปนี้(ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526)

1.ประสบการณ์เฉพาะอย่าง(Specific Experience) เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เฉพาะอย่างต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้เขาเกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้นไปในทางที่ดีหรือไม่ดีจะทำให้เขาเกิดทัศนคติต่อสิ่งนั้นไปในทิศทางที่เขาเคยมีประสบการณ์มาก่อน

2. การติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น (Communication from others) จะทำให้เกิดทัศนคติจากการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ จากผู้อื่นได้ เช่น เด็กที่ได้รับการสั่งสอนจากผู้ใหญ่จะเกิดทัศนคติต่อการกระทำต่างๆ ตามที่เคยรับรู้มา

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models) การเลียนแบบผู้อื่นทำให้เกิดทัศนคติขึ้นได้ เช่น เด็กที่เคารพเชื่อฟังพ่อแม่จะเลียนแบบการแสดงท่าทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามไปด้วย

4.ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน(Institutional Factors) ทัศนคติหลายอย่างของบุคคลเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น ครอบครัว โรงเรียน หรือ หน่วยงาน เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมหมายถึงกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยเน้นการมีส่วนร่วมกันอย่างแข็งขันของประชาชน ให้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชนในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน กับการใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้การดำเนินงานเกิดการพัฒนามากขึ้น (ชลลดา กิจรินทร์สุข, 2549)

เงื่อนไขของการพัฒนาที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

การพัฒนาที่มีความยั่งยืนและประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (เฟื่องฟ้า คณารักษ์, 2530)

1. ประชาชนต้องมีความเต็มใจเห็นประโยชน์ในการเข้าร่วม โดยมีได้ถูกบังคับหรือผลักดัน

2.ประชาชนต้องมีความพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วม และมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วม นอกจากประชาชนมีความพร้อมในระดับหนึ่ง

แล้ว คือ มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม
กายภาพที่ไม่ขัดขวาง มีโอกาสได้รับอำนาจใน
การตัดสินใจในการกำหนด กิจกรรมที่ตนเอง
ต้องการในระดับที่เหมาะสม

3.ประชาชนต้องมีความสามารถที่จะมี

ส่วนร่วม สามารถตัดสินใจด้วยตนเองในการ
ดำเนินกิจกรรมหรือโครงการใดๆในทุกขั้นตอน
หรือกระบวนการพัฒนา

แนวคิดเหตุการณ์พิเศษ

เหตุการณ์พิเศษ (Special events)

หมายถึง การจัดกิจกรรม หรือโครงการรณรงค์
ทางการประชาสัมพันธ์ ซึ่งจะใช้เป็นสื่อกลาง
หรือเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ ได้ทางหนึ่ง
นอกเหนือจากเครื่องมือการสื่อสารอื่นๆ ที่
สามารถนำมาใช้ในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็น

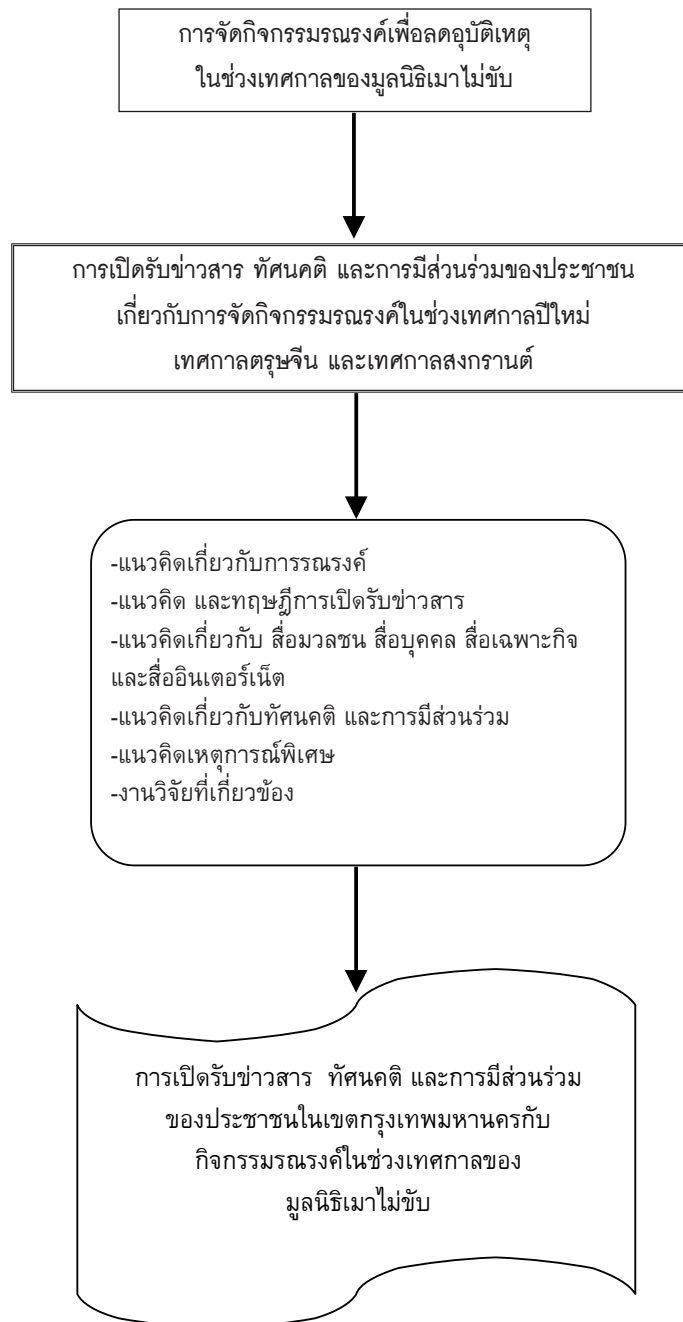
เครื่องมือสื่อสารทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ อาทิ
วิทยุ โทรทัศน์ หรือสื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น
จุลสาร จดหมายข่าว แผ่นพับ และแผ่นปลิว
 เป็นต้น (วิรัช ลภรัตน์กุล, 2549)

หลักการจัดเหตุการณ์พิเศษให้ได้ผล

การจัดกิจกรรมพิเศษที่ประสบผลสำเร็จ

จำเป็นที่จะต้องยึดหลักการที่ว่า แปลก คือ
การจัดกิจกรรมที่มีลักษณะพิเศษไม่ซ้ำใคร ใหม่
คือ กิจกรรมที่ทำเป็นครั้งแรกในเมืองไทยได้
ยิ่งดี ใหญ่ คือ กิจกรรมที่มีความยิ่งใหญ่
มีความสำคัญ และมีคนมาร่วมงานมากมาย
ดัง คือ กิจกรรมที่จะต้องมีการประชาสัมพันธ์
ให้เป็นที่รับรู้ก่อนที่กิจกรรมจะเกิดขึ้น (วิภา
ประดิษฐ์ผลพานิช, 2549)

กรอบการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ทศนคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ” เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดย การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยจะเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน ซึ่งเป็นประชากรที่อยู่ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 15 ปี จนถึง 60 ปี โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ด้วยการใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling) โดยจับฉลากเลือกจากเขตพื้นที่ในกรุงเทพมหานครออกมา 10 เขต คือ เขตปทุมวัน เขตบางซื่อ เขตปญาไท เขตห้วยขวาง เขตดอนเมือง เขตมีนบุรี เขตลาดพร้าว เขตดินแดน เขตทวีวัฒนา เขตสวนหลวง จากนั้นก็ใช้วิธีการสุ่มแบบกำหนดจำนวนตัวอย่าง โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละเขตพื้นที่จำนวนเท่าๆ กัน คือ เขตละ 45 คน และในแต่ละเขตพื้นที่ที่กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

เกณฑ์การวัดตัวแปร

การวิจัยในครั้งนี้จะประกอบไปด้วยตัวแปร คือ การเปิดรับข่าวสาร ทศนคติ และการมีส่วนร่วม โดยในแต่ละตัวแปรจะมีระดับคะแนนตั้งแต่ 1 2 3 4 และ 5 คะแนน จากนั้นก็นำคะแนนที่ได้ในแต่ละตัวแปรมาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปรความหมาย ดังนี้

คะแนนระหว่าง 1.00-1.50 มีการเปิดรับข่าวสาร มีทศนคติ และมีส่วนร่วม เกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล ในระดับต่ำมาก

คะแนนระหว่าง 1.51-2.50 มีการเปิดรับข่าวสาร มีทศนคติ และมีส่วนร่วม เกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล ในระดับต่ำ

คะแนนระหว่าง 2.51-3.50 มีการเปิดรับข่าวสาร มีทศนคติ และมีส่วนร่วม เกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล ในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 3.51-4.50 มีการเปิดรับข่าวสาร มีทศนคติ และมีส่วนร่วม เกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล ในระดับสูง

คะแนนระหว่าง 4.51-5.00 มีการเปิดรับข่าวสาร มีทศนคติ และมีส่วนร่วม เกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล ในระดับสูงมาก

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

1. ข้อมูลคุณลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 450 คน ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง ร้อยละ 51.6 มีอายุระหว่าง 21-25 ปี ร้อยละ 18.0 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 42.4 เป็นนิสิต นักศึกษา ร้อยละ 25.1 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 10,000-20,000 บาท ร้อยละ 31.3 และมีสถานภาพโสด ร้อยละ 62.0

2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลปีใหม่ โดยผ่านสื่อหลัก

ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อสติกเกอร์ “เมาไม่ขับ” มากที่สุด รองลงมา คือ สื่อสติกเกอร์ “ด้วยรัก ห่วงใย ไม่อยากให้ใครเป็นเหยื่อ” มีปริมาณการเปิดรับอยู่ในระดับปานกลาง และสื่อแผ่นพับ “เมาไม่ขับ เพื่อลดอุบัติเหตุยานยนต์” มีปริมาณการเปิดรับอยู่ในระดับปานกลาง

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรม

รณรงค์ในช่วงเทศกาลตรุษจีน โดยผ่านสื่อหลักที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อสติกเกอร์ “เมาไม่ขับ” มากที่สุด รองลงมา คือ สื่อแผ่นพับ “เมาไม่ขับ เพื่อลดอุบัติเหตุยานยนต์” มีปริมาณการเปิดรับอยู่ในระดับปานกลาง และสื่อแผ่นพับ “เมาไม่ขับ” มีปริมาณการเปิดรับอยู่ในระดับปานกลาง

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรม

รณรงค์ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ โดยผ่านสื่อหลักที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อสติกเกอร์ “เมาไม่ขับ” มากที่สุด รองลงมา คือ สื่อแผ่นพับ “เมาไม่ขับ” มีปริมาณการเปิดรับอยู่ในระดับสูง และสื่อสปรอยรณรงค์เมาไม่ขับ เสียง พระพยอม กัลป์ยาโน มีปริมาณการเปิดรับอยู่ในระดับปานกลาง

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรม

รณรงค์ในช่วงเทศกาลปีใหม่ เทศกาลตรุษจีน และเทศกาลสงกรานต์ โดยผ่านสื่อรองที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อสติกเกอร์ “เมาไม่ขับ ไม่ขับเวลาเมา เพื่อตัวเรา และเพื่อนร่วมทาง” มากที่สุด รองลงมา คือ สื่อโปสเตอร์ “เมาไม่ขับ หลวงพ่อคุณ”

มีปริมาณการเปิดรับอยู่ในระดับสูง และสื่อบุคคล คือ คุณ คริสโตเฟอร์ แจ็ค เบญจกุล มีปริมาณการเปิดรับอยู่ในระดับสูง

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์

ในช่วงเทศกาลปีใหม่ เทศกาลตรุษจีน และเทศกาลสงกรานต์ โดยผ่าน สื่อข้อความรณรงค์ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสาร จาก สื่อข้อความรณรงค์ “สงกรานต์นี้คุณ จะกลับบ้านไหน บ้านเกิด หรือบ้านเก่า” มากที่สุด รองลงมา คือ สื่อข้อความรณรงค์ “ปีใหม่ปลอดภัย รวมพลังไทย เมาไม่ขับ” มีปริมาณการเปิดรับอยู่ในระดับสูง และสื่อข้อความรณรงค์ “ให้น้ำใจ ดึกกว่าให้น้ำเมา ปีใหม่ไปให้ถึง” มีปริมาณการเปิดรับอยู่ในระดับสูง

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรม

รณรงค์ในช่วงเทศกาลปีใหม่ เทศกาลตรุษจีน และเทศกาลสงกรานต์ โดยผ่าน สื่อกิจกรรมรณรงค์ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสาร จากสื่อกิจกรรมรณรงค์ “สงกรานต์ ปลอดภัย ปลอดภัย” มากที่สุด รองลงมา คือ สื่อกิจกรรมรณรงค์ “ปีใหม่ปลอดภัย รวมพลังไทย เมาไม่ขับ” มีปริมาณการเปิดรับอยู่ในระดับสูง และสื่อกิจกรรมรณรงค์ “ตรุษจีนเมาแล้วขับ ถูกจับแน่” มีปริมาณการเปิดรับอยู่ในระดับสูง

3.ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชน

ในเขตกรุงเทพมหานครกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ

ทัศนคติที่ดีต่อมูลนิธิเมาไม่ขับในการ

จัดกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อมูลนิธิเมาไม่ขับ ด้านการผลักดันให้มีกฎหมายที่มีผลในทางปฏิบัติในการลดพฤติกรรมเมาแล้วขับ

มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการสร้างกระแสความตื่นตัวแก่สังคมเกี่ยวกับปัญหาอุบัติเหตุจากการดื่มสุรา มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง และด้านการออกกฎหมายให้ผู้ขับขี่ที่เกิดอุบัติเหตุต้องตรวจวัดแอลกอฮอล์ทุกครั้ง มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง

ทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมรณรงค์“ปีใหม่ปลอดภัย รวมพลังไทย เมาไม่ขับ” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมรณรงค์ “ปีใหม่ปลอดภัย รวมพลังไทย เมาไม่ขับ” ด้านการสร้างกระแสความตื่นตัวเกี่ยวกับปัญหาอุบัติเหตุจากการดื่มสุรา มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการใช้รถใช้ถนน มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง และด้านการเปิดโอกาสให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง

ทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมรณรงค์“ตรุษจีนเมาแล้วขับถูกจับแน่” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมรณรงค์ “ตรุษจีนเมาแล้วขับถูกจับแน่” ด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนไม่ขับรถขณะเมาสุรา มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการสร้างกระแสความตื่นตัวเกี่ยวกับปัญหาอุบัติเหตุจากการดื่มสุรา มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง และด้านการทำให้เห็นว่า พฤติกรรมเมาแล้วขับ ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมไทย มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง

ทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมรณรงค์“สงกรานต์ปลอดภัย ปลอดภัย” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมรณรงค์ “สงกรานต์ ปลอดภัย ปลอดภัย” ด้านการเปิดโอกาสให้สาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการสร้างกระแสความตื่นตัวเกี่ยวกับปัญหา

อุบัติเหตุจากการดื่มสุรา มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง และด้านการสร้างความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการใช้รถใช้ถนน มีทัศนคติอยู่ในระดับสูง

4. ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นหนึ่งในสมาชิกผู้เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมรณรงค์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

มุมมองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ “ปีใหม่ปลอดภัย รวมพลังไทย เมาไม่ขับ” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีมุมมองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ “ปีใหม่ปลอดภัย รวมพลังไทย เมาไม่ขับ” ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจะทำให้กิจกรรมนี้มีการพัฒนามากขึ้น มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเมาแล้วขับได้ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูง และด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมสามารถสร้างจิตสำนึกในการใช้รถใช้ถนนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูง

มุมมองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ “ตรุษจีนเมาแล้วขับถูกจับแน่” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีมุมมองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ “ตรุษจีนเมาแล้วขับถูกจับแน่” ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมในการ

ตัดสินใจจะทำให้กิจกรรมนี้มีการพัฒนามากขึ้นมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาแล้วจับได้ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูง และด้านการมีส่วนร่วมในการพูดคุยกับบุคคลใกล้ชิดเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

มุมมองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ “สงกรานต์ ปลอดภัย ปลอดภัย” ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีมุมมองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ “สงกรานต์ ปลอดภัย ปลอดภัย” ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมทำให้เข้าใจถึงลักษณะของกิจกรรมรณรงค์นี้มากขึ้น มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมาแล้วจับได้ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูง และด้านการเข้าไปมีส่วนร่วมสามารถสร้างจิตสำนึกในการใช้รถใช้ถนน มีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูง

2. การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing)

เกณฑ์การจัดระดับค่าสหสัมพันธ์และระดับความสัมพันธ์ของสมมติฐานในแต่ละข้อมีดังนี้

1.1 ค่าสหสัมพันธ์ที่ 0.20 หรือต่ำกว่า มีระดับความสัมพันธ์ต่ำมาก

1.2 ค่าสหสัมพันธ์ที่ 0.21 ถึง 0.40 มีระดับความสัมพันธ์ต่ำ

1.3 ค่าสหสัมพันธ์ที่ 0.41 ถึง 0.60 มีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง

1.4 ค่าสหสัมพันธ์ที่ 0.61 ถึง 0.80 มีระดับความสัมพันธ์สูง

1.5 ค่าสหสัมพันธ์มากกว่า 0.80 มีระดับความสัมพันธ์สูงมาก

สมมติฐานที่ 1 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล

ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ต้องการ		ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน	P
การเปิดรับข่าวสาร	ทัศนคติ	.569*	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์ทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อที่ 1 โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในเชิงบวก และความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขต

กรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล

ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ต้องการ		ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน	P
การเปิดรับข่าวสาร	การมีส่วนร่วม	.249*	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในเชิงบวก และความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ

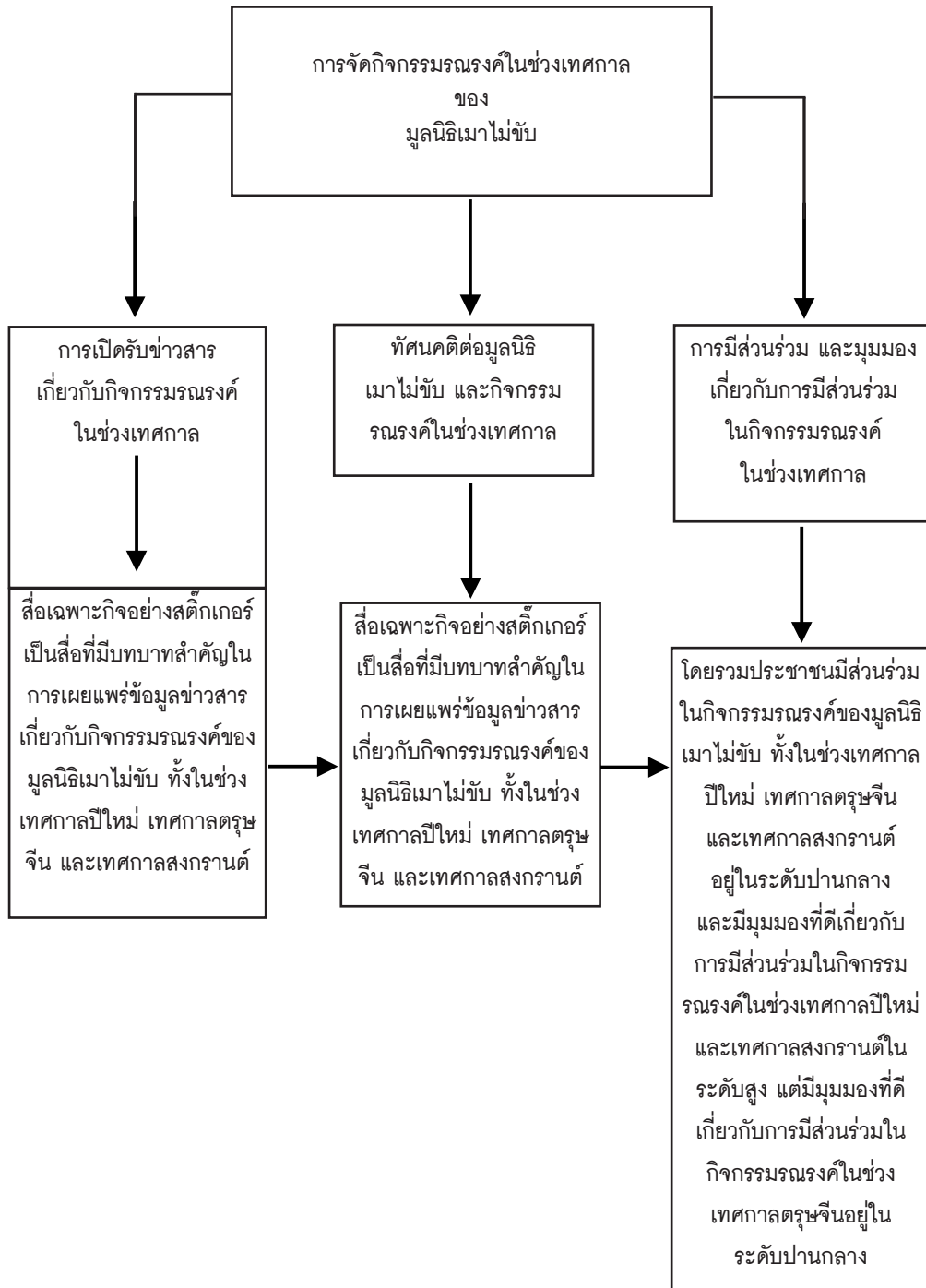
สมมติฐานที่ 3 ทศนคติเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล

ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ต้องการ		ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน	P
ทัศนคติ	การมีส่วนร่วม	.216*	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นไปในเชิงบวก และความสัมพันธ์ดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำ

ทั้งนี้จากผลการวิจัย “การเปิดรับข่าวสารทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ” ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นแผนภาพงานวิจัยได้ ดังนี้

อภิปรายผลการวิจัย

1. การเปิดรับข่าวสารของประชาชนใน เขตกรุงเทพมหานครกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วง เทศกาลของมูลนิธิตะมาไม่ขับ

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล จาก สติกเกอร์ สูงสุด ทั้งในช่วงเทศกาลปีใหม่ เทศกาลตรุษจีน และเทศกาลสงกรานต์ เนื่องจาก สื่อสติกเกอร์ เป็นสื่อที่ทางมูลนิธิตะมาไม่ขับใช้ในกิจกรรมรณรงค์เป็นประจำ เป็นสื่อที่มีความเก่าแก่ เป็นสื่อที่มีการออกแบบที่สามารถดึงดูดความสนใจได้พอสมควร และยังถูกนำมาใช้อย่างต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมรณรงค์ทุกครั้ง และทุกกิจกรรม จึงอาจเป็นไปได้ที่สื่อประเภทนี้จะเป็นสื่อที่ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล ในลำดับสูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ หริสุดา บัณฑวนันท์ (2544) ที่ศึกษาเรื่อง การสื่อสารและเครือข่ายการรณรงค์ “มาไม่ขับ” ที่พบว่า สื่อเฉพาะกิจอย่าง สติกเกอร์ เป็นสื่อที่ถูกผลิตขึ้นเพื่อนำเสนอเนื้อหาเฉพาะ และมุ่งไปยังกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม โดยที่การเลือกใช้สื่อผสมเอื้ออำนวยให้ผู้ทำโครงการรณรงค์สามารถนำเสนอเนื้อหาของสารเฉพาะให้แก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับข่าวสารโดยตรง ตลอดจนได้รับความรู้อย่างถูกต้อง และปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของโครงการได้อย่างถูกต้อง

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล จาก สื่อแผ่นพับ รองลงมา เป็นอันดับที่ 2 ตามลำดับ ทั้งในช่วงเทศกาลปีใหม่ เทศกาลตรุษจีน และเทศกาลสงกรานต์

เนื่องจาก สื่อแผ่นพับ เป็นสื่อที่ทางมูลนิธิตะมาไม่ขับนำมาใช้อย่างต่อเนื่องในการดำเนินงานด้านการรณรงค์ ตลอดจนแจกจ่าย หรือเผยแพร่ให้แก่ประชาชนเป็นประจำอยู่แล้ว นอกจากนี้แล้ว ประชาชน หรือหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่มีความประสงค์จะรับสื่อแผ่นพับ ก็สามารถติดต่อขอรับได้ตลอดเวลา และที่สำคัญที่สุด คือ การมีหน่วยงานที่มีความสำคัญทางสังคมอย่าง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือสสส. เข้ามาให้ความร่วมมือในการผลิต และเผยแพร่ สื่อแผ่นพับ ร่วมกับทางมูลนิธิตะมาไม่ขับอีกด้วย จึงอาจเป็นไปได้ที่สื่อประเภทนี้จะเป็นสื่อที่ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล ในลำดับรองลงมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณฯ งามขาว (2543) ที่ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตามกฎจราจรของประชาชนคนเดินเท้าในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกฎจราจรจาก โปสเตอร์ มากที่สุด รองลงมา คือ การดู หรืออ่านแผ่นพับ คู่มือกฎหมายจราจร และเว็บไซต์ ตามลำดับ

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล จาก สื่อโปสเตอร์ ในลำดับรองลงมา เป็นอันดับที่ 3 ทั้งในช่วงเทศกาลปีใหม่ เทศกาลตรุษจีน และเทศกาลสงกรานต์ เนื่องจาก สื่อโปสเตอร์ เป็นสื่อที่ทางมูลนิธิตะมาไม่ขับใช้ในกิจกรรมรณรงค์เป็นประจำ และถูกนำมาใช้อย่างต่อเนื่องในการจัดกิจกรรมรณรงค์ นอกจากนี้แล้ว ทางมูลนิธิตะมาไม่ขับได้นำสื่อบุคคลอย่าง หลวงพ่อคุณ ซึ่งเป็นสื่อบุคคลที่ประชาชนให้ความเคารพ ศรัทธา และเลื่อมใส

เข้ามาเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อโปสเตอร์ เพื่อเตือนสติ สร้างความตระหนักและทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของปัญหาอุบัติเหตุในช่วงเทศกาลมากขึ้น จึงอาจเป็นไปได้ที่สื่อประเภทนี้จะเป็นสื่อที่ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล ในลำดับรองลงมาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ (2549) ที่ศึกษาเรื่อง เมาไม่ขับก้าวจากวันวานสู่วันนี้และก้าวไปในวันหน้า ที่พบว่า มุลนิธิเมาไม่ขับได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสื่อเป็นภาพโปสเตอร์ขนาดเล็กเป็นรูปถ่ายของหลวงพ่อบุญในท่านั่งยองๆ อันเป็นสัญลักษณ์ประจำตัวหลวงพ่อบุญ พร้อมด้วยข้อความซึ่งเขียนด้วยลายมือ และสำนวนภาษาของหลวงพ่อบุญเป็นสีฟ้าว่า “เมาไม่ขับเด้อ” เพื่อกระตุ้นให้บุคคลหลีกเลี่ยงพฤติกรรมการขับรถภายหลังการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.ทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพ

มหานครกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีทัศนคติที่ดีต่อมูลนิธิเมาไม่ขับในการจัดกิจกรรมรณรงค์ ทั้งในช่วงเทศกาลปีใหม่ เทศกาลตรุษจีน และเทศกาลสงกรานต์ ด้านการผลักดันให้มีกฎหมายที่มีผลในทางปฏิบัติในการลดพฤติกรรมเมาแล้วขับ ในลำดับสูงสุด เนื่องจาก การจัดกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ มีเป้าหมายหลายประการด้วยกัน แต่การหยุดคนเมา หรือผู้ที่มีพฤติกรรมเมาแล้วขับ ก็เป็นหนึ่งในเป้าหมายของทางมูลนิธิเมาไม่ขับ ในการจัดกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลดังนั้น การที่จะหยุดคนเมา หรือผู้ที่มีพฤติกรรมเมาแล้วขับได้นั้น บางครั้งมีความจำเป็นที่จะต้อง

อาศัยการกำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆเข้ามาเกี่ยวข้อง การผลักดันให้มีกฎหมายที่มีผลในทางปฏิบัติในการลดพฤติกรรมเมาแล้วขับ ก็กลายเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะบางครั้งการวางกฎเกณฑ์ขึ้นมา และให้เป็นบรรทัดฐานของสังคม ก็ถือเป็นเรื่องที่ดี และเหมาะสมที่ทุกคนในสังคมจะต้องถือปฏิบัติร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ (2549) ที่ศึกษาเรื่อง เมาไม่ขับก้าวจากวันวานสู่วันนี้ และก้าวไปในวันหน้า ที่พบว่า มูลนิธิเมาไม่ขับมีบทบาทหลักในการผลักดัน และการบังคับใช้มาตรการต่างๆ ทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ ได้แก่ มาตรการให้ความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มาตรการด้านการควบคุมการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ มาตรการด้านการตรวจวัดแอลกอฮอล์ มาตรการด้านการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุจราจรอันเนื่องจากการดื่มแอลกอฮอล์ และการสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายนำร่อง

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมรณรงค์ ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ ทั้ง กิจกรรมรณรงค์ “ปีใหม่ปลอดภัย รวมพลังไทย เมาไม่ขับ” กิจกรรม รณรงค์ “ตรุษจีนเมาแล้วขับถูกจับแน่” และกิจกรรมรณรงค์ “สงกรานต์ ปลอดภัย” ด้านการสร้างกระแสความตื่นตัวเกี่ยวกับปัญหาอุบัติเหตุจากการดื่มสุรา ในลำดับสูงสุด เนื่องจาก กิจกรรมรณรงค์ “ปีใหม่ปลอดภัย รวมพลังไทย เมาไม่ขับ” กิจกรรมรณรงค์ “ตรุษจีนเมาแล้วขับถูกจับแน่” และกิจกรรมรณรงค์ “สงกรานต์ ปลอดภัย” ล้วนแล้วแต่เป็นกิจกรรมที่อาจจะมีมีความสำคัญในการที่จะสามารถสร้างกระแสความตื่นตัวให้แก่ประชาชนในด้านการใช้รถ

ใช้ถนน โดยที่การสร้างความตื่นตัวนั้น อาจแสดงให้เห็นประชาชนเห็นในเชิงของความกลัว หรือการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการช่วยกันระมัดระวังอุบัติเหตุ ตลอดจนการแสดงให้เห็นถึง ผลดี หรือผลเสีย ที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาเกี่ยวกับปัญหาอุบัติเหตุจากการดื่มสุรา จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถสร้างกระแสความตื่นตัวแก่ประชาชนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ (2549) ที่ศึกษาเรื่อง เมาไม่ขับก้าวจากวันวานสู่วันนี้ และก้าวไปในวันหน้า ที่พบว่า มูลนิธิเมาไม่ขับ เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีบทบาทด้านการสร้างความตื่นตัวให้กับสาธารณชน และผู้กำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อผลักดันให้เกิดการแก้ไขปัญหาคอขวดอุบัติเหตุจราจรที่มีสาเหตุมาจากการเมาแล้วขับ

3.การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ ทั้งในช่วงเทศกาลปีใหม่ เทศกาลตรุษจีน และเทศกาลสงกรานต์ ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นหนึ่งในสมาชิกผู้เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ ในลำดับสูงสุด เนื่องจาก การจัดกิจกรรมรณรงค์ของมูลนิธิเมาไม่ขับในแต่ละกิจกรรมเป็นกิจกรรมรณรงค์เพื่อสังคม ดังนั้นประชาชนส่วนใหญ่ย่อมที่จะอยากเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมรณรงค์เหล่านั้น เพราะการจัดกิจกรรมใดๆ ก็แล้วแต่หากกิจกรรมนั้นๆ เป็นกิจกรรมที่ส่งผลในระดับสังคม กิจกรรมเหล่านั้นย่อมได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีเสมอ ในส่วนของกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ ก็เช่นเดียวกัน ประชาชนส่วน

ใหญ่ก็ย่อมอยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง โดยการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกิจกรรมรณรงค์ของมูลนิธิเมาไม่ขับได้นั้น ประชาชนต้องเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกเสียก่อน เพราะถือได้ว่าการเข้ามาเป็นสมาชิก เป็นหนึ่งในระดับการมีส่วนร่วม จึงจะถือได้ว่ามีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ของมูลนิธิอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของ Lee.J.Cary (1970:147) ที่กล่าวว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วม อาจจะแบ่งตามบทบาทหรือหน้าที่ของผู้เข้าร่วม โดยที่การเข้ามาเป็นสมาชิก (Membership) ถือเป็นบทบาท และหน้าที่หนึ่งของการเข้ามามีส่วนร่วม บุคคลจะเข้ามามีบทบาท หรือหน้าที่อย่างแท้จริงนั้น ต้องเข้ามาเป็นสมาชิกก่อนเป็นอันดับแรก

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีมุมมองที่ดีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ ทั้ง กิจกรรมรณรงค์ “ปีใหม่ปลอดภัยรวมพลังไทย เมาไม่ขับ” กิจกรรมรณรงค์ “ตรุษจีนเมาแล้วขับถูกจับแน่” และกิจกรรมรณรงค์ “สงกรานต์ ปลอดภัย ปลอดภัย” ด้านการเข้ามามีส่วนร่วมสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเมาแล้วขับได้ ในลำดับสูงสุด เนื่องจาก การที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนได้นั้น บางครั้งมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยสื่อกลางที่สำคัญ หากมองในแง่ของกิจกรรมรณรงค์ ทั้ง 3 กิจกรรม ถือเป็นสื่อกลางที่สำคัญในการที่จะจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม และเมื่อประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมแล้ว ก็ใช้กิจกรรมดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการให้ข้อมูลต่างๆ แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่คาดหวัง โดยที่สิ่งที่สื่อสารออกไปนั้น อาจจะเป็นทั้งในเชิงบวก และเชิงลบ

ที่จะสามารถกระตุ้นให้ประชาชนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยอาจจะต้องคำนึงถึงความจำเป็น หรือเงื่อนไขของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญชัย เจริญลาภติก (2539) ที่ศึกษาเรื่อง กระบวนการรณรงค์ทางการสื่อสารเพื่อสังคม “โครงการถนนสีขาว” ที่พบว่า โครงการ “ถนนสีขาว” เป็นกิจกรรมการให้ข้อมูลความรู้ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายในที่สุด ทั้งนี้โดยอาศัยกลยุทธ์ต่างๆ ที่สำคัญในหลายด้าน คือ รูปแบบการกระตุ้น ซึ่งมีทั้งการสร้างเนื้อหาเพื่อกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความกลัว ให้เหตุผล ตลอดจนใช้กลุ่มอ้างอิงในการจูงใจกลุ่มเป้าหมายโดยมีกลยุทธ์การกระตุ้นให้เกิดความกลัวต่อผู้รับสารเป้าหมายส่วนใหญ่

สมมติฐานที่ 1 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ

กิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล

การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิง

บวกกับทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล ในการนี้ผู้วิจัย คาดการณ์ว่า ประชาชนที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลในปริมาณมาก ย่อมที่จะมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนได้เล็งเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล เป็นข่าวสารที่มีประโยชน์ควรให้ความสนใจ เนื่องจากการรณรงค์ในช่วงเทศกาลต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับการลดอุบัติเหตุ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรง

เมื่อประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวอย่างลึกซึ้งแล้ว ก็จะสามารถส่งผลให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลตามมาด้วย จึงอาจเป็นไปได้ว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของประชาชนจะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาทีณี วิษณุานุโรจน์ (2544) ที่ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และประสิทธิผลของโครงการประชาร่วมใจป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการประชาร่วมใจป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติต่อปัญหาของโรคไข้เลือดออก

สมมติฐานที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ

กิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล

การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิง

บวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล ในการนี้ผู้วิจัย คาดการณ์ว่า ประชาชนที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลในปริมาณมาก ย่อมที่จะมีโอกาสในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เมื่อประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลแล้ว อาจส่งผลทำให้ประชาชนเกิดแรงบันดาลใจในการที่อยากจะเข้าไปมีส่วนร่วม

ร่วมในกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลก็เป็นได้ หากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ เป็นข้อมูลข่าวสารที่มีความถูกต้อง น่าสนใจ และทำให้ประชาชนคิดแล้วว่า การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ดังกล่าวจะก่อให้เกิดผลดีแต่ตนเอง ประชาชนก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น จึงอาจเป็นไปได้ที่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของประชาชน จะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ ในช่วงเทศกาล สอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของ เพ็ญจันทร์ สุทธิพิเชษฐกุล (2534) ที่ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม การเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะและพฤติกรรม ในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อวิทยุ โทรทัศน์ วารสาร/ นิตยสาร มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

สมมติฐานที่ 3ทัศนคติเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล

ทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล ในการนี้ผู้วิจัย คาดการณ์ว่า ประชาชนที่มีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมาก ย่อมที่จะมีโอกาสในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวกับ กิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เมื่อประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล อยู่แล้วว่าเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ทั้งต่อตนเอง และต่อสังคม ขึ้นตอนต่อมา ที่ประชาชนจะ

กระทำก็คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์นั้นอย่างแท้จริง โดยความรู้สึกครั้งแรกของประชาชนกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ อาจเป็นเพียงความรู้สึกที่อยากจะลองดูว่า กิจกรรมดังกล่าวเป็นอย่างไร เมื่อได้เข้าไปมีส่วนร่วมแล้ว ตนเองจะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง สุดท้ายเมื่อประชาชนได้ทราบแล้วว่า กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์จริงๆ และบวกกับการที่ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมรณรงค์อยู่แล้ว ก็จะส่งผลให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์นั้นอย่างจริงจัง และเป็นไปอย่างต่อเนื่องในที่สุด จึงอาจเป็นไปได้ที่ทัศนคติเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของประชาชนจะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล สอดคล้อง กับงานวิจัยของ เศรษฐาภรณ์ สืบสุริย์กุล (2544) ที่ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ลดมลพิษทางอากาศของผู้ใช้รถยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่พบว่า ทัศนคติต่อโครงการรณรงค์ลดมลพิษทางอากาศมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ลดมลพิษทางอากาศของผู้ใช้รถยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สื่อสติกเกอร์ เป็นสื่อที่ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล สูงสุด เมื่อเทียบกับสื่อประเภทอื่นๆ ดังนั้น ทางมูลนิธิฯ ควรมีการพัฒนาสื่อสติกเกอร์ มากขึ้นไปอีก เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำของประชาชนยิ่งขึ้น และหากทางมูลนิธิฯ ต้องการให้ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยว

กับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลโดยผ่านสื่อทุกประเภทที่ใช้ในการรณรงค์อย่างทั่วถึง ควรมีการวางแผนการใช้สื่อที่ให้ความสำคัญกับสื่อทุกประเภท มีการออกแบบสื่อที่มีความโดดเด่นแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะต้องสามารถดึงดูดความสนใจของประชาชนได้

2.ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยว

กับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลโดยผ่านสื่อรอง อย่าง สื่อเฉพาะกิจ สื่อบุคคล และสื่อมวลชน อยู่ในระดับสูง ซึ่งแตกต่างจากสื่อรอง อย่าง สื่ออินเทอร์เน็ต ที่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น มูลนิธิฯ จึงควรมีการพัฒนาหรือออกแบบเว็บไซต์ ให้มีความน่าสนใจมากขึ้น ทั้งในด้านเนื้อหาควรมีความครบครัน และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ในทุกด้าน หากต้องการทราบเกี่ยวกับมูลนิธิฯ ตลอดจนควรมีการเพิ่มช่องทางการสื่อสารอย่าง เฟสบุ๊ก ทวิตเตอร์ ฯลฯ เข้ามาด้วยก็จะเพิ่มประสิทธิภาพมากขึ้น

3.ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารจาก

สื่อข้อความรณรงค์ ในช่วงเทศกาลปีใหม่ และเทศกาลสงกรานต์ อยู่ในระดับสูง ซึ่งแตกต่างจากสื่อข้อความรณรงค์ ในช่วงเทศกาลตรุษจีน ที่อยู่ในระดับปานกลาง มูลนิธิฯ จึงควรมีการผลิต สื่อข้อความรณรงค์ในช่วงเทศกาลตรุษจีนเพิ่มขึ้น โดยการผลิตสื่อข้อความรณรงค์ จะต้องเป็นสื่อข้อความรณรงค์ที่มีความโดดเด่นมากพอ เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อข้อความรณรงค์ที่ใช้ในการรณรงค์ในช่วงเทศกาลปีใหม่ และเทศกาลสงกรานต์

4.สื่อกิจกรรมรณรงค์ซึ่งประกอบไป

ด้วย สื่อกิจกรรมรณรงค์ “ปีใหม่ปลอดภัยรวมพลังไทย เมาไม่ขับ” สื่อกิจกรรมรณรงค์ “ตรุษจีนเมาแล้วขับถูกจับแน่” และสื่อกิจกรรม

รณรงค์ “สงกรานต์ ปลอดภัย ปลอดภัย” ประชาชนมีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อกิจกรรมรณรงค์ อยู่ในระดับสูง ซึ่งถือได้ว่าเป็นผลดีต่อทางมูลนิธิฯ ในการที่จะมีการพัฒนา กิจกรรมรณรงค์ให้มีความโดดเด่น น่าสนใจ และกระตุ้นให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล จนเป็นที่มาของการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์เพิ่มมากขึ้น

5.ทัศนคติที่ประชาชนมีต่อกิจกรรม

รณรงค์ “ปีใหม่ปลอดภัย รวมพลังไทย เมาไม่ขับ” กิจกรรมรณรงค์ “ตรุษจีนเมาแล้วขับถูกจับแน่” และกิจกรรมรณรงค์ “สงกรานต์ ปลอดภัย ปลอดภัย” พบว่า ภาพรวมประชาชนมีทัศนคติที่ดี อยู่ในระดับสูง ซึ่งถือได้ว่าเป็นผลดีต่อทางมูลนิธิฯ ในการที่จะมีการพัฒนาให้ดียิ่งๆขึ้นไป ซึ่งในการจัดกิจกรรมรณรงค์ในครั้งต่อไป หากทางมูลนิธิฯ ต้องการให้กิจกรรมรณรงค์ที่จัดขึ้นทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีมากยิ่งขึ้นนั้น ทางมูลนิธิฯ จะต้องเน้นการจัดกิจกรรมรณรงค์ที่กลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจ

6.การมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับ

กิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ ภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น การที่จะสามารถทำให้ประชาชน มีส่วนร่วม อยู่ในระดับสูง ได้นั้นทางมูลนิธิฯ อาจจะต้องทำให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยจะต้องทำให้ประชาชนเห็นผลดีอย่างเป็นรูปธรรมว่า หากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านต่างๆ เหล่านั้นแล้ว จะส่งผลดีต่อประชาชนในด้านใดบ้าง นอกจากนี้แล้วทางมูลนิธิฯ อาจจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ อย่างเต็มที่

7. ด้านมุมมองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ในกิจกรรมรณรงค์ พบว่า ประชาชนมีมุมมอง
ที่ดีในกิจกรรมรณรงค์ “ปีใหม่ปลอดภัย รวม
พลังไทย เมาไม่ขับ” และกิจกรรมรณรงค์
“สงกรานต์ ปลอดภัย ปลอดเหล้า ปลอดภัย” อยู่ในระดับ
สูง ซึ่งแตกต่างจาก กิจกรรมรณรงค์ “ตรุษจีน
เมาแล้วขับถูกจับแน่” อยู่ในระดับปานกลาง ทาง
มูลนิธิฯ ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ การสร้าง
การมีส่วนร่วม โดยอาศัยการออกแบบกิจกรรม
ที่มีความน่าสนใจ สามารถกระตุ้นให้ประชาชน
เห็นความสำคัญของการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม
ในกิจกรรมรณรงค์ “ตรุษจีนเมาแล้วขับถูกจับ
แน่” มากขึ้น โดยจะต้องมีความพิเศษ หรือ
โดดเด่น ไม่น้อยไปกว่า กิจกรรมรณรงค์
“ปีใหม่ปลอดภัย รวมพลังไทย เมาไม่ขับ”
และกิจกรรมรณรงค์ “สงกรานต์ ปลอดเหล้า
ปลอดภัย”

8. สมมติฐานทั้งสามข้อพบว่า ความ
สัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสาร ทศนคติ
และการมีส่วนร่วม ในภาพรวม อยู่ในระดับต่ำ
ดังนั้น ทางมูลนิธิฯ ควรมีการใช้สื่อเพื่อการ
ประชาสัมพันธ์ที่มีความหลากหลาย มีการ
ออกแบบที่น่าสนใจ เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง
สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงมาก
ขึ้นกว่าเดิม ก็จะสามารถทำให้ประชาชนมีการ
เปิดรับข่าวสารเพิ่มมากขึ้น และส่งผลทำให้
ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมรณรงค์ใน
ช่วงเทศกาล และยังเป็นที่มาของการที่จะทำให้
ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์
ในช่วงเทศกาลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ศึกษา
กลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน

10 เขตเท่านั้น ซึ่งประกอบด้วย เขตปทุมวัน
เขตบางซื่อ เขตพญาไท เขตห้วยขวาง เขต
ดอนเมือง เขตมีนบุรี เขตลาดพร้าว เขตดิน
แดน เขตทวีวัฒนา และเขตสวนหลวง ซึ่งผล
การวิจัยที่ได้อาจจะไม่มีครอบคลุมมากนัก ดังนั้น
หากต้องการให้ผลการวิจัยที่ได้มีประสิทธิภาพ
มากขึ้น ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างในจังหวัด
ต่าง ๆ ที่ทางมูลนิธิเมาไม่ขับได้เข้าไปสร้างเครือ
ข่ายในการรณรงค์เมาไม่ขับเพิ่มเติม ก็จะทำให้
ข้อมูลที่ได้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

2. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ศึกษา

เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล
ปีใหม่ การจัดกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล
ตรุษจีน และการจัดกิจกรรมรณรงค์ในช่วง
เทศกาลสงกรานต์ ของมูลนิธิฯ เท่านั้น ดังนั้น
ในการทำวิจัยครั้งต่อไปเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม
รณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิฯ อาจจะนำ
เอากิจกรรมรณรงค์กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง
ที่จัดขึ้นในช่วงเทศกาลใด เทศกาลหนึ่ง มาใช้
เป็นประเด็นในการวิจัย ก็จะทำให้ผลการวิจัยที่
ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยใน

เชิงปริมาณ ที่มุ่งศึกษาถึง ตัวแปรเกี่ยวกับการ
เปิดรับข่าวสาร ตัวแปรเกี่ยวกับทัศนคติ และ
ตัวแปรเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ดังนั้น ในการ
วิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในรูปแบบของงาน
วิจัยในเชิงคุณภาพบ้าง ก็จะทำให้ผลการวิจัย
ที่ได้มีความหลากหลาย มีความถูกต้อง และ
มีความแม่นยำ มากยิ่งขึ้น โดยนอกจากตัวแปร
ทั้ง 3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษางานวิจัยนี้แล้วยัง
มีตัวแปรอื่นๆอีกมากมาย ที่น่าสนใจ และควร
แก่การนำมาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ และการ
ได้รับผลการวิจัยที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิตติ กันภัย และคณะ. (2543). *มองสื่อใหม่ มองสังคมใหม่*. กรุงเทพฯ : เอดิชั่น เพรส โปรดักส์.
- เกศราภรณ์ สืบสุริย์กุล. (2544). *การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในโครงการรณรงค์ ลดมลพิษทางอากาศของผู้ใช้รถยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- จุมพล รอดคำดี. (2532). *สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย เจริญลาภดิolk. (2539). *กระบวนการรณรงค์ทางการสื่อสารเพื่อสังคม โครงการถนนสีขาว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลลดา กิจรินทร์มัยสุข. (2549). *การศึกษาศถานะขององค์ความรู้ด้านการสื่อสารและการมีส่วนร่วมในวิทยานิพนธ์สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาของไทย*. วารสารนิเทศศาสตร์ ฉบับที่ 3 : 32-45.
- เบญจรัตน์ มรรยาทอ่อน. (2544). เทคโนโลยีในอุตสาหกรรมบริการแห่งศตวรรษที่ 21. *จุลสารการท่องเที่ยว ปีที่ 20 ฉบับที่ 1* (มกราคม-มีนาคม).
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ. (2549). *เราไม่خابก้าจากวันวานสู่วันนี้และก้าไปในวันหน้า*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ. (2553). *เราไม่خابกับสังคมไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). *ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พัชนี เขยจรรยา และคณะ. (2538). *แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ : เอลโล่การพิมพ์.
- เพ็ญจันทร์ สุทธิพิเชษฐกุล. (2534). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อ ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2534.

เฟื่องฟ้า คณานุรักษ์. (2530). ปัญหาและข้อจำกัดของพัฒนากรในการทำงานพัฒนาชุมชนตามหลักการ การมีส่วนร่วมของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนราธิวาส.

มูลนิธิเมาไม่ขับ. แผนงานลดอุบัติเหตุทางถนนจากการดื่มแอลกอฮอล์ ปี 2551-2552 โดยมูลนิธิเมาไม่ขับ เสนอสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.

มงคล แก้วจันทร์. (2544). ชีวิตการสื่อสาร : การใช้ไอทีในชีวิตประจำวัน อินเทอร์เน็ต. ปีที่ 6 ฉบับที่ 5.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2531). การพัฒนาชนบทไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วาทีณี วิษณุานุโรจน์. (2544). กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์และประสิทธิผลของโครงการประชาร่วมใจป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

วิภา ประดิษฐ์ผลพานิช. (2549). การจัดกิจกรรมเพื่องานประชาสัมพันธ์. เอกสารประกอบการสอนสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

วิรัช ลภีรัตนกุล. (2549). การประชาสัมพันธ์ ฉบับสมบูรณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิริพรรณ ศรีบุญลือ. (2544). กลยุทธ์การสื่อสารการรณรงค์โครงการร่วมใจเพื่อลดอันตรายจากควันบุหรี่มือสอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชา จันท์เอม. (2524). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

หริสุดา ปันทวนันท์. (2544). เครือข่ายการสื่อสาร และการรณรงค์โครงการเมาไม่ขับ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรนุช งามขาว. (2543). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และการปฏิบัติตามกฎจราจรของประชาชนคนเดินเท้าในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Atkin, Charles K. (1973). **"Instrumental Utilities and Information Seeking"**.

New Model for Mass Communication Research, ed, Peter Clark;
Beverly Hill : SAGE Publication.

Cary, L.J. (1976). **The role of the citizen in C.C. process : Community development** : Seeking.

Klapper, J.T. (1960). **The Effects of Mass Communication**. New York :
The Free Press.

Lazarsfeld, P.F. and Menzel, H. (1968). **Mass Media and Personal Influence**. In Wilbur Schramm(ed). The Science of
Human Communication. New York : Basic Books.

การสื่อสารเพื่อสร้างและธำรงรักษาอัตลักษณ์
ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

Communication for the Formation and
Maintenance of the Identity of Hardcore Music
Fans in Thailand

พัทธ์ศรัณย์ ตนานุประวัติ*

Patsaran Tananuprawat

* นักศึกษาปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* Master's Degree of Arts, Major Development Communication Chulalongkorn University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการก่อตัวและลักษณะของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย การสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย และบทบาทของเครือข่ายการสื่อสารในการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย ในฐานะของกลุ่มผู้รับสารแบบแฟนหรือรสนิยมทางวัฒนธรรม (fan group or taste culture) ภายใต้กรอบแนวคิดเรื่องการสื่อสาร อัตลักษณ์ วัฒนธรรมวัยรุ่น ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ และการเก็บแบบสำรวจ (120 ชุด) ประกอบการสัมภาษณ์เจาะลึก (62 คน)

ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการก่อตัวของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์นั้นเริ่มจากการเป็นแฟนเพลงมีทั้งแบบแฟนเพียงลำพังและแบบกลุ่มเพื่อน ต่อมาแฟนเพลงส่วนหนึ่งได้สลับบทบาทตัวเองให้กลายเป็นผู้ส่งสารด้วยการสร้างวงดนตรีฮาร์ดคอร์ของประเทศไทย ขึ้น หลังจากนั้น วงดนตรีฮาร์ดคอร์ที่อยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน ได้รวมกลุ่มกัน โดยลักษณะของกลุ่มนั้นจะเป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นแบบไม่เป็นทางการคือเป็นเพื่อนกันมาก่อน และคนในวงจะเป็นเพื่อนกับอีกวง ภายหลังจากการได้เข้าร่วมงานคอนเสิร์ตดนตรีฮาร์ดคอร์ ได้รู้จักกับวงดนตรีฮาร์ดคอร์ต่างถิ่นและได้สานสัมพันธ์กัน จึงเกิดเป็นเครือข่ายสร้างวงดนตรีฮาร์ดคอร์ของประเทศไทย ประกอบกับการมีสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตเข้ามามีส่วนอย่างมากในการสร้างเครือข่ายพันธมิตรดนตรีฮาร์ดคอร์ต่างถิ่นและต่างประเทศ ซึ่งช่วยในการสนับสนุนกันและกันตลอดมา

การสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยนั้นเริ่มจากการซึมซับอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์จากต้นกำเนิด และนำมาสร้างอัตลักษณ์ของตนและกลุ่มตน โดยถ่ายทอดออกมาผ่าน 6 ด้านคือ การแต่งกาย ของสะสม ดนตรี วิถีปฏิบัติ รูปแบบการดำเนินชีวิต และภาษา โดยกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์แต่ละกลุ่มนั้นจะมีอัตลักษณ์ด้านการแต่งกายและเนื้อเพลง และรูปแบบดนตรีที่แตกต่างกันไป แต่โดยภาพรวมแล้วแนวคิดและอุดมการณ์ต่าง ๆ ยังคงอยู่ในกรอบแนวคิดเดียวกัน และที่สำคัญยังมีการนิยามความหมายของการเป็นแฟนเพลงผ่านทางการสร้างจิตสำนึกในอัตลักษณ์ร่วมโดยการลบเส้นแบ่งระหว่างความเป็นศิลปินกับแฟนเพลงออก โดยใช้คำที่แสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างคำว่า ครอบครัว พี่น้อง เพื่อนพ้อง เป็นต้น

การสื่อสารเพื่อการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยนั้นได้บูรณาการรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย และเป็นเครือข่ายการสื่อสารแบบทุกช่องทาง ซึ่งเปิดให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม ซึ่งพื้นที่ในการสร้าง แสดง และสืบทอดอัตลักษณ์ที่สำคัญคือ งานคอนเสิร์ตซึ่งเป็นพื้นที่ที่เปิดให้กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์รุ่นใหม่และรุ่นเก่ามีปฏิสัมพันธ์กันก่อให้เกิดซึมซับและถ่ายทอดอัตลักษณ์

ทั้งนี้ในขั้นตอนของการธำรงรักษาอัตลักษณ์นั้นยังประกอบไปด้วยการสร้างอัตลักษณ์ทั้งสมาชิกกลุ่มเดิม และสมาชิกใหม่เพื่อเป็นการหมุนเวียนสมาชิกให้กลุ่มยังคงอยู่ได้ นอกจากนี้อัตลักษณ์ยังมีความเคลื่อนไหวและต้องปรับตัวตลอดเวลาเพื่อความอยู่รอด จึงต้องมีการสร้างอัตลักษณ์ใหม่ที่ยังคงอัตลักษณ์เดิมเสมอ ซึ่งจะเป็นการต่อยอดอัตลักษณ์เพื่อยืนยันอัตลักษณ์ของตนและเป็นการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ให้ยังคงอยู่ต่อไป

คำสำคัญ : การสื่อสาร / ดนตรีฮาร์ดคอร์ / อัตลักษณ์ / แฟน / วัฒนธรรมย่อย

Abstract

This research aims to study the process of hardcore music fan's group formation, their characters and the communication for creating their identity and the role of communication network for maintenance of the identity of their groups, base on the framework of communication identity and youth culture. The data were obtained from documents, participating observation, informal interviews, 120 questionnaires and 62 formal interviews.

The results revealed that the process of hardcore fans group formation started from a single fan and a companion group. Then some of fans became the sender by forming the hardcore music bands. Later, the local hardcore music bands joined together since some of them knew each other and some members of a band were friends of the other's band members. After joining the concerts, they had a chance to meet other hardcore bands and formed the network of Thai hardcore music bands. With the advantage of internet communication, the network of Thai and international hardcore music fans was created and had a boundless supportive connection.

The communication for the formation of the identity of hardcore music fans in Thailand began with receiving identity of the original hardcore music culture and then modified to create their group identity which presented into 6 parts; costume, collection, music, tradition, lifestyle and language. Even though, each group had their own identity but the overall concepts of hardcore music culture were indifferent and they also have a new way to identify themselves as a music fan by the formation of group collective identity and erasing the gap between artists and fans, using word such as brother family and friend.

The communication for the maintenance of the identity of hardcore music fans in Thailand had created different forms and many ways of communication for music fans connection. The important area of making, sharing and sending their identity was the concert where the former and the latter hardcore music fans joined together to conceive and maintain their identity.

The procedure to maintain the identity is to create identity in the old and new group for rotating the group member. Beside the identity has a flow and always adapt itself in order to survive and to create new identity based on the original emphasizing the same identity and maintenance of the identity of the hardcore music fans in Thailand.

Keywords : Communication / Hardcore Music / Identity / Fan / Subculture

1. บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยได้มีการเปิดรับวัฒนธรรมจากต่างประเทศเข้ามาเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะวัฒนธรรมจากประเทศฝั่งตะวันตกผ่านทางสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือ และสื่ออินเทอร์เน็ต หนึ่งในวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทยเป็นเวลายาวนานคือวัฒนธรรมการฟังดนตรีร็อค ซึ่งเข้ามาพร้อมกับการตั้งฐานทัพของทหารอเมริกันในประเทศไทยสมัยสงครามเวียดนามและเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน (ลำเนา เขี่ยมสอาด, 2539) ทั้งยังพัฒนาแตกสาขาออกไปเป็นดนตรีหลายแขนง โดยดนตรีฮาร์ดคอร์เองก็แตกแขนงมาจากดนตรีร็อคเช่นกัน (Steven Blush, 2001)

วัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์เข้ามาในประเทศไทยเป็นเวลานานกว่า 10 ปีแล้ว บทเพลงมีลักษณะเสียงดัง รุนแรงกว่าเพลงร็อคมาก ใช้วิธีการร้องแบบตะโกน รวมไปถึงภาพลักษณ์ของผู้ฟังที่ดูน่าเกรงขามเพราะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีดำ มีรอยสักตามตัวหรือ เจาะอวัยวะต่างๆ เช่น หู หรือคิ้ว จึงถูกต่อต้านจากสังคมเช่นเดียวกับดนตรีที่มีความรุนแรงใกล้เคียงกันอย่างดนตรีเฮฟวีเมทัลที่ถูกสังคมตัดสินว่าเป็นต้นเหตุของความรุนแรง (จิรวาท รักษาติ, 2549) อย่างไรก็ตามแม้ดนตรีฮาร์ดคอร์จะได้รับการนิยามว่าเป็นดนตรีที่ไม่มีสุนทรียภาพ ไม่เป็นที่สนใจของสื่อมวลชนและบริษัทค่ายเพลง ทั้งยังถูกจำกัดพื้นที่ในการรวม

กลุ่ม แต่กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยก็ยังสามารถรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนและทำกิจกรรมร่วมกันได้แก่ การสร้างวงดนตรีเป็นของตนเอง การจัดงานคอนเสิร์ตทั้งไทยและต่างประเทศ โดยปราศจากการสนับสนุนจากสื่อกระแสหลักในสังคม

กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยจึงเป็นกรณีที่น่าสนใจศึกษาในฐานะของคนกลุ่มเล็กในสังคมที่สามารถใช้การสื่อสารในการสร้างและธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มภายใต้ข้อจำกัดต่างๆ ได้จนถึงปัจจุบัน

2. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การสื่อสารเพื่อสร้างและธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย” ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการอธิบายงานวิจัยดังนี้

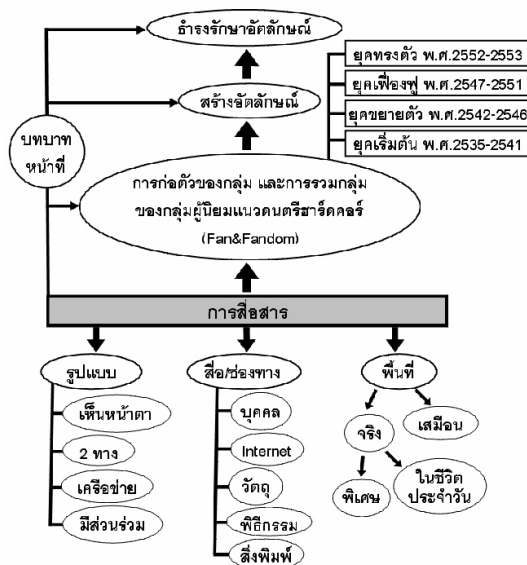
(1) แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารกับอัตลักษณ์

(2) แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่อย

(3) แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มและเครือข่ายการสื่อสาร

(4) แนวคิดเรื่อง “แฟน” และ “แฟนดอม” (Fan & Fandom)

(5) ความเป็นมาของวัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่สามารถนำมาสร้างกรอบการวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบการวิจัย

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะแฝงตัวเสมือนเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ที่เข้าร่วมกิจกรรมคอนเสิร์ต ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ Snowball Technique และ Network Technique โดยให้กลุ่มตัวอย่างเหล่านั้นแนะนำบุคคลที่เกี่ยวข้อง รู้จักคุ้นเคย หรืออยู่ในเครือข่ายเดียวกัน โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือต้องเป็นผู้ที่ติดตามข่าวสารและฟังเพลงฮาร์ดคอร์ติดต่อกันเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 2 ปี โดยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูลดังนี้

1.การเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร งานวิจัย บทความ วารสาร นิตยสาร การฟังเพลง ดุริยทัศน์ รวมถึงเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์

2.การเก็บข้อมูลจากพื้นที่การรวมกลุ่ม

ผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ ได้แก่ ห้องซ้อมดนตรี สวนจตุจักร ลานสเก็ตปากเกร็ด ตะวันนา 2 งานคอนเสิร์ตดนตรีฮาร์ดคอร์ทั้งสิ้น 12 ครั้ง ด้วยการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม

3. การเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล โดยผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล อันได้แก่

3.1แบบสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น

จำนวน120 ชุด

3.2การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ

3.3 การสนทนากลุ่ม และ

4.การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจำนวน

62 คน ดังนี้

4.1ศิลปินดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย จำนวน 29 คน

4.2 แฟนเพลงฮาร์ดคอร์ชาวไทย

จำนวน 16 คน

4.3 ศิลปินดนตรีฮาร์ดคอร์ต่างประเทศ
จำนวน 10 คน

4.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีร็อกอินเตอร์
กราวนด์ จำนวน 4 คน

4.5 ผู้ทำธุรกิจเกี่ยวกับดนตรีร็อกอินเตอร์
กราวนด์ในประเทศไทย จำนวน 3 คน

4. ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถสรุปประเด็น
ต่างๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้
วิจัยจะนำเสนอข้อสรุปโดย แบ่งข้อมูลตาม
วัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1. ความเป็นมาของวัฒนธรรมดนตรี ฮาร์ดคอร์

วัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์เกิดขึ้นครั้งแรก
แรกในประเทศสหรัฐอเมริกาช่วงทศวรรษที่ 80
มีต้นกำเนิดมาจากดนตรีพังค์ (Punk) ซึ่งเกิด
จากกลุ่มของวัยรุ่นที่เบื่อหน่ายต่อระบบทุนนิยม
และกฎเกณฑ์ทางสังคมที่เคร่งครัด จึงก่อให้เกิด
ปฏิกิริยาตอบโต้ด้วยการหลีกหนีจากครอบครัว
เพื่อมารวมกลุ่มกันสร้างกิจกรรมของตนเอง โดย
กลุ่มผู้นิยมดนตรีฮาร์ดคอร์ในยุคแรกนำดนตรี
พังค์แบบดั้งเดิมซึ่งไม่เน้นรายละเอียดทางดนตรี
แต่ให้ความสำคัญที่ความดิบเถื่อน มีเนื้อหา
เกี่ยวกับเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สภาพสังคม
ต่อต้านทุนนิยม และอุตสาหกรรมดนตรีที่เน้น
การปรุงแต่งภาพลักษณ์ศิลปิน มาปรับให้มี
ลักษณะหนักหน่วง รุนแรงยิ่งขึ้น การแต่งกาย
ของนักดนตรีเน้นความเรียบง่าย รวมไปถึงการ
วางตัวแบบสมถะซึ่งแตกต่างจากวิถีชีวิตของ
ศิลปินเพลงร็อกในขณะนั้นที่เข้าไปพัวพันกับยา
เสพติดและผู้หญิง ซึ่งศิลปินวง Minor Threat
คือหนึ่งในวงดนตรีฮาร์ดคอร์ที่มีแนวคิดต่อต้าน
การวางตัวของศิลปินร็อกในยุคนั้นจึงได้เริ่มวิถี

การดำเนินชีวิตที่เรียกว่า Straight Edge หรือ
sXe คือการใช้ชีวิตโดยไม่ข้องเกี่ยวกับสิ่งเสพติด
และประพฤติดินในกาม ซึ่งคนที่เป็นจะนิยมทำ
สัญลักษณ์ตัว X ไว้ที่หลังมือ และต่อมาได้
พัฒนาแนวความคิดการไม่เบียดเบียนผู้อื่นรวมถึง
สัตว์โลกจนกลายเป็น Vegan คือการงดบริโภค
เนื้อสัตว์และหันมาบริโภคผักผลไม้แทน นอก
จากนี้กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ยังทำงาน
ในลักษณะ D.I.Y. หรือ Do It Yourself ซึ่ง
เป็นการทำงานด้วยตนเองทั้งหมดทุกขั้นตอน
โดยไม่พึ่งพานายทุน เป็นการฉีกกฎเกณฑ์ทาง
ดนตรีที่มีมาในอดีต เพราะดนตรีในสมัยนั้น
เป็นอุตสาหกรรมดนตรีของค่ายเพลงและบริษัท
ขนาดใหญ่กระแสหลัก (Mainstream) ซึ่งใช้
อำนาจทางการเงินในการประชาสัมพันธ์ผลงาน
ออกไปตามสื่อต่างๆ ดังนั้นดนตรีฮาร์ดคอร์
จึงได้รับความนิยมเฉพาะกลุ่ม และไม่มีสื่อที่ใช้
ในการประชาสัมพันธ์ แฟนเพลงจึงมีส่วนช่วย
สนับสนุนกลุ่มของตนให้มีความเข้มแข็งขึ้น
ด้วยการผลิตสื่อเองได้แก่ โบปลิว โปสเตอร์
นิตยสารทำมือ (fanzine) โดยใช้วิธีการถ่าย
เอกสาร เป็นต้น แม้ในปัจจุบันดนตรีฮาร์ดคอร์
จะได้รับความนิยมมากขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลง
รูปแบบไปจากเมื่อก่อนบ้างเช่น การทำ
ดนตรีที่เน้นรายละเอียดมากขึ้น รวมถึง
การสังกัดค่ายเพลงใหญ่ทำให้มีสื่อในการ
ประชาสัมพันธ์ แต่สิ่งที่เหมือนเดิมคือกลุ่ม
ผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ยังคงมีแนวคิดต่อ
ด้านระบบทุนนิยมและกฎเกณฑ์ทางสังคม การ
ทำงานด้วยตนเองแบบ D.I.Y. รวมถึงวิถีปฏิบัติ
แบบ Straight Edge และ Vegan ก็ยัง
พบเห็นจนถึงปัจจุบันนี้ แต่ก็มียวงดนตรีฮาร์ด
คอร์ส่วนหนึ่งที่ยังคงปฏิเสธที่จะข้องเกี่ยวกับ
การค้าเพลงและยังคงทำงานทุกขั้นตอนด้วย

ตนเองโดยไม่ได้หวังผลกำไรเพื่อคงจาริตของ
ฮาร์ดคอร์แบบดั้งเดิมให้มากที่สุด

ส่วนที่ 2. กระบวนการก่อตัวและลักษณะของ กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

การเข้ามาของดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

ไทยมาพร้อมกับการเกิดของวงการ “เทปผี” หรือ
เทปผลิตลิขสิทธิ์ ที่เข้ามามีบทบาทในสังคมของ
นักฟังเพลงชาวไทยเมื่อประมาณ 10-15 ปีที่แล้ว
มีศูนย์กลางอยู่ที่สะพานพุทธ โดยเทปผียี่ห้อที่
เป็นที่นิยมที่สุดได้แก่ ยี่ห้อพีค็อก (Peacock)
ซึ่งผลิตเทปผีหลายแนวดนตรีออกมาเป็นจำนวน
มาก และหนึ่งในนั้นคือดนตรีแนวฮาร์ดคอร์
โดยสามารถแบ่งยุคการก่อตัวและลักษณะของ
กลุ่มออกได้เป็น 4 ยุคดังนี้

1. ยุคเริ่มต้น (พ.ศ.2535-2541) คือช่วง

ที่คนฟังเพลงแนวฮาร์ดคอร์ยังเป็นเพียงปัจเจกชน
ไม่มีกลุ่มที่ชัดเจน โดยส่วนมากผู้ฟังในยุคนี้จะ
เป็นเพศชายที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและ
บริเวณชานเมืองเป็นหลัก แต่ยังเรียกชื่อแนวดนตรี
แบบเหมารวมกันอยู่ระหว่างดนตรีแนวนูเมทัล
(Nu Metal)¹ กับฮาร์ดคอร์ เพราะในยุคนี้ยัง
ไม่มีสื่อที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับดนตรีฮาร์ดคอร์ที่
ชัดเจน จึงทำให้เกิดความเข้าใจผิดเรื่องแนว
เพลงอย่างมาก แต่อย่างไรก็ตามในยุคนี้ก็มี
กลุ่มคนบางส่วนที่สามารถแยกแยะดนตรีฮาร์ด
คอร์ออกจากดนตรีที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน
อย่างเมทัล

กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์จะติดตาม

ข่าวสารเกี่ยวกับดนตรีฮาร์ดคอร์ ผ่านทางร้าน

ขายเพลงโดยเฉพาะร้านขายเพลงที่สะพาน
พุทธซึ่งเป็นแหล่งรวมตัวของผู้ที่ชอบฟังดนตรี
ฮาร์ดคอร์ และติดตามข่าวสารบางส่วนผ่าน
ทางนิตยสาร Crossroad ที่นำเสนอดนตรี
หลากหลายแขนง นอกจากจะมีการรวมตัวที่
ร้าน Immortal Bar ซึ่งเป็นผับตั้งอยู่ที่ถนน
ข้าวสารโดยให้วงดนตรีแนวฮาร์ดคอร์ได้มี
โอกาสแสดงคอนเสิร์ต จึงเป็นศูนย์รวมของ
คนฟังเพลงฮาร์ดคอร์กราวด์ได้มารวมตัวกัน
ทำกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ยังมีวงดนตรี
แนวฮาร์ดคอร์ต่างประเทศบางวงที่ได้รับการ
ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนอย่างโทรทัศน์
และวิทยุด้วย

2. ยุคขยายตัว (พ.ศ.2542-2546) คือ

ช่วงสื่ออินเทอร์เน็ตเริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญ
ต่อการแสวงหาและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับดนตรีฮาร์ดคอร์รวมถึงการสานสัมพันธ์
ระหว่างแฟนเพลงฮาร์ดคอร์ด้วยกัน ในยุคนี้จะ
เริ่มรู้จักและศึกษาวัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์
อย่างจริงจัง มีการตั้งวงดนตรีแนวฮาร์ดคอร์
และการตั้งกลุ่มเพื่อสนับสนุนวงดนตรีฮาร์ด
คอร์ด้วยกัน โดยกลุ่มศิลปินดนตรีแนวฮาร์ด
คอร์กลุ่มแรกของประเทศไทยที่ก่อตั้งอย่างเป็นทางการ
คือกลุ่ม Thailand Hardcore ซึ่งอยู่ที่
อำเภอปากน้ำ จังหวัดสมุทรปราการ และกลุ่ม
ปากเกร็ดฮาร์ดคอร์ อยู่ที่อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี โดยสมาชิกในกลุ่มจะเป็นเพื่อน
ที่ชื่นชอบดนตรีแนวเดียวกันและอาศัยอยู่ใน
พื้นที่ใกล้เคียงกัน

¹ Nu Metal หรือ New Metal คือ ดนตรีเมทัลที่อยู่ในกระแส Alternative มีการปรับแต่งซาวนด์ดนตรีให้แตกต่างไปจากวงเมทัลทั่วไป โดยเน้นซาวนด์ที่หม่นและกดประสาทมากกว่า มีการนำเอาวัตถุดิบใหม่ๆ มาผสมเช่น การแร็ป ซาวด์สังเคราะห์ เป็นต้น (อภิรัตน์ รัตนไพฑูรย์ 2547 : 28)

ในยุคนี้สื่ออินเทอร์เน็ตเริ่มเข้ามามีบทบาทในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับดนตรีฮาร์ดคอร์อย่างมาก ทำให้เกิดเว็บบอร์ดและโปรแกรมสนทนาออนไลน์ กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์จากหลายๆแห่งได้มารวมตัวกันเกิดการสร้างเป็นชุมชนเสมือน เมื่อมีความสนิทสนมกันมากขึ้นจึงนัดเจอกันทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ไปชมคอนเสิร์ต หรือตั้งวงดนตรี นอกจากนี้สื่อที่เผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับดนตรีฮาร์ดคอร์ยังเพิ่มขึ้นด้วย โดยมี Fanzine ซึ่งเป็นนิตยสารทำมือของกลุ่มผู้ฟังเพลงฮาร์ดคอร์โดยทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข่าวสารและให้ข้อมูลเกี่ยวกับดนตรีฮาร์ดคอร์ โดยในยุคนี้ได้เริ่มมีแฟชันการแต่งกายแบบกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ของต่างประเทศเข้ามาบ้างแล้ว

3. ยุคเฟื่องฟู (พ.ศ.2547-2551) คือยุคที่มีวงดนตรีแนวฮาร์ดคอร์และกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมาก เป็นผลจากการบทบาทของสื่ออินเทอร์เน็ต ทำให้ผู้ฟังที่เป็นเพศหญิงและผู้ฟังที่อยู่ต่างจังหวัดเพิ่มจำนวนมากขึ้น รวมทั้งยังมีก่อตั้งกลุ่มใหม่ๆขึ้นเป็นจำนวนมาก และมีผู้ทำธุรกิจค่ายเพลงส่วนหนึ่งเล็งเห็นผลประโยชน์และช่องทางในการลงทุนจึงเข้ามาสนับสนุน ทำให้มีการจัดงานคอนเสิร์ตดีขึ้นดนตรีแนวฮาร์ดคอร์ได้รับการเผยแพร่และยอมรับมากขึ้น ทำให้มีคนที่มีความสนใจมากกว่าแต่เดิม หากแต่การแบ่งแยกแนวดนตรีของกลุ่มแฟนเพลงก็เริ่มมีขึ้นตั้งแต่ต้นยุคนี้และเข้มข้นขึ้นตามกาลเวลา

ในยุคนี้อินเทอร์เน็ตยังคงเข้ามามีบทบาทมากโดยเฉพาะ Myspace ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อศิลปินที่ต้องการแสดงผลงานเพลงโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และเว็บไซต์ YouTube ที่เป็นแหล่งเผยแพร่คลิปวิดีโอที่เป็นที่

นิยมอย่างมาก เนื่องจากไม่มีค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่ผลงานทั้งยังเป็นพื้นที่สาธารณะที่เปิดกว้างให้ไม่จำกัดบุคคล สถานที่ และเวลาด้วย ประกอบกับยุคนี้มีผู้ทำธุรกิจเข้ามาให้ความสนใจจึงมีอัตราการเพิ่มของนิตยสาร ร้านจำหน่ายสินค้าเกี่ยวกับดนตรีฮาร์ดคอร์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก

4. ยุคทรงตัว (พ.ศ.2552-2553) จากผลพวงของงานแสดงคอนเสิร์ตที่มีมากขึ้น การแบ่งแยกแนวดนตรีที่ชัดเจน และการเข้ามาของแนวดนตรีอื่น ทำให้กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยบางส่วนหนึ่งเริ่มหันไปสนใจแนวเพลงอื่น บางส่วนก็เริ่มอึดตัวกับการรวมกลุ่มที่ถี่เกินไป รวมถึงกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์รุ่นแรกๆก็ก้าวสู่วัยทำงานทำให้เวลาในการรวมกลุ่มกันน้อยลง ประกอบปัญหาทางเศรษฐกิจที่ทำให้สื่ออย่างนิตยสาร และร้านขายผลงานเพลงหรือคอร์ดอันทรงเกียรตินี้ปิดตัวไป สภาพของวงการจึงอยู่ในระยะทรงตัว แต่จะไม่ยุบตัวเพราะเมื่อสมาชิกเก่าเริ่มห่างเหินไป ก็จะมีสมาชิกใหม่หมุนเวียนเข้ามาเพิ่มอยู่เป็นระยะ

ในปัจจุบันสามารถแบ่งกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีออกได้เป็น 2 กลุ่มหลักๆคือ (1) กลุ่มที่เน้นดนตรีฮาร์ดคอร์อย่างจริงจังประกอบด้วย 4 กลุ่มคือ กลุ่ม Thailand Hardcore กลุ่มปากเกร็ดฮาร์ดคอร์ กลุ่มหนองจอกฮาร์ดคอร์ และกลุ่มพิจิตรฮาร์ดคอร์ (2) กลุ่มอื่นๆที่ไม่ได้เน้นดนตรีแนวฮาร์ดคอร์แต่มีแฟนเพลงฮาร์ดคอร์และวงดนตรีฮาร์ดคอร์เป็นสมาชิกในกลุ่มประกอบด้วย 4 กลุ่มคือ กลุ่ม Siam Old School กลุ่มกังฟู กลุ่ม Strike Crew และกลุ่มอิสระที่ไม่สังกัดกลับกลุ่มใด โดยลักษณะกลุ่มของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย จะเป็นกลุ่มแบบไม่เป็นทางการเกิดขึ้นโดย

ธรรมชาติ ไม่มีกฎตายตัว ไม่มีผู้นำ เป็นเพื่อนที่ชื่นชอบดนตรีแนวฮาร์ดคอร์เหมือนกันมารวมตัวกัน และส่วนหนึ่งเล่นดนตรีด้วยกัน และเมื่อได้รู้จักกับวงดนตรีฮาร์ดคอร์วงอื่นที่อาศัยอยู่ละแวกเดียวกัน จึงรวมตัวกันก่อตั้งกลุ่มขึ้นมา ซึ่งจำนวนสมาชิกในวงดนตรี หรือกลุ่มย่อยจะมีตั้งแต่ 2-5 คน และกลุ่มตามท้องถิ่นจะมีตั้งแต่ 15-40 คน ส่วนกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยนั้นมีจำนวนประชากรประมาณ 500-1,000 คน แต่ละกลุ่มมีจุดประสงค์ในการก่อตั้งกลุ่มคือเพื่อสนับสนุนศิลปินและแนวเพลงที่ตนชื่นชอบ

เมื่อเปรียบเทียบกับแฟนเพลงกระแสหลัก (mainstream) จะพบว่าศิลปินที่มีค่ายเพลงใหญ่สนับสนุนหรือแนวเพลงที่เข้าถึงคนในสังคมได้ง่ายจะมีช่องทางการเผยแพร่ข่าวสารต่างได้มากกว่า จุดนี้ทำให้กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ไม่สามารถสื่อสารแก่นของวัฒนธรรมกับกลุ่มอื่นได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งภาพลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ที่ถูกสื่อมวลชนประกอบสร้างอัตลักษณ์และนำเสนอเพียงบางส่วนทำให้เกิดการเข้าใจผิดว่าเป็นกลุ่มคนอันตราย สอดคล้องกับแนวคิดของ Hebdige (1979) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ภาพตัวแทน (representation) ของวัยรุ่นที่ถูกนำเสนอต่อสื่อมวลชน ในด้านภาพวัยรุ่นที่ชอบสร้างความเดือดร้อน (Trouble Makers) เป็นภาพลักษณ์ของวัยรุ่นที่เกิดในช่วงทศวรรษที่ 60s เป็นช่วงยุคของวัฒนธรรมฮิปปี้ในอเมริกา โดยรูปแบบ

ปฏิบัติทางสังคมที่วัยรุ่นนั้ใช้มากที่สุดคือการแสดงดนตรีเพื่อประท้วงสงครามและการเมืองเป็นต้น สื่อในสมัยนั้นจะนิยมนำเสนอภาพลักษณ์ของวัยรุ่นนั้ว่าเป็นพวกชอบเล่นดนตรีแล้วตีกัน ชอบมั่วสุมกันข้างถนน ทำร้ายตำรวจและทำลายสิ่งของสาธารณะ โดยภาพลักษณ์นี้ถูกสร้างอย่างต่อเนื่องในรายการข่าว (คล้ายกับกรณีเด็กข้างกลของไทย (อ้างใน กาญจนาก้าวเทพ, 2544 : 536) อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือการเข้ามาของสื่อที่เพิ่มจำนวนขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายของธุรกิจนั้น สำหรับดนตรีแนวนี้อาจถือว่าเป็นความรุ่งเรือง แต่สำหรับดนตรีฮาร์ดคอร์กลับทำให้เกิดความเบื่อหน่ายและขบเซาจากความเป็นกระแสนิยมที่มีความเฟื่องฟูและเสื่อมตามกาลเวลา

ลักษณะทางประชากรของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน พบว่ามีประเด็นที่สำคัญที่แสดงถึงอัตลักษณ์ร่วมทางด้านลักษณะ

ประชากรกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยได้ดังนี้

1. เพศจากการสำรวจพบว่ากลุ่มผู้ฟังดนตรีฮาร์ดคอร์ร้อยละ 99 เป็นเพศชาย สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรวุฑฒย์ รักษาติ เรื่องการวิเคราะห์อุดมการณ์ในเพลงสากลแนวเฮฟวีเมทัล² ของวัยรุ่น โดยมุ่งศึกษาในประเด็นรูปแบบของการต่อต้านทางเพศและศาสนา ซึ่งในดนตรี

² เฮฟวีเมทัล (Heavy Metal) คือดนตรีร็อคแขนงหนึ่งที่พัฒนามาจากดนตรีร็อคในช่วงยุค 70s โดยเล่นให้เสียงดังขึ้น หนักหน่วงขึ้น และลดทอนเมโลดี้ลง มีเนื้อเพลงเกี่ยวกับสังคม จินตนาการ ปิศาจ ความชั่วร้าย ด้านมืดของมนุษย์ ปัจจุบันได้พัฒนาแตกแขนงออกไปเป็นจำนวนมาก (อภิรัตน์ รัตนไพฑูรย์ 2547 : 28)

ฮาร์ดคอร์ที่มีรูปแบบใกล้เคียงกับดนตรีเฮฟวีเมทัลมากที่สุดนั้นพบว่าศิลปินฮาร์ดคอร์เองก็แสดงออกในรูปแบบของการต่อต้านเรื่องเพศ ผ่านทางการแสดงออกบนเวทีถึงความเป็นเพศชาย รวมถึงพฤติกรรมในการเข้าชมคอนเสิร์ตก็เป็นการแสดงออกถึงความดุเดือด รุนแรง จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เพลงหญิงจำนวนน้อยขึ้นชอบดนตรีแนวฮาร์ดคอร์ นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ยังพบว่ากลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์เพศหญิงมีทัศนคติเชิงลบต่อเพศเดียวกันและเพศตรงข้ามที่เป็นแฟนเพลงฮาร์ดคอร์ด้วย

2.อายุสามารถแบ่งช่วงอายุของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ได้เป็น 2 กลุ่มคือ วัยรุ่นอายุ 15-20 ปี และ วัยทำงานอายุ 21 ปีขึ้นไป โดยผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ที่มีอายุสูงสุดคือ 43 ปี ซึ่งติดตามผลงานและคลุกคลีอยู่ในวงการดนตรีฮาร์ดคอร์มาเป็นเวลานานกว่า 10 ปีแล้ว อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์แทบทุกคนจะเริ่มฟังดนตรีฮาร์ดคอร์ตั้งแต่เป็นวัยรุ่นอายุ 15-20 ปี เนื่องจากเป็นวัยที่กำลังค้นหาตัวเอง ต้องการเพื่อน ทำให้เปิดรับข่าวสารหรือสิ่งที่แปลกใหม่ได้ง่ายกว่า นอกจากนี้ยังมีความคิดสร้างสรรค์ ชอบค้นหาสิ่งแปลกใหม่และดัดแปลงสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน แม้จะแต่งกายด้วยแฟชั่นแนวเดียวกัน แต่ก็ไม่เหมือนกันเลยทีเดียว

3. ภูมิภานา กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์จะมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเนื่องจากเป็นศูนย์กลางของข่าวสารและแฟชั่นจึงทำให้แนวดนตรีฮาร์ดคอร์สามารถเข้าถึงได้มากกว่าในต่างจังหวัด รวมถึงงานคอนเสิร์ตก็มักจัดขึ้นที่กรุงเทพมหานครด้วย แต่ภายหลังผู้นิยมดนตรีฮาร์ดคอร์ที่อยู่ห่างไกลหรือไม่สามารถมารวมกลุ่มในพื้นที่จริง

ได้ก็สามารถติดตามข่าวสารและรวมกลุ่มในพื้นที่เสมือนหรือสามารถสั่งซื้อสินค้าเพื่อเป็นของสะสมได้ทางอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นสื่อที่ยั่งยืนและเวลาได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามแม้คอนเสิร์ตของแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ก็มักจัดขึ้นในกรุงเทพฯ แต่กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ที่อาศัยอยู่ต่างจังหวัดก็มักเดินทางมารวมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเมื่อเวลาว่างคอนเสิร์ตใหญ่ จะพบเห็นการทักทาย และถามไถ่ถึงการเดินทางและที่พัก นอกจากนี้ยังมีการชวนคนที่มาจากต่างจังหวัดไปพักแรมที่บ้านของตนตามแต่ความสนิทสนมและความสะดวก และในกรณีที่จัดงานที่ต่างจังหวัดอย่างที่พิจิตร ผู้ที่มาจากต่างถิ่นก็จะได้รับคำเชิญชวนให้ไปพักบ้านของเจ้าถิ่น สิ่งเหล่านี้แสดงถึงมิตรภาพและความไว้วางใจซึ่งกันและกันในกลุ่มผู้นิยมดนตรีฮาร์ดคอร์ เนื่องจากเป็นชนกลุ่มน้อยในสังคม การช่วยเหลือกันจึงถือว่าการรักษาเครือข่ายทางสังคมแบบหนึ่ง ซึ่งแนวคิดนี้เป็นแนวคิดพื้นฐานของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ทั่วโลก เพราะจากที่ผู้วิจัยเคยสัมภาษณ์สมาชิกวงดนตรีฮาร์ดคอร์จากสหรัฐอเมริกาชื่อ Alcatraz ก็พบว่าในต่างประเทศก็มีการให้ศิลปินฮาร์ดคอร์ไปพักที่บ้านของอีกฝ่ายในกรณีที่เดินทางมาไกลเช่นกัน สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความคล้ายคลึงกันของอัตลักษณ์ในกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีแนวฮาร์ดคอร์ทั่วโลก

4.สถานภาพทางกสมรสพบว่าส่วนมากมีสถานภาพโสด และจากการสัมภาษณ์เจาะลึกยังพบว่า การมีคู่รักนั้นเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นแฟนเพลงฮาร์ดคอร์เนื่องมาจากการต้องใช้เวลากับครอบครัวทำให้ไม่สามารถมารวมกลุ่มได้บ่อยครั้งเท่าในอดีต

5.ฐานะทางเศรษฐกิจกลุ่มผู้นิยมแนว
ดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยมีฐานะตั้งแต่
ระดับปานกลางจนถึงรากหญ้า แต่ก็ไม่ได้มี
สถานภาพทางเศรษฐกิจที่ย่ำแย่หรือขาดแคลน
เนื่องจากการเล่นดนตรีจำเป็นต้องมีเครื่องดนตรี
ซึ่งมีราคาสูงหรือถ้าเป็นแฟนเพลงก็จะมีการซื้อ
เสื้อผ้าหรือซีดีที่มาจากต่างประเทศ

6. ศาสนา ความเชื่อ กับวัฒนธรรม
ดนตรีฮาร์ดคอร์ พบว่ากลุ่มผู้นิยมแนวดนตรี
ฮาร์ดคอร์ร้อยละ 88.14 นับถือศาสนาพุทธ แต่
ก็มีการดื่มแอลกอฮอล์กันทุกอาทิตย์ นอกจากนี้
การดำเนินชีวิตตามวิถีปฏิบัติของ Straight
Edge โดยจากการสำรวจพบว่า 3 ใน 4 ของ
กลุ่มตัวอย่างได้ลองดำเนินชีวิตตามวิถีของ
Straight Edge มาแล้ว แต่ก็ล้มเลิกในภายหลัง
มีเพียงส่วนน้อยที่ยังคงเป็นอย่างจริงจัง และ
บางส่วนยังเคยยึดถือวิถีปฏิบัติการเป็น Vegan
แต่ทุกคนก็ต้องล้มเลิกเพราะสุขภาพทรุดโทรม
ลง เนื่องจากการงดเว้นเนื้อสัตว์ทำให้ขาดสาร
อาหารที่จะมาบำรุงร่างกาย และเมื่อได้ทบทวน
แนวคิดเรื่อง ศีล 5 ของศาสนาพุทธแล้ว จึง
ตระหนักได้ว่ามีความคล้ายคลึงกัน และนี่ถึง
คำสอนของพระพุทธเจ้าว่า ให้เดินทางสาย
กลางทำให้พวกเขากลับมาบริโภคเนื้อสัตว์อีก
ครั้ง ซึ่งบางส่วนก็หันกลับมาเป็น Straight
Edge ตามเดิม แต่เกือบทั้งหมดจะยุติการ
เป็น Straight Edge ไปด้วยเนื่องจากต้องเข้า
สังคมทำงานทำให้ลำบากต่อการเลือกบริโภค
อาหารและทำกิจกรรมเกี่ยวกับแนวคิดเหล่านี้

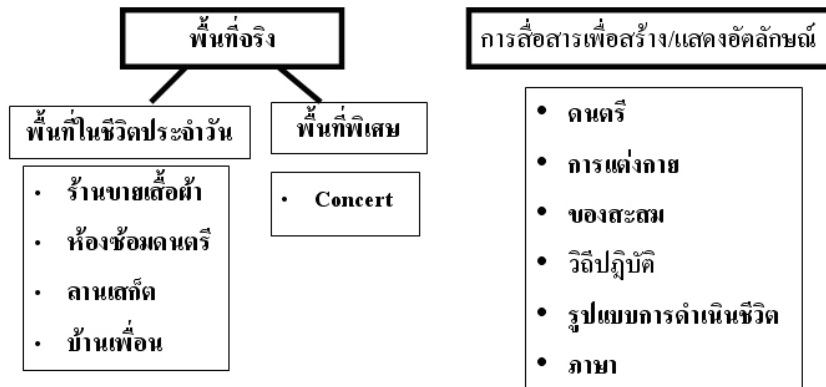
นอกจากนี้ยังมีกลุ่มคนที่ประพัตินเข้าข่าย
Straight Edge แต่ไม่ได้บอกว่าตัวเองเป็น
อย่างไรก็ตามในต่างประเทศมีผู้ที่เป็น Straight
Edge เยอะกว่าประเทศไทยหลายเท่าตัว และ
ยังปฏิบัติเป็นกิจวัตรด้วยความเคร่งครัดจน
กลายเป็นวิถีชีวิต นอกจากนั้นยังมีการติดต่อ
สื่อสารพูดคุยกันระหว่างคนที่ เป็น Straight
Edge และ Vegan เหมือนกันด้วย มีการผลิต
สินค้าที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดนี้ด้วย

ในส่วนประเด็นอื่นๆในระดับการศึกษา
ที่พักอาศัย งานอดิเรก และอาชีพ พบว่ามี
ความหลากหลาย โดยเฉพาะในประเด็นอาชีพที่
พบว่ากลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ใน
ประเทศไทยต้องการทำอาชีพศิลปินฮาร์ดคอร์
เป็นอาชีพหลัก แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถ
ทำได้ ต่างจากศิลปินต่างประเทศที่สามารถทำ
เป็นอาชีพหลักเพราะมีผู้สนับสนุนทั้งแฟนเพลง
และค่ายเพลง แต่ก็ต้องแลกกับการถูกวิพากษ์
วิจารณ์จากผู้ที่ยึดมั่นอุดมการณ์ของดนตรีฮาร์ด
คอร์อย่างแรงกล้า ในเรื่องของการทำวงดนตรี
อย่างอิสระ ไม่สังกัดค่ายเพลง และไม่เข้าไปใน
วงจรอุตสาหกรรมดนตรีของระบบทุนนิยม

ส่วนที่ 3. การสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของ กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

จากการศึกษาวิจัยพบว่าการสื่อสารเพื่อ
สร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ด
คอร์ในประเทศไทยนั้นมีการแสดงผ่านทางพื้นที่
จริงและพื้นที่เสมือนได้ดังนี้

การสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในพื้นที่จริง

ภาพที่ 2 แผนภาพการสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ในพื้นที่จริง

การสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในพื้นที่จริง สามารถแบ่งออกได้ 2 ลักษณะคือ การสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ในงานคอนเสิร์ต และการสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจากการสำรวจพบว่ามีความคล้ายคลึงกัน โดยสามารถแบ่งอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยตามแนวคิดของวีการ์ตัน พันธุ์ฤทธิ์ดำ (2544) เรื่องการแสดงอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมวัยรุ่น โดยผ่านการแสดงสัญลักษณ์ที่แสดงออก 6 ด้านดังนี้

1. ดนตรี เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ดนตรี

ฮาร์ดคอร์มีลักษณะรุนแรงรวดเร็ว เสียงกีตาร์ดัง เสียงร้องตะคอก เนื้อหาจะเกี่ยวกับการเมือง ปัญหาสังคม ความ อยู่ดีชั่วร้าย สิ่งรอบตัว ซึ่งล้วนแล้วแต่นำเหตุการณ์จริงมาเขียน

2. การแต่งกายกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรี

ฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยจะเน้นการแต่งตัวแบบเรียบง่าย โดยมากจะใส่เสื้อยืดที่สกรีนโลโก้ของวงดนตรีแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ที่ตนชื่นชอบ ใส่กางเกงยีนหรือกางเกงทหาร 3 ส่วน สวมรองเท้ากีฬา

ภาพที่ 3 การแต่งกายเมื่อมางานคอนเสิร์ตดนตรีฮาร์ดคอร์

ภาพที่ 4 การแต่งกายในชีวิตประจำวัน

3. ของสะสม (Options) หรือสื่อวัตถุที่กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยนิยมสะสมพบว่าส่วนมากเก็บสะสมเสื้อกรีนชีวอดดนตรีฮาร์ดคอร์ ซีดีเพลง และบัตรงานคอนเสิร์ตดนตรีฮาร์ดคอร์

4. วิถีปฏิบัติ ที่มาจากแนวคิดต่อต้นความไม่เท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงไม่มีการแบ่งแยกระหว่างแฟนเพลงกับศิลปิน การเล่นดนตรีพฤติกรรมกรามีส่วนร่วมในการชมการแสดงดนตรีอย่างการร่วมกันร้องเพลง การชูกำปั้น การปรบมือ การเต้นแบบ Slam Dancing ซึ่งวัฒนธรรมการชมคอนเสิร์ตของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ อาทิ การแท็ค (การที่ผู้เล่นวิ่งเอาหัวโหล่นกัน ซึ่งพบในคอนเสิร์ตดนตรีแนวเฮฟวี่เมทัลด้วย) การมอช (การเต้นที่ผู้เล่นจะเหวี่ยงแขนและขาไปข้างหน้าตามจังหวะดนตรี) การ Circle Pit (การเต้นที่ผู้เล่นจะวิ่งเป็นแถวต่อกันในลักษณะวงกลมล้อมรอบกลุ่มที่มอชอยู่ตรงกลาง) การ Stage Dive (การเล่นที่ผู้เล่นจะขึ้นไปบนเวทีแล้วกระโดดพุ่งลงมาใส่ผู้ชมที่อยู่ด้านล่าง) การ Surf (กิจกรรมที่ผู้ Stage Dive ลงมานอนอยู่บนมือของผู้ชมด้านล่าง ซึ่งผู้ชมด้านล่างจะมีหน้าที่ส่งคนที่อยู่บนมือต่อไป

เรื่อย ๆ) ที่สำคัญที่สุดคือการช่วยเหลือกันและมีน้ำใจซึ่งกันและกัน โดยไม่ถือโทษโกรธเคืองเมื่อเกิดการกระทบกระทั่งกันจากการเต้นแบบ Slam Dancing ในงานคอนเสิร์ต

5. รูปแบบการดำเนินชีวิตกลุ่มผู้นิยม

แนวดนตรีฮาร์ดคอร์เป็นผู้รับสารแบบ Active ที่กระตือรือร้นในการแสวงหาข้อมูลด้วยตนเองเสมอ ซึ่งเป็นสิ่งที่โดดเด่นและสำคัญที่สุดในการสร้างและธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ ที่แตกต่างจากแฟนเพลงแนวอื่นๆ เนื่องจากเพลงฮาร์ดคอร์ไม่ได้ถูกนำเสนอผ่านทางสื่อมวลชนใด ผู้ที่ต้องการฟังจึงต้องมีความพยายามในการค้นคว้าหาข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการก็จะมีต่อการต่อยอดการค้นคว้าต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด นอกจากนี้ผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์บางส่วนยังมีการปฏิบัติตามวิถี Straight Edge กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยส่วนใหญ่ทราบถึงแนวคิดนี้และเป็นที่นิยมอย่างมากในยุคเฟื่องฟู มีกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยเป็นจำนวนไม่น้อยที่ยึดถือรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบ Straight Edge

ภาพที่ 3 การแต่งกายเมื่อมางานคอนเสิร์ตดนตรีฮาร์ดคอร์

ภาพที่ 3 การแต่งกายเมื่อมางานคอนเสิร์ตดนตรีฮาร์ดคอร์

6. ภาษาของกลุ่ม ซึ่งมีลักษณะของ
สำนวนภาษาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ สามารถ
แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภทคือ

(1) ภาษาเฉพาะของกลุ่มหรือคำศัพท์
เฉพาะกลุ่ม เช่น ชื่อวงดนตรีฮาร์ดคอร์ ชื่อท่า
เต้นแบบต่างๆ ของดนตรีฮาร์ดคอร์ ชื่อวิถี
ปฏิบัติต่างๆ อย่าง Straight Edge เป็นต้น

(2) การใช้ภาษาที่สั้นห้วนตรงไปตรงมา
คือภาษาพูดทั่วไปที่แสดงความสนิทสนมของ
คนในกลุ่ม

(3) ภาษาที่แสดงความเป็นตัวตนของ
กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย
หรือคำขวัญต่างๆ ได้แก่ “Thailand Hardcore
Still Alive” “Hardcore is not fashion”
“สาวกฮาร์ดคอร์แรงๆ ไม่ควรพลาด” เป็นต้น

(4) ภาษาแสดงความเป็นอันหนึ่งอัน
เดียวกันของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ใน
ประเทศไทย เช่น “เราคือครอบครัวฮาร์ดคอร์”
“พี่น้องชาวฮาร์ดคอร์” “Hardcore Unite”
 เป็นต้น

อัตลักษณ์ที่แสดงออกทั้ง 6 ประการนั้น เชื่อมโยงกับอุดมการณ์และแนวคิดอันเป็นนามธรรมคือ การไม่ฟังเพื่อไปกับวัตถุนิยม ทุนนิยม ไม่ตามกระแสต่อต้านความอยู่ดีธรรม การแบ่งชนชั้น ความเหลื่อมล้ำทางสังคม สนใจการเมือง ประวัติศาสตร์ ใส่ใจกับเรื่องราวรอบตัวและปัญหาสังคม ไม่ชอบเปิดเผยเป็นผู้อื่น และมีแนวคิดของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย ทุกคนคือครอบครัวเดียวกันทั้งศิลปินและผู้ฟัง โดยศิลปินจะไม่นิยมเรียกผู้ฟังว่าแฟนเพลง แต่จะเรียกว่าพี่น้อง หรือเพื่อน โดยใช้คำว่า “Brotherhood” หรือ “Hardcore Kids”

การสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในพื้นที่เสมือน

นอกจากการติดต่อสื่อสารในพื้นที่จริง กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์มีการสื่อสารในพื้นที่เสมือนด้วยได้แก่ Myspace และเว็บ Siamhardcore รวมทั้งมีการติดต่อสื่อสารผ่านทางโปรแกรมสนทนาออนไลน์เช่น MSN Messenger รวมถึง E-mail โดยใช้แนวคิดของ กิตติ กันภัย (2543) มาเป็นเกณฑ์ในการศึกษาอธิบายและทำความเข้าใจการสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยบนพื้นที่เสมือน ซึ่งจะมีทั้งกลุ่มคนที่ปกปิดตัวตนของตัวเอง แล้วสร้างภาพมายาขึ้น และมีทั้งกลุ่มคนที่เปิดเผยตัวตนของตัวเอง ซึ่งการสร้างอัตลักษณ์บนพื้นที่ออนไลน์นั้น จะกระทำผ่านสัญลักษณ์ต่าง ดังนี้

2.1 การตั้งชื่อ User หรือชื่อ Myspace ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีฮาร์ดคอร์ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ การตั้งชื่อโดยนำชื่อเล่นของตัวเองมาผสมกับชื่อวงดนตรีที่ตนชื่นชอบหรือชื่อวงดนตรีของตัวเองหรือชื่อกลุ่มที่ตนสังกัดอยู่เป็นต้น ซึ่งการตั้งชื่อแบบนี้สามารถแบ่งบอกว่าเจ้าของ User นั้นชอบวงดนตรีฮาร์ดคอร์วงใด เป็นสมาชิกของวงดนตรีหรือสมาชิกกลุ่มใด และการตั้งชื่อโดยใช้สัญลักษณ์ของ Straight Edge โดยมักใช้ตัวอักษร x นำหน้า และปิดท้ายชื่อเล่น เป็นการสื่อถึงการเป็น Straight Edge แต่ก็พบว่ากลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์จำนวนไม่น้อยที่ตั้งชื่อโดยใช้สัญลักษณ์ของ Straight Edge แต่ไม่ได้ยึดถือปฏิบัติตามแนวคิด Straight Edge

2.2 การใช้ Avatar หรือภาพแทนตัว พบว่ามักเป็นภาพของตัวเอง แต่งกายด้วยเสื้อสกรีนสัญลักษณ์ต่างๆเกี่ยวกับดนตรีฮาร์ดคอร์ ภาพรอยสัก หรืออาจจะเป็นภาพของคนที่ถ่ายคู่กับศิลปินฮาร์ดคอร์ต่างประเทศ โลกั๊วงดนตรีฮาร์ดคอร์หรือถ้าเป็น Avatar ของศิลปิน ก็อาจจะเป็นภาพของตนเองในขณะที่เล่นดนตรีอยู่บนเวที เป็นต้น

2.3 การใช้ Signature File หรือลายเซ็นประจำตัวที่เป็นข้อความแนบท้ายทุกครั้งทีโพสข้อความใด ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีฮาร์ดคอร์ กล่าวคืออาจจะมีการใช้ภาพหรือโลโก้ของวงดนตรีฮาร์ดคอร์ที่ชื่นชอบ หรือโลโก้ของกลุ่มตนเองเพื่อแสดงถึงความเป็นกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ นอกจากนี้ยังมีการใช้ Signature File ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองเช่น ภาพอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย หรือคำก่นด่าการเมืองไทย เป็นต้น

2.4 การใช้ภาษาพบว่าการสนทนาในเว็บบอร์ดส่วนใหญ่มักใช้ภาษาที่เป็นกันเอง เพราะว่าแฟนเพลงส่วนใหญ่รู้จักกันมาก่อนในพื้นที่จริงมาแล้ว อาจจะมีการใช้ภาษาที่ตรงไปตรงมา รวมถึงมีการใช้ภาษากลุ่มด้วยเช่นเดียว

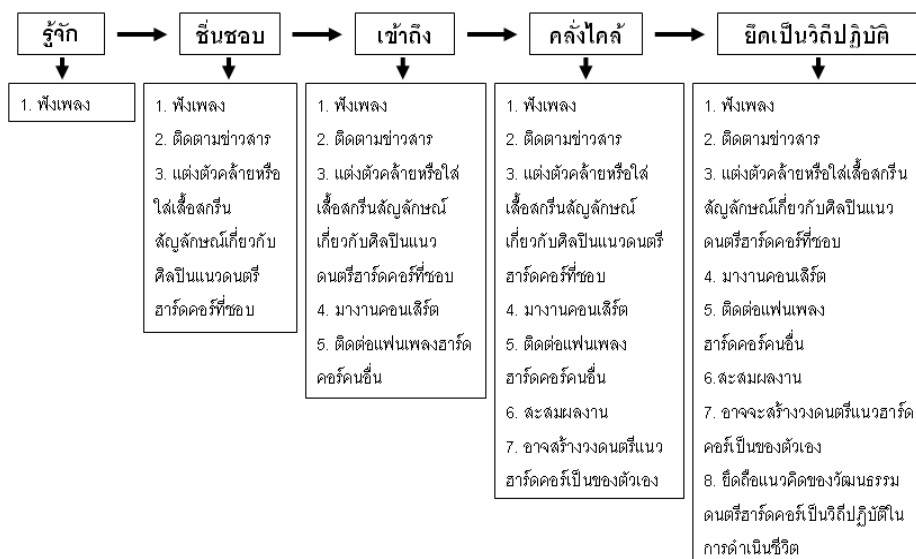
กับในพื้นที่จริงด้วย ทั้งนี้ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารกันในเรื่องขายมักสื่อภาพลักษณ์ของความเป็นชายโดยใช้คำพูดที่ตรงไปตรงมา และบางส่วนของค่านิยมของคำว่า Sex, Drug, Rock'N Roll.

ทั้งนี้การแสดงออกถึงตัวตนในอินเทอร์เน็ต

นั้นเปรียบเสมือนการสร้างอัตลักษณ์ของตนขึ้นและยืนยันอัตลักษณ์ของตน การมีส่วนร่วมในพื้นที่เสมือน อาทิ การโพสต์ข้อความ การโต้ตอบกระทู้ ถือเป็นการยืนยันการมีตัวตนและ

เป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ด้วย

จากผลการศึกษาเรื่องการสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยสามารถจัดลำดับพัฒนาการการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ โดยสามารถสรุปพัฒนาการการสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยออกมาได้ 5 ระดับดังนี้

ภาพที่ 7 แผนภาพการพัฒนาการของการสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

1. ระดับรู้จัก การเริ่มรู้จักเพลงฮาร์ด

คอร์โดยส่วนมากจะมาจากการฟัง โดยถ้าเป็นคนรุ่นเก่าที่อยู่ในยุคก่อตั้งจะรู้จักเพลงฮาร์ดคอร์จากหนังสือหรือร้านที่ขายเพลง ส่วนถ้าเป็นคนรุ่นใหม่มักได้ฟังจากอินเทอร์เน็ตหรือมีเพื่อน รุ่นพี่ที่ฟังแนวนี้นำมาแนะนำจึงให้รู้จัก

2. ระดับชื่นชอบหลังจากได้ฟังแล้วการ

ตัดสินใจว่าจะฟังต่อหรือไม่ก็อยู่ที่ความชื่นชอบของบุคคลนั้น ซึ่งถ้าชื่นชอบก็จะฟังต่อและติดตามข่าวสารรวมถึงประวัติความเป็นมาของแนวดนตรี ในระดับนี้จะพบเห็นพฤติกรรมเลียนแบบศิลปินขึ้นต้นคือการแต่งตัว แต่ก็ไม่ใช่ว่า

ทุกคนที่ได้รู้จักเพลงฮาร์ดคอร์จะสามารถมาถึงระดับนี้ได้ เพราะจากการสัมภาษณ์พบว่ามีคนจำนวนมากที่เคยนำเพลงฮาร์ดคอร์ไปแนะนำให้คนรู้จักฟัง แต่ก็ไม่สามารถทำให้ชื่นชอบได้

3. ระดับเข้าถึง หลังจากที่ได้ติดตาม

ข่าวสารและฟังเพลงฮาร์ดคอร์มาระยะหนึ่ง ก็ต้องการรู้จักกับคนที่ฟังดนตรีแนวเดียวกันโดยในระดับนี้แฟนเพลงฮาร์ดคอร์จะเริ่มติดต่อสื่อสารกับคนที่มีความชอบคล้ายกันเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสารและดนตรี และอาจมีการชักชวนให้ไปพบปะกันที่งานคอนเสิร์ตซึ่งเป็นสถานที่รวมตัวของคนที่ฟังเพลงแนวเดียวกันเพื่อสนองความต้องการแลกเปลี่ยนข่าวสารความคิดเห็น ในระดับที่กว้างออกไป

4. ระดับคลั่งไคล้เป็นระดับที่แฟนเพลง

ฮาร์ดคอร์เริ่มพัฒนาจากพฤติกรรมเลียนแบบศิลปินไปเป็นศิลปินเอง โดยการตั้งวงดนตรีเป็นของตนเอง ซึ่งจากที่สัมภาษณ์พบว่าแฟนเพลงฮาร์ดคอร์เกือบทั้งหมดมีความต้องการที่จะตั้งวงดนตรีเป็นของตนเอง แต่ด้วยปัจจัยหลายอย่าง ทำให้ไม่สามารถมีวงดนตรีได้ นอกจากนี้ จะเริ่มมีการสะสมผลงานที่เกี่ยวข้องศิลปินได้แก่ ซีดี ดีวีดี เสื้อ เป็นต้น

5. ระดับยึดเป็นวิถีปฏิบัติ นอกจาก

พฤติกรรมเลียนแบบศิลปินแล้วยังต้องยึดวิถีปฏิบัติของศิลปินฮาร์ดคอร์มาเป็นวิถีปฏิบัติของตนเองเช่นเดียวกับศาสนา โดยวิถีปฏิบัติได้แก่ การฟังเพลงและติดตามข่าวสารเกี่ยวกับดนตรีฮาร์ดคอร์อย่างสม่ำเสมอ ความคิดต่อด้านระบบทุนนิยม ต่อต้านการแบ่งชนชั้น สนใจการเมือง แม้ว่าบุคคลนั้นจะเคยมีแนวคิดดังกล่าวก่อนที่จะได้ฟังเพลงฮาร์ดคอร์แล้วก็ตาม แต่เพลงฮาร์ดคอร์เปรียบเสมือนสื่อหลักอย่างหนึ่งในการกระตุ้นความคิดนั้นใน

ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังประพาดิตนตามแนวคิด Straight Edge ด้วย

จากผลการสำรวจพบว่ากลุ่มผู้นิยมแนว

ดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยส่วนใหญ่จะอยู่ในระดับคลั่งไคล้ และระดับยึดถือเป็นวิถีปฏิบัติคือเมื่อชื่นชอบแล้วจึงอยากแสดงออก และอยากมีส่วนร่วมกับกลุ่มคนที่ชื่นชอบดนตรีแนวเดียวกัน อีกทั้งการสร้างวงดนตรีก็เป็นเหมือนข้อตกลงร่วมกันให้ต้องมาพบปะกันอยู่เสมอเพื่อซ้อมดนตรีร่วมกัน สร้างผลงานเพลงร่วมกัน นอกจากนี้ยังต้องติดต่อดวงดนตรีอื่นๆ และผู้จัดงานคอนเสิร์ต รวมถึงสื่ออิสระอย่างแฟนซีน อยู่เสมอเพื่อประชาสัมพันธ์วงดนตรีของตน การพบปะกันนั้นย่อมมีการส่งต่อข่าวสาร ติดตามข่าวสาร ซึ่งวิถีปฏิบัติเหล่านี้ทำให้เกิดการซึมซับประกอบสร้างอัตลักษณ์รวมถึงธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ต่อไป

นิยามความหมายของคำว่า“แฟนเพลง”

ผ่านมุมมองของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

แฟนเพลงฮาร์ดคอร์มีแนวคิดต่อต้าน

วัฒนธรรมประชานิยม และสร้างลักษณะเฉพาะทางสังคมของตนขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ว่าพวกเขาเป็น “แฟนตัวจริง” กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์มีพฤติกรรมที่ไม่ตามกระแส โดยเฉพาะเรื่องวัฒนธรรมดนตรี กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์จะต่อต้านระบบอุตสาหกรรมดนตรี เป็นผู้ที่รักอิสระและมีความเป็นตัวของตัวเองสูง ที่แม้จะถูกสื่อมวลชนสร้างภาพลักษณ์ให้กลายเป็นวัยรุ่นเกเร คนไม่มีสุนทรีย์ เป็นกลุ่มคนที่อันตรายจนกระทั่งต้องมีตำรวจเข้ามาเฝ้าสังเกตการณ์แทบทุกครั้งที่มีการรวมกลุ่มในงานคอนเสิร์ต พวกเขาก็ยังคงชื่นชอบและติดตามแนวเพลงนี้ต่อไป ทั้งยังศึกษาแนวคิด

และติดตามข่าวสารอย่างจริงจัง สังเกตได้จากการร้องตามเพลงที่ไม่สามารถสกัดเนื้อเพลงออกมาเป็นคำได้ง่ายเหมือนเพลงกระแสนิยมทั่วไป การเข้าร่วมคอนเสิร์ตที่ไม่ได้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อหลายช่องทางเหมือนเพลงกระแสนิยม พฤติกรรมเหล่านี้แสดงถึงความกระตือรือร้นพยายาม ความสนใจใคร่รู้ ใส่ใจในรายละเอียด นอกจากนี้ผู้ที่สนใจเพลงฮาร์ดคอร์ต้องขวนขวายแสวงหาจากแหล่งจำหน่ายซึ่งหาได้ค่อนข้างยาก หลายคนที่อยู่ต่างจังหวัดต้องเดินทางมาที่กรุงเทพฯ เพื่อซื้อผลงานเพลงฮาร์ดคอร์ นอกจากนี้ยังพบว่าจุดมุ่งหมายในการทำเพลงของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ไม่ใช่การสร้างยอดขายแต่เป็นความต้องการที่จะเผยแพร่เพลงของตัวเองให้คนได้ฟังมากที่สุด ยกตัวอย่างเช่นในขณะที่ธุรกิจค่ายเพลงกระแสนิยมกำลังรณรงค์เรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เพราะมีผลกระทบต่อยอดขายสินค้า แต่ศิลปินฮาร์ดคอร์กลับไม่รู้สึกรู้สีกังเครียดเมื่อเพลงของเขาถูกมิจกซ์ซีพีทำเป็น mp3 จำหน่ายรวมกับเพลงกระแสหลักอื่นๆ แต่พวกเขากลับเห็นว่าเป็นสิ่งที่จะช่วยกระจายผลงานของพวกเขาออกไปให้คนได้ฟังมากขึ้น นอกจากนี้กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ยังสร้างจิตสำนึกในอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มโดยการลบเส้นแบ่งระหว่างความเป็นศิลปินกับแฟนเพลงออก ให้ค่านิยมกลุ่มตนว่าเป็น Hardcore Family หรือ Hardcore Brotherhood หรือ Hardcore Kids ซึ่งเป็นการตีความหมายของความสัมพันธ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ว่าเป็นเสมือนครอบครัวเดียวกันเป็นพี่น้องกัน หรือ เป็นลูกฮาร์ดคอร์ ไม่ใช่แฟนเพลง ซึ่งแสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพราะนิยามคำว่าแฟนเพลง หมายถึง การแบ่งแยกระหว่างศิลปินกับผู้ชม ทำให้เกิดการมีลำดับ

ชนชั้น ขัดกับแนวคิดของวัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์ ซึ่งต่อต้านเรื่องระบบชนชั้นและคิดว่าทุกคน มีสิทธิเท่าเทียมกัน

ส่วนที่ 4. บทบาทของเครือข่ายการสื่อสารในการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

ในการเข้าใจการสื่อสารเพื่อธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยนั้น ผู้วิจัยใช้แนวคิดของปาริชาติ สถาปิตานนท์ (อ้างใน ฌโนทัย บุญพัก, 2550) เรื่องการวิเคราะห์เครือข่ายการสื่อสาร (Communication Network Analysis) ในเรื่องการระบุบทบาทการเชิงการสื่อสารของบุคคลต่างๆ ในเครือข่ายซึ่งในเรื่องของบทบาทเบื้องต้นของบุคคลในเครือข่ายพบว่าโดยภาพรวมในแต่ละเครือข่ายมักประกอบด้วยคน 3 กลุ่มคือแกนนำ สมาชิก และพันธมิตร ซึ่งในการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มไว้นั้นองค์ประกอบทั้ง 3 ต้องเกื้อหนุน ช่วยเหลือ พึ่งพาซึ่งกันและกันเพื่อความอยู่รอดของเครือข่ายของกลุ่มผู้นิยมดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

1. แกนนำเครือข่ายของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ เป็นบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มเชื่อถือและศรัทธา ในที่นี้จึงต้องเป็นบุคคลที่อยู่ในเครือข่ายมาเป็นเวลานานจนได้รับความไว้วางใจและการยกย่องจากคนในเครือข่าย โดยสามารถแยกย่อยออกเป็น 2 กลุ่มคือ แกนนำของกลุ่มมักเป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มหรือผู้อาวุโสในวงการดนตรีฮาร์ดคอร์ มีบทบาทหน้าที่ในการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีกับกลุ่มอื่นๆ ส่วนแกนนำของเครือข่ายของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์คือผู้ดึงกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์แต่ละกลุ่มให้ได้ติดต่อสื่อสารกันผ่านทางกิจกรรมและ

รูปแบบของการสื่อสารของเครือข่ายกลุ่มผู้นิยม แนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

ลักษณะการสื่อสารในเครือข่ายของกลุ่ม

ผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ยังมีความสัมพันธ์ทั้งในแบบแนวดิ่ง (Vertical) ด้วยการเคารพนับถือกันแบบระบบอาวุโส แบบพี่น้อง และแบบแนวนอน (horizontal) ที่สนิทสนมกันแบบเพื่อนฝูง ซึ่งมีลักษณะกระจายอำนาจ และมีความยืดหยุ่นสูง แม้ว่าจะนับถือกันตามระบบพี่น้องก็ตาม แต่ก็ให้อิสระอย่างเท่าเทียมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมกันตัดสินใจ ไม่มีการแบ่งแยกระหว่างแฟนเพลงและศิลปิน การสื่อสารกันในเครือข่ายจึงเป็นแนวระนาบ นอกจากนี้ยังเป็นการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมสามารถส่งข้อมูลย้อนกลับซึ่งเป็นลักษณะของการสื่อสารแบบสองทาง (Two Ways Communication) อีกด้วย เปิดให้คนในเครือข่ายสามารถโต้ตอบกลับทั้งยังมีการสลับบทบาทของผู้รับสาร ซึ่งการสื่อสารอย่างมีส่วนร่วมยังช่วยในการสร้างแนวร่วมหรือระดมทุนทางสังคมและเศรษฐกิจได้ กล่าวคือ การระดมทุนทางสังคมนั้นหมายถึงการรวมกลุ่มของผู้ที่มีความสนใจและแนวคิดในด้านเดียวกัน ซึ่งแต่ละคนจะมีความสามารถที่แตกต่างกันออกไปแต่สมาชิกทุกคนในเครือข่ายต่างก็ใช้ความสามารถที่แตกต่างกันทำหน้าที่ของตนในเครือข่ายและประสานงานกัน ทำให้งานดำเนินไปอย่างเป็นพลวัตร อาทิ

1. ผู้ที่เป็นศิลปินก็มีบทบาทหน้าที่ในการ

ส่งข้อมูลข่าวสาร ปลุกสร้างแนวคิดที่สอดแทรกไปกับความบันเทิงผ่านบทเพลงและการแสดงบนเวที ศิลปินยังมีหน้าที่ในการโน้มน้าวใจให้ผู้ชมคล้อยตามและซึมซับเนื้อหาของวัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์ด้วย ศิลปินดนตรีฮาร์ดคอร์จึง

เป็นเหมือนผู้ถ่ายทอดและติดตั้งอุดมการณ์ของวัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์ให้กับผู้ชมพร้อมกับการแสดงตนให้เป็นอย่างดีในการดำเนินชีวิตตามวิถีของแนวคิดฮาร์ดคอร์ ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของศิลปินจึงแสดงอัตลักษณ์ และผลิตซ้ำอัตลักษณ์ของตน รวมถึงถ่ายทอดและโน้มน้าวให้เกิดการปลุกสร้างอัตลักษณ์ให้กับผู้นิยมดนตรีฮาร์ดคอร์ ทำให้เกิดการสืบทอดอัตลักษณ์ต่อไป

2. บทบาทหน้าที่ของแฟนเพลงนั้นนอก

จากการเป็นผู้รับสาร ยังมีหน้าที่ในการสนับสนุนศิลปินด้วยการเข้าร่วมในคอนเสิร์ตที่จัดขึ้น รวมถึงสนับสนุนผลงานเพื่อเป็นทุนในการผลิตผลงานต่อไป ซึ่งการเข้าร่วมในคอนเสิร์ตเป็นการสร้าง แสดง และผลิตซ้ำอัตลักษณ์ของตนและกลุ่มด้วย ซึ่งไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการแต่งกาย พฤติกรรมการแสดงออก เช่น การร้องเพลงตาม การมอช การแทค ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมในงานคอนเสิร์ต การร้องเพลงตาม ถือว่าเป็นการทบทวนสารที่ศิลปินหรือผู้ส่งสารต้องการนำเสนอไป การมีส่วนร่วมในงานคอนเสิร์ตยังเป็นการสานต่อความสัมพันธ์ระหว่างแฟนเพลงและศิลปินทำให้มีความใกล้ชิดรู้สึกถึงความเป็นกลุ่มมากขึ้น

3. บทบาทหน้าที่ของแกนนำของกลุ่ม

และเครือข่าย คือ การสร้างการรวมกลุ่ม สร้างการมีส่วนร่วม และสร้างพื้นที่ในการรวมกลุ่มโดยการวางแผนระดมกำลังคนและทุนในการเปิดพื้นที่ในการรวมกลุ่ม พร้อมทั้งยังเป็นผู้นำพาและพัฒนากลุ่มให้ดำรงอยู่และเจริญเติบโตยิ่งขึ้นไป

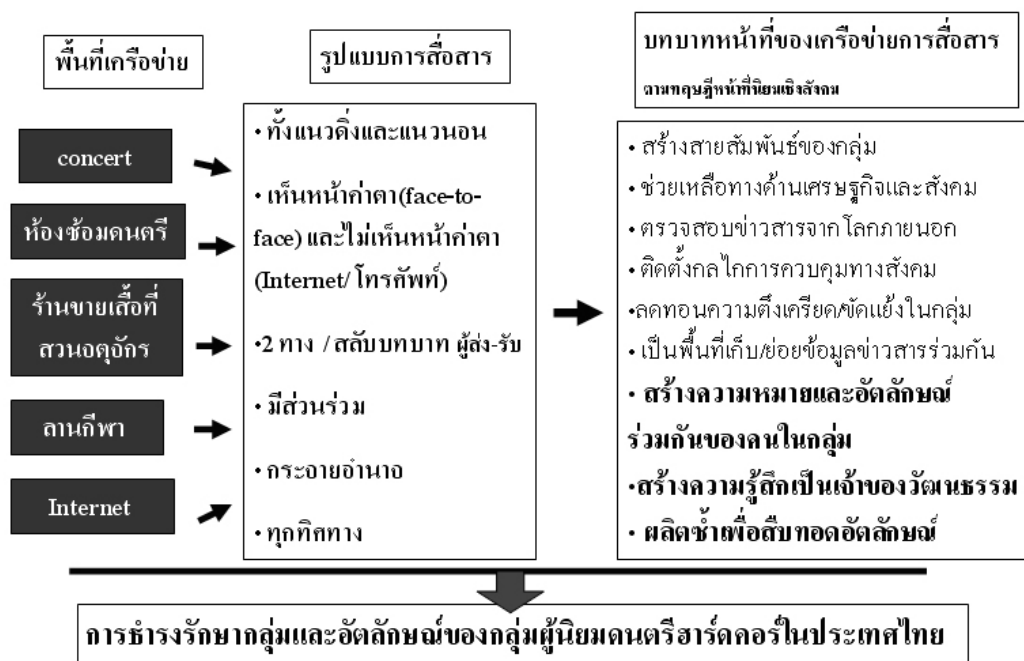
4. บทบาทหน้าที่ของพันธมิตรผู้สนับ

หนุน ซึ่งแม้ว่าจะไม่ใช่คนในกลุ่ม แต่ก็มีส่วนร่วมอย่างมากในการขับเคลื่อนกลุ่มให้ดำรงอยู่

ไปได้ ในที่นี้หมายถึงสื่อ เช่น แพนชั่น ค่ายเพลง และกลุ่มผู้จัดงานคอนเสิร์ตรวมไปถึงสถานที่ที่เปิดให้ผู้นิยมดนตรีฮาร์ดคอร์ได้มี การรวมกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีไฮของสปอนเซอร์ที่เป็นร้านเสื้อผ้า

บทบาทของเครือข่ายการสื่อสารในการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่องเครือข่ายการสื่อสารกับศักยภาพการดำรงอยู่ของชุมชน : ศึกษากรณีบ้านทุ่งขวาง อำเภอน้ำสนิคม จังหวัดชลบุรี ของสมสุข หินวิมานและคณะ, 2547 มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ บทบาทของเครือข่ายการสื่อสารในการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยได้ดังนี้

ภาพที่ 8 แผนภาพเครือข่ายการสื่อสารและการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

1. สร้างสายสัมพันธ์ของกลุ่มบทบาทของเครือข่ายการสื่อสารแบบทุกช่องทางทำให้สมาชิกในเครือข่ายอื่น

เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเครือข่าย การสื่อสารสามารถประสานงานกันได้อย่างอิสระ โดยตรงไม่ต้องผ่านคนกลางไม่มีการวางแผนหรือกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน แต่ทุกคนในเครือข่ายจะรู้หน้าที่ของตนเองและกระทำหน้าที่นั้นอย่างเต็มความสามารถด้วยจุดมุ่งหมายร่วมกันคือการขับเคลื่อนกลุ่มของตนให้ทัดเทียมกับกลุ่มอื่น ๆ กล่าวคือ นักดนตรีก็ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร รวมถึงรับสารและนำมาถ่ายทอดสู่แฟนเพลง ส่วนแฟนเพลงก็ทำหน้าที่เป็นผู้รับสารที่ดีที่คอยสนับสนุนผู้ส่งสารผ่านทางคอนเสิร์ตและผลงานที่ทางนักดนตรีผลิตออกมา

2. ช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สมาชิกในเครือข่ายช่วยสนับสนุนซึ่งกันและกันทั้งทางด้านทุนทรัพย์ทางเศรษฐกิจ ทุนทรัพย์ทางสังคม รวมถึงทุนทรัพย์ทางปัญญา เพื่อให้มีการเปิดพื้นที่ให้มีการสร้าง แสดงผลิตซ้ำ และสืบทอดอัตลักษณ์ ซึ่งพื้นที่สำคัญคืองานคอนเสิร์ตที่จัดขึ้นโดยการระดมทุนของสมาชิกในเครือข่าย เพื่อเปิดพื้นที่ในการส่งสารผ่านทางดนตรีฮาร์ดคอร์ และยังเปิดโอกาสให้ผู้ที่ยื่นขอมีโอกาสรับสารโดยรวมสนุก พุดคุยกับคนที่ชอบดนตรีลักษณะเดียวกัน ซึ่งการรวมกลุ่มที่เหนียวแน่นของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในลักษณะนี้ก็จะช่วยให้ทางผู้จัดงานและวงดนตรีมีทุนในการเปิดพื้นที่ในครั้งต่อไป

3. ตรวจสอบข่าวสารจากโลกภายนอก สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนก็จะทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมโยงไปยังกลุ่มและเครือข่ายอื่นๆ ทั้งนี้เพื่อการปรับตัวของกลุ่มและเครือข่ายให้

สามารถคงอยู่และดำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มและเครือข่ายอยู่ได้ภายใต้ความเป็นไปของโลกปัจจุบัน

4. ติดตั้งกลไกการควบคุมทางสังคมใช้ระบบการเคารพนับถือกันแบบอาวุโส เพื่อเป็นกลไกในการควบคุมทางสังคม ระบบอาวุโสนั้นมีไว้เพื่อเป็นผู้นำในการรวมกลุ่ม เป็นที่ปรึกษา คอยไกล่เกลี่ยปัญหา แต่ในทางทฤษฎีเสนอความคิดเห็นสมาชิกทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ปราศจากการกุ่มอำนาจ บังคับให้เป็นไปตามที่ผู้อาวุโสต้องการ

5. ลดทอนความตึงเครียด/ขัดแย้งในกลุ่ม การมีเครือข่ายการสื่อสารนั้น ก็คือการมีเพื่อน มีพี่ มีน้องไว้คอยพูดคุยปรึกษาปัญหา ไกล่เกลี่ยปัญหา รวมถึงการสันทนการเนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน ต้องการมีพื้นที่ให้ยืนอยู่เพื่อต่อต้าน ต่อรองกับวัฒนธรรมกระแสหลักเช่นกัน

6. เป็นพื้นที่เก็บ/ย่อยข้อมูลข่าวสารร่วมกันสมาชิกของเครือข่ายต่างคนต่างแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ร่วมกัน เพื่อให้การไหลเวียนข่าวสารส่งไปทั่วถึงกันในสมาชิกของกลุ่ม และเติมเต็มในส่วนที่สมาชิกคนอื่นๆ ขาดข้อมูล พร้อมทั้งสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์ร่วมกัน

7. สร้างความหมายและอัตลักษณ์ร่วมกันของคนในกลุ่มเมื่อคนมารวมตัวกันเป็นกลุ่มย่อมต้องการสร้างความแตกต่างระหว่างกลุ่มตนกับกลุ่มอื่นด้วยการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม สื่อสารออกมาผ่านทางด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้าน คือ บทเพลง การแต่งกาย ของสะสม การใช้ภาษา พฤติกรรมการแสดงออก วิถีปฏิบัติ สิ่งเหล่านี้เป็นการสร้างความหมายร่วมกันและ

ตกลงกันในกลุ่มว่าเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มที่สมาชิกทุกคนมีคุณสมบัติเหมือนหรือคล้ายคลึงกันในประการด้านต่างๆ

8. สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของวัฒนธรรม

การสร้างความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของวัฒนธรรมนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการธำรงรักษากลุ่มและอัตลักษณ์ เนื่องจากคนเราเมื่อรู้สึกว่าเป็นเจ้าของสิ่งใดก็จะเกิดความรู้สึกหวงแหนและอยากรักษาสินค้านั้นไว้ เครือข่ายการสื่อสารที่เปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น และตัดสินใจร่วมกันในทุกๆ เรื่อง รวมทั้งการสร้างควมหมายและอัตลักษณ์ร่วมกันนั้น จึงสามารถสร้างความรู้สึกในการเป็นเจ้าของวัฒนธรรมร่วมกัน แม้ว่าจะเป็นการรับเอาวัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์จากต่างชาติเข้ามาก็ตาม

9. ผลิตซ้ำเพื่อสืบทอดอัตลักษณ์เครือ

ข่ายการสื่อสารที่เปิดให้มีการสร้าง แสดง และผลิตซ้ำอัตลักษณ์ของสมาชิกเก่า และสร้างอัตลักษณ์ให้สมาชิกใหม่ ทำให้การสืบทอดอัตลักษณ์ของกลุ่มยังคงอยู่ต่อไป ด้วยการหมุนเวียนผลิตเปลี่ยนสมาชิก แต่ยังคงอุดมการณ์ดั้งเดิมไว้ แม้จะมีการปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยบ้าง และเครือข่ายการสื่อสารที่เปิดให้มีรูปแบบการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมทำให้สมาชิกในกลุ่มรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและเป็นเจ้าของวัฒนธรรมทำให้ภูมิใจในอัตลักษณ์ของกลุ่มแลวัฒนธรรมของกลุ่มตนจึงอยากธำรงรักษาอัตลักษณ์เหล่านั้นและสืบทอดให้คงอยู่ต่อไปตราบนานเท่านาน

5. บทสรุปของการสื่อสารเพื่อสร้างและธำรงรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทย

จากแนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ของ Hall

(1992) กล่าวว่า อัตลักษณ์ถูกสร้างอยู่ในการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ตลอดจนมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อัตลักษณ์ที่ถูกสร้างจากเครือข่ายของความสัมพันธ์ทางสังคมนั้น จะมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวันทุกวัน กล่าวคือแม้ต้นกำเนิดของแนวคิดและดนตรีฮาร์ดคอร์จะมีแนวคิดต่อต้านทุนนิยมและระบบอุตสาหกรรมดนตรี แต่เมื่อคนสนใจดนตรีมากขึ้น จากแนวคิดเดิมที่เน้นความดิบเถื่อน กลายเป็นวัดกันที่มีมือมากขึ้น ภาพลักษณ์ภายนอกจากเดิมที่ต่อต้านเรื่องแฟชั่นกลายเป็นวัฒนธรรมการใส่เสื้อสกรีนลายวงดนตรีที่ชื่นชอบ จากอัตลักษณ์เดิมที่ปฏิเสธทุนนิยม วัตถุนิยม แต่ปัจจุบันใช้มาตรฐานการสะสมผลงานและของสะสมเกี่ยวกับทางวงเป็นตัวชี้วัดว่าใครที่เป็นแฟนเพลง "ตัวจริง" เป็นต้น หากแต่การเปลี่ยนแปลงนั้นก็ได้เกิดขึ้นเพียงชั่วข้ามคืน แต่เป็นการค่อยเป็นค่อยไป แต่ก็ไม่ได้ดูแลรูปแบบวิถีเก่าๆที่เคยทำ กลับมองว่าเป็นความ"คลาสสิก" คือเก่าแต่เท่ รสนิยมของคนบางส่วนก็เปลี่ยนตาม

เมื่อวัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์ได้เผยแพร่

สู่ประเทศไทยนั้น ความเข้มข้นของอุดมการณ์ต่อต้านได้ถูกลดทอนลงด้วยกล่าวคือ สถานภาพทางสังคมของแฟนเพลงฮาร์ดคอร์ในไทยนั้นอยู่ในระดับปานกลางไปถึงรากหญ้า แต่ในสหรัฐอเมริกาเป็นระดับชนชั้นแรงงานและมีความเข้มข้นในการแสดงออกทางการเมืองมากกว่า ส่วนในประเทศไทยจะมีลักษณะแบบประนีประนอม และมีการสร้างเอกลักษณ์ของความ เป็นไทยในวัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยด้วย คือ การตั้งชื่อเพลง ชื่อกลุ่มเป็นภาษาไทย การออกแบบหน้าปกและสัญลักษณ์วงที่

ใส่ศิลปะไทย รวมถึงเนื้อเพลงที่เขียนและบอกเล่าเรื่องราวของสังคมไทยเป็นภาษาไทย และการเคารพผู้ใหญ่ในระบอบอาวุโส สอดคล้องกับแนวคิดของ P. Willis (1990, อ้างใน กาญจนา แก้วเทพ, 2544 : 543) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นมีวิธีการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์โดยมีการตัดต่อ หรือ Cut'n Mix เพื่อให้เกิดความหมายใหม่ และสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน ดังนั้น ภาพลักษณ์จึงได้ถูกประกอบสร้างใหม่โดยผสมผสานกับรูปแบบเดิมเพื่อให้คงอุดมการณ์เดิมในยุคสมัยใหม่ และคนรุ่นใหม่ ผ่านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับดนตรีฮาร์ดคอร์ ซึ่งกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์รู้จักดนตรีแนวนี้นี้จากเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มีส่วนที่ได้ศึกษาเอง ถ้าเป็นแฟนเพลงรุ่นเก่าจะเริ่มศึกษาจากหนังสือ แต่ถ้าเป็นแฟนเพลงรุ่นใหม่จะเริ่มศึกษาจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งปัจจัยที่ทำให้เกิดความสนใจคือดนตรี เพราะเป็นสิ่งที่สะดุดหูผู้ฟังก่อนที่จะเข้าถึงเนื้อหาของเพลงฮาร์ดคอร์ ซึ่งแม้จะฟังไม่ออกแต่เมื่อได้ฟังเพลงที่ตนชอบแล้วก็จะสนใจเนื้อเพลงเพื่อจะร้องหรือต้องการรู้ว่าเนื้อเพลงกล่าวถึงอะไร จึงค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม นำมาสู่การเปิดรับเนื้อหาของเพลงที่สะท้อนแนวคิดอุดมการณ์ วิถีปฏิบัติของวัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์ อย่างไรก็ตามพบว่าภาพลักษณ์ของศิลปินเป็นสิ่งที่มีผลต่อการเข้าเป็นแฟนเพลงน้อยที่สุดเนื่องจากศิลปินแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ไม่ได้มีภาพลักษณ์ที่ดึงดูดเหมือนศิลปินกระแสหลัก

จากนั้นเมื่อเริ่มพบอัตลักษณ์ดังกล่าวและ

ผ่านกระบวนการตัดสินใจสามารถตัดสินใจแล้วว่าสร้างอัตลักษณ์ของตนไปในทิศทางใด จึงเริ่มสั่งสมประสบการณ์ต่างๆ เพื่อประกอบสร้างอัตลักษณ์เหล่านี้ผ่านการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับดนตรีฮาร์ดคอร์ กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์

ในประเทศไทยและทั่วโลกได้ติดต่อสื่อสารสร้างเครือข่ายพันธมิตรต่อกัน ซึ่งเมื่อสื่อใหม่อย่างอินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทต่อกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยอย่างมาก และแม้ว่าจะมีช่องทางการสื่อสารน้อยและไม่มีสื่อมวลชนคอยแจ้งข่าวสาร แต่ก็ยังติดตามฟังอย่างเหนียวแน่น โดยมีระยะเวลาในการเป็นติดตามข่าวสารเกี่ยวกับเพลงฮาร์ดคอร์ ตั้งแต่ 2 ปีไปจนถึงมากกว่า 10 ปี นอกจากนี้ความถี่ในการซื้อผลงานยังแสดงถึงการติดตามข่าวสารเกี่ยวกับดนตรีฮาร์ดคอร์ด้วย แต่ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับกำลังทรัพย์ส่วนบุคคล โดยแหล่งจำหน่ายผลงาน ดนตรีฮาร์ดคอร์โดยตรงจะไม่มีในพื้นที่จริง จะต้องสั่งจากอินเทอร์เน็ต และมีการฝากวางจำหน่ายตามร้านขายเพลงทั่วไปบ้าง จากพฤติกรรมการติดตามข่าวสาร และการสนับสนุนผลงานรวมถึงสินค้าอันเป็นสื่อวัตถุต่างๆ นั้น นอกจากเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบสร้างอัตลักษณ์แล้ว ยังเป็นสิ่งที่คอยตอกย้ำเตือน และยืนยันอัตลักษณ์ของผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์อีกด้วย ซึ่งจากจำนวนสื่อที่ใช้ในเครือข่ายของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยที่มีช่องทางไม่มากนัก ทุกสื่อที่มีอยู่และพฤติกรรม การติดตามข่าวสารอย่างต่อเนื่องจึงมีความสำคัญต่อการธำรงรักษากลุ่มและอัตลักษณ์กลุ่มเป็นอย่างมาก

การสื่อสารและการธำรงรักษาอัตลักษณ์

ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยเป็นเครือข่ายการสื่อสารแบบกระจายอำนาจ ตามแนวคิดของ Shaw (อ้างในยุบล เบญจรงค์กิจ, 2534) เพราะเครือข่ายของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยมีพื้นฐานจากความเป็นเพื่อน กอปรกับรูปแบบการสื่อสารแบบเห็นหน้าค่าตานั่น ช่วยให้เกิดความ

สนิทสนมและไว้วางใจซึ่งกันเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน ทำให้กลุ่มนั้นไม่ได้มีการแบ่งชนชั้นแต่จะอยู่ด้วยกันแบบครอบครัวมีธรรมเนียมคือการนับถือกันตามลำดับอาวุโส และด้วยความที่เป็นคนกลุ่มเล็กทำให้ในงานคอนเสิร์ตแต่ละครั้ง ผู้เข้าร่วมก็มักจะเป็นคนกลุ่มเดิม ทำให้ทุกคนรู้จักกันและสามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านคนกลาง สถานภาพของสมาชิกในกลุ่มที่จัดให้ทุกคนอยู่ในฐานะเท่าเทียมกันนี้เปิดโอกาสให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลิตสื่อ ช่วยกันจัดงานคอนเสิร์ต และช่วยกันหาทางเปิดพื้นที่ในการแสดงตัวตนของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์เพื่อพัฒนาวงการดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยให้เข้มแข็งทัดเทียมต่างชาติ

อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาทำให้ผู้วิจัยได้ค้นพบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อสร้างและธำรงรักษาอัตลักษณ์ที่น่าสนใจ คือ การสื่อสารเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยจะเป็นการธำรงรักษาอัตลักษณ์ควบคู่กันไป ด้วย กล่าวคือ เมื่อบุคคลแต่ละคนได้มีการปฏิสัมพันธ์กันพฤติกรรม ความคิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นล้วนแล้วแต่เป็นการประกอบสร้างอัตลักษณ์ขึ้น หรืออีกนัยหนึ่งคือการแสดงตนว่าเราเป็นใคร อีกฝ่ายเป็นใคร มีความสัมพันธ์กันอย่างไร นอกจากการประกอบสร้างอัตลักษณ์แล้วยังเป็นการยืนยันอัตลักษณ์ของตนหรือกลุ่มตน ซึ่งยังผลให้เกิดการธำรงรักษาอัตลักษณ์ตนขึ้นด้วย จากการที่คนรุ่นเก่าของกลุ่มต่างยืนยันอัตลักษณ์เดิม ส่วนคนรุ่นใหม่รับรู้ ชิมชั๊บและเลือกที่จะประกอบสร้างอัตลักษณ์ตน เพื่อให้ตนกลมกลืนกลับกลุ่มกลายเป็นสมาชิกของกลุ่ม

ขั้นตอนนี้จึงเป็นการถ่ายทอดและสืบทอดอัตลักษณ์ที่ทำให้กลุ่มสามารถธำรงรักษาอัตลักษณ์ของตนให้คงอยู่สืบไปได้ ดังนั้นตัวแปรสำคัญในการธำรงรักษาอัตลักษณ์กลุ่มก็คือ คนรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาสืบทอดและสานต่อเจตนารมณ์ของกลุ่มต่อไป ซึ่งหากคนรุ่นใหม่ไม่สามารถสั่งสม และชิมชั๊บอัตลักษณ์ของกลุ่มได้มากเพียงพอที่จะถ่ายทอดสู่คนรุ่นถัดไปหรือหากขาดคนรุ่นใหม่ที่จะสืบทอดและสานต่ออัตลักษณ์เหล่านี้ก็คงเหลือเพียงตำนานในประวัติศาสตร์ ทว่าในกรณีศึกษากลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยนั้น ผลการวิจัยพบว่า แม้ว่าจะขาดการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน และมีการใช้สื่อที่จำกัด และคนรุ่นเก่าก็หายไปตามกาลเวลา แต่ก็มีคนรุ่นใหม่ที่ค้นคว้าหาข้อมูลจนสามารถพาตัวเองมาพบดนตรีแนวนี้ได้อยู่เป็นระยะอย่างไม่ขาดสาย กล่าวคือมีการหมุนเวียนสมาชิกอยู่ตลอดเวลา และด้วยเหตุที่วัฒนธรรมดนตรีฮาร์ดคอร์ไม่ใช่ดนตรีที่เป็นกระแสนิยมและไม่ยึดติดกับระบบธุรกิจดังนั้นจึงสามารถคงอยู่ได้และไม่สูญหายไปตามกระแสนิยมที่หมดยอดดังเช่นแฟชั่น

ในปัจจุบันถึงแม้กลุ่มผู้นิยมแนวดนตรีฮาร์ดคอร์ในประเทศไทยยังมีขนาดเล็ก ไม่ได้รับการสนับสนุนทางเงินทุนจากค่ายเพลงขนาดใหญ่ รวมทั้งยังถูกเพ่งเล็งจากคนในสังคมว่าเป็นบุคคลอันตรายของสังคมและเกรงว่าการรวมตัวกันในงานคอนเสิร์ตจะนำไปสู่การทะเลาะวิวาทหรือการเสพยาเสพติด บ่อยครั้งจึงมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาสังเกตการณ์อยู่บ่อยครั้ง แต่พวกเขาก็ยังคงมีการรวมตัวและจัดงานคอนเสิร์ตต่อไป โดยใช้วิธีการระดมทุนกันเอง การผลิตสื่อซึ่งส่วนใหญ่เป็นกระดาดถ่ายเอกสารได้แก่ ใบปลิว โปสเตอร์ รวมไปถึงแฟนซีนหรือ

หนังสือทำมือ เพื่อให้เครือข่ายของกลุ่มผู้นิยมแนวนดนตรีฮาร์ดคอร์ยังมีอยู่ต่อไป แม้จะมีสมาชิกของกลุ่มที่เข้าออกอยู่หลายครั้ง แต่ก็ยังมีกลุ่มผู้นิยมแนวนดนตรีฮาร์ดคอร์รุ่นใหม่เข้ามาทดแทนในส่วนที่ขาดหายไปทำให้กลุ่มยังสามารถดำรงอัตลักษณ์ต่อไปได้

งานวิจัยชิ้นนี้จึงเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างใน

การศึกษากลุ่มคนวัฒนธรรมย่อยที่ใช้การสื่อสารเพื่อสร้างและแสดงอัตลักษณ์ รวมถึงใช้การสื่อสารเพื่อธำรงรักษากลุ่มและอัตลักษณ์กลุ่มตนด้วยวิถีแห่งการพึ่งพาตนเองโดยไม่ร้องขอหรือรอความช่วยเหลือจากสื่อมวลชนและบริษัทนายทุน งานวิจัยชิ้นนี้จึงเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่อันเป็นการต่อยอดความรู้ทางการสื่อสารด้วยวิธีวัฒนธรรมศึกษา (Cultural Study) สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมวัยรุ่นต่อไปหรือเป็นแนวทางในการศึกษาวัฒนธรรมย่อยอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคมในการปลูกฝังแนวคิด ทศนคติ ตลอดจนพฤติกรรมต่างๆ และทราบถึงเนื้อหาอุดมการณ์ สภาพสังคม ที่สะท้อนผ่านบทเพลง

ฮาร์ดคอร์ ซึ่งเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีความบริสุทธิ์ ปราศจากการครอบงำของระบบทุนนิยม อุตสาหกรรมดนตรี และค่ายเพลงใหญ่ต่างๆ ทั้งยังเป็นตัวอย่างของการศึกษาบทเพลงในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการปลูกฝังและถ่ายทอดอุดมการณ์ แนวคิด ทศนคติ และพฤติกรรมต่างๆ ของผู้ฟัง เพื่อนำไปศึกษาบทเพลงประเภทอื่นต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ในการลดช่องว่างเรื่องความเข้าใจไม่ตรงกันทางวัฒนธรรมระหว่างผู้นิยมดนตรีประเภทเดียวกัน และผู้นิยมดนตรีประเภทอื่นๆ และระหว่าง วัยรุ่น กับผู้ใหญ่ ซึ่งนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอคติอันก่อให้เกิดความขัดแย้ง และเปลี่ยนทศนคติที่มีต่อกลุ่มผู้ฟังเพลงฮาร์ดคอร์ให้ดีขึ้นอีกด้วย งานวิจัยชิ้นนี้ยังช่วยส่งเสริมสิทธิและอำนาจในการสื่อสารและแสดงออกของคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มวัฒนธรรมย่อย ให้รู้สึกถึงคุณค่าของวัฒนธรรมของกลุ่มตน รวมทั้งมีความภูมิใจที่จะแสดงความเป็นตัวตนออกมาโดยไม่รู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองด้อยค่าหรือเป็นเพียงคนขายขอบเท่านั้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ. (2544) ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา กรุงเทพฯ : เอดิชั่นเพรสโปรดักส์
- กาญจนา แก้วเทพ และคณะ (2549) ได้พากฟ้าแห่งการศึกษาสื่อบุคคลและเครือข่ายการสื่อสาร กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว)
- ขนิษฐา อุดมวิทยาไกร (2550) กระบวนการสื่อสารทางวัฒนธรรมของกลุ่มวัยรุ่นฮิปฮอปในสังคมไทย วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิรเวทย์ รักชาติ (2549) การวิเคราะห์อุดมการณ์ในเพลงสากลแนวเฮฟวี่เมทัลของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชลวรรณ วงษ์อินทร์ (2548) ชีวิตวัฒนธรรมของกลุ่มแฟนเพลงเฮฟวี่เมทัลในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ลำเนา เขียมสอาด (2539) การวิเคราะห์เพลงไทยสมัยนิยมแนวร็อค วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุปริดา ช่อลำไย (2549) เครือข่ายการสื่อสารและการดำรงอยู่ของแฟนคลับธงไชย แมคอินไตย์ วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุริย์รัตน์ โกสุมศุภมาลา (2550) บทบาทการสื่อสารต่อการจรรักษ์รักษาเครือข่ายแฟนคลับของวงโมเดิร์นด็อก วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์พัฒนาการ กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อภิรัตน์ รัตนไพฑูริย์(2547, พฤศจิกายน). "History Of Rock". **Music Express 19, 228.** หน้า 27-33.

ภาษาอังกฤษ

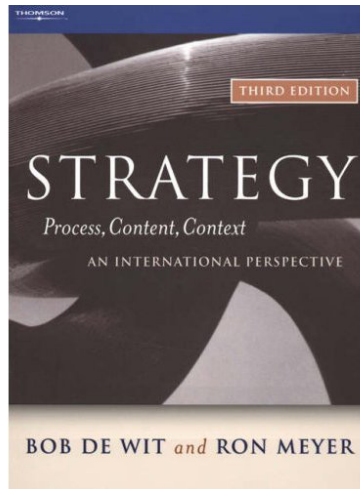
- Steven Blush (2001) **American Hardcore A Tribal History** California : Feral House
- Susan Willis (1993, Winter). **Hardcore: Subculture American Style.** Critical Inquiry, pp.365-383.

Strategy: Process, Content, Context
(An International Perspective)

นพพร ศรีวรวิไล*
Nopporn Srivoravilai

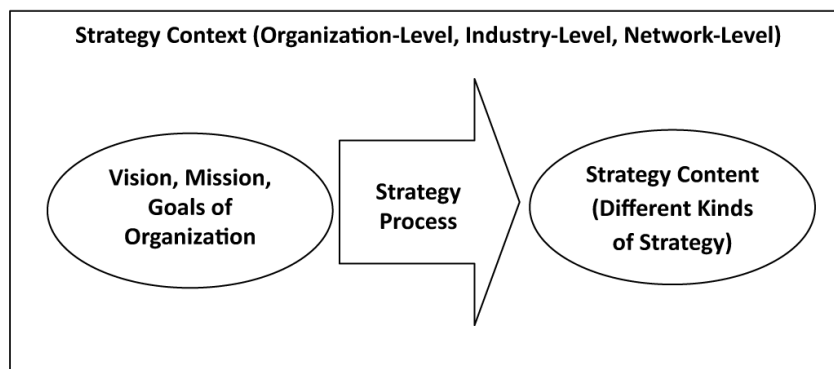
* อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

* Lecturer, Faculty of Business Administration, Dhurakij Pundit University.

การจัดการเชิงกลยุทธ์จัดเป็นศาสตร์
การจัดการแขนงหนึ่งที่มีความสำคัญและได้รับความสนใจอย่างมากจากผู้บริหารระดับสูงทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ อีกทั้งตำราเรียนหรือหนังสือที่เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้อย่างดีเกี่ยวกับศาสตร์แขนงนี้มีอยู่หลายเล่มในท้องตลาด อย่างไรก็ตาม มีหนังสือต่างประเทศด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์หนึ่งที่มีรูปแบบการนำเสนอที่โดดเด่นและแตกต่างจากเล่มอื่นๆ และจัดเป็นหนังสือที่สามารถใช้เป็นเอกสารอ้างอิงได้อย่างดี

หนังสือStrategy: Process, Content, Context (An International Perspective) ซึ่งเขียนโดยศาสตราจารย์ Bob De Wit แห่ง Maastricht School of Management และศาสตราจารย์ Ron Meyer แห่ง Rotterdam School of Management ประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นหนังสือด้านการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ผู้เขียนกล่าวถึง ซึ่งหนังสือดังกล่าวนำเสนอเนื้อหาโดยแบ่งทั้งเล่มออกเป็นองค์ประกอบสามส่วนของการจัดการเชิงกลยุทธ์ คือ กระบวนการ (Process) เนื้อหา (Content) และบริบท (Context)

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของเนื้อหาในหนังสือ Strategy: Process, Content, Context (ดัดแปลงจาก De Wit and Meyer, 2004)

เนื้อหาในส่วนแรกของหนังสือหรือใน ส่วนของกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์นั้น เนื้อหาเริ่มต้นด้วยการอธิบายถึงการคิดเชิง กลยุทธ์ซึ่งได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการ เชิงกลยุทธ์และสิ่งที่จะเป็นความขัดแย้งกับ แนวความคิดแบบอื่น (อาทิเช่น การคิดนอก กรอบ) จากนั้นหนังสือจึงนำเสนอการเปรียบเทียบ ขั้นตอนทั่วไปในการวางกลยุทธ์และการ บริหารการเปลี่ยนแปลง

สำหรับส่วนที่สองของหนังสือเป็นการพูด ถึงกลยุทธ์ระดับต่างๆ ตั้งแต่กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business-Level Strategy) กลยุทธ์ระดับ องค์กร (Corporate-Level Strategy) และที่ สำคัญคือการนำเสนอเนื้อหาและประเด็นเกี่ยว กับกลยุทธ์ระดับเครือข่าย (Network-Level Strategy) ซึ่งไม่ค่อยพบในหนังสือการจัดการ เชิงกลยุทธ์เล่มอื่น และในส่วนสุดท้าย หนังสือ ได้นำเสนอบริบทการดำเนินธุรกิจที่ส่งผล กระทบต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยเนื้อหา ครอบคลุมบริบททางอุตสาหกรรม องค์กร และ เน้นการอภิปรายเกี่ยวกับบริบทการดำเนินธุรกิจ ระหว่างประเทศหรือการจัดการข้ามวัฒนธรรม (Cross Cultural Management) อีกด้วย ซึ่ง เป็นอีกจุดหนึ่งที่หนังสืออื่นในสาขาวิชานี้ไม่ค่อย กล่าวถึงอย่างละเอียด

จากการอ่านหนังสือทั้งเล่ม ผู้วิจารณ์ พบว่าจุดเด่นในการนำเสนอของหนังสือนี้มีอยู่ หลายประเด็น โดยจุดเด่นแรกคือ การนำมูม มองทางวิชาการที่แตกต่างกันหลายมุมมอง มานำเสนอในแต่ละบทเรียนเพื่อชี้ให้เห็นถึง สมมติฐานและจุดด้อยของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องใน ขณะที่หนังสือการจัดการเชิงกลยุทธ์ทั่วไปมักจะ ไม่ค่อยกล่าวถึงมุมมองที่แตกต่างทางทฤษฎี เท่าใดนัก การนำเสนอมุมมองที่หลากหลายเช่น

นี้ทำให้ผู้อ่านนอกจากจะได้รับทราบเนื้อหาของ การจัดการเชิงกลยุทธ์แล้ว ยังเป็นการฝึกความ คิดในเชิงวิพากษ์และการฝึกผสมผสานมุมมอง เชิงกลยุทธ์เพื่อประโยชน์สูงสุดในการบริหาร งานองค์กร

นอกจากนั้นแล้วหนังสือยังมีจุดเด่นใน

เรื่องการนำเสนอประเด็นปัญหาทางธุรกิจมาเป็นหลัก ในการอธิบายเนื้อหาในแต่ละบท (แทนที่จะนำ ทฤษฎีมาเป็นตัวดำเนินเรื่องเหมือนหนังสือเล่ม อื่น) ซึ่งทำให้หนังสืออ่านไม่ซ้ำแค่สำหรับ นักวิชาการแต่สำหรับนักธุรกิจทั่วไปด้วย อีกทั้ง เนื้อหาย่อยเกี่ยวกับบทความวิจัยหรือวิชาการซึ่ง เป็นที่มาของทฤษฎียังถูกนำเสนอในหนังสือด้วย เพื่อให้ผู้อ่านที่มีความชำนาญได้ทราบถึงที่มาที่ ไปหรือพัฒนาการของทฤษฎีอีกด้วย ในส่วน สุดท้าย หนังสือนี้มีจุดเด่นในเรื่องของการนำ ประเด็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการทำธุรกิจใน ระดับนานาชาติ และการจัดการข้ามวัฒนธรรม มาวิเคราะห์และอภิปรายเพื่อดูอิทธิพลที่อาจจะ มีต่อการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งลักษณะการนำ เสนอทำนองนี้ยิ่งทำให้หนังสือมีความน่าสนใจ ยิ่งขึ้นเพราะบริษัทในยุคปัจจุบันคงหลีกเลี่ยง การแข่งขันและความเชื่อมโยงกับบริษัทหรือผู้มี ส่วนได้เสียในต่างประเทศได้ยากเนื่องจากความ ก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและความร่วมมือ ทางการเมือง เศรษฐกิจต่างช่วยกันผลักดันให้ เกิดการเชื่อมต่อแต่ละประเทศให้เป็นเสมือน หมู่บ้านเดียวกัน

อย่างไรก็ตามในความคิดของผู้วิจารณ์

หนังสือเล่มนี้ยังมีจุดอ่อนอยู่ ซึ่งผู้ที่เคยได้อ่าน มาก่อนน่าจะเห็นด้วยโดยเฉพาะในการนำเสนอ มุมมองที่แตกต่างหลายมุมในแต่ละบทอาจ ทำให้ผู้อ่านสับสนเนื่องจากบางมุมมองมีต้น กำเนิดจากการทำวิจัยและค้นคว้ามายาวนาน

ซึ่งผู้อ่านจำเป็นต้องมีพื้นฐานในการอ่านบทความวิจัยต้นกำเนิดเหล่านั้นมาก่อนจึงจะเข้าใจมุมมองทางทฤษฎีที่หนังสือพยายามนำเสนอได้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ผู้อ่านหนังสือเล่มนี้ต้องมีประสบการณ์ทำงานและควรมีประสบการณ์ด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์มาระดับหนึ่งจึงจะสามารถเข้าใจประเด็นอภิปรายได้

โดยสรุปคือหนังสือเล่มนี้จัดเป็น Advanced textbook ซึ่งไม่เหมาะสำหรับผู้อ่านทั่วไปที่ต้องการศึกษาการจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นครั้งแรกแต่เหมาะกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์ เพราะจะช่วยเพิ่มมุมมองและท้าทายความคิดได้ดี

แนวทางการจัดเตรียมบทความ (Manuscript) สำหรับขอตีพิมพ์ในวารสารสุทธิปริทัศน์

วารสารสุทธิปริทัศน์เป็นวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตซึ่งตีพิมพ์บทความวิชาการและบทความวิจัยจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย จัดพิมพ์ราย 4 เดือน ปีละ 3 ฉบับ ประจำเดือน เมษายน สิงหาคม และธันวาคม ของทุกปี

นโยบายการจัดพิมพ์

- วารสารสุทธิปริทัศน์มุ่งเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทความวิชาการและผลงานวิจัยที่มีคุณภาพในสาขาวิชาต่างๆ
- บทความวิชาการหรือบทความวิจัยที่ส่งมาขอตีพิมพ์ต้องไม่อยู่ในระหว่างขอตีพิมพ์หรือเคยได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่มาก่อนในวารสารอื่นๆ
- บทความวิชาการ มุ่งเน้นบทความที่เสนอแนวความคิดทฤษฎีใหม่หรือบทความที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจหรือกระตุ้นการวิจัยต่อเนื่องในหัวข้อวิชาการที่สำคัญต่างๆ
- บทความวิจัย มุ่งเน้นงานวิจัยที่ช่วยทดสอบทฤษฎีหรือผลงานวิจัยที่ช่วยขยายความในแง่มุมสำคัญต่างๆ ของทฤษฎีเหล่านั้นเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ หรือสามารถนำไปทำวิจัยต่อเรื่องได้
- วารสารยินดีตีพิมพ์งานวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยหรือวิธีทดลองทดสอบในหลากหลายรูปแบบที่ช่วยสร้างองค์ความรู้ที่สำคัญหรือที่มีผลกระทบต่อสังคมวิชาการในวงกว้าง

ข้อกำหนดในการส่งบทความสำหรับผู้เขียน

- บทความสามารถจัดทำเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ ในกรณีที่เป็นภาษาอังกฤษ บทความดังกล่าวต้องผ่านการตรวจการใช้ไวยากรณ์อย่างถูกต้องมาแล้ว
- ในการจัดทำบทความผู้เขียนจะต้องจัดทำบทความในรูปแบบที่ทาง วารสารสุทธิปริทัศน์ กำหนดไว้ โดยที่ท่านสามารถดาวน์โหลดรูปแบบและส่งบทความได้ทางเว็บไซต์ของวารสาร www.dpu.ac.th
- การส่งบทความทางไปรษณีย์ ขอให้ท่านส่งต้นฉบับในรูปแบบของ Microsoft Word จำนวนไม่เกิน 20 หน้า (พร้อมรูปตารางที่เกี่ยวข้องและเอกสารอ้างอิง) จำนวน 3 ชุด และบันทึกลงแผ่นดิสก์ 1 ชุด ส่งมาที่

กองบรรณาธิการวารสารสุทธิปริทัศน์ 110/1-4 ถ.ประชาชื่น เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร 10210 โทรศัพท์ 02-9547300 ต่อ 445 หรือ 690

- หากผู้เขียนต้องการส่งบทความทางอีเมลสามารถส่งได้ที่ dpujournal@hotmail.com โดยแนบไฟล์บทความที่ระบุ หัวเรื่อง ชื่อผู้แต่ง และที่อยู่ติดต่อได้ซึ่งรวมถึงอีเมล เบอร์โทรศัพท์และบทความย่อ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) คำสำคัญ (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) และประวัติของผู้เขียน โดยสังเขป รวมถึงบทความ ข้อความ ตาราง รูปภาพ แผนภูมิและเอกสารอ้างอิง
- เมื่อบทความได้รับการตีพิมพ์ ผู้เขียนจะได้รับวารสารฉบับที่บทความนั้นตีพิมพ์ 1 ฉบับ

* สามารถติดตามรายละเอียดและดาวน์โหลดรูปแบบต่างๆ ได้ที่ www.dpu.ac.th

ใบสมัครสมาชิกวารสาร “สุทธิปริทัศน์”

ชื่อ-นามสกุล

สถานที่ทำงาน

ประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิกวารสาร “สุทธิปริทัศน์” ☐ 1 ปี ☐ 2 ปี ☐ 3 ปี

สถานที่ส่งวารสาร

สถานที่ติดต่อ

โทรศัพท์

สถานภาพสมาชิก ☐ สมาชิกใหม่
☐ สมาชิกเก่า หมายเลข.....

อัตราค่าสมาชิก ☐ 1 ปี จำนวน 3 ฉบับ เป็นเงิน 200 บาท
☐ 2 ปี จำนวน 6 ฉบับ เป็นเงิน 400 บาท
☐ 3 ปี จำนวน 9 ฉบับ เป็นเงิน 600 บาท

ชำระค่าสมาชิกโดย ☐ ธนาคาร
☐ เช็คธนาคาร.....
เลขที่.....
☐ อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....บาท

ลงชื่อ.....ผู้สมัคร

()

ธนาคารผู้ส่งจ่าย “มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต” (ปทจ.หลักสี่)

เจ้าหน้าที่ของ

บรรณาธิการวารสารสุทธิปริทัศน์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

110/1-4 ถนนประชาชื่น เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
110/1-4 ถนนประชาชื่น เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทร. 0-2954-7300 www.dpu.ac.th